

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Raport roczny R 2013

(zgodnie z § 82 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - Dz. U. Nr 33, poz. 259 z późn. zm.)

dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za rok obrotowy **2013** obejmujący okres od **2013-01-01** do **2013-12-31** zawierający sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie zł.

data przekazania: 2014-03-28

KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna (pełna nazwa emitenta)		
KGHM Polska Miedź S.A. (skrótowa nazwa emitenta)		Przemysł surowcowy (sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie/ branża)
59 - 301 (kod pocztowy)		LUBIN (miejsowość)
M. Skłodowskiej – Curie (ulica)		48 (numer)
(48 76) 74 78 200 (telefon)		(48 76) 74 78 500 (fax)
ir@kghm.pl (e-mail)		www.kghm.pl (www)
692-000-00-13 (NIP)		390021764 (REGON)

PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o.
(podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w mln zł		w mln EUR	
	rok 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-12-31	rok 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-12-31	rok 2013 okres od 2013-01-01 do 2013-12-31	rok 2012 okres od 2012-01-01 do 2012-12-31
I. Przychody ze sprzedaży	18 579	20 737	4 412	4 969
II. Zysk z działalności operacyjnej	4 208	6 426	999	1 540
III. Zysk przed opodatkowaniem	4 196	6 417	996	1 538
IV. Zysk netto	3 058	4 868	726	1 166
V. Inne całkowite dochody	277	(412)	66	(99)
VI. Łączne całkowite dochody	3 335	4 456	792	1 067
VII. Ilość akcji (w szt.)	200 000 000	200 000 000	200 000 000	200 000 000
VIII. Zysk netto na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	15,29	24,34	3,63	5,83
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 790	4 703	900	1 127
X. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 547)	(11 335)	(605)	(2 716)
XI. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 824)	(4 619)	(433)	(1 107)
XII. Przepływy pieniężne netto razem	(581)	(11 251)	(138)	(2 696)
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
XIII. Aktywa trwałe	23 535	22 410	5 675	5 482
XIV. Aktywa obrotowe	5 503	5 767	1 327	1 410
XV. Aktywa razem	29 038	28 177	7 002	6 892
XVI. Zobowiązania długoterminowe	1 989	2 455	480	601
XVII. Zobowiązania krótkoterminowe	3 751	3 799	904	929
XVIII. Kapitał własny	23 298	21 923	5 618	5 362

Średnie kursy wymiany złotego w stosunku do euro ustalone przez NBP

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Średni kurs w okresie*	4,2110	4,1736
Kurs na koniec okresu	4,1472	4,0882

*Kursy stanowią średnie arytmetyczne bieżących kursów średnich ogłaszanych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio 2013 i 2012 r.

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

RAPORT ROCZNY R 2013 ZAWIERA:

- 1. OPINIĘ I RAPORT BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**
  - 2. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**
  - 3. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH**
  - 4. PISMO PREZESA ZARZĄDU**
  - 5. SPRAWOZDANIE FINANSOWE**
  - 6. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI**
-

Lubin, marzec 2014 rok

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**OPINIA I RAPORT
BIEGŁEGO REWIDENTA
Z BADANIA SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO ZA ROK 2013**

Lubin, marzec 2014 rok

**Opinia niezależnego biegłego rewidenta
dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej
KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna**

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna (zwanej dalej „Spółką”) z siedzibą w Lubinie, przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 48, obejmującego sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2013 r., które po stronie aktywów oraz zobowiązań i kapitału własnego wykazuje sumę 29.038 mln zł, sprawozdanie z zysków lub strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. wykazujące zysk netto w kwocie 3.058 mln zł, sprawozdanie z całkowitych dochodów wykazujące łączne całkowite dochody w kwocie 3.335 mln zł, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, sprawozdanie z przepływów pieniężnych za ten rok obrotowy oraz informację dodatkową o przyjętych zasadach rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki oraz prawidłowość ksiąg rachunkowych odpowiedzialny jest Zarząd Spółki. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności jednostki spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

Naszym zadaniem było zbadanie załączonego sprawozdania finansowego i wyrażenie opinii o zgodności, we wszystkich istotnych aspektach, tego sprawozdania finansowego z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy jednostki oraz o prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do:

- a. przepisów rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości;
- b. krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Badanie zostało zaplanowane i przeprowadzone tak, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych błędów i przeoczeń. Badanie obejmowało między innymi sprawdzenie, na podstawie wybranej próby, dowodów potwierdzających kwoty i informacje wykazane w sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę oraz istotnych oszacowań dokonywanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego, a także ogólną ocenę jego prezentacji. Uważamy, że nasze badanie stanowiło wystarczającą podstawę dla wyrażenia opinii.

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., Al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, Polska
Telefon +48 22 523 4000, Faks +48 22 508 4040, www.pwc.pl

**Opinia niezależnego biegłego rewidenta
dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej
KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna (cd.)**

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- a. przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Spółki na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską;
- b. jest zgodne w formie i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa oraz Statutem Spółki;
- c. zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Spółki za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie” – Dz. U. z 2014 r., poz. 133) i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Marcin Sawicki

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 11393

Wrocław, 24 marca 2014 r.

**Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.
dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej
KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna**

Niniejszy raport zawiera 10 kolejno ponumerowanych stron i składa się z następujących części:

	Strona
I. Ogólna charakterystyka Spółki.....	2
II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania	4
III. Charakterystyka wyników, sytuacji finansowej jednostki oraz istotnych pozycji sprawozdania finansowego	5
IV. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta.....	8
V. Informacje i uwagi końcowe	10

KGHM Polska Miedź S.A.
Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

I. Ogólna charakterystyka Spółki

- a. KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna („Spółka”) powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298 z późn. zm.). Akt założycielski Spółki sporządzono w formie aktu notarialnego w Indywidualnej Kancelarii Notarialnej nr 18 w Warszawie w dniu 9 września 1991 r. i zarejestrowano w Rep. Nr 8648/91. W dniu 29 czerwca 2001 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, dokonał wpisu Spółki do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000023302.
- b. Siedziba Spółki mieści się w Lubinie, przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 48.
- c. W roku obrotowym objętym badaniem Spółka prowadziła działalność w oparciu o koncesje wydane przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
- d. Dla celów rozliczeń z tytułu podatków Spółce nadano dnia 14 czerwca 1993 r. numer NIP 692-000-00-13, a dla celów statystycznych Spółka otrzymała dnia 13 sierpnia 2003 r. numer REGON 390021764.
- e. Kapitał akcyjny Spółki na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz na dzień podpisania niniejszego raportu wynosił 2.000 mln zł i składał się z 200.000.000 akcji o wartości nominalnej 10,00 zł każda. Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2013 r. był dodatni i wyniósł 23.298 mln zł.
- f. Na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz na dzień podpisania niniejszego raportu akcjonariuszami Spółki byli:

Nazwa akcjonariusza	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna posiadanych akcji (zł)	Typ posiadanych akcji	% posiadanych głosów
Skarb Państwa	63.589.900	635.899.000	zwykłe	31,79
Pozostali akcjonariusze	136.410.100	1.364.101.000	zwykłe	68,21
	200.000.000	2.000.000.000		100,00

- g. W badanym okresie przedmiotem działalności Spółki było głównie:
- kopalnictwo rud miedzi i metali nieżelaznych,
  - produkcja miedzi, metali nieżelaznych i szlachetnych oraz soli,
  - odlewnictwo metali lekkich i nieżelaznych,
  - zagospodarowanie odpadów,
  - sprzedaż hurtowa na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu,
  - działalność geologiczno-poszukiwawcza, badania i analizy techniczne.

I. Ogólna charakterystyka Spółki (cd.)

h. W roku obrotowym członkami Zarządu Spółki byli:

▪ Herbert Wirth	Prezes Zarządu,
▪ Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji,
▪ Włodzimierz Kiciński	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych do 2 września 2013 r.,
▪ Adam Sawicki	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych do 2 września 2013 r.,
▪ Dorota Włoch	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju do 2 września 2013 r.,
▪ Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych od 2 września 2013 r.,
▪ Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju od 2 września 2013 r.,
▪ Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych od 2 września 2013 r.

i. Jednostkami powiązanymi ze Spółką są:

- Skarb Państwa (jednostka dominująca w stosunku do Spółki w rozumieniu MSR 27) wraz z podmiotami zależnymi,
- podmioty należące do Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., w której Spółka jest jednostką dominującą wraz z ich spółkami stowarzyszonymi,
- członkowie kluczowego kierownictwa Spółki.

Transakcje z podmiotami powiązanymi zostały opisane w notcie nr 33 do sprawozdania finansowego.

j. Spółka jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Korzystając z możliwości wyboru zasad rachunkowości przewidzianej przepisami Ustawy, począwszy od roku 2007, Spółka sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską (MSSF).

Decyzja w sprawie sporządzania sprawozdania finansowego Spółki zgodnie z tymi standardami została podjęta przez Walne Zgromadzenie Uchwałą nr 26/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r.

k. Spółka, jako jednostka dominująca w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. sporządziła również, pod datą 24 marca 2014 r. skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską. W celu zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Spółki jako jednostki dominującej jednostkowe sprawozdanie finansowe należy czytać w powiązaniu ze sprawozdaniem skonsolidowanym.

KGHM Polska Miedź S.A.
Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

II. Informacje dotyczące przeprowadzonego badania

- a. Badanie sprawozdania finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. zostało przeprowadzone przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie przeprowadzone zostało pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Marcina Sawickiego (numer w rejestrze 11393).
- b. PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została wybrana na biegłego rewidenta Spółki uchwałą nr 17/VIII/2013 Rady Nadzorczej z dnia 27 marca 2013 r. na podstawie paragrafu 20, pkt 2 Statutu Spółki.
- c. PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie są niezależni od badanej jednostki w rozumieniu art. 56 ust. 2-4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 z późn. zm.).
- d. Badanie przeprowadzono na podstawie umowy zawartej w dniu 4 kwietnia 2013 r. w okresie:
  - badanie wstępne od 30 października do 13 listopada 2013 r.;
  - badanie końcowe od 22 stycznia do 24 marca 2014 r.

KGHM Polska Miedź S.A.
Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

III. Charakterystyka wyników, sytuacji finansowej jednostki oraz istotnych pozycji sprawozdania finansowego

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na 31 grudnia 2013 r. (wybrane pozycje)

			Zmiana		Struktura	
	31.12.2013 r. mln zł	31.12.2012 r.* mln zł	mln zł	(%)	31.12.2013 r. (%)	31.12.2012 r.* (%)
AKTYWA						
Aktywa trwałe	23.535	22.410	1.125	5,0	81,0	79,5
Aktywa obrotowe	5.503	5.767	(264)	(4,6)	19,0	20,5
Aktywa razem	29.038	28.177	861	3,1	100,0	100,0
PASYWA						
Kapitał własny	23.298	21.923	1.375	6,3	80,2	77,8
Zobowiązania długoterminowe	1.989	2.455	(466)	(19,0)	6,9	8,7
Zobowiązania krótkoterminowe	3.751	3.799	(48)	(1,3)	12,9	13,5
Zobowiązania i kapitał własny razem	29.038	28.177	861	3,1	100,0	100,0

* dane przekształcone

SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wybrane pozycje)

			Zmiana		Udział w przychodach	
	2013 r. mln zł	2012 r. mln zł	mln zł	(%)	2013 r. (%)	2012 r. (%)
Przychody ze sprzedaży	18.579	20.737	(2.158)	(10,4)	100,0	100,0
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(13.173)	(12.786)	(387)	3,0	(70,9)	(61,7)
Zysk brutto ze sprzedaży	5.406	7.951	(2.545)	(32,0)	29,1	38,3
Zysk netto	3.058	4.868	(1.810)	(37,2)	16,5	23,5

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wybrane pozycje)

			Zmiana		Udział w przychodach	
	2013 r. mln zł	2012 r. mln zł	mln zł	(%)	2013 r. (%)	2012 r. (%)
Zysk netto	3.058	4.868	(1.810)	(37,2)	16,5	23,5
Inne całkowite dochody	277	(412)	689	<(100,0)	1,5	(2,0)
Łączne całkowite dochody	3.335	4.456	(1.121)	(25,2)	18,0	21,5

KGHM Polska Miedź S.A.
Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

III. Charakterystyka wyników, sytuacji finansowej jednostki oraz istotnych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację majątkową i finansową oraz wyniki finansowe Spółki

Działalność gospodarczą Spółki, jej zysk za rok obrotowy oraz sytuację majątkową i finansową na dzień kończący okres sprawozdawczy w porównaniu do okresu poprzedzającego charakteryzują następujące wskaźniki:

	2013 r.	2012 r. *
Wskaźniki aktywności		
- szybkość obrotu należności	22 dni	18 dni
- szybkość obrotu zapasów	103 dni	106 dni
Wskaźniki rentowności		
- rentowność sprzedaży netto	16%	23%
- rentowność sprzedaży brutto	25%	34%
- ogólna rentowność kapitału	14%	22%
Wskaźniki zadłużenia		
- stopa zadłużenia	20%	22%
- szybkość obrotu zobowiązań	34 dni	32 dni
	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.
Wskaźniki płynności		
- wskaźnik płynności I	1,5	1,5
- wskaźnik płynności II	0,8	0,7
Inne wskaźniki		
- efektywna stawka podatku dochodowego	27%	24%

* dla danych przekształconych

Przedstawione powyżej wskaźniki wyliczono na podstawie sprawozdania finansowego.

Celem badania nie było przedstawienie jednostki w kontekście wyników działalności i osiągniętych wskaźników. Szczegółowa interpretacja wskaźników wymaga pogłębionej analizy działalności jednostki i jej uwarunkowań.

III. Charakterystyka wyników, sytuacji finansowej jednostki oraz istotnych pozycji sprawozdania finansowego (cd.)

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wpływu inflacji. Ogólny wskaźnik zmian poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych (od grudnia do grudnia) wyniósł w badanym roku 0,7% (2012 r.: 2,4%).

Porównywalność sprawozdań finansowych za lata 2012 oraz 2013, a tym samym wartość informacyjna wskaźników finansowych dotyczących tych okresów, może być ograniczona z uwagi na zmiany zasad rachunkowości dotyczących zmiany zasad prezentacji poszczególnych elementów kapitału własnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zmiany zasad prezentacji zostały szczegółowo opisane w punkcie 2.1.2 Polityki rachunkowości i innych informacji objaśniających do sprawozdania finansowego.

Poniższe komentarze przedstawiono w oparciu o wiedzę uzyskaną w trakcie badania sprawozdania finansowego.

- Na koniec roku obrotowego aktywa Spółki wyniosły 29.038 mln zł. W ciągu roku suma aktywów zwiększyła się o 861 mln zł, tj. o 3,1%. Wzrost ten został sfinansowany zyskiem netto w kwocie 3.058 mln zł, przy jednoczesnym zmniejszeniu zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych o 340 mln zł. Spółka wypłaciła dywidendę w kwocie 1.960 mln zł.
- Nieznacznej zmianie uległy wskaźniki oraz struktura zadłużenia Spółki. Stopa zadłużenia zmalała z 22% na koniec roku ubiegłego do 20% na koniec roku bieżącego. Obrót zobowiązań zwiększył się odpowiednio z 32 dni do 34 dni.
- Ogółem przychody ze sprzedaży wyniosły 18.579 mln zł i zmalały o 10,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Podstawową działalnością Spółki w bieżącym roku obrotowym była produkcja i sprzedaż miedzi, metali szlachetnych oraz innych produktów hutnictwa. Główną przyczyną spadku wartości przychodów ze sprzedaży było obniżenie się średniorocznych cen miedzi oraz srebra w stosunku do 2012 roku odpowiednio o 8% i 24%, przy jednoczesnym spadku średniorocznego kursu dolara amerykańskiego w porównaniu z rokiem ubiegłym o 3%.
- Kwota obciążenia z tytułu podatku dochodowego bieżącego i odroczonego za badany rok obrotowy wyniosła 1.138 mln zł i była niższa o 411 mln zł w porównaniu z rokiem 2012 w związku z niższym wynikiem podatkowym osiągniętym przez Spółkę w 2013 roku. W efekcie tego, na dzień kończący okres sprawozdawczy zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego wyniosły 50 mln zł i zmalały w porównaniu z poprzednim rokiem obrotowym o 340 mln zł. Wzrost efektywnej stawki podatku dochodowego wynikał przede wszystkim z wyższej kwoty obciążenia z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopaliny, który nie stanowi kosztu uzyskania przychodów.
- Rentowność sprzedaży mierzona zyskiem netto wyniosła 16% i była niższa o 7 punktów procentowych od uzyskiwanej w roku poprzednim. Znaczny wpływ na zmianę rentowności Spółki miał spadek średniorocznych cen miedzi i srebra oraz wzrost kosztów z tytułu podatku od wydobycia niektórych kopaliny.

IV. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta

- a. Zarząd Spółki przedstawił w toku badania żądane informacje, wyjaśnienia i oświadczenia oraz przedłożył oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych i wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych, a także poinformował o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po kończącym okres sprawozdawczy do dnia złożenia oświadczenia.
- b. Zakres badania nie był ograniczony.
- c. Spółka posiadała aktualną, zatwierdzoną przez Zarząd dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości. Przyjęte przez Spółkę zasady rachunkowości były dostosowane do jej potrzeb i zapewniały wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki, przy zachowaniu zasady ostrożności. Zmiany stosowanych zasad prezentacji zostały prawidłowo wykazane w Polityce rachunkowości i innych informacjach objaśniających do sprawozdania finansowego.
- d. Bilans zamknięcia na koniec ubiegłego roku obrotowego, został, we wszystkich istotnych aspektach, prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych jako bilans otwarcia bieżącego okresu.
- e. Inwentaryzacja aktywów oraz kapitału własnego i zobowiązań została przeprowadzona oraz rozliczona zgodnie z Ustawą o rachunkowości, a jej wyniki ujęto w księgach rachunkowych roku badanego.
- f. Sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. zostało zatwierdzone Uchwałą nr 4/2013 Walnego Zgromadzenia z dnia 19 czerwca 2013 r. oraz złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym we Wrocławiu w dniu 25 czerwca 2013 r.
- g. Zgodnie z Uchwałą nr 5/2013 Walnego Zgromadzenia z dnia 19 czerwca 2013 r. zysk netto za rok poprzedni w wysokości 4.868 mln zł został podzielony w sposób następujący:
  - kwota 1.960 mln zł na wypłatę dywidendy dla Akcjonariuszy Spółki,
  - kwota 2.908 mln zł na kapitał zapasowy Spółki (zyski zatrzymane).
- h. Sprawozdanie finansowe za rok poprzedzający zostało zbadane przez PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Biegły rewident wydał opinię bez zastrzeżeń.
- i. Dokonaliśmy oceny prawidłowości funkcjonowania systemu księgowości. Naszej ocenie podlegały w szczególności:
  - prawidłowość dokumentacji operacji gospodarczych,
  - rzetelność, bezbłądność i sprawdzalność ksiąg rachunkowych, w tym także prowadzonych za pomocą komputera,
  - stosowane metody zabezpieczania dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
  - ochrona dokumentacji księgowej, ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowego.

Ocena ta, w połączeniu z badaniem wiarygodności poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego daje podstawę do wyrażenia ogólnej, całościowej opinii o tym sprawozdaniu. Nie było celem naszego badania wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania wyżej wymienionego systemu.

IV. Stwierdzenia niezależnego biegłego rewidenta (cd.)

- j. Informacja dodatkowa przedstawia wszystkie istotne informacje wymagane przez MSSF.
- k. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Spółki za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. uwzględniają postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133) i są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

KGHM Polska Miedź S.A.
Raport z badania sprawozdania finansowego
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

V. Informacje i uwagi końcowe

Niniejszy raport został sporządzony w związku z badaniem sprawozdania finansowego KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna z siedzibą w Lubinie, przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 48. Sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd Spółki oraz osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, dnia 24 marca 2014 r.

Raport powinien być czytany wraz z opinią bez zastrzeżeń niezależnego biegłego rewidenta dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź Spółka Akcyjna z dnia 24 marca 2014 r. dotyczącą wyżej opisanego sprawozdania finansowego. Opinia o sprawozdaniu finansowym wyraża ogólny wniosek wynikający z przeprowadzonego badania. Wniosek ten nie stanowi sumy ocen wyników badania poszczególnych pozycji sprawozdania bądź zagadnień, ale zakłada nadanie poszczególnym ustaleniom odpowiedniej wagi (istotności), uwzględniającej wpływ stwierdzonych faktów na rzetelność i prawidłowość sprawozdania finansowego.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Marcin Sawicki

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 11393

Wrocław, 24 marca 2014 r.

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU
W SPRAWIE RZETELNOŚCI
SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO**

Lubin, marzec 2014 rok

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Według naszej najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową KGHM Polska Miedź S.A. oraz zysk netto Spółki. Roczne sprawozdanie z działalności Spółki zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji KGHM Polska Miedź S.A., w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Herbert Wirth	Prezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Ludmiła Mordylak	Dyrektor Naczelny Centrum Usług Księgowych Główny Księgowy KGHM Polska Miedź S.A.	

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU
W SPRAWIE PODMIOTU
UPRAWNIONEGO DO BADANIA
SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH**

Lubin, marzec 2014 rok

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełnili warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Herbert Wirth	Prezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Ludmiła Mordylak	Dyrektor Naczelny Centrum Usług Księgowych Główny Księgowy KGHM Polska Miedź S.A.	

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

PISMO PREZESA ZARZĄDU

Lubin, marzec 2014 rok

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością przekazuję Państwu Jednostkowy Raport Roczny za 2013 rok. Ten rok przyniósł nam wiele wyzwań wynikających z niesprzyjających warunków ekonomicznych. KGHM Polska Miedź S.A. zakończyła rok wynikiem netto na poziomie 3 058 mln złotych. Uzyskanie wyniku nieodlegającego w istotny sposób od prognoz w sytuacji tak dynamicznych zmian uważam za duże osiągnięcie. Satysfakcja jest tym większa, że jest to rezultat wysiłków i starań całej kadry naszej Spółki, której chciałbym podziękować za zaangażowanie.

Niekorzystny wpływ na wyniki w 2013 roku miały niskie ceny surowców, a także niekorzystne zmiany kursu złotówki wobec dolara amerykańskiego. Ceny srebra spadły w ubiegłym roku o ponad 35 procent. Towarzyszyła temu kontynuacja spadku cen miedzi sięgająca blisko 10 procent w ciągu roku. W naszej ocenie taka sytuacja ma charakter przejściowy, a przyszły zwiększony popyt, wynikający z ożywienia gospodarczego, pozytywnie wpłynie na poziom cen naszych głównych produktów.

Na wyniki oraz przepływy pieniężne negatywnie wpłynął także wysoki podatek od wydobycia niektórych kopalin. Dobry wynik netto osiągnięty w takich warunkach jest zasługą stabilnej produkcji i utrzymywania ścisłej dyscypliny kosztowej. Koszty rodzajowe, z wyłączeniem wsadów obcych i podatku od wydobycia niektórych kopalin, pozostały na niezmiennym poziomie przez cały rok. Jednocześnie byliśmy w stanie zapewnić wysoki poziom wydobycia urobku i zwiększyć sprzedaż produktów z miedzi. Spółka utrzymuje także doskonałą pozycję płynnościową, co jest szczególnie istotne w obliczu niesprzyjających warunków rynkowych. Pozycja finansowa KGHM Polska Miedź S.A. pozwala na regularne dzielenie się zyskiem z akcjonariuszami. W ubiegłym roku na wypłatę dywidendy Spółka przeznaczyła 1,96 miliarda złotych. Chciałbym podkreślić, że Zarząd, honorując niezmiennie prawa akcjonariuszy inwestujących w walory KGHM, podtrzymuje rekomendację przeznaczania jednej trzeciej zysku netto na dywidendę.

Rok 2013 to także czas wzmoczonych wysiłków na polu realizacji strategii KGHM Polska Miedź S.A. Zdajemy sobie sprawę, że tylko stały rozwój realizowany poprzez inwestycje w nowe technologie oraz powiększanie bazy surowcowej zapewnia warunki do budowy wartości dla akcjonariuszy. Nakłady inwestycyjne na projekty realizowane w regionie wzrosły w porównaniu do 2012 roku o jedną trzecią. Blisko dwie trzecie tych środków było wydatkowane w obszarze górnictwa. Działania objęły tak istotne dla interesów Spółki obszary jak budowa szybu SW- 4 i rozpoczęcie budowy szybu GG-1 w ramach projektu Głogów Głęboki Przemysłowy. Duże nadzieje wiążemy ze zmianą technologii w górnictwie. Pozytywne testy przechodzi kompleks do mechanicznego urabiania skał. Dążymy do większej mechanizacji i automatyzacji zarówno procesów urabiania rudy w przodkach jak i drążenia wyrobisk w ramach górniczych robót przygotowawczych. Prowadzimy prace studialne nad projektem inteligentnej kopalni.

Zakończony został także proces przedłużenia koncesji na wydobywanie rud miedzi na dotychczas eksploatowanych złożach. Uzyskane koncesje zabezpieczają interesy KGHM Polska Miedź S.A. na kolejne 50 lat. Pozyskaliśmy koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż miedzi na obszarze „Retków-Ścinawa” i „Głogów” oraz rozpoczęliśmy badania geofizyczne na obszarze „Gaworzyce-Radwanice”.

W roku 2013 kontynuowaliśmy także Program Modernizacji Pirometalurgii. W ramach programu zakończona została modernizacja w Hucie Miedzi Głogów II. Warto podkreślić, iż mimo prac remontowych, Huta utrzymała wysoki poziom produkcji i poprawiła parametry wydajnościowe. Sprawnie przeprowadzona modernizacja pozwoli na efektywną pracę do roku 2017, daty planowanego kolejnego remontu.

Istotną częścią naszej strategii jest poszerzanie bazy surowcowej poza granicami Polski. Realizacja najważniejszego i najbardziej zaawansowanego projektu górniczego Sierra Gorda w Chile, przebiegała zgodnie z przyjętym planem. Intensywne prace prowadzone były także w istotnych w dalszej perspektywie projektach zlokalizowanych w Kanadzie, takich jak projekt polimetalicznej głębokiej kopalni Victoria i odkrywkowej kopalni Afton-Ajax.

Stabilne funkcjonowanie i ciągły rozwój KGHM Polska Miedź S.A. w długim terminie wymaga skoordynowania wielu projektów jednocześnie. Ważnym filarem w długoterminowych planach Spółki jest kwestia energetyki. Kluczowe znaczenie tego obszaru dla Spółki, znajduje swoje odzwierciedlenie w naszym zaangażowaniu w projekt budowy elektrowni jądrowej w Polsce. Wspólnie z naszymi partnerami z PGE Polska Grupa Energetyczna S.A, TAURON Polska Energia S.A. oraz ENEA S.A. kontynuujemy analizy koncepcyjne przy tym projekcie.

Dziś KGHM Polska Miedź S.A. to jedna z największych polskich spółek oraz istotny gracz na wielu światowych rynkach. Zdajemy sobie sprawę z odpowiedzialności i możliwości za tym stojących, dlatego z prawdziwą przyjemnością wspieramy rozwój zainicjowanego przez nas Think Tanku Poland, Go Global!, którego celem jest między innymi promocja i upowszechnianie praktycznej wiedzy na temat globalnej ekspansji polskich firm.

Zachęcamy kolejne spółki, także spoza Grupy Kapitałowej KGHM, do zaangażowania w realizację naszych zagranicznych projektów.

Chciałbym podziękować pracownikom KGHM Polska Miedź S.A. za ogromne zaangażowanie w codziennym wykonywaniu swoich obowiązków. Wierzę, że nasza dzisiejsza praca pozwoli nam w pełni korzystać z owoców spodziewanej poprawy koniunktury na światowych rynkach.

Herbert Wirth

Prezes Zarządu

Lubin, dnia 24 marca 2014 roku

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2013**

Lubin, marzec 2014 rok

Spis treści

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Sprawozdanie z zysków lub strat	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające	8
1. Informacje ogólne	8
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	10
2.1 Podstawa sporządzenia	10
2.2 Polityka rachunkowości	15
3. Ważne oszacowania i założenia	31
4. Segmenty działalności	36
5. Rzeczowe aktywa trwałe	39
6. Wartości niematerialne	43
7. Inwestycje w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia	47
8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	50
9. Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	50
10. Pochodne instrumenty finansowe	51
11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54
12. Zapasy	55
13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55
14. Kapitał akcyjny	55
15. Pozostałe elementy kapitału własnego	56
16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	58
17. Kredyty	59
18. Odroczone podatek dochodowy	60
19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	63
20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	66
21. Przychody ze sprzedaży	68
22. Koszty według rodzaju	69
23. Koszty świadczeń pracowniczych	70
24. Pozostałe przychody operacyjne	70
25. Pozostałe koszty operacyjne	71
26. Koszty finansowe	71
27. Instrumenty finansowe	72
27.1 Wartość bilansowa	72
27.2 Wartość godziwa	74
27.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych	75
27.4 Instrumenty finansowe ujmowane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	77
28. Zarządzanie ryzykiem finansowym	78
28.1 Ryzyko rynkowe	78
28.2 Ryzyko kredytowe	87
28.3 Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem	90
29. Podatek dochodowy	92
30. Zysk przypadający na jedną akcję	93
31. Dywidendy wypłacone	93
32. Wyjaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	93
33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	95
34. Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych	100
35. Aktywa, zobowiązania warunkowe oraz zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	100
36. Aktywa i zobowiązania ZFŚS	101
37. Dotacje państwowe	101
38. Struktura zatrudnienia	102
39. Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	102

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na dzień		
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012 przekształcony*	1 stycznia 2012 przekształcony*
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	5	9 744	8 445	7 277
Wartości niematerialne	6	273	175	151
Akcje, udziały i certyfikaty inwestycyjne w jednostkach zależnych	7	11 744	11 641	2 012
Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia	7	33	33	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	98	266	169
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8	809	882	992
Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	9	178	141	112
Pochodne instrumenty finansowe	10	342	742	899
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11	314	85	84
		23 535	22 410	11 696
Aktywa obrotowe				
Zapasy	12	2 432	2 992	2 356
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	11	2 475	1 687	1 503
Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń	9	1	-	2
Pochodne instrumenty finansowe	10	472	381	859
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	123	707	12 836
		5 503	5 767	17 556
		29 038	28 177	29 252
RAZEM AKTYWA				
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał własny				
Kapitał akcyjny	14	2 000	2 000	2 000
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	15	512	286	535
Kapitał z tytułu zysków strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	15	(112)	(519)	(356)
Zyski zatrzymane	15	20 898	20 156	20 956
		23 298	21 923	23 135
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16	26	36	12
Pochodne instrumenty finansowe	10	17	230	538
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	19	1 423	1 471	1 216
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	20	523	718	484
		1 989	2 455	2 250
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16	2 431	2 227	1 828
Kredyty	17	1 123	1 013	-
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych		50	390	1 588
Pochodne instrumenty finansowe	10	6	23	330
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	19	110	110	107
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	20	31	36	14
		3 751	3 799	3 867
		5 740	6 254	6 117
		29 038	28 177	29 252

* wyjaśnienie w nocie 2.1.2

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 103 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z zysków lub strat

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Przychody ze sprzedaży	21	18 579	20 737
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(13 173)	(12 786)
Zysk brutto ze sprzedaży		5 406	7 951
Koszty sprzedaży		(126)	(113)
Koszty ogólnego zarządu		(671)	(703)
Pozostałe przychody operacyjne	24	460	1 400
Pozostałe koszty operacyjne	25	(861)	(2 109)
Zysk z działalności operacyjnej		4 208	6 426
Koszty finansowe	26	(12)	(9)
Zysk przed opodatkowaniem		4 196	6 417
Podatek dochodowy	29	(1 138)	(1 549)
Zysk netto		3 058	4 868
Zysk na akcję za okres roczny (wyrażony w złotych na jedną akcję)	30		
- podstawowy		15,29	24,34
- rozwodniony		15,29	24,34

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 103 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zysk netto		3 058	4 868
<u>Inne całkowite dochody:</u>			
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków:			
Inne całkowite dochody z tytułu wyceny instrumentów finansowych:			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		16	48
Podatek dochodowy dotyczący aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(3)	(9)
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne		263	(355)
Podatek dochodowy dotyczący instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		(50)	67
Razem inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		226	(249)
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty:			
Zyski / (Straty) aktuarialne		63	(201)
Podatek dochodowy dotyczący zysków / strat aktuarialnych		(12)	38
Razem inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty		51	(163)
<u>Inne całkowite dochody za okres obrotowy, netto</u>	15	277	(412)
ŁĄCZNE CAŁKOWITE DOCHODY		3 335	4 456

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 103 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał akcyjny	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych	Kapitał z tytułu zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2013 r. przekształcony*		2 000	286	(519)	20 156	21 923
Dywidenda z zysku za 2012 r. uchwalona wyplacona	31	-	-	-	(1 960)	(1 960)
Kompensata zysku z lat ubiegłych z kapitałem z tytułu zysków i strat aktuarialnych	15	-	-	356	(356)	-
Łączne całkowite dochody		-	226	51	3 058	3 335
Zysk netto	15	-	-	-	3 058	3 058
Inne całkowite dochody	15	-	226	51	-	277
Stan na 31 grudnia 2013 r.		2 000	512	(112)	20 898	23 298
Stan na 1 stycznia 2012 r.		2 000	535	-	20 600	23 135
Zmiana zasad prezentacji		-	-	(356)	356	-
Stan na 1 stycznia 2012 r. - przekształcony*		2 000	535	(356)	20 956	23 135
Dywidenda z zysku za 2011 r. uchwalona wyplacona		-	-	-	(5 668)	(5 668)
Łączne całkowite dochody		-	(249)	(163)	4 868	4 456
Zysk netto	15	-	-	-	4 868	4 868
Inne całkowite dochody	15	-	(249)	(163)	-	(412)
Stan na 31 grudnia 2012 r. przekształcony*		2 000	286	(519)	20 156	21 923

* szczegóły przedstawiono w nocie 2.1.2

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 103 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto	15	3 058	4 868
Ogółem korekty zysku netto:		2 106	2 583
Podatek dochodowy rozliczony w zysk lub stratę		1 138	1 549
Amortyzacja		768	772
Straty ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		34	-
Straty ze zbycia jednostki zależnej		2	-
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości		95	185
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości		(47)	185
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		(40)	(58)
Straty z tytułu różnic kursowych		3	856
Zmiana stanu rezerw	32	(14)	70
Zmiana stanu aktywów / zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych		791	(2)
Przekwalifikowanie innych całkowitych dochodów do zysku lub straty w wyniku realizacji instrumentów pochodnych zabezpieczających		(450)	(333)
Inne korekty		-	4
Zmiany stanu kapitału obrotowego:		(174)	(460)
Zapasy		560	(636)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	32	(777)	(180)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32	43	356
Podatek dochodowy zapłacony		(1 374)	(2 748)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		3 790	4 703
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie akcji, udziałów i certyfikatów inwestycyjnych jednostek zależnych		(129)	(9 604)
Wpływy ze sprzedaży i likwidacji akcji i udziałów jednostek zależnych		48	-
Nabycie wspólnych przedsięwzięć		-	(33)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2 174)	(1 647)
Wydatki z tytułu udzielonych zaliczek na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(84)	(93)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	32	33	16
Nabycie aktywów finansowych z funduszu na likwidację kopalń i funduszu na rekultywację składowisk odpadów		(38)	(27)
Pożyczki udzielone		(239)	(8)
Wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek		13	5
Odsetki otrzymane		2	3
Dywidendy otrzymane		36	57
Inne wydatki inwestycyjne		(15)	(4)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 547)	(11 335)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu otrzymanych kredytów		1 546	1 039
Splata zobowiązań z tytułu kredytów		(1 409)	-
Dywidendy wypłacone	15	(1 960)	(5 668)
Inne wpływy/(wydatki) finansowe		(1)	10
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(1 824)	(4 619)
Przepływy pieniężne netto razem		(581)	(11 251)
Straty z różnic kursowych z tytułu wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(3)	(878)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(584)	(12 129)
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na początek okresu	13	707	12 836
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na koniec okresu	13	123	707
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		-	1

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 103 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Polityka rachunkowości i inne informacje objaśniające

1. Informacje ogólne

Nazwa, siedziba, przedmiot działalności gospodarczej

KGHM Polska Miedź S.A. (Spółka) z siedzibą w Lubinie przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer rejestru KRS 23302, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Spółka posiada następujący nr NIP 692-000-00-13 oraz REGON 390021764. KGHM Polska Miedź S.A. jest przedsiębiorstwem wielooddziałowym, w którego skład wchodzi Biuro Zarządu oraz 10 oddziałów: 3 zakłady górnicze (ZG Lubin, ZG Polkowice-Sieroszowice, ZG Rudna), 3 huty miedzi (HM Głogów, HM Legnica, HM Cedynia), Zakłady Wzbogacania Rud (ZWR), Zakład Hydrotechniczny, Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego i Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji.

Uchwałą Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. od dnia 1 lipca 2013 r. zmieniono nazwę „Biuro Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.” na „KGHM Polska Miedź S.A. Centrala”.

Akcje KGHM Polska Miedź S.A. są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Według klasyfikacji GPW w Warszawie, KGHM Polska Miedź S.A. jest zaklasyfikowana do sektora „przemysł surowcowy”.

Podstawowy przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi:

- kopalnictwo rud miedzi i metali nieżelaznych,
- wydobywanie żwiru i piasku,
- produkcja miedzi, metali szlachetnych i nieżelaznych,
- produkcja soli,
- odlewnictwo metali lekkich i nieżelaznych,
- kucie, prasowanie, wylączanie i walcowanie metali – metalurgia proszków,
- zagospodarowanie odpadów,
- sprzedaż hurtowa na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu,
- magazynowanie i przechowywanie towarów,
- działalność związana z zarządzaniem holdingami,
- działalność geologiczno-poszukiwawcza,
- wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów górniczych i produkcyjnych,
- wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej oraz pary wodnej i gorącej wody, wytwarzanie gazu, dystrybucja paliw gazowych przez sieć zasilającą,
- rozkładowy i pozarozkładowy transport lotniczy,
- usługi telekomunikacyjne i informatyczne.

Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółkę w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy i nie istnieją przesłanki zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Działalność KGHM Polska Miedź S.A. w zakresie eksploatacji złóż rud miedzi opierała się na posiadanych przez Spółkę koncesjach wydanych przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Ministra Środowiska w latach 1993-2004, z których większość wygasła do grudnia 2013 r. Koncesje, których termin wygaśnięcia przypadał na dzień 31 grudnia 2013 r., obejmowały złoża: „Polkowice”, „Sieroszowice”, „Lubin-Małomice”, „Rudna”. Koncesja dotycząca złoża „Radwanice-Wschód” traciła ważność w 2015 r.

W związku z powyższym Spółka w 2010 r. uruchomiła projekt KONCESJA 2013, którego celem było uzyskanie koncesji na wydobywanie rud miedzi z w/w złóż na maksymalny, możliwy do uzyskania, w świetle obowiązujących przepisów, okres 50 lat.

W oparciu o podjęte działania, dnia 14 sierpnia 2013 r. Minister Środowiska wydał trzy decyzje koncesyjne na wydobywanie rud miedzi ze złóż: Polkowice”, „Radwanice-Wschód” oraz ze złoża „Rudna”. Tego samego dnia podpisane zostały również trzy umowy o ustanowienie użytkownika górniczego, dla przedmiotowych koncesji oraz wydana została decyzja wygaszająca dotychczasową koncesję na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Radwanice-Wschód”.

Dwie kolejne koncesje dla złóż „Lubin-Małomice” i „Sieroszowice” wydał Minister Środowiska dnia 12 września 2013 r. Równocześnie podpisane zostały dwie umowy o ustanowienie użytkownika górniczego dla tych złóż.

W październiku 2013 r. zostały złożone do zatwierdzenia przez Okręgowy Urząd Górniczy Plany Ruchu Zakładów Górniczych dla trzech kopalń: Polkowice-Sieroszowice, Rudna oraz Lubin. W obowiązującym terminie tj. 31 grudnia 2013 r. organ nadzoru górniczego zatwierdził wszystkie trzy Plany Ruchu.

1. Informacje ogólne (kontynuacja)

Spółka kontynuuje działalność podstawową w oparciu o nowe koncesje, nowe umowy użytkowania górniczego i nowe plany ruchu. Koncesje i umowy użytkowania górniczego, dla wszystkich pięciu złóż, obowiązują do 31 grudnia 2063 r. a plany ruchu trzech zakładów górniczych są zatwierdzone na lata 2014 -2016 (do 31 grudnia 2016 r.).

Czas trwania działalności

KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi działalność od dnia 12 września 1991 r. Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Prawnym poprzednikiem KGHM Polska Miedź S.A. było przedsiębiorstwo państwowe Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi w Lubinie przekształcone w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Skład Zarządu

Skład Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. VIII kadencji wg stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Herbert Wirth	Prezes Zarządu,
- Włodzimierz Kiciński	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
- Adam Sawicki	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych
- Dorota Włoch	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju.

Dnia 2 września 2013 r. Rada Nadzorcza odwołała Pana Włodzimierza Kicińskiego z funkcji I Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. i Pana Adama Sawickiego z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych oraz przyjęła rezygnację Pani Dorota Włoch z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju.

Dnia 2 września 2013 r. Rada Nadzorcza powołała:

- Pana Jarosława Romanowskiego do pełnienia funkcji I Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych KGHM Polska Miedź S.A.,
- Pana Marcina Chmielewskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych KGHM Polska Miedź S.A.,
- Pana Jacka Kardelę do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju KGHM Polska Miedź S.A.

Od dnia 2 września do 31 grudnia 2013 r. skład Zarządu Spółki przedstawiał się następująco:

- Herbert Wirth	Prezes Zarządu
- Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych
- Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
- Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu nie zmienił się.

Skład Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. VIII kadencji wg stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska	Przewodnicząca
- Krzysztof Kaczmarczyk	Zastępca Przewodniczącej
- Dariusz Krawczyk	Sekretarz
- Paweł Białek	
- Krzysztof Opawski	
- Ireneusz Piecuch	
- Jacek Poświata	

oraz wybrany przez pracowników

- Bogusław Szarek

Dnia 19 czerwca 2013 r. z funkcji Członka Rady Nadzorczej zrezygnował Pan Paweł Białek.

Dnia 19 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie podjęło decyzję o:

- odwołaniu ze składu Rady Nadzorczej: Pana Dariusza Krawczyka, Ireneusza Piecucha,
- powołaniu w skład Rady Nadzorczej: Pana Andrzeja Kidybę, Marka Panfila i Panią Iwonę Zatorską - Pańtak.

Dnia 27 listopada 2013 r. z przyczyn losowych wygaś mandat członka Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Opawskiego.

1. Informacje ogólne (kontynuacja)

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska	Przewodnicząca
- Krzysztof Kaczmarczyk	Zastępca Przewodniczącej
- Marek Panfil	Sekretarz
- Andrzej Kidyba	
- Iwona Zatorska - Pańtak	
- Jacek Poświata	
- oraz wybrany przez pracowników
- Bogusław Szarek

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej nie zmienił się.

Zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego (sprawozdania finansowego)

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Spółki dnia 24 marca 2014 r.

Cykliczność, sezonowość działalności

Zarówno cykliczność produkcji jak i jej sezonowość nie dotyczy Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, w oparciu o zasadę kosztu historycznego (skorygowanego o skutki hiperinflacji w stosunku do składników rzeczowych aktywów trwałych oraz kapitału własnego), za wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i instrumentów pochodnych wycenianych w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań finansowych jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczone.

Zasady rachunkowości opisane w nocie 2.2 stosowane były w sposób ciągły do wszystkich prezentowanych okresów, za wyjątkiem zmian zasad prezentacji opisanych w nocie 2.1.2.

2.1.1 Nowe standardy

Od dnia 1 stycznia 2013 roku Spółkę obowiązują następujące nowe i zmienione standardy oraz interpretacje:

- **MSSF 13 Wycena do wartości godziwej,**
- **KIMSF 20 Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych,**
- **Poprawki do MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnianie informacji - *Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych,***
- **Poprawki do MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy: *Pożyczki rządowe,***
- **Roczne ulepszenia wynikające z przeglądu MSSF, cykl 2009-2011.**

Powyższe zmiany do standardów zostały do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską. Spółka zastosowała powyższe standardy i zmiany do standardów począwszy od 1 stycznia 2013 r. zgodnie z przepisami przejściowymi w nich zawartymi, przy czym zastosowanie nowych i zmienionych standardów nie miało istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe w tym zakresie ujawnień.

Następujące standardy, obowiązujące od 1 stycznia 2013 r. zostały zastosowane przez Spółkę wcześniej dla celów sporządzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2012 r.:

- **Poprawki do MSR 12 Podatek dochodowy – *Odroczony podatek dochodowy: Realizacja wartości aktywów,***
- **Poprawki do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych. Prezentacja składników innych całkowitych dochodów,***
- **Poprawiony MSR 19 *Świadczenia pracownicze.***

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Standardy i interpretacje nieobowiązujące, zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską, których Spółka nie zastosowała przed datą wejścia w życie:

- **MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe** - Nowy standard zastępuje SKI 12 Konsolidacja – jednostki specjalnego przeznaczenia oraz MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe w zakresie sprawozdań skonsolidowanych. Standard ujednolica definicję kontroli i ustanawia jej zrewidowaną koncepcję jako czynnik decydujący o objęciu jednostki konsolidacją.

Standard obowiązywać będzie w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później i nie spowoduje zmian w statusach spółek zależnych należących do KGHM Polska Miedź S.A.

- **MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne** - Nowy standard zastępuje dotychczasowy standard MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* oraz SKI 13 *Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników*. Nowy standard wskazuje dwa rodzaje wspólnych ustaleń umownych: wspólne działania oraz wspólne przedsięwzięcia. Rodzaj wspólnego ustalenia umownego określa się na podstawie analizy praw i obowiązków stron wynikających przede wszystkim ze struktury i formy prawnej zawartego ustalenia. Jeżeli warunki umowne dają stronom prawo do aktywów wspólnego ustalenia umownego oraz nakładają obowiązek spłacania zobowiązań tego ustalenia, wówczas identyfikujemy wspólne ustalenie umowne, jako wspólne działania. Jeżeli natomiast warunki umowy, dają stronom prawo do aktywów netto wspólnego ustalenia umownego, wtedy identyfikujemy wspólne przedsięwzięcia, które wspólnicy wyceniają w swoich sprawozdaniach metodą praw własności.

Standard obowiązywać będzie w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później. Zmiany te nie spowodują zmian w zakresie ujęcia i wyceny wspólnych ustaleń umownych, w których Spółka obecnie jest stroną.

- **MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach** - Standard dotyczy sprawozdań finansowych jednostek gospodarczych posiadających udziały w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych, jednostkach stowarzyszonych lub niekonsolidowanych jednostkach strukturyzowanych. Nowy standard łączy wymogi dotyczące ujawnień nt. udziałów w innych jednostkach znajdujące się obecnie w MSR 27, MSR 28 i MSR 31, wprowadzając spójność i kompletność ujawnień, jednocześnie rozszerzając ich zakres.

MSSF 12 obowiązywać będzie w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później. Spółka dostosuje zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym do wymogów standardu i ocenia, że ilość ujawnień ulegnie zwiększeniu.

- **MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe** - zmieniony MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* zastąpił dotychczasowy MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* w części dotyczącej jednostkowych sprawozdań finansowych. Dotychczasowy zakres MSR 27 został podzielony pomiędzy MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 27, który dotyczyć będzie jedynie jednostkowych sprawozdań finansowych. Również wymogi w zakresie jednostkowych sprawozdań finansowych zawarte w MSR 28 i MSR 31 zostały przeniesione do zmienionego MSR 27.

Standard obowiązywać będzie w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później i nie będzie miał wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach** - zmieniony MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* zastąpił dotychczasowy MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych*. Rada zdecydowała o włączeniu rachunkowości wspólnych przedsięwzięć do zakresu zmienionego MSR 28, ponieważ nowy standard MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, zezwalać będzie na wycenę udziałów we wspólnych przedsięwzięciach jedynie metodą praw własności. Zmieniony standard nie wprowadza żadnych zmian w samej metodologii wyceny metodą praw własności, natomiast nie zawiera już wymogów dotyczących ujawnień, ponieważ zostały one uwzględnione w MSSF 12.

Zmieniony standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później i nie będzie miał wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

- **Poprawki do MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja - Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych** dokument ten stanowi poprawkę do MSR 32. Rada uzupełniła towarzyszące standardowi wytyczne stosowania w zakresie warunków kompensowania i wykazywania w kwocie netto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywów i zobowiązań finansowych.

Poprawki obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Poprawki do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach: wytyczne do przepisów przejściowych** - dokument stanowi poprawki, których celem jest złagodzenie zasad pełnego retrospektywnego zastosowania nowych MSSF.

Powyższe zmiany obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. i później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **Jednostki inwestycyjne - zmiany do MSSF10 skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach oraz MSR 27 Jednostkowe sprawozdania Finansowe.** W MSSF 10 wprowadzono wymóg dla jednostek inwestycyjnych dokonywania wyceny swoich jednostek zależnych według wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast dokonywania ich konsolidacji. Natomiast w MSR 27 konsekwentnie do zmian w MSSF 10, zlikwidowano możliwość wyboru dla jednostek inwestycyjnych w zakresie wyceny inwestycji w niektórych jednostkach zależnych według kosztu lub według wartości godziwej w ich jednostkowych sprawozdaniach finansowych.

Powyższe zmiany obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdania finansowe Spółki.

- **Zmiany do MSR 36 Utrata wartości aktywów** rozszerzają zakres ujawnień związanych z utratą wartości. Zgodnie z wymogami tych zmian, w sytuacji kiedy w danym okresie sprawozdawczym jednostka ujmie lub odwróci odpis aktualizujący składnika aktywów, powinna dodatkowo ujawnić kwotę wartości odzyskiwalnej oraz wskazać, czy ustalono ją jako wartość godziwą pomniejszoną o koszty zbycia czy w oparciu o wartość użytkową. Jeśli wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej, wtedy jednostka jest zobowiązana do ujawnienia dodatkowych informacji dotyczących poziomów hierarchii wartości godziwej.

Zmiany do MSR 36 będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub później.

- **Zmiany do MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena zatytułowane Nowacja instrumentów pochodnych oraz kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń.** Celem zmian jest wprowadzenie ułatwienia w sytuacjach, gdy instrument pochodny, który został wskazany przez jednostkę jako instrument zabezpieczający, a następnie został, w konsekwencji zastosowania obowiązujących lub wprowadzenia nowych przepisów ustawowych lub wykonawczych, przeniesiony z pierwotnego kontrahenta na kontrahenta centralnego.

Zmiany do MSR 39 będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, ponieważ Spółka nie przewiduje konieczności wykorzystania opisanych w MSR 39 możliwości nowacji części lub całości transakcji na podmiot trzeci, zwany kontrahentem rozliczeniowym lub kontrahentem centralnym.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Standardy i interpretacje nieobowiązujące i do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską.

- **MSSF 9 Instrumenty finansowe (2009)** Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych. Standard upraszcza zasady klasyfikacji aktywów finansowych wprowadzając jedynie dwie kategorie aktywów finansowych: aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej oraz aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Klasyfikacja na moment początkowego ujęcia powinna wynikać z modelu biznesowego stosowanego przez jednostkę dla zarządzania danymi aktywami oraz z umownych przepływów pieniężnych właściwych dla danego składnika aktywów. Standard zawiera również wytyczne w zakresie wyceny aktywów finansowych, ich reklasyfikacji oraz ujmowania zysków i strat powstających na tych aktywach.

W dniu 28 października 2010 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała po raz drugi **MSSF 9 Instrumenty finansowe (2010)**. Do MSSF 9 Rada dodała wymogi dotyczące klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, a większość z nich została przeniesiona do nowego standardu bezpośrednio z MSR 39.

Standard wymaga, aby zmiana wartości godziwej w części dotyczącej zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w ramach innych całkowitych dochodów. Stała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej winna być ujmowana w zysku lub stracie okresu bieżącego.

W dniu 20 listopada 2013 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała po raz trzeci zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe „Rachunkowość zabezpieczeń i zmiany do MSSF 9, MSSF 7 i MSR 39”* w ramach kontynuacji projektu zastąpienia MSR 39 przez MSSF 9. W niniejszym dokumencie opublikowano rozdział 6 dotyczący Rachunkowości zabezpieczeń, wprowadzono poprawki do wcześniej opublikowanych części MSSF 9 oraz do MSSF 7 i MSR 39 aktualizując w nich odwołania pomiędzy standardami, oraz dostosowując zakres ujawnień z MSSF 7 do zmienionego MSSF 9. Rada ds. Standardów niniejszym dokumentem wycofała również KIMSF 9 oraz MSSF 9 w wersjach opublikowanych w roku 2009 i 2010.

Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w opublikowanych w listopadzie 2013 r. zmianach do MSSF 9 usunęła obowiązkową datę wejścia w życie tego standardu (była to data 1 stycznia 2015 r. opublikowana przez Radę w dniu 16 grudnia 2011 r. w dokumencie pn. *Obowiązkowa data wejścia w życie i ujawnienia dotyczące przejścia*, jako poprawki do MSSF 9 i MSSF 7) i zapowiedziała wprowadzenie obowiązkowej daty zastosowania w momencie opublikowania pełnej wersji MSSF 9. Rada zezwoliła jednocześnie na natychmiastowe stosowanie Standardu w dowolnie wybranej przez daną jednostkę wersji, spośród następujących wariantów MSSF 9:

- w zakresie własnego ryzyka kredytowego oraz w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań finansowych - MSSF 9 (2010),
- w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych - MSSF 9 (2009),
lub
- w pełnym zakresie MSSF 9 w wersji opublikowanej w listopadzie 2013 r., tj. włącznie z rachunkowością zabezpieczeń, przy czym MSSF 9 należy zastosować retrospektywnie a samą rachunkowość zabezpieczeń prospektywnie.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Unia Europejska nie zatwierdziła żadnej części standardu. Nie ma również żadnych oficjalnych informacji co do prognozowanej daty przyjęcia MSSF 9 przez UE.

Ze względu na bardzo szeroki zakres zmian w MSSF 9 w stosunku do MSR 39, wymagane jest ostrożne i pogłębione podejście do oceny wpływu takiej decyzji na sprawozdania finansowe Spółki. Nie bez znaczenia dla oszacowania wpływu zmian na sprawozdanie jest również zamiar opublikowania przez Radę kolejnych części MSSF 9 dotyczących utraty wartości oraz makro zabezpieczeń, co dodatkowo zwiększa niepewność oceny przyszłych skutków wdrożenia MSSF 9.

Obecnie Spółka analizuje wpływ nowego standardu i jego zmian na sprawozdania finansowe Spółki.

- **KIMSF 21 opłaty.** Interpretacja zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji momentu powstania obowiązku ujęcia w księgach rachunkowych jednostki zobowiązań z tytułu poniesienia niektórych opłat na rzecz Państwa, innych niż objętych obecnymi MSSF, np. MSR 12 Podatek dochodowy. W niektórych jurysdykcjach, uregulowania dotyczące wybranych opłat wskazują na istnienie zależności pomiędzy powstaniem obowiązku do zapłaty podatku a wystąpieniem konkretnych zdarzeń. Ze względu na złożony charakter tych uregulowań, jednostki nie zawsze miały jasność co do właściwego momentu rozpoznania w księgach rachunkowych odnośnego zobowiązania. Zgodnie z nową interpretacją jako zdarzenie obligujące do rozpoznania zobowiązania do poniesienia opłaty na rzecz Państwa należy traktować działanie, które bezpośrednio wywołuje taki obowiązek. Jeśli np. obowiązek poniesienia opłaty jest uzależniony od uzyskania przychodów w bieżącym

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

okresie, to działaniem wywołującym ten obowiązek jest generowanie przychodu w okresie bieżącym. Jak wskazał Komitet ds. Interpretacji, jednostka nie ma bowiem zwyczajowego obowiązku do zapłaty zobowiązania w związku ze swoimi przyszłymi działaniami, pomimo tego, że jednostka nie ma realnej możliwości zaprzestania prowadzenia danej działalności w przyszłości. Podkreślono, że zobowiązanie do poniesienia opłaty należy ujmować sukcesywnie, jeśli zdarzenie wywołujące obowiązek zachodzi przez jakiś okres czasu.

Interpretacja KIMSF 21 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 r. lub później. Począwszy od tego momentu, Spółka zastosuje KIMSF 21 do ujmowania opłat z tytułu użytkowania górnictwa, które zostało ustanowione na okres 50 lat tj. od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2063 r. w zakresie rozpoznania części stałej i zmiennej wynagrodzenia płatnego na rzecz Skarbu Państwa.

Zgodnie z warunkami zawartej umowy począwszy na dzień 1 stycznia 2014 r. Spółka rozpozna zobowiązanie w kwocie 144 mln zł, w wysokości zdyskontowanej wartości stałej opłaty za cały okres obowiązywania umowy i jednocześnie rozpozna wartości niematerialne z tytułu nabytego prawa do wydobycia kopaliny.

Zobowiązanie z tytułu zmiennej części opłaty będzie naliczane w wysokości 30% opłaty eksploatacyjnej i odnoszone w koszty bieżącego okresu, uwzględniając bieżącą aktualizację opłaty eksploatacyjnej odpowiednio do ilości wydobycia. Ponieważ zdarzeniem wywołującym obowiązek ujęcia zobowiązania z tytułu opłaty zmiennej na rzecz Skarbu Państwa jest rzeczywiste wydobycie, zobowiązanie będzie ujmowane sukcesywnie na bazie wielkości wydobycia na przestrzeni kolejnych okresów sprawozdawczych. Spółka szacuje, że w roku 2014 wynik finansowy zostanie obciążony z tego tytułu kwotą 30 mln zł. Zastosowanie KIMSF 21 nie będzie miało wpływu na stosowanie dotychczasowej zasady ujmowania innych opłat.

- **Roczne ulepszenia wynikające z przeglądu MSSF w cyklu 2010-2012.** W wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono następujące drobne poprawki do 7 standardów:
  - w MSSF 2 *Płatności w formie akcji* skorygowano definicje „warunki nabycia uprawnień” oraz „warunku rynkowego” oraz wprowadzono dwie nowe definicje „warunku wykonania” oraz „warunku usługi
  - w MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* doprecyzowano, że ujęte zobowiązanie z tytułu zapłaty warunkowej spełniające definicję zobowiązania finansowego, podlega wycenie na dzień kończący okres sprawozdawczy do wartości godziwej a skutek wyceny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat,
  - w MSSF 8 *Segmenty operacyjne* wprowadza m.in. wymóg ujawniania informacji na temat osądu kierownictwa zastosowanych do kryteriów łączenia segmentów operacyjnych, o których mowa w par. 12 MSSF 8, łącznie z krótkim opisem tych segmentów oraz wykorzystanych wskaźników wskazujących na podobne cechy gospodarcze połączonych na tej podstawie segmentów,
  - w MSSF 13 *Wartość godziwa* wprowadzono uściślenie do Uzasadnienia Wniosków do MSSF 13, wyjaśniające że usunięcie z MSSF 9 i MSR 39 odpowiednio paragrafów B5.4.12 and AG79, nie powinno być błędnie interpretowane jako zamiar Rady usunięcia możliwości wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań handlowych wycenianych obecnie w wartości nominalnej, wynikającej z faktury,
  - w MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* i MSR 38 *Wartości niematerialne* doprecyzowano informację nt. sposobu korygowania wartości bilansowej i umorzenia składników aktywów trwałych wycenianych na kolejne dni kończące okresy sprawozdawcze,
  - w MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* dodano zapis doprecyzowujący definicję ustalania powiązań pomiędzy podmiotami.

Powyższe zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 r. lub później, a Spółka zastosuje je począwszy od okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2015 r. Spółka ocenia, że powyższe poprawki będą miały wpływ na dodatkowe ujawnienia z MSSF 8 *Segmenty Operacyjne*.

- **Roczne ulepszenia wynikające z przeglądu MSSF w cyklu 2011-2013** W wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono następujące drobne poprawki do następujących standardów:
  - MSSF 1 *Zastosowanie MSSF po raz pierwszy*,
  - MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*
  - MSSF 13 *Wartość godziwa*,
  - MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne*.

Powyższe zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 r. lub później, a Spółka zastosuje je począwszy od okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2015 r. Zmiany te nie będą miały wpływu na sprawozdania finansowe Spółki.

- **MSSF 14 Odroczone ujęcie kwot dotyczących działalności regulowanej** W MSSF 14 Rada wprowadziła wymogi w zakresie odrębnej prezentacji w sprawozdaniu finansowym kwot powstających w związku z dostarczaniem dóbr lub świadczeniem przez jednostkę usług, dla których ceny lub taryfy podlegają regulacjom taryfowym/cenowym i które podlegają odroczoneму ujęciu.

Nowy standard obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później i nie będzie miał wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.1.2 Zmiany zasad rachunkowości

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzono przy zastosowaniu tych samych zasad dla okresu bieżącego i porównywalnego, z dostosowaniem okresu porównywalnego do zmiany zasad prezentacji przyjętych w sprawozdaniu w okresie bieżącym.

Zmiany zasad prezentacji, dotyczyły:

1. Zmiany zasad prezentacji elementów kapitału własnego. Mając na uwadze charakter poszczególnych elementów kapitału własnego oraz przejrzystość prezentowanych danych finansowych dokonano:
  - wydzielenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z pozycji „Zyski zatrzymane” odrębnej pozycji kapitału własnego „Kapitał z tytułu zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia”,
  - połączenia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednorodnych elementów kapitału własnego tj. „Kapitału z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” oraz „Kapitału z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne” w jedną pozycję „Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych”.
2. Zmiany nazwy pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej w aktywach trwałych z „Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń” na „Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów”. Zmiana spowodowana była realizacją przez Spółkę obowiązku utworzenia Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów, wynikającego z art. 137 ust. 2 Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U.2013.21).

2.2 Polityka rachunkowości

2.2.1 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym, przy dostawach towarów i świadczeniu usług lub w celach administracyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz
- których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze rzeczowe aktywa trwałe Spółki stanowią nieruchomości związane z działalnością górniczą i hutniczą obejmujące grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, kapitalne wyrobiska górnicze (szyby, studnie, sztolnie, chodniki, komory główne) oraz maszyny, urządzenia techniczne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia. Cenę nabycia (koszt wytworzenia) powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Na moment początkowego ujęcia, w cenie nabycia/koszcie wytworzenia środków trwałych ujmowane są przewidywane koszty ich demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. W szczególności w wartości początkowej środków trwałych ujmuje się zdyskontowane koszty likwidacji środków trwałych po działalności górniczej podziemnej oraz innych obiektów, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach harmonogramu likwidacji kopalń.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Na koniec okresu sprawozdawczego rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. (Szczegółowo opisano w nocie 2.2.3)

Późniejsze nakłady ponoszone na składnik rzeczowych aktywów trwałych (np. w celu zwiększenia przydatności składnika, zamiany części lub jego odnowienia) uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysku lub straty w okresie, w którym je poniesiono.

Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych (z wyłączeniem gruntów) dokonywane są metodą liniową, przez przewidywany okres użytkowania danego środka trwałego. Wartość końcową, okres użytkowania składnika aktywów oraz metodę amortyzacji stosowaną do rzeczowych aktywów trwałych weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Okres eksploatacji i tym samym stawki amortyzacyjne środków trwałych funkcjonujących w ciągu technologicznym produkcji miedzi, dostosowane są do planów zakończenia działalności.

Dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 25 – 60 lat,
- urządzenia techniczne i maszyny: 4 – 15 lat,
- środki transportu: 3 – 14 lat,
- inne środki trwałe, w tym narzędzia i przyrządy: 5 – 10 lat.

Ponadto corocznie Spółka dokonuje regularnych przeglądów rzeczowych aktywów trwałych pod kątem adekwatności stosowanych okresów użytkowania do bieżących warunków prowadzenia działalności. Wyniki przeprowadzonej w 2013 r. weryfikacji stawek amortyzacyjnych zostały przedstawione w niniejszym raporcie w nocie 3 pkt a.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży bądź wycofania z użytkowania.

Poszczególne istotne części składowe środka trwałego (istotne komponenty), których okres użytkowania różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego oraz których cena nabycia/koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia/koszt wytworzenia całego składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzowane są odrębnie, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, w tym koszty przeglądów certyfikacyjnych, których przeprowadzenie jest niezbędne.

Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt awaryjny o istotnej wartości początkowej, których wykorzystania oczekuje się przez czas dłuższy niż jeden rok ujmuje się jako rzeczowe aktywa trwałe. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem o nieistotnej wartości wykazuje się jako zapasy i ujmuje w zysku lub stracie w momencie ich wykorzystania.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty, zlikwidowany lub gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia.

2.2.2 Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się:

- koszty prac rozwojowych,
- oprogramowanie komputerowe,
- nabyte koncesje, patenty, licencje,
- inne wartości niematerialne (w tym uprawnienia do emisji zanieczyszczeń),
- aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (wartości niematerialne nieoddane do użytkowania),
- pozostałe wartości niematerialne nieoddane do użytkowania (w budowie).

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika wartości niematerialnych.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Jeżeli płatność za składnik wartości niematerialnych zostaje odroczone na okres dłuższy niż zwyczajowy kredyt kupiecki (w praktyce przyjęto okres powyżej 1 roku), jego cena nabycia powinna odpowiadać kwocie, jaka opłacona byłaby w gotówce. Różnicę pomiędzy tą kwotą, a całością płatności ujmuje się w zysku lub stracie jako koszt odsetek (dyskonto zobowiązań) w kosztach finansowych w okresie spłaty (rozliczenia) zobowiązania. Różnice kursowe powstałe od zobowiązań zawartych w walucie obcej, związanych z nabyciem lub wytworzeniem składnika wartości niematerialnych ujmuje się w zysku lub stracie w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i skumulowaną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. (Szczegółowo opisano w nocie 2.2.3)

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, przez okres przewidywanego użytkowania, który dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

- koszty prac rozwojowych: 5 – 15 lat,
- oprogramowanie komputerowe: 2 – 5 lat,
- koncesje, patenty, licencje, użytkowanie górnicze: 5-50 lat,
- inne wartości niematerialne, w tym prawo do informacji geologicznej: 50 lat.

W KGHM Polska Miedź S.A. nie występują wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, natomiast występują wartości niematerialne nieoddane do użytkowania (w budowie). Spółka nie amortyzuje takich składników wartości niematerialnych, poddaje je natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Ewentualny odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar zysku lub straty.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Aktywa trwale służące poszukiwaniu i ocenie zasobów mineralnych

Jako aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ujmuje się wartości niematerialne oraz zużycie rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych do poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, jednakże nie zalicza się nakładów na prace rozwojowe związane z zasobami mineralnymi oraz nakładów poniesionych:

- a) przed rozpoczęciem poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, tj. nakładów poniesionych przed uzyskaniem prawa do prowadzenia prac poszukiwawczych na określonym obszarze oraz
- b) po tym, jak udowodniono techniczną wykonalność i komercyjną zasadność wydobywania zasobów mineralnych.

W ramach nakładów na wartości niematerialne ujmuje się m.in. nabyte prawa do poszukiwań, nakłady na dokonywanie wierceń, prace odkrywkowe, próbkowanie, analizy topograficzne, geologiczne, geochemiczne i geofizyczne złoża, koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz innych świadczeń pracowniczych pracowników, zespołów lub wydziałów wyznaczonych oraz delegowanych do nadzorowania lub prowadzenia poszczególnych projektów oraz inne koszty bezpośrednio związane z nabyciem lub wytworzeniem składników wartości niematerialnych służących poszukiwaniu i ocenie zasobów mineralnych zgodnie z MSSF 6.

Jeżeli prawo do poszukiwań nie mogłoby być wykonywane bez nabycia prawa do gruntów, na których znajdują się zasoby mineralne, nabyte prawo do gruntów łącznie z odpowiednią koncesją, zalicza się do wartości niematerialnych na etapie poszukiwania i oceny zasobów mineralnych.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się na moment początkowego ujęcia w wysokości kosztu. Dla celów dalszej wyceny Spółka stosuje model wyceny w wysokości kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

W ramach aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych kwalifikowane są nakłady na:

- projekty robot geologicznych,
- uzyskanie decyzji środowiskowej,
- uzyskanie koncesji i użytkowania górniczego na poszukiwania geologiczne,
- realizację robót i prac wiertniczych (wiercenia, badania geofizyczne, hydrogeologiczne, obsługa geologiczna, analityka, geotechnika, itd.),
- zakup informacji geologicznych od Skarbu Państwa,
- wykonanie dokumentacji geologicznej i jej zatwierdzenie,
- wykonanie oceny ekonomiczno-technicznej zasobów dla potrzeb decyzji o wnioskowanie o koncesje na eksploatację górniczą,
- koszty zużycia urządzeń i sprzętu (rzeczowe aktywa trwale) służącego do prowadzenia prac poszukiwawczych.

Dla celów przeprowadzenia testów na utratę wartości Spółka przyporządkowuje aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do ośrodków wypracowujących środki pieniężne, którymi są pojedyncze projekty realizowane przez Spółkę.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Testy na utratę wartości na pojedynczej jednostce (projekcje) Spółka przeprowadza obowiązkowo z chwilą:

- wykazania technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, tj. przed dokonaniem przeklasyfikowania tych aktywów do innych grup aktywów (w tym do środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania innych niż służące poszukiwaniom i ocenie zasobów mineralnych) oraz
- gdy fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwalną.

2.2.3 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartości niematerialne, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz są corocznie testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Odpisy aktualizujące aktywa trwałe służące poszukiwaniu i ocenie zasobów mineralnych ujmują się przed dokonaniem przeklasyfikowania z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania do wartości niematerialnych lub rzeczowych aktywów trwałych, odpowiednio do charakteru i natury poniesionych nakładów.

Aktywa niefinansowe podlegające amortyzacji testuje się na utratę wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na ryzyko niezrealizowania ich wartości bilansowej. Do podstawowych i najistotniejszych zewnętrznych przesłanek świadczących o możliwości zaistnienia utraty wartości zalicza się występowanie w dłuższym okresie wyższej wartości bilansowej aktywów netto Spółki w stosunku do ich rynkowej kapitalizacji, jak również niekorzystne zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym i gospodarczym w otoczeniu, w którym Spółka prowadzi działalność, w tym na rynkach, na które przeznaczone są wyroby produkowane przez Spółkę. Na możliwość wystąpienia utraty wartości wskazywać może także wzrost rynkowych stóp procentowych oraz premii za ryzyko uwzględnianych w kalkulacji stopy dyskontowej wykorzystywanej do wyliczania wartości użytkowej aktywów Spółki.

Czynniki wewnętrzne uwzględniane przy ocenie wystąpienia utraty wartości aktywów Spółki to przede wszystkim znaczny spadek rzeczywistych przepływów pieniężnych netto w stosunku do przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej przyjętych w budżecie, zaś w stosunku do pojedynczych składników aktywów ich fizyczne uszkodzenie, utrata przydatności oraz generowanie niższych korzyści ekonomicznych od wydatków poniesionych na ich nabycie bądź wytworzenie, jeżeli składnik aktywów samodzielnie generuje przepływy pieniężne.

Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów (ośrodki wypracowujące środki pieniężne) przy czym dla celów przeprowadzenia testów na utratę wartości ośrodek wypracowujący środki pieniężne ustala się każdorazowo.

Jeżeli przeprowadzony test na utratę wartości wykaże, iż wartość odzyskiwalna (tj. wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartość użytkowa) danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa od wartości bilansowej, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy między wartością odzyskiwalną a wartością bilansową składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne proporcjonalnie do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej całego ośrodka, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowej i zera.

Niefinansowe aktywa trwałe, inne niż wartość firmy, dla których w okresach wcześniejszych dokonano odpisu z tytułu utraty wartości testuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia wcześniej dokonanego odpisu.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w ciężar sprawozdania z zysków lub strat.

2.2.4 Inwestycje w spółki zależne i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki zależne

W sprawozdaniu finansowym inwestycje w jednostkach zależnych, niezaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5, ujmują się w cenie nabycia powiększonej o udzielone dopłaty bezzwrotne, w tym na pokrycie strat wykazanych w sprawozdaniu finansowym jednostki zależnej, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, gdzie utratę wartości ocenia się poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot:

- wartością godziwą, pomniejszoną o koszty zbycia i
- wartością użytkową.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Wspólne przedsięwzięcia

W sprawozdaniu finansowym Spółki udziały we wspólnym przedsięwzięciu, niezaklasyfikowane jako przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5, wycenia się w cenie nabycia powiększonej o udzielone dopłaty bezzwrotne, w tym na pokrycie strat wykazanych w sprawozdaniu finansowym wspólnego przedsięwzięcia, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, gdzie utratę wartości ocenia się poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot:

- wartością godziwą, pomniejszoną o koszty zbycia i
- wartością użytkową.

2.2.5 Objęcie akcji/udziałów w formie podwyższenia wartości kapitału podstawowego

Objęcie akcji/udziałów ujmuje się w księgach rachunkowych pod datą zawarcia umowy (dla spółek akcyjnych) lub podpisania aktu notarialnego (dla spółek z o.o.). Jeżeli umowa spółki z o.o. przewiduje, iż podwyższenie kapitału zakładowego do określonej wysokości nie wymaga zmiany umowy spółki, wtedy objęcie udziałów ujmuje się z datą podjęcia uchwały przez Zgromadzenie Wspólników.

2.2.6 Instrumenty finansowe

2.2.6.1 Klasyfikacja instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- instrumenty pochodne zabezpieczające.

Powyższa klasyfikacja instrumentów finansowych opiera się na analizie charakterystyki oraz celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów i zobowiązań finansowych. Klasyfikacja instrumentów pochodnych zależy od ich przeznaczenia oraz spełnienia wymogów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń określonych w MSR 39. Instrumenty pochodne dzielą się na: instrumenty pochodne zabezpieczające, instrumenty pierwotnie zabezpieczające wyłączone spod rachunkowości zabezpieczeń, oraz instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę.

Wartość bilansową dotyczącą przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności powyżej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego kwalifikuje się do aktywów lub zobowiązań długoterminowych. Do aktywów lub zobowiązań krótkoterminowych zaliczana jest wartość bilansowa dotycząca przepływów pieniężnych z tytułu instrumentów finansowych o terminie zapadalności przypadającym w okresie do 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

Przyjęto następujące zasady klasyfikacji instrumentów finansowych do poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych:

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez zysk lub stratę. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub, jeżeli jednostka zdecydowała na moment początkowego ujęcia o wycenie w wartości godziwej przez zysk lub stratę. Składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe może zostać wyznaczone przez jednostkę na moment początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę tylko wówczas, gdy:

a) kwalifikacja taka eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określonej również jako „niedopasowanie księgowo”), która powstałaby, gdyby przyjęto inny sposób wyceny tych instrumentów finansowych lub inny sposób ujęcia związanych z nimi zysków lub strat, lub

b) grupa instrumentów finansowych jest odpowiednio zarządzana, a wyniki tej grupy oceniane są w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się instrumenty pochodne, o ile nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające oraz instrumenty pochodne pierwotnie zabezpieczające wyłączone spod rachunkowości zabezpieczeń.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu oraz gdy ich wartość bilansowa zrealizuje się w terminie do 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Zobowiązania z tej kategorii zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu oraz gdy ich wartość bilansowa zostanie uregulowana w terminie do 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Pożyczki i należności ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji: należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Do kategorii pożyczki i należności klasyfikuje się środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej

środki pieniężne i ich ekwiwalenty jak i aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów stanowią odrębne pozycję.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to instrumenty finansowe niestanowiące instrumentów pochodnych, wyznaczone na dostępne do sprzedaży albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. W kategorii tej ujmuje się przede wszystkim aktywa finansowe nieposiadające ustalonego terminu zapadalności i niespełniające jednocześnie wymogów zaliczenia do pozostałych kategorii.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Spółka nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Jednostka klasyfikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumenty pochodne wyznaczone i spełniające wymogi stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń są zaliczane do odrębnej kategorii o nazwie Instrumenty zabezpieczające. Spółka prezentuje jako instrumenty zabezpieczające całą wartość godziwą instrumentów wyznaczonych do tej kategorii i spełniających kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń także w przypadku, gdy wartość czasowa wyznaczonego instrumentu pochodnego zgodnie z decyzją Spółki została wyłączona z pomiaru efektywności.

2.2.6.2 Początkowe ujęcie oraz wyłączenie instrumentów finansowych z ksiąg rachunkowych

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji, w tym standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez zysk lub stratę, które początkowo ujmowane są w wartości godziwej. Wartością godziwą składnika aktywów lub zobowiązania jest cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono za przeniesienie zobowiązania (cena wyjścia). Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności. W przypadku braku przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu posiadania składnika aktywów, inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych z chwilą utraty kontroli przez Spółkę nad danym składnikiem aktywów.

2.2.6.3 Wycena instrumentów finansowych na koniec okresu sprawozdawczego

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne zabezpieczające.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne zabezpieczające, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do wycenianych w wartości godziwej przez zysk lub stratę wykazuje się w zysku lub stracie w okresie, w którym powstały.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych zaliczonym do dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych oraz zysków i strat z tytułu odsetek, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych pozycji według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, a które to ujmuje się w zysku lub stracie. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach przenosi się do zysku lub straty jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania. Rozchodu jednakowych inwestycji o różnych cenach nabycia dokonuje się przy wykorzystaniu metody FIFO.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Po początkowym ujęciu, jednostka dokonuje wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza zaklasyfikowanymi do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez zysk lub stratę, w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych, które powstają wtedy, kiedy transfer aktywów finansowych nie kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania (wyłączenia z ksiąg rachunkowych).
- umów gwarancji finansowych, które wycenia w wyższej z dwóch kwot: wartości ustalonej zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 2.2.14 Rezerwy lub wartości początkowo ujętej, pomniejszonej o skumulowaną amortyzację ustaloną zgodnie z MSR 18 *Przychody*.

2.2.6.4 Wartość godziwa

Wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązania stanowi cena możliwa do uzyskania przy sprzedaży składnika aktywów lub do zapłacenia za przeniesienie zobowiązania (cena wyjścia) w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. O ile nie istnieją przesłanki wskazujące na fakt, że instrument finansowy nie został nabyty po cenie stanowiącej jego wartość godziwą uznaje się, że wartość godziwą na dzień początkowego ujęcia stanowi cena nabycia danego instrumentu lub - w przypadku zobowiązań finansowych - cena sprzedaży danego instrumentu.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek ustala się na podstawie najbardziej reprezentatywnej ceny pochodzącej z tego rynku na dzień wyceny. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów lub zobowiązań finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), Spółka ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny opierające się na maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych. Obejmują one wykorzystanie cen z ostatnio przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

W przypadku instrumentów pochodnych oszacowana wartość godziwa odpowiada kwocie możliwej do uzyskania lub koniecznej do zapłaty w celu zamknięcia pozycji otwartych na koniec okresu sprawozdawczego. Dla transakcji, dla których jest to możliwe, wyceny dokonuje się w oparciu o notowania rynkowe. W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na koniec okresu sprawozdawczego uzyskuje się z systemu Reuters. W odniesieniu do srebra oraz złota użyto ceny fixing ustalonej, także na koniec okresu sprawozdawczego, na London Bullion Market Association. W przypadku zmienności oraz cen terminowych zastosowano kwotowania Banków/Brokerów. Stopy procentowe dla walut oraz wskaźniki zmienności ich kursów są uzyskiwane z serwisu Reuters. Kontrakty terminowe oraz swap na rynku miedzi wyceniane są do rynkowej krzywej terminowej, natomiast w przypadku srebra i kursów walutowych cena terminowa liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Do wyceny opcji azjatyckich na rynkach metali wykorzystuje się aproksymację Levy'ego do metodologii Blacka-Scholesa, natomiast do wyceny opcji europejskich na rynkach walutowych standardowy model Garmana-Kohlhagena.

Wartość godziwa nienotowanych dłużnych papierów wartościowych ustalana jest jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowana bieżącą stopą procentową.

2.2.6.5 Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość. Do istotnych obiektywnych przesłanek (dowodów) zalicza się przede wszystkim: poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, zanik aktywnego rynku dla danego instrumentu finansowego, wystąpienie

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego, utrzymujący się znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej instrumentu kapitałowego poniżej poziomu kosztu.

W przypadku instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej, zaliczonych do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, Spółka ujmuje odpis z tytułu utraty wartości, jeżeli spadek wartości godziwej kapitałowego instrumentu finansowego poniżej kosztu nabycia utrzymuje się przez okres, co najmniej 12 miesięcy lub gdy spadek wartości godziwej w stosunku do kosztu nabycia kapitałowego instrumentu finansowego wynosi, co najmniej 20 procent.

Jeżeli takie dowody występują, łączne dotychczasowe straty ujęte w innych całkowitych dochodach – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w zysku lub stracie – wyłącza się z innych całkowitych dochodów i przenosi do zysku lub straty jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania.

Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zysku lub stracie a dotyczące instrumentów kapitałowych podlegają odwróceniu w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w zysku lub stracie, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie.

Należności i pożyczki oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, wyceniane w zamortyzowanym koszcie, poddawane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego indywidualnym testom pod kątem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę wartości. Należności, dla których indywidualnie nie ujęto odpisu, a którym można przypisać prawdopodobieństwo utraty wartości ze względu na specyfikę ryzyka kredytowego (związanego np. z rodzajem działalności lub strukturą odbiorców) poddawane są takim testom jako portfel aktywów. Ze względu na specyfikę sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. oraz restrykcyjną politykę wobec ryzyka kredytowego, Spółka prowadzi przede wszystkim indywidualną analizę należności (bez względu na ich istotność) pod kątem wystąpienia przesłanek i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. Odwrócenie odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

2.2.6.6 Rachunkowość zabezpieczeń

Zabezpieczanie, dla celów rachunkowości, polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej. Aktywa finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym lub zobowiązania finansowe niebędące pochodnym instrumentem finansowym mogą być wyznaczone jako instrument zabezpieczający jedynie dla zabezpieczenia ryzyka walutowego.

Spółka stosuje rachunkowości zabezpieczeń dla zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych.

Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy środków pieniężnych

W ramach rachunkowości zabezpieczeń stosuje się instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne. Instrument pochodny zabezpieczający przepływy środków pieniężnych, to taki instrument pochodny, który:

- służy ograniczeniu zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnikiem aktywów lub zobowiązań lub z wysoce prawdopodobną prognozowaną transakcją oraz
- będzie miał wpływ na wykazywany zysk lub stratę.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do zysku lub straty jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne. Zyski lub straty powstałe na instrumencie zabezpieczającym przepływy pieniężne odnoszone są do zysku lub straty jako korekta z przeklasyfikowania w momencie, gdy dana pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę.

Skuteczność (efektywność) zabezpieczenia oznacza stopień, w jakim zmiany przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczaną pozycją, możliwe do przypisania zabezpieczanemu ryzyku, są kompensowane zmianami przepływów pieniężnych związanych z instrumentami zabezpieczającymi.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Jeżeli zabezpieczane przyszłe zobowiązanie lub prognozowana transakcja prowadzą do ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, wówczas w chwili ujęcia tego składnika, związane z nim zyski i straty są uwzględnione w cenie nabycia lub innej wartości bilansowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji przyjętych w Planie Sprzedaży na dany rok. Plany te sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Spółka ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie, ponieważ z historycznego punktu widzenia sprzedaż zawsze realizowana była na poziomach założonych w poszczególnych Planach Sprzedaży. Przy zawieraniu transakcji, Spółka dokumentuje związek pomiędzy instrumentami zabezpieczającymi, a pozycjami zabezpieczanymi, a także cel zawarcia danej transakcji. Spółka dokumentuje również swoją ocenę, zarówno na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia, jak i na bieżąco, czy instrumenty zabezpieczające są skuteczne oraz czy w przyszłości oczekuje się wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych pozycji.

Zaprzestanie stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń

Zaprzestaje się ujmowania instrumentów pochodnych jako zabezpieczających, jeżeli instrument pochodny wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany lub zrealizowany lub jeżeli Spółka wycofa wyznaczenie danego instrumentu jako zabezpieczenie. Spółka może podjąć decyzję o ustanowieniu dla danego instrumentu pochodnego nowego powiązania zabezpieczającego, dokonać zmiany przeznaczenia instrumentu pochodnego bądź wyznaczyć go do zabezpieczenia innego rodzaju ryzyka. Wówczas, dla zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych, zyski lub straty powstałe w okresach, w których zabezpieczenie było efektywne pozostają w innych całkowitych dochodach aż do momentu, w którym zabezpieczana pozycja wpłynie na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie przyszłego zobowiązania lub prognozowanej transakcji przestanie funkcjonować, ponieważ pozycja zabezpieczana przestała spełniać definicję przyszłego zobowiązania, bądź też ze względu na zaistniałe prawdopodobieństwo, że planowana transakcja nie zostanie zawarta, wówczas zysk lub strata netto ujęta w innych całkowitych dochodach zostaje natychmiast przeniesiona do zysku lub straty jako korekta wynikająca z przeklasyfikowania.

2.2.7 Zapasy

Do zapasów Spółka zalicza:

- materiały,
- półfabrykaty i produkcję w toku,
- wyroby gotowe,
- towary.

Przychód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen nabycia,
- wyroby gotowe, półfabrykaty - na poziomie rzeczywistych kosztów wytworzenia,
- produkcja w toku – na podstawie narastających rzeczywistych kosztów wytworzenia z uwzględnieniem stanu na początek okresu sprawozdawczego.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych w wysokości średniej ważonej cen danego składnika,
- wyroby gotowe, półfabrykaty, produkcja w toku – wycena poprzez różnicę pomiędzy wartością końcową zapasu, a przychodem, z uwzględnieniem stanu na początek okresu sprawozdawczego, według metody średnioważonego kosztu.

Zapasy wycenia się według następujących zasad:

- materiały i towary – według cen przeciętnych ustalonych jak dla rozchodu,
- wyroby gotowe, półfabrykaty, produkcja w toku – na podstawie narastających rzeczywistych kosztów wytworzenia z uwzględnieniem stanu na początek okresu sprawozdawczego.

Na koniec okresu sprawozdawczego zapasy wyceniane są według przyjętych powyżej zasad, jednakże na poziomie nie wyższym od wartości ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania. Wartość netto możliwa do uzyskania to szacowana cena sprzedaży dokonywanej w normalnym toku działalności, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

2.2.8 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności te wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu. Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot. Kwotę odpisu aktualizującego stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych efektywną stopą procentową.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Opis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest w ciężar zysku lub straty.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymaganej zapłaty.

Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego kwalifikuje się do aktywów trwałych. Do aktywów obrotowych zaliczane są należności o terminie wymagalności przypadającym do 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Za należności uznaje się:

- **należności z tytułu dostaw i usług** – należności powstałe w wyniku podstawowej działalności operacyjnej Spółki, oraz
- **pozostałe należności**, w tym:
  - pożyczki udzielone,
  - inne należności finansowe – należności spełniające definicję aktywów finansowych,
  - inne należności niefinansowe, w tym m. in. zaliczki na dostawy, zaliczki na środki trwałe, zaliczki na środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne, zaliczki na udziały i akcje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych, należności od pracowników, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w innej formie niż przekazanie środków pieniężnych, a także należności budżetowe,
  - rozliczenia międzyokresowe czynne.

2.2.9 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne bezpieczne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia oraz o dużej płynności. W skład środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wchodzi również odsetki od ekwiwalentów środków pieniężnych.

2.2.10 Kapitał własny

W sprawozdaniu finansowym Spółki kapitał własny stanowią:

- kapitał akcyjny,
- kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych, z tego:
  - kapitał z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne,
  - kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępne do sprzedaży,
- kapitał z tytułu zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń po okresie zatrudnienia,
- zyski zatrzymane, na które składają się:
  - niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych,
  - kapitał zapasowy tworzony zgodnie z Ustawą Kodeksem spółek handlowych,
  - kapitał zapasowy tworzony i wykorzystywany zgodnie ze statutem,
  - zysk lub strata bieżącego okresu obrotowego.

2.2.11 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań zalicza się:

- zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- pozostałe zobowiązania finansowe,
- pozostałe zobowiązania niefinansowe.

Zobowiązania wycenia się zgodnie z MSR 39 w wartości zamortyzowanego kosztu.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w sprawozdaniu w sytuacji finansowej w wartości nominalnej. Wartość księgowa tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości ich zamortyzowanego kosztu ustalonego przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

2.2.12 Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów stanowią zobowiązania za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, zaś termin zapłaty przypada na okresy przyszłe.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów stanowią m.in.:

- wynagrodzenia wraz z narzutami wypłacane jednorazowo, dotyczące okresów rocznych,
- zarachowane podatki i opłaty lokalne,
- krótkookresowe rezerwy na niewykorzystane urlopy,

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

- rezerwy na koszty wynikające z obowiązku przedłożenia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i z kogeneracji,
- rezerwa na koszty umorzenia uprawnień do emisji CO₂.

2.2.13 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują głównie środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, rozliczane równolegle do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych sfinansowanych z tych źródeł.

2.2.14 Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności z następujących tytułów:

- przyszłe koszty likwidacji kopalń po zakończeniu eksploatacji górniczej,
- przyszłe koszty likwidacji obiektów technologicznych (w hutach miedzi) i innych obiektów w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały,
- skutki toczących się spraw sądowych oraz spraw spornych,
- udzielone gwarancje, poręczenia.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Jeżeli skutek zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które według oczekiwań będą niezbędne do wypełnienia obowiązku.

Rezerwa na przyszłe koszty związane z likwidacją kopalń i innych obiektów technologicznych tworzona jest na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia do stanu pierwotnego terenu po zakończeniu ich eksploatacji. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są specjalistyczne opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz ekspertyzy technologiczno-ekonomiczne sporządzone przez specjalistyczne firmy bądź wykonane w Spółce. Aktualizacji wartości rezerwy dokonuje się kwartalnie na koniec okresu sprawozdawczego.

Aktualizacji szacunku rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych dokonuje się uwzględniając:

- zmniejszenie z tytułu jej wykorzystania,
- wzrost z tytułu upływu czasu (odwracanie dyskonta) – odniesienie w koszty finansowe,
- wzrost/spadek z tytułu zmiany założeń, w tym zmiany stopy dyskontowej, zmiany ceny produkcji budowlano-montażowej – odniesienie na wartość początkową środków trwałych,*
- zwiększenie z tytułu przyjęcia nowych składników majątku objętych programem przyszłej likwidacji,
- zmniejszenie z tytułu wcześniejszej, nieplanowej likwidacji składników majątku objętych programem przyszłej likwidacji,
- wzrost/spadek z tytułu zmiany horyzontu czasowego realizacji zobowiązania wpływającej na zmniejszenie lub zwiększenie liczby okresów dyskontowych a tym samym na wartość bieżącą rezerwy.

* Zmiana stopy dyskonta lub szacowanego kosztu likwidacji koryguje wartość środka trwałego, którego dotyczy, chyba że wartość korekty przekracza wartość bilansową środka trwałego. Nadwyżka ponad tę wartość ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozostałych przychodach operacyjnych.

Metodologia kalkulacji stopy dyskonta wykorzystywanej przy aktualizacji rezerwy została opisana w notcie 3(g).

2.2.15 Świadczenia pracownicze

Spółka zobowiązana jest do świadczeń z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, ekwiwalentu węglowego i nagród jubileuszowych zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy.

Zobowiązanie bilansowe z tytułu tych świadczeń równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem zysków i strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązań z tytułu określonych świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze* stopa dyskontowa powinna być ustalana na podstawie rentowności wysoce płynnych obligacji komercyjnych o niskim stopniu ryzyka. W przypadku braku rozwiniętego rynku takich obligacji, a z taką sytuacją mamy do czynienia w Polsce, należy zastosować występujące na koniec okresu sprawozdawczego rynkowe stopy zwrotu z obligacji skarbowych. Szczegóły dotyczące metody szacowania stopy dyskonta znajdują się w notcie 3(f).

Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się w innych całkowitych dochodach w okresie, w którym powstały. Zyski i straty aktuarialne z wyceny pozostałych świadczeń (np. świadczenia z tytułu nagród jubileuszowych) ujmowane są w zysku lub stracie. Koszty przeszłego zatrudnienia dotyczące programów określonych świadczeń ujmuje się w zysku lub stracie jednorazowo w okresie, w którym powstają.

2.2.16 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy ujęty w zysku lub stracie obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany a zobowiązanie rozliczone, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone są od dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania te nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się od ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone są bez względu na to, kiedy ma nastąpić ich realizacja.

Nie ujmuje się zobowiązań z tytułu podatku odroczonego ani aktywów z tytułu podatku odroczonego, jeżeli wynikają one z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, jeżeli transakcja ta:

- nie jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych, oraz
- w czasie wystąpienia nie ma wpływu na zysk lub stratę brutto ani na dochód podlegający opodatkowaniu.

Podatek odroczony ujmuje się w zysku lub stracie danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczony:

- dotyczy transakcji czy zdarzeń gospodarczych, które ujmowane są bezpośrednio w innych całkowitych dochodach – wówczas podatek odroczony również ujmowany jest w innych całkowitych dochodach, lub
- wynika z połączenia jednostek gospodarczych – wówczas podatek odroczony wpływa na wartość firmy lub zysk z okazji przejęcia.

Kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Spółka posiada możliwość do wyegzekwowania tytułu do przeprowadzenia kompensaty należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz, gdy aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

2.2.17 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, a istnienie tego obowiązku zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ:
  - nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub
  - kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

Jako aktywa warunkowe Spółka ujmuje kwoty wynikające z przeszłych zdarzeń, które z określonym prawdopodobieństwem mogą w przyszłości skutkować wpływem do jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, w przypadku wystąpienia lub nie wystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki. Do aktywów warunkowych Spółka zalicza m.in. dochodzone roszczenia, kwoty otrzymanych gwarancji czy należności wekslowe.

Do zobowiązań warunkowych zalicza się m.in.:

- gwarancje i poręczenia oraz weksle na rzecz osób trzecich, wynikające z umów,
- zobowiązania z tytułu odszkodowań za szkody powstałe w wyniku działalności gospodarczej, od spraw pozostających w postępowaniu,
- zawieszono warunkowo kary za gospodarcze korzystanie ze środowiska naturalnego,
- inne zobowiązania warunkowe wynikające z zawartych umów.

2.2.18 Prezentacja dochodów i kosztów okresu sprawozdawczego

Informację o dochodach i kosztach oraz zyskach i stratach okresu sprawozdawczego Spółka prezentuje w sprawozdaniu z zysków lub strat oraz w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Sprawozdanie z zysków lub strat za dany okres prezentuje zagregowane pozycje wszystkich dochodów i kosztów okresu, z wyłączeniem składników innych całkowitych dochodów. Za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w sprawozdaniu z zysków lub strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny. Wynik okresu w sprawozdaniu z zysków lub strat stanowi zysk lub strata netto za okres.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów prezentuje zysk lub stratę netto za okres w jednej kwocie oraz składniki kwot innych całkowitych dochodów. W ramach składników innych całkowitych dochodów Spółka rozpoznaje te zyski i straty, które zgodnie z poszczególnymi standardami należy ujmować poza sprawozdaniem z zysków lub strat. Ponadto Spółka prezentuje składniki innych całkowitych dochodów w podziale na dwie grupy obejmujące rozdzielnie pozycje, które zgodnie z innymi MSSF zostaną przeklasyfikowane do sprawozdania z zysków lub strat po spełnieniu określonych warunków od pozycji, które nie zostaną do tego sprawozdania przeklasyfikowane.

W związku z powyższym w grupie pozycji, które zgodnie z innymi MSSF zostaną przeklasyfikowane do sprawozdania z zysków lub strat po spełnieniu określonych warunków ujmuje się:

- zyski i straty okresu dotyczące wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży,
- zyski i straty z aktualizacji wyceny do wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne w części efektywnej zabezpieczenia z uwzględnieniem efektu podatkowego.

W grupie pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane do sprawozdania z zysków lub strat ujmuje się zyski i straty aktuarialne, z uwzględnieniem efektu podatkowego.

Wynik okresu w sprawozdaniu z całkowitych dochodów stanowią łączne całkowite dochody za okres, będące sumą zysku lub straty netto oraz innych całkowitych dochodów.

2.2.19 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty. W przypadku transakcji sprzedaży, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia sprzedaży w księgach rachunkowych, przychody ujmuje się w wartości ustalonej na bazie cen terminowych z daty rozpoznania sprzedaży. Przychody ze sprzedaży ujęte w wyżej określonej wysokości, koryguje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych sprzedaży zgodnie z opisem w punkcie 2.2.7.6.

Przychody ze sprzedaży korygowane są o wynik z rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, zgodnie z zasadą, że wycenę pochodnego instrumentu zabezpieczającego w części stanowiącej zabezpieczenie efektywne ujmuje się w tej samej pozycji zysku lub straty, w której ujmowana jest wycena pozycji zabezpieczanej w momencie, kiedy pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę.

W przychodach ze sprzedaży ujmowane są przychody powstające z bieżącej działalności operacyjnej Spółki tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Ponadto, przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na zysk lub stratę okresu są:

pozostałe przychody operacyjne, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, m.in.:

- przychody oraz zyski z inwestycji finansowych,
- przychody z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz przychody z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- zyski z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Spółki,

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

- odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych,
- rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
- zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych.

przychody finansowe, stanowiące głównie przychody związane z finansowaniem działalności Spółki, w tym:

- zyski z tytułu różnic kursowych netto powstające wyłącznie na zobowiązaniach związanych z finansowaniem działalności Spółki (kredyty, leasing finansowy itp.).

Moment ujęcia przychodów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uznaje się za zrealizowane, gdy:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów, wyrobów gotowych i materiałów,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami, wyrobami gotowymi i materiałami w stopniu, w jakim funkcję taką realizuje wobec zapasów, do których ma prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić wiarygodnie,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione przez Spółkę w związku z transakcją, można wycenić w sposób wiarygodny.

Przychody ze sprzedaży usług uznaje się za zrealizowane, gdy:

- kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- stopień realizacji transakcji na koniec okresu sprawozdawczego może być określony w wiarygodny sposób,
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

Przeniesienie własności przedmiotu transakcji następuje z chwilą przekazania nabywcy znaczących ryzyk i korzyści wynikających z praw własności towarów zgodnie z zastosowaną dla danej transakcji bazą dostawy według formuły INCOTERMS.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się według zasady memoriałowej metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie przyznania praw.

2.2.20 Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez właścicieli.

Koszty ujmuje się w zysku lub stracie na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

W przypadku transakcji zakupu materiałów miedzionośnych, dla których cena zostanie ustalona po dniu ujęcia zakupu w księgach rachunkowych, zapas ujmuje się w wysokości oczekiwanej ceny nabycia na datę rozpoznania zapasów. Koszt własny sprzedaży koryguje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego o zmianę wartości godziwej wbudowanych instrumentów pochodnych, wyodrębnionych z umów zasadniczych zakupu zgodnie z opisem w punkcie 2.2.7.6.

Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym oraz w układzie miejsc powstawania kosztów. Za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w zysku lub stracie przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

Całkowity koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje:

- koszt wytworzenia sprzedanych produktów,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- koszty sprzedaży,
- koszty ogólnego zarządu.

Ponadto kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na zysk lub stratę okresu są:

pozostałe koszty operacyjne, związane pośrednio z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:

- koszty oraz straty z inwestycji finansowych,
- koszty z wyceny i realizacji instrumentów pochodnych handlowych oraz koszty z tytułu realizacji i wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części nieefektywnej,
- straty z tytułu różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych powstających na zobowiązaniach stanowiących źródła finansowania działalności Spółki,

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

- odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów w jednostkach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach,
- utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
- przekazane darowizny,
- strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,

koszty finansowe związane z finansowaniem działalności Spółki, w tym w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów i innych źródeł finansowania, w tym odwracanie dyskonta od zobowiązań długoterminowych,
- straty z tytułu różnic kursowych netto powstające na zobowiązaniach będących źródłem finansowania działalności Spółki,
- zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (tzw. efekt odwracania dyskonta).

2.2.21 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych (zł, PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Spółki.

Transakcje i salda

Na moment początkowego ujęcia transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną:

- po kursie faktycznie zastosowanym, tj. po kursie kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, w którym następuje transakcja, w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP obowiązującego na dzień zawarcia dla pozostałych transakcji. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego:

- wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu obowiązującego w tym dniu kursu zamknięcia, tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany (tj. średniego kursu NBP ustalonego dla danej waluty) obowiązującego na dzień ustalenia wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych (innych niż instrumenty pochodne) wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat jako wycena do wartości godziwej, o ile nie są elementem efektywnej części zmiany wartości godziwej transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne. W takim przypadku są one ujmowane w innych całkowitych dochodach, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski i straty z tytułu zmiany kursów walut dotyczące wyceny bilansowej pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe ujmuje się jako element zmian wartości godziwej, jeżeli instrumenty te są wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, bądź w innych całkowitych dochodach w wartości godziwej, jeżeli są zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

2.2.22 Leasing

Spółka rozpoznała leasing operacyjny przy którym znaczna część ryzyka i korzyści z tytułu posiadania pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego). Płatności w leasingu operacyjnym rozlicza się liniowo przez okres trwania umowy. Zobowiązania Spółki nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z tytułu leasingu operacyjnego, w szczególności dotyczące opłat za prawa wieczystego użytkowania gruntów wobec Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego oraz zobowiązania z tytułu innych umów leasingu operacyjnego zostały przedstawione w notach 6 i 35.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2.23 Pomoc Państwa

Dotacje państwowe ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Spółka spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i ujmuje się je w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Nie zwiększają one bezpośrednio kapitału własnego.

Dotacja, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty zostaje ujęta jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Dotacje do przychodów prezentuje się jako przychód, oddzielnie od odnośnych kosztów, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje takie ujmuje się jako przychód niezależnie od tego czy zostały otrzymane w formie środków pieniężnych czy też przybierają formę redukcji zobowiązań.

Dotacje niepieniężne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości godziwej. Dotacja niepieniężna związana z otrzymanymi nieodpłatnie przez Spółkę uprawnieniami do emisji rozliczana jest do sprawozdania z zysków lub strat w okresie, na który została przyznana.

2.2.24 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Sprawozdawczość dotycząca segmentów sprawozdawczych grupuje segmenty na poziomie tych części składowych jednostki:

- które angażują się w działalność gospodarczą, z której mogą uzyskiwać przychody i ponosić koszty,
- których wyniki są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów i przy ocenie wyników działalności segmentu oraz
- w przypadku których dostępne są oddzielne informacje finansowe.

Działalność KGHM Polska Miedź S.A. stanowi jeden segment operacyjny i zarazem segment sprawozdawczy „Produkcja miedzi, metali szlachetnych i innych produktów hutnictwa”. Głównym organem Spółki podejmującym decyzje w zakresie alokacji zasobów oraz dokonującym oceny wyników działalności segmentów (tzw. GDO) jest Zarząd Spółki. Informacje zarządcze przekazywane GDO sporządzane są na poziomie całej Spółki. Działalność wydobywczo-produkcyjna KGHM Polska Miedź S.A. jest zorganizowana na zasadzie połączonych ogniw ciągu technologicznego, którego końcowym etapem jest sprzedaż produktu finalnego do klienta zewnętrznego za pośrednictwem Centrali KGHM Polska Miedź S.A.

2.2.25 Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem w KGHM Polska Miedź S.A. ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby Spółka mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z praktyką rynkową efektywne wykorzystanie kapitału monitorowane jest między innymi na podstawie następujących wskaźników:

1. Wskaźnika kapitału własnego obliczanego jako stosunek wartości netto aktywów rzeczowych (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne) do sumy bilansowej.
2. Wskaźnika stanowiącego stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego do EBITDA. EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.
3. Wskaźnika średnioważonego kosztu kapitału obliczonego jako średni poziom ważonego kosztu kapitału własnego i kapitału obcego. Koszt kapitału własnego wyznacza się w oparciu o model wyceny inwestycji kapitałowych (Capital Assets Pricing Model, CAPM), który uwzględnia szacowaną stopę zwrotu dla aktywów pozbawionych ryzyka, premię za ryzyko rynkowe oraz ryzyko systematyczne charakterystyczne dla branży lub projektu. Wskaźnik średnioważonego kosztu kapitału odzwierciedla zarówno ryzyko akcjonariuszy, jak również wierzycieli finansujących firmę kapitałem obcym. Poziom wskaźnika obrazuje jednocześnie stopę zwrotu jaka możliwa byłaby do osiągnięcia w przypadku zaangażowania środków w inną, alternatywną inwestycję o podobnym ryzyku i stanowi podstawę do oceny efektywności ekonomicznej projektów inwestycyjnych.

W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy optymalnym poziomie kosztów Spółka zakłada utrzymanie wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0. Spółka zakłada, że w aktualnych warunkach makroekonomicznych oraz zakładanym poziomie zadłużenia nominalny poziom wskaźnika WACC nie przekroczy przedziału 12 -13 %.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości (kontynuacja)

2.2.26 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres, przez średnią ważoną liczbę akcji występujących w danym okresie sprawozdawczym.

2.2.27 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej prezentuje się metodą pośrednią.

3. Ważne oszacowania i założenia

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego wykorzystywane są szacunki, oparte na założeniach i osądach, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów. Założenia oraz szacunki dokonane na ich podstawie opierają się na historycznym doświadczeniu i analizie różnych czynników, które są uznawane za racjonalne, a ich wyniki stanowią podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości pozycji, których dotyczą. W niektórych istotnych kwestiach Zarząd opiera się na opiniach niezależnych ekspertów.

Szacunki i założenia, które są znaczące dla sprawozdania finansowego Spółki zostały zaprezentowane poniżej.

(a) Okres użytkowania środków trwałych

Zarząd Spółki dokonuje corocznej weryfikacji wartości końcowej, metody amortyzacji oraz okresów użytkowania środków trwałych podlegających amortyzacji. Weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych na dzień 31 grudnia 2013 r. zgodnie z Projektem Zagospodarowania Złóż w stosunku do stawek amortyzacyjnych przyjętych na 31 grudnia 2012 r. spowodowała spadek kosztów amortyzacji w kwocie 66 mln zł. Główną przyczyną wydłużenia okresów użytkowania środków trwałych były otrzymane przez KGHM Polska Miedź S. A. nowe koncesje na eksploatację złóż, obowiązujące do 2063 r. Nabycie koncesji na okres 50 lat wymagało aktualizacji Programu Zagospodarowania Złóż do okresów określonych w koncesji, harmonogramu likwidacji kopalń i obiektów technologicznych oraz aktualizacji czasokresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych. Zarząd ocenia, iż okresy użytkowania aktywów przyjęte przez Spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości.

(b) Wspólne przedsięwzięcia (wspólnie kontrolowane podmioty)

Spółka posiada udziały we wspólnym przedsięwzięciu będącym jednostką wspólnie kontrolowaną, na podstawie określonego w umowie podziału kontroli nad działalnością gospodarczą tej jednostki, w ramach którego strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących wspólną kontrolę (wspólników przedsięwzięcia).

W okresie bieżącym Spółka zakwalifikowała jako wspólne przedsięwzięcie zgodnie z MSR 31 projekt - porozumienie „Elektrownia Błachownia Nowa” zawarte między KGHM Polska Miedź S.A. i TAURON Wytwarzanie S.A. w celu budowy źródła wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o wykorzystanie gazu ziemnego jako surowca do jej produkcji na terenie obecnej Elektrowni Błachownia.

W dniu 30 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz TAURON Wytwarzanie S.A. podpisały porozumienie, na mocy którego postanowiono o czasowym zawieszeniu realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w spółce „Elektrownia Błachownia Nowa” Sp. z o.o. Przyczyną zawieszenia jest bieżąca sytuacja na rynku energii elektrycznej i gazu, skutkująca wzrostem ryzyka inwestycyjnego i powstała w związku z tym potrzebą weryfikacji i optymalizacji projektu.

Strony zobowiązały się do zapewnienia dalszego funkcjonowania spółki „Elektrownia Błachownia Nowa” Sp. z o.o., w tym zabezpieczenia dotychczasowych rezultatów projektu oraz do ciągłego monitorowania rynku energii i otoczenia regulacyjnego, pod kątem możliwie szybkiego wznowienia realizacji projektu.

Strony porozumienia postanowiły, że decyzja o wznowieniu realizacji projektu zapadnie w drodze odrębnego porozumienia, które zgodnie z przewidywaniami stron porozumienia powinno zostać podpisane do dnia 31 grudnia 2016 r.

W sprawozdaniu finansowym udziały we wspólnie kontrolowanym podmiocie wyceniono w cenie nabycia (na dzień 31 grudnia 2013 r. wartość 33 mln zł). Na kolejne dni kończące okresy sprawozdawcze korygowane one będą o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, w korespondencji z zyskiem lub stratą.

(c) Wbudowane instrumenty pochodne

Spółka na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje analizy mającej na celu określenie istotności wpływu wyodrębnienia wbudowanych instrumentów pochodnych na jej sprawozdanie finansowe. Po przeprowadzeniu analizy Spółka uznała, iż wydzielenie tych instrumentów na dzień 31 grudnia 2013 r. nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

(d) Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2013 r. zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości Spółka dokonała identyfikacji przesłanek utraty wartości akcji spółki Tauron Polska Energia S.A., której akcje notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (kategoria aktywów dostępnych do sprzedaży).

W trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego istotne zmiany notowań akcji spółki Tauron spowodowały dokonanie odpisu aktualizującego w kwocie 85 mln zł odniesionego w pozostałe koszty operacyjne oraz zysk z wyceny po uprzednim rozpoznaniu odpisu aktualizującego w kwocie 16 mln zł z tytułu wzrostu kursu akcji w trakcie okresu sprawozdawczego w porównaniu do poprzedniego dnia kończącego okres sprawozdawczy zwiększając inne całkowite dochody.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. wartość bilansowa akcji Spółki Tauron Polska Energia S.A. wyniosła 796 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 865 mln zł).

(e) Testy na utratę wartości akcji i udziałów jednostek zależnych

W celu ustalenia wartości odzyskiwalnej akcji i udziałów Zarząd dokonuje szacunku prognozowanych przepływów pieniężnych, których oczekuje z tytułu utrzymywania inwestycji oraz stopy, którą te przepływy dyskontuje do wartości bieżącej. Przy ustalaniu wartości bieżącej przyjmuje założenia dotyczące projekcji wyników finansowych spółek na najbliższe lata, opartych na przyszłych zdarzeniach i okolicznościach, które mogą różnić się od faktycznie zrealizowanych wartości, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może spowodować korekty wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych. W okresie bieżącym w związku z wystąpieniem przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości akcji i udziałów zgodnie z MSR 36 Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne. Wycena zakwalifikowana została do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej zgodnie z MSSF 13. Przeprowadzone w bieżącym okresie testy na utratę wartości dotyczyły:

- akcji spółek zależnych KGHM Metraco oraz KGHM Ecoren S.A. W bieżącym okresie sprawozdawczym zmiana modelu biznesowego tj. plan połączenia obu spółek w jeden podmiot oraz negatywna zmiana przepływów operacyjnych niektórych istotnych centrów działalności dały podstawę przeprowadzenia testu na utratę wartości akcji spółek, których łączna wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosiła 421 mln zł. Na potrzeby oszacowania wartości odzyskiwalnej w przeprowadzonym teście dokonano wyceny wartości godziwej akcji na podstawie prognoz przepływów pieniężnych zawartych w projekcie planu finansowego KGHM Metraco S.A. wykorzystując podejście dochodowe tj. metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Kluczowe założenia przyjęte do wyceny:
  - a) Nowy podmiot będzie kontynuował działalność połączonych spółek, w tym w szczególności:
    - zakup towarów na potrzeby KGHM Polska Miedź S.A. (żłom miedzi, ług posulfidowy i odczynniki chemiczne),
    - sprzedaż produktów KGHM Polska Miedź S.A. (sól kamienna),
    - świadczenie usług dla KGHM Polska Miedź S.A. (obsługa Terminalu Kwasu Siarkowego w Szczecinie),
    - zagospodarowanie odpadów przemysłowych powstających w KGHM Polska Miedź S.A. (przerób ścieków przemysłowych kwaśnych na produkty renowe, produkcja i sprzedaż kruszyw, przeróbka wymurówek z pieców hutniczych).
  - b) Przepływy pieniężne przyjęte na podstawie zatwierdzonego planu finansowego KGHM Metraco S.A. (uwzględniającego połączenie z KGHM Ecoren S.A.).
  - c) Okres prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zgodny z zatwierdzonym planem finansowym KGHM Metraco S.A.: lata 2014-2020.
  - d) Średnioroczna stopa wzrostu przychodów w okresie prognozy: 3,1%; stopa wzrostu odzwierciedla zakładany wzrost sprzedaży dla poszczególnych obszarów działalności Spółki, w tym przede wszystkim:
    - wzrost sprzedaży złomów miedzi na potrzeby KGHM Polska Miedź S.A. związany z Projektem budowy Bazy Obrotu Żłomem przy Hucie Miedzi w Legnicy,
    - wzrost sprzedaży soli w związku ze zwiększeniem zdolności produkcyjnych ZG Polkowice-Sieroszowice.
  - e) Nakłady inwestycyjne w okresie prognozy przyjęte na podstawie budżetu inwestycyjnego Spółki: 60 mln zł.
  - f) Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych po okresie prognozy: 1%.
  - g) Stopa dyskontowa skalkulowana na poziomie 7,9%, przy przyjęciu aktualnych parametrów makroekonomicznych oraz branżowych dla Spółki.
  - h) Wartość aktywów nieoperacyjnych, w tym w szczególności wartość posiadanych przez KGHM Metraco S.A. akcji CENTROZŁOM WROCLAW S.A. oraz Walcownia Metali Nieżelaznych „LABĘDY” S.A. przyjęto w wartościach godziwych zbliżonych do wartości księgowych.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

W wyniku przeprowadzonego testu ustalono wartość odzyskiwalną na poziomie 834 mln zł, która przekroczyła wartość księgową inwestycji, co nie dało podstaw do dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przeprowadzono analizę wrażliwości wartości odzyskiwalnej akcji na kluczowe parametry, które wpływają znacząco na wyniki wyceny tj. stopa dyskontowa, stopa wzrostu po okresie prognozy, tonaż złomu miedzi dostarczanego do Oddziałów KGHM Polska Miedź S.A., wolumen i cena sprzedaży soli kamiennej.

Na potrzeby analizy wrażliwości każdy z powyższych parametrów zmieniono o 1 pp. Przy założeniu obniżenia stopy wzrostu do 0,0%, wartość odzyskiwalna zmniejszyła się do 781 mln zł. Wzrost stopy dyskontowej do 9 % spowodowałby zmniejszenie wartości odzyskiwalnej do 749 mln zł. Z kolei zmniejszenie tonażu złomu Cu dostarczanego do Oddziałów KGHM Polska Miedź S.A., wolumenu lub ceny sprzedaży soli kamiennej powoduje obniżenie wartości odzyskiwalnej odpowiednio do 831 mln zł, 832 mln zł i 816 mln zł.

Zmniejszenie ww. parametrów o 1% nie powoduje istotnego obniżenia poziomu EBIT. Największy wpływ na zmianę poziomu EBIT ma cena sprzedaży soli kamiennej – jej obniżenie o 1% powoduje spadek EBIT o średnio 3%.

Należy podkreślić, iż wartość godziwa pozostaje na poziomie znacznie wyższym niż wartość bilansowa połączonych spółek i charakteryzuje się relatywnie niewielką wrażliwością na zmianę kluczowych parametrów.

- akcji spółki zależnej „Energetyka” sp. z o.o. W bieżącym okresie sprawozdawczym zmiany modelu biznesowego mogące negatywnie wpłynąć na przepływy operacyjne poprzez zmiany w zakresie planowanych inwestycji dały podstawę do przeprowadzenia testu na utratę wartości akcji spółki, których wartość księgowa na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosiła 488 mln zł. Na potrzeby oszacowania wartości odzyskiwalnej w przeprowadzonym teście dokonano wyceny wartości godziwej na podstawie prognoz przepływów pieniężnych zawartych w planie finansowym spółki wykorzystując podejście dochodowe tj. metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Kluczowe założenia przyjęte do wyceny były następujące:
  - a) Kalkulację sporządzono w cenach stałych (realnych),
  - b) Realizacja inwestycji budowy farmy wiatrowej (CAPEX 320 mln zł),
  - c) Okres prognozy przepływów pieniężnych: lata 2014-2020,
  - d) Stopa wzrostu EBIT w okresie prognozy 24%,
  - e) Wartość odzyskiwalna akcji spółki zależnej WPEC S.A. 201 mln zł (pakiet 85,2%),
  - f) Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych po okresie prognozy (realna): 2%,
  - g) Stopa dyskontowa (realna): 4,62%.

Podstawę prognozowanych przepływów pieniężnych, uwzględniających realizację inwestycji budowy farmy wiatrowej, stanowił zatwierdzony przez Radę Nadzorczą spółki plan na lata 2014-2020. Uwzględniając wzrost potencjału wytwórczego na skutek realizowanych inwestycji oraz prognozy rynku, zastosowano stopę wzrostu do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych. Podstawą ustalenia stopy dyskontowej były wskaźniki branży energetycznej.

W wyniku przeprowadzonego testu ustalono wartość odzyskiwalną na poziomie 1 115 mln zł, która przekroczyła wartość księgową inwestycji, co nie dało podstaw dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przeprowadzono analizę wrażliwości wartości odzyskiwalnej składnika aktywów na kluczowe parametry.

Brak realizacji inwestycji budowy farmy wiatrowej powoduje ryzyko spadku wartości odzyskiwalnej o 37%, ale nie niesie za sobą ryzyka spadku poniżej wartości bilansowej inwestycji.

Przy założeniu obniżenia stopy wzrostu do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych o 1 pp., tj. do 1%, wartość odzyskiwana zmniejszyła się o 34%, natomiast przy założeniu wzrostu stopy dyskontowej (realnej) o 1 pp., tj. do 5,62%, wartość odzyskiwana zmniejszyła się o 37%. W obu tych przypadkach wartość odzyskiwana pozostaje nadal na poziomie wyższym od wartości bilansowej.

Wartość odzyskiwalna „Energetyka” sp. z o.o. nie jest wrażliwa na zmianę EBIT i zmianę wartości odzyskiwalnej akcji WPEC S.A., przy założeniu, że pozostałe parametry się nie zmieniają.

- akcji spółki zależnej Zagłębie Lubin S.A. Przesłanką do przeprowadzenia testu na utratę wartości akcji były straty wygenerowane przez spółkę zależną w wyniku czego wartość bilansowa inwestycji (98 mln zł) jest wyższa w stosunku do wartości aktywów netto spółki Zagłębie Lubin S.A. (54 mln zł). Na potrzeby oszacowania wartości odzyskiwalnej w przeprowadzonym teście dokonano wyceny wartości godziwej akcji na podstawie zatwierdzonego planu finansowego spółki, wykorzystując podejście majątkowe tj. metodę skorygowanych aktywów netto.

W toku dokonanej analizy zidentyfikowano trzy najistotniejsze aktywa dla wartości Spółki, którymi są: stadion, prawa do kart zawodniczych I drużyny i wartość marki.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

Skorygowaną wartość stadionu wyceniono wykorzystując podejście dochodowe tj. metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Kluczowe założenia przyjęte do wyceny stadionu:

- a) Okres prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym spółki: lata 2014-2020
- b) Założono stały poziom przychodów w latach 2015-2020
- c) Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych: 0%
- d) Stopa dyskontowa: 12%

Skorygowaną wartość praw do kart zawodniczych I drużyny określono przyjmując 50% wartości publikowanych wycen wg portalu transferowego www.transfermarkt.de.

Skorygowana wartość marki została oszacowana przy wykorzystaniu metody kapitalizacji płatności licencyjnych.

W wyniku przeprowadzonego testu ustalono dla akcji Zagłębia Lubin S.A. wartość odzyskiwalną na poziomie 107 mln zł, która przekroczyła wartość bilansową inwestycji, co nie dało podstaw dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przeprowadzono analizę wrażliwości wartości odzyskiwalnej akcji na zmianę kluczowych parametrów wpływających na wynik wyceny:

- a) Stadionu
  - wzrost stopy dyskonta z 12% do 13% powoduje spadek wyceny do 103 mln zł,
  - spadek przychodów o 5% powoduje spadek wyceny do 102 mln zł,
- b) Praw do kart zawodniczych I drużyny - przyjęcie 40% wartości publikowanych wycen wg portalu transferowego powoduje spadek wyceny do 104 mln zł,
- c) Wartości marki - spadek wartości marki o 10% powoduje spadek wyceny do 106 mln zł.

Powyższe zmiany rozpatrywane rozłącznie nie powodują spadku wartości odzyskiwalnej Spółki poniżej jej wartości bilansowej.

(f) Zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Zobowiązanie z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych tj. odpraw emerytalnych lub rentowych, nagród jubileuszowych, odpraw pośmiertnych oraz ekwiwalentu za węgiel wypłacanego po okresie zatrudnienia równe jest wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Wysokość zobowiązania zależy od wielu czynników, które są wykorzystywane jako założenia w metodzie aktuarialnej. Wszelkie zmiany założeń mają wpływ na wartość bilansową zobowiązania.

Jednym z podstawowych założeń dla ustalenia wysokości zobowiązania jest stopa procentowa. Na dzień kończący okres sprawozdawczy Zarząd Spółki w oparciu o opinię niezależnego aktuarium przyjmuje odpowiednią stopę dyskonta, przy użyciu której ustala się wartość bieżącą szacowanych przyszłych wpływów pieniężnych z tytułu tych świadczeń. Przy ustalaniu stopy dyskontowej dla okresu sprawozdawczego aktuarium ekstrapoluje wzdłuż krzywej rentowności bieżące stopy procentowe obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, aby uzyskać stopę dyskontową umożliwiającą dyskontowanie płatności o terminie realizacji dłuższym niż termin wykupu obligacji.

Pozostałe założenia makroekonomiczne wykorzystywane dla wyceny zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych jak inflacja czy najniższe wynagrodzenie oparte są w części na obecnych warunkach rynkowych. Przyjęte przez Spółkę założenia do wyceny zobowiązań w okresie bieżącym i porównywalnym zostały ujawnione w nocie 19.

Wpływ zmian wskaźników na saldo zobowiązań

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
wzrost stopy dyskonta o 1%	(168)	(178)
obniżenie stopy dyskonta o 1%	215	230
wzrost o 1% wskaźnika wzrostu cen węgla i wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	214	227
obniżenie o 1% wskaźnika wzrostu cen węgla i wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	(172)	(181)

Zmiana założeń aktuarialnych na dzień 31 grudnia 2013 r. w stosunku do założeń przyjętych na 31 grudnia 2012 r. spowodowała obniżenie zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych o kwotę 78 mln zł.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

(g) Rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych

Wartość rezerwy stanowią zdyskontowane do wartości bieżącej oszacowane koszty przyszłej likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych. Na aktualizację rezerwy na dzień kończący okres sprawozdawczy mają wpływ poniższe wskaźniki:

- a) wskaźnik zmiany cen produkcji budowlano-montażowej publikowany przez GUS,
- b) prognozowana stopa dyskontowa skalkulowana w oparciu o rentowność obligacji skarbowych o terminach zapadalności najbardziej zbliżonych do terminów planowanych wypływów finansowych,
- c) czasokres realizacji produkcji kopalń KGHM Polska Miedź S. A. w aktualnych obszarach koncesyjnych do roku 2060.

Rentowność obligacji skarbowych oraz stopa inflacji ustalone są oddzielnie dla okresów przyszłych, tj. jednego, dwóch i trzech lat oraz łącznie dla okresów począwszy od czwartego roku.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. dokonano aktualizacji wartości rezerw, stosując stopę dyskonta jak w modelu dla rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze (nota 19).

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
wzrost stopy dyskonta o 1%	(177)	(171)
obniżenie stopy dyskonta o 1%	265	233

Wydłużenie okresów dyskontowych rezerwy na dzień 31 grudnia 2013 r. przy przyjęciu założeń stopy dyskontowej dla wyliczenia rezerwy na dzień 31 grudnia 2012 r., spowodowało spadek wartości rezerwy o 96 mln.

Zwiększenie szacunku kosztów likwidacji obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2013 r. o 10% spowodowałoby zwiększenie rezerwy o 66 mln zł, zmniejszenie szacunku kosztów likwidacji o 10% spowodowałoby zmniejszenie szacunku rezerw o 40 mln zł.

Szacowana zmiana wielkości rezerwy na koszty likwidacji obiektów technologicznych na dzień 31 grudnia 2013 r., przy przyjętym założeniu prognozowanej stopy dyskontowej zastosowanej do wyliczenia rezerwy na dzień 31 grudnia 2012 r. spowodowałaby wzrost rezerwy o 69 mln zł.

Program i harmonogram likwidacji obiektów technologicznych KGHM Polska Miedź SA oraz szacunek kosztów likwidacji zakładów górniczych i innych obiektów technologicznych opracowywany jest począwszy od roku 2001 we współpracy z podmiotem zależnym KGHM Cuprum Sp. z o.o. CBR. W roku 2013 została dokonana aktualizacja szacunku kosztów likwidacji obiektów technologicznych. Aktualizacja programu i harmonogramu likwidacji obiektów technologicznych opracowana została przy założeniu czasokresu realizacji produkcji kopalń KGHM Polska Miedź S.A. w aktualnych obszarach koncesyjnych do roku 2060.

Planowany termin likwidacji kopalń i obiektów technologicznych opracowany w 2011 r. we współpracy z podmiotem zależnym KGHM Cuprum Sp. z o.o. CBR i obowiązujący w 2012 r. obejmował lata 2036 do 2043, obecnie opracowanie obejmuje lata 2060 do 2063 r. Znaczne wydłużenie okresu produkcyjnego kopalń powoduje zwiększenie ilości okresów dyskontowych szacowanej rezerwy i w efekcie skutkuje jej obniżeniem.

(h) Aktywa warunkowe

Składnikiem aktywów warunkowych jest możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki. Powstają na skutek nieplanowanych lub nieoczekiwanych zdarzeń, które rodzą możliwość wpływu do Spółki środków pieniężnych zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do aktywów warunkowych zalicza się m. in.

- wadia i kaucje otrzymane w postaci niepieniężnej w formie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych,
- należności wekslowe stanowiące zabezpieczenie należytego wykonania umowy,
- roszczenia, których Spółka dochodzi na drodze postępowañ sądowych, a których wyniki są niepewne.

(i) Zobowiązania warunkowe oraz pozostałe zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

1. Zobowiązania wobec gmin z tytułu podpisanych porozumień w związku z rozbudową zbiornika „Żelazny Most”, nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartości bieżącej.

3. Ważne oszacowania i założenia (kontynuacja)

2. Zobowiązania warunkowe z tytułu umów wdrożeniowych i projektów racjonalizatorskich szacuje się w maksymalnej możliwej do zapłaty kwocie na podstawie wyliczonych przewidywanych efektów wdrożenia.
3. Wartość pozostałych zobowiązań warunkowych określana jest w maksymalnej możliwej do zapłaty wartości na podstawie możliwego ryzyka konieczności realizacji zobowiązania.

(j) Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według dostępnych prognoz będą stosowane na moment zrealizowania aktywów lub zobowiązań, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżecie Spółki zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą. Prognozowane wyniki finansowe wskazują, że Spółka osiągnie dochód do opodatkowania, na podstawie czego prawdopodobieństwo rozliczenia aktywów określa jako wysokie i ujmuje je w pełnej wysokości.

4. Segmenty działalności

Na podstawie przeprowadzonej analizy struktury organizacyjnej Spółki, jej systemu sprawozdawczości wewnętrznej oraz funkcjonującego modelu zarządzania przyjęto, że działalność Spółki stanowi jeden segment operacyjny i sprawozdawczy, który można zdefiniować jako „Produkcja miedzi, metali szlachetnych i innych produktów hutnictwa”.

Podstawowa działalność Spółki koncentruje się na produkcji miedzi i srebra. Produkcja jest w pełni zintegrowanym technologicznie procesem, w którym produkt końcowy jednej fazy technologicznej stanowi półprodukt wykorzystywany w kolejnej fazie. Ruda miedzi wydobywana w kopalniach jest transportowana do zakładów przeróbki, gdzie następuje proces wzbogacania. W jego wyniku powstaje koncentrat miedzi, który jest dostarczany do hut. W hutach koncentrat jest przetapiany i rafinowany ogniowo na miedź anodową, która jest przerabiana w procesie rafinacji elektrolitycznej na katody miedziane. Z katod produkuje się walcówkę oraz wlewki okrągłe. Szlam anodowy, powstający w procesie elektrorafinacji miedzi, jest surowcem wyjściowym do produkcji metali szlachetnych. Powstające w procesach hutniczych pyły ołowionośne przerabiane są na ołów. Z przerobu zużytego elektrolitu uzyskuje się siarczany niklu oraz siarczany miedzi. Gazy z pieców hutniczych są wykorzystywane do produkcji kwasu siarkowego. Gospodarczo wykorzystywane są także żużle hutnicze, sprzedawane jako kruszywo drogowe.

Rozliczenia dokonywane pomiędzy kolejnymi ogniwami procesu technologicznego oparte są na wycenie według kosztu wytworzenia, w związku z czym wewnętrzne jednostki organizacyjne (kopalnie, zakłady przerobcze, huty) w cyklu produkcyjnym nie realizują zysków na sprzedaży. Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu sprawozdań finansowych. Organem dokonującym regularnych przeglądów finansowych raportów wewnętrznych dla celów podejmowania głównych decyzji operacyjnych jest Zarząd Spółki, jako organ odpowiedzialny za alokację zasobów oraz za wyniki finansowe Spółki. Raporty wewnętrzne o wynikach Spółki sporządzane są w okresach miesięcznych i nie zawierają zysków/strat poszczególnych etapów procesu technologicznego, koncentrując się na analizie kosztów ich realizacji.

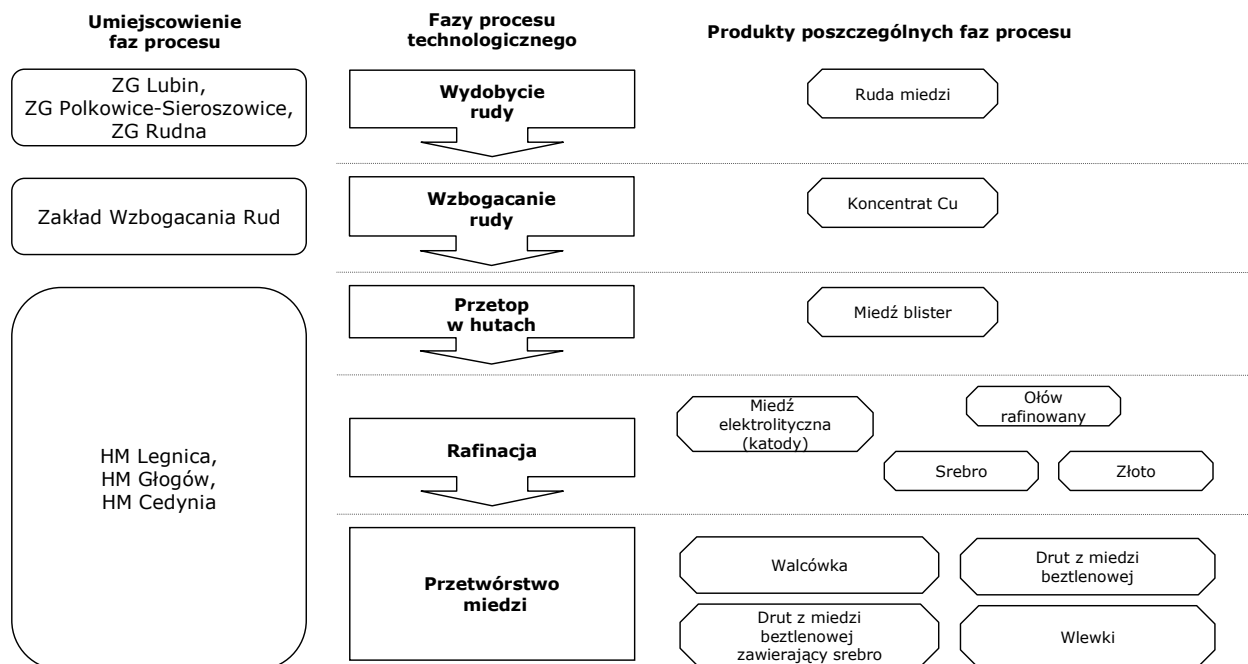
W strukturze organizacyjnej KGHM Polska Miedź S.A. występuje - 11 Oddziałów, w tym kopalnie, zakłady wzbogacania rud, huty i Centrala. W Centrali realizowana jest sprzedaż podstawowych produktów Spółki tj. katod z miedzi elektrolitycznej, wlewków okrągłych, walcówki i srebra oraz funkcje wsparcia, w tym szczególności zarządzanie aktywami finansowymi, scentralizowana obsługa finansowo – księgową, marketingową, prawną i inne.

Produkcja podstawowych produktów

W 2013 r. Spółka wyprodukowała 565 tys. t miedzi elektrolitycznej i 1 161 t srebra metalicznego (w 2012 r. odpowiednio 566 tys. t miedzi elektrolitycznej oraz 1 274 t srebra metalicznego). Koszt C1 (gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalni, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych) wyniósł odpowiednio w 2013 r. 1,78 USD/funt i w 2012 r. 1,34 USD/funt.

Na wzrost kosztu C1 złożył się głównie: podatek od wydobycia niektórych kopalni +0,11 USD/funt oraz niższa wycena srebra w produktach ubocznych +0,23 USD/funt, którego notowania w 2013 r. były o 24% niższe niż w roku 2012.

4. Segmenty działalności (kontynuacja)

Stan na dzień

Aktywa i zobowiązania segmentu	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Aktywa	29 038	28 177
Zobowiązania	5 740	6 254

Podstawowe aktywa segmentu stanowią aktywa produkcyjne oraz inwestycje w jednostki zależne. Aktywa produkcyjne stanowią rzeczowe aktywa trwałe, których wartość netto na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 9 744 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 8 445 mln zł), co stanowi 34 % sumy wszystkich aktywów. Umorzenie rzeczowego majątku trwałego na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 8 373 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 8 158 mln zł). Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne segmentu w całości zlokalizowane są na terenie Polski (szczegółowy opis zawiera nota 5 i 6).

Na dzień 31 grudnia 2013 r. wartość akcji, udziałów, certyfikatów inwestycyjnych w jednostkach zależnych wynosi 11 744 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 11 641 mln zł).

Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne segmentu

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Struktura nakładów według rodzajów działalności	2 321	1 757
Górnictwo	1 478	1 292
Hutnictwo	671	274
Pozostała działalność	172	191
Aktywowane niezakończone prace rozwojowe	36	9
Razem	2 357	1 766
Struktura nakładów według rozdziałów projektów	2 321	1 757
Lokalne	1 278	1 010
Centralne	1 043	740
Na etapie studiów i analiz	-	7
Aktywowane niezakończone prace rozwojowe	36	9
Razem	2 357	1 766

4. Segmenty działalności (kontynuacja)

W procesie podejmowania decyzji o alokacji zasobów sporządzane są sprawozdania dla celów zarządczych, które obejmują nakłady na inwestycje rzeczowe, których struktura prezentowana jest wg rozdziałów projektów w podziale na nakłady lokalne, centralne i na etapie studiów oraz wg rodzajów działalności dotyczących górnictwa, hutnictwa i pozostałej działalności.

Zysk lub strata segmentu

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Przychody ze sprzedaży	18 579	20 737
Przychody z odsetek	27	152
Koszty odsetek	(4)	(4)
Amortyzacja	(768)	(772)
Pozostałe przychody operacyjne z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	298	1 156
Pozostałe koszty operacyjne z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	(675)	(1 240)
Podatek dochodowy	1 138	(1 549)
Zysk netto	3 058	4 868
ROA* - stopa zwrotu z aktywów (%)	11	17
ROE** - stopa zwrotu z kapitału własnego (%)	13	22
EBITDA (zysk z działalności operacyjnej + amortyzacja)	4 976	7 198

$$* \text{ ROA (stopa zwrotu z aktywów) } = \frac{\text{zysk lub strata netto}}{\text{aktywa ogółem}} \times 100$$

$$** \text{ ROE (stopa zwrotu z kapitału własnego) } = \frac{\text{zysk lub strata netto}}{\text{kapitał własny}} \times 100$$

4. Segmenty działalności (kontynuacja)

Obszary geograficzne

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży odpowiada lokalizacji finalnych odbiorców.

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Niemcy		4 027	4 419
Polska		3 499	3 923
Chiny		2 642	2 148
Wielka Brytania		2 563	3 882
Czechy		1 236	1 265
Francja		812	871
Węgry		729	744
Włochy		658	1 207
Turcja		502	214
Szwajcaria		370	401
Malezja		343	76
Austria		245	336
Rumunia		170	137
Stany Zjednoczone Ameryki		161	-
Belgia		139	382
Dania		109	119
Słowacja		92	83
Tajwan		69	5
Inne kraje		213	525
Razem	21	18 579	20 737

Główni kontrahenci

W 2013 r. i 2012 r. nie wystąpili kontrahenci Spółki, z którymi przychody ze sprzedaży osiągnęły poziom 10% lub powyżej 10% przychodów KGHM Polska Miedź S.A.

5. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Grunty	18	18
Budynki i budowle	3 082	3 074
Urządzenia techniczne i maszyny	3 654	3 087
Środki transportu	79	78
Inne środki trwałe	21	18
Środki trwałe w budowie	2 890	2 170
Razem	9 744	8 445

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

5. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Zmiana wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.

	Nota						Ogółem	
		Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		Środki trwałe w budowie
Stan na dzień 1 stycznia 2013 r.								
Wartość brutto		18	7 056	7 127	191	67	2 171	16 630
Umorzenie		-	(3 966)	(4 030)	(113)	(49)	-	(8 158)
Odpisy z tytułu utraty wartości		-	(16)	(10)	-	-	(1)	(27)
Wartość księgowa netto		18	3 074	3 087	78	18	2 170	8 445
Zmiany w roku 2013 netto								
Rozliczenie środków trwałych w budowie		-	330	1 181	15	8	(1 534)	-
Zakup		-	-	-	-	-	2 222	2 222
Wytworzenie we własnym zakresie		-	-	-	-	-	34	34
Zmiany z tytułu likwidacji, sprzedaży, darowizny i nieodpłatnego przekazania		-	(17)	(34)	-	-	-	(51)
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych i składowisk odpadów		-	(171)	-	-	-	-	(171)
Amortyzacja	22	-	(154)	(586)	(14)	(5)	-	(759)
Inne zmiany		-	4	(3)	-	-	(2)	(1)
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości	22	-	16	9	-	-	-	25
Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.								
Wartość brutto		18	7 140	7 796	202	72	2 892	18 120
Umorzenie		-	(4 058)	(4 141)	(123)	(51)	-	(8 373)
Odpisy z tytułu utraty wartości		-	-	(1)	-	-	(2)	(3)
Wartość księgowa netto		18	3 082	3 654	79	21	2 890	9 744

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

5. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Zmiana wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

	Nota						Ogółem	
		Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		Środki trwałe w budowie
Stan na dzień 1 stycznia 2012 r.								
Wartość brutto		18	6 517	6 557	170	63	1 748	15 073
Umorzenie		-	(3 851)	(3 788)	(105)	(48)	-	(7 792)
Odpisy z tytułu utraty wartości		-	-	(1)	-	-	(3)	(4)
Wartość księgową netto		18	2 666	2 768	65	15	1 745	7 277
Zmiany w roku 2012 netto								
Rozliczenie środków trwałych w budowie		-	360	905	25	8	(1 298)	-
Zakup		-	-	-	-	-	1 682	1 682
Wytworzenie we własnym zakresie		-	-	-	-	-	42	42
Zmiany z tytułu likwidacji, sprzedaży, darowizny i nieodpłatnego przekazania		-	(11)	(2)	-	-	(3)	(16)
Zmiana wysokości rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych i składowisk odpadów		-	243	-	-	-	-	243
Amortyzacja	22	-	(168)	(577)	(12)	(5)	-	(762)
Odpis, odwrócenie, wykorzystanie odpisu z tytułu utraty wartości		-	(16)	(9)	-	-	2	(23)
Inne zmiany		-	-	2	-	-	-	2
Stan na dzień 31 grudnia 2012 r.								
Wartość brutto		18	7 056	7 127	191	67	2 171	16 630
Umorzenie		-	(3 966)	(4 030)	(113)	(49)	-	(8 158)
Odpisy z tytułu utraty wartości		-	(16)	(10)	-	-	(1)	(27)
Wartość księgową netto		18	3 074	3 087	78	18	2 170	8 445

5. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług rozliczona została jako koszty wytworzenia sprzedanych produktów w kwocie 741 mln zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. 740 mln zł), koszt ogólnego zarządu w kwocie 13 mln zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. 14 mln zł), oraz w kwocie 5 mln zł w wartości zapasów technologicznych (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. rozliczono 8 mln zł).

KGHM Polska Miedź S.A. jako leasingodawca oddał do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego następujące rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień			
	31 grudnia 2013			
	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Grunty	1	-	-	1
Budynki i budowle	114	2	60	54
Urządzenia techniczne i maszyny	4	-	4	-
Inne środki trwałe	1	-	1	-
Razem	120	2	65	55

	Stan na dzień			
	31 grudnia 2012			
	Cena nabycia lub koszt wytworzenia	Amortyzacja w okresie	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Grunty	3	-	-	3
Budynki i budowle	103	2	59	44
Urządzenia techniczne i maszyny	5	-	4	1
Razem	111	2	63	48

5. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

Najistotniejsze zadania inwestycyjne ujęte w pozycji środki trwałe w budowie

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Program Modernizacji Pirometalurgii	609	195
Głogów Głęboki-Przemysłowy	552	419
Budowa szybu SW-4	534	438
Budowa bloków gazowo-parowych	269	345
Inwestycje związane z rozbudową infrastruktury rejonów wydobywczych w kopalniach	222	189
Obiekty elektroenergetyczne i teletechniczne	96	47

Umowne zobowiązania inwestycyjne zaciągnięte w okresie sprawozdawczym, nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z tytułu:

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Nabycia rzeczowych aktywów trwałych	4 989	3 931
Nabycia wartości niematerialnych	78	46
Razem umowne zobowiązania inwestycyjne	5 067	3 977

6. Wartości niematerialne

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Koszty prac rozwojowych	3	2
Oprogramowanie komputerowe	2	2
Nabyte koncesje, patenty, licencje	74	14
Inne wartości niematerialne	16	51
Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	111	73
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	67	33
Razem	273	175

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

6. Wartości niematerialne (kontynuacja)

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013 r.

Nota	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Inne wartości niematerialne	Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Pozostałe wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Ogółem
Stan na dzień 1 stycznia 2013 r.							
Wartość brutto	10	21	82	57	73	33	276
Umorzenie	(8)	(19)	(68)	(6)	-	-	(101)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
Wartość księgowa netto	2	2	14	51	73	33	175
Zmiany w roku 2013							
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	2	1	11	10	-	(24)	-
Zakup	-	-	-	-	43	48	91
Wytworzone we własnym zakresie	-	-	-	-	-	9	9
Amortyzacja	22 (1)	(1)	(6)	(1)	-	-	(9)
Inne zmiany	-	-	55	(44)	(5)	1	7
Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.							
Wartość brutto	10	21	156	17	111	67	382
Umorzenie	(7)	(19)	(82)	(1)	-	-	(109)
Wartość księgowa netto	3	2	74	16	111	67	273

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

6. Wartości niematerialne (kontynuacja)

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012 r.

Nota	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Inne wartości niematerialne	Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Pozostałe wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Ogółem
Stan na dzień 1 stycznia 2012 r.							
Wartość brutto	9	20	79	57	53	25	243
Umorzenie	(8)	(18)	(59)	(6)	-	-	(91)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Wartość księgowa netto	1	2	20	51	53	24	151
Zmiany w roku 2012							
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	1	1	3	-	-	(5)	-
Zakup	-	-	-	-	20	14	34
Amortyzacja	-	(1)	(9)	-	-	-	(10)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	1	1
Stan na dzień 31 grudnia 2012 r.							
Wartość brutto	10	21	82	57	73	33	276
Umorzenie	(8)	(19)	(68)	(6)	-	-	(101)
Wartość księgowa netto	2	2	14	51	73	33	175

6. Wartości niematerialne (kontynuacja)

Amortyzacja wartości niematerialnych wykorzystywanych w produkcji lub świadczeniu usług rozliczona została jako koszty wytworzenia produktów w kwocie 8 mln zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. 10 mln zł), koszt ogólnego zarządu w kwocie 1 mln zł (za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. - nie wystąpiła).

Istotne pozycje wartości niematerialnych

Najistotniejszą grupę w wartościach niematerialnych stanowią aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 111 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 73 mln zł).

W ramach aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych najbardziej znaczące są dwa projekty:

- (a) projekt „Poszukiwania i rozpoznania ekonomicznej mineralizacji miedziowej na obszarze Synkliny Grodzieckiej”, który ma na celu rozpoznanie i udokumentowanie zasobów rudy miedziowo-srebrzej na obszarze „Wartowice” i „Niecka Grodziecka” wchodzące w skład tzw. „Starego zagłębia miedziowego”. Stan nakładów poniesionych na dzień 31 grudnia 2013 r. - 70 mln zł, w tym w 2013 r. 29 mln zł,
- (b) projekt „Rozpoznanie możliwości eksploatacji złoża Radwanice-Gaworzyce”. Spółka przeprowadziła badania mineralogiczno-petrograficzne i hydrogeologiczne złoża. Warunki budowy geologicznej złoża potwierdzone w trakcie prac spowodowały konieczność weryfikacji zakresu dalszych działań oraz zmianę koncesji. Spółka wystąpiła do Ministerstwa Środowiska o zmianę koncesji na rozpoznanie złoża rud miedzi w obszarze dokumentacyjnym „Gaworzyce” i na rozpoznanie złoża rud miedzi w obszarze dokumentacyjnym „Radwanice”. Stan nakładów poniesionych na dzień 31 grudnia 2013 r. - 25 mln zł, w tym w 2013 r. 4 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo zobowiązań z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wynosiło 19 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 4 mln zł).

Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Oddziały Spółki na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów użytkowały grunty o łącznej powierzchni 5 703 ha.

Prawa te Spółka otrzymała nieodpłatnie z mocy obowiązujących przepisów prawa. Grunty, będące przedmiotem prawa wieczystego użytkowania stanowią tereny przemysłowe związane z podstawową działalnością produkcji, w tym również tereny byłych stref ochronnych, na których przekroczone zostały standardy jakości środowiska na skutek prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej.

W związku z charakterem użytkowania powyższych gruntów Spółka nie dysponuje wartościami godziwymi praw wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2013 r.

Zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów, oszacowano na podstawie rocznych stawek opłat wynikających z ostatnich decyzji administracyjnych oraz pozostałego okresu użytkowania gruntów objętych tym prawem.

Przyszłe opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Poniżej jednego roku	8	8
Od jednego roku do pięciu lat	34	32
Powyżej pięciu lat	397	377
Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów	439	417
	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Opłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte w zysku lub stracie	5	8

7. Inwestycje w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia

Nota	Akcje, udziały i certyfikaty inwestycyjne w jednostkach zależnych	Wspólne przedsięwzięcia
Stan na dzień 1 stycznia 2013 r.		
Wartość według ceny nabycia	11 718	33
Wartość dyskonta należności z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	25	-
Odpisy aktualizujące	(102)	-
	11 641	33
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2013 r.		
Zmiany w okresie sprawozdawczym		
- nabycie akcji	43	-
- objęcie udziałów, akcji	86	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	24 21	-
- umorzenie certyfikatów inwestycyjnych KGHM II FIZAN	(49)	-
- dyskonto udzielonych dopłat do kapitału	2	-
Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.		
Wartość według ceny nabycia	11 798	33
Wartość dyskonta należności z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	27	-
Odpisy aktualizujące	(81)	-
	11 744	33
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2013 r.		
Stan na dzień 1 stycznia 2012 r.		
Wartość według ceny nabycia	2 114	-
Odpisy aktualizujące	(102)	-
	2 012	-
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2012 r.		
Zmiany w okresie sprawozdawczym		
- nabycie akcji, udziałów, certyfikatów	93	-
- objęcie udziałów i akcji	9 511	33
- dyskonto udzielonych dopłat do kapitału	25	-
Stan na dzień 31 grudnia 2012 r.		
Wartość według ceny nabycia	11 718	33
Wartość dyskonta należności z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	25	-
Odpisy aktualizujące	(102)	-
	11 641	33
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2012 r.		

W 2013 r. Spółka nabyła udziały w KGHM IV FIZAN, za kwotę 1 mln zł oraz w KGHM V FIZAN, za kwotę 42 mln zł, dodatkowo Spółka objęła udziały w podwyższonym kapitale w następujących spółkach:

- KGHM KUPFER AG za kwotę 7 mln zł,
- KGHM II FIZAN za kwotę 42 mln zł,
- KGHM I FIZAN za kwotę 29 mln zł,
- KGHM Letia S.A. za kwotę 8 mln zł.

W związku z likwidacją KGHM II FIZAN w dniu 4 października 2013 r. zgodnie z postanowieniem Sądu wykreślono zlikwidowaną Spółkę z rejestru sądowego.

W 2012 r. objęto za gotówkę udziały i akcje w następujących spółkach:

- Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. za kwotę 17 mln zł,
- KGHM Metraco S.A. za kwotę 5 mln zł,
- „Energetyka” sp. z o.o. za kwotę 68 mln zł.

Ponadto w roku 2012, w związku z procesem tworzenia struktury holdingowej związanej z akwizycją Quadra FN Mining LTD (obecnie KGHM INTERNATIONAL LTD.), KGHM Polska Miedź S.A. objęła udziały w Fermat 1 S.à r.l. w kwocie 9 422 mln zł. Środki pieniężne przelano do Depozytariusza Kingsdale Shareholder Services Inc. Środki te zostały przeznaczone przez Fermat 1 S.à r.l. na nabycie pakietu kontrolnego udziałów w KGHM INTERNATIONAL LTD.

7. Inwestycje w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia (kontynuacja)

Nabyte akcje KGHM INTERNATIONAL LTD. stanowią 100% udziału w kapitale zakładowym spółki i reprezentują 100% głosów na Zgromadzeniu Akcjonariuszy tej spółki. Za datę przejęcia kontroli przyjęto 5 marca 2012 r. Do momentu objęcia kontroli przez Grupę Kapitałową KGHM Polska Miedź S.A. akcje Quadra FNX były notowane na giełdzie TSX Venture Exchange w Toronto.

Przedmiotem działalności KGHM INTERNATIONAL LTD. jest produkcja górnicza metali m.in. miedzi, niklu, złota, platyny, palladu w eksploatowanych kopalniach: Robinson i Carlota w USA, Franke w Chile, McCreedy West, Levack (ze złożem Morrison) i Podolsky w Kanadzie.

W ramach działalności realizowane są również projekty górnicze w fazie przedoperacyjnej na różnym etapie rozwoju, w tym Sierra Gorda w Chile, najważniejszy projekt rozwojowy, realizowany na jednym z największych nowych złóż miedzi i molibdenu na świecie oraz prowadzone są projekty eksploracyjne.

Nabycie akcji KGHM INTERNATIONAL LTD. jest elementem strategii Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., mającej na celu zwiększanie bazy zasobowej oraz wzrost produkcji miedzi.

W 2012 r. Spółka wykonała za gotówkę opcję nabycia dodatkowych 29 % udziałów w kapitale KGHM AJAX MINING INC. o wartości 93 mln zł, zwiększając swój udział w KGHM AJAX MINING INC. do 80 % (łącznie wartość bilansowa inwestycji w KGHM AJAX MINING INC. wyniosła 203 mln zł).

W 2012 r. Spółka zbyła całość posiadanych udziałów w KGHM AJAX MINING INC. na rzecz podmiotu pośrednio zależnego 0929260 B.C.U.L.C. w Kanadzie w zamian za objęcie nowoutworzonych udziałów w kapitale tej Spółki, a następnie przeniosła te udziały do Fermat 1 S.à r.l. w zamian za objęcie nowoutworzonych udziałów w kapitale Fermat 1 S.à r.l. na kwotę 203 mln zł. Transakcja ta nie miała wpływu na zysk lub stratę; dodatkowe udziały w Fermat 1 S.à r.l. zostały ujęte w kwocie równej wartości bilansowej wniesionych udziałów w KGHM AJAX MINING INC. W wyniku tych transakcji wartość bilansowa udziałów w Fermat 1 S.à r.l. wynosi 9 624 mln zł.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

7. Inwestycje w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia (kontynuacja)
Inwestycje w jednostki zależne (udział bezpośredni)

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Stan na dzień					
			31 grudnia 2013		Wartość bilansowa akcji/udziałów/certyfikatów inwestycyjnych	31 grudnia 2012		Wartość bilansowa akcji/udziałów/certyfikatów inwestycyjnych
			Udział w kapitale zakładowym %	Udział procentowy posiadanych praw głosu %		Udział w kapitale zakładowym %	Udział procentowy posiadanych praw głosu %	
CBJ sp. z o.o.	Lubin	badania i analizy techniczne	100	100	13	100	100	13
"Energetyka" sp. z o.o.	Lubin	wytwarzanie, dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej	100	100	488	100	100	488
KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR	Wrocław	działalność badawczo-rozwojowa	100	100	13	100	100	13
KGHM Ecoren S.A.	Lubin	produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych	100	100	387	100	100	387
KGHM Kupfer AG	Berlin	poszukiwanie i eksploatacja złóż miedzi i innych kopalin	100	100	62	100	100	55
KGHM I FIZAN	Wrocław	lokowanie środków pieniężnych w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe	100	100	378	100	100	348
KGHM II FIZAN	Wrocław	lokowanie środków pieniężnych w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe	-	-	-	100	100	7
KGHM III FIZAN	Wrocław	lokowanie środków pieniężnych w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe	100	100	5	100	100	5
KGHM IV FIZAN	Wrocław	lokowanie środków pieniężnych w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe	100	100	1	-	-	-
KGHM V FIZAN	Wrocław	lokowanie środków pieniężnych w papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe	100	100	42	-	-	-
KGHM Kupferhandelsges. m.b.H.i.L	Wiedeń	handel miedzią	100	100	1	100	100	1
KGHM LETIA S.A	Legnica	promowanie innowacyjności	88,58	88,58	31	85,45	85,45	24
KGHM Metraco S.A.	Legnica	handel, usługi agencyjne oraz przedstawicielskie	100	100	33	100	100	33
KGHM TFI S.A.	Wrocław	tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami instrumentów finansowych	100	100	3	100	100	3
"MIEDZIOWE CENTRUM ZDROWIA" S.A.	Lubin	usługi medyczne	100	100	79	100	100	58
PeBeKa S.A.	Lubin	budownictwo górnicze, podziemne, budowa tuneli	100	100	84	100	100	84
PHP "MERCUS" sp. z o.o.	Polkowice	handel, produkcja wiązek przewodów elektrycznych	100	100	32	100	100	32
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	Lubin	usługi transportowe	100	100	151	100	100	151
Zagłębie Lubin S.A.	Lubin	uczestnictwo i organizacja profesjonalnych zawodów sportowych	100	100	98	100	100	98
KGHM ZANAM Sp. z o.o. (dawniej DFM ZANAM-LEGMET Sp. z o.o.)	Polkowice	remonty i budowa maszyn	100	100	52	100	100	50
INOVA Spółka z o.o.	Lubin	badania i kontrola maszyn, prace badawczo-rozwojowe	100	100	13	100	100	13
KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO., LTD.	Shanghai	handel, usługi pośrednictwa i konsultingu handlowego	100	100	2	100	100	2
BIPROMET S.A.	Katowice	usługi projektowe, generalna realizacja inwestycji budowlanych, kompletacja dostaw	66	66	31	66	66	31
NITROERG S.A.	Bieruń	produkcja i sprzedaż materiałów wybuchowych, środków strzałowych, emulsji, nitroretu	85	85	121	85	85	121
Fermat 1 S.a r.l.	Luksemburg	działalność holdingowa	100	100	9 624	100	100	9 624
					11 744			11 641

8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie		10	9
Akcje w spółkach notowanych na giełdzie		799	873
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	27	809	882

Zmiany wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w roku 2013 zostały opisane w nocie 3 (d).

9. Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych i Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów - długoterminowe		178	141
Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych - krótkoterminowe		1	-
Razem	27	179	141

Saldo aktywów finansowych przeznaczonych na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień 31 grudnia 2012 r. stanowią lokaty bankowe.

Szczegóły planowanej likwidacji kopalń opisane są w nocie 3 (g).

10. Pochodne instrumenty finansowe

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
<u>Aktywa długoterminowe</u>			
Instrumenty zabezpieczające		342	742
Razem aktywa długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		342	742
<u>Aktywa krótkoterminowe</u>			
Instrumenty zabezpieczające		472	381
Razem aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		472	381
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		814	1 123
<u>Zobowiązania długoterminowe</u>			
Instrumenty zabezpieczające		15	197
Instrumenty handlowe		2	33
Razem zobowiązania długoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		17	230
<u>Zobowiązania krótkoterminowe</u>			
Instrumenty zabezpieczające		2	21
Instrumenty handlowe		4	2
Razem zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		6	23
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		23	253
Pochodne instrumenty finansowe netto aktywa / (zobowiązania)	27	791	870
w tym:			
Pochodne instrumenty finansowe-walutowe netto		536	445
Pochodne instrumenty finansowe-metale netto		255	425

Wartość instrumentów pierwotnie zabezpieczających wyłączonych spod rachunkowości zabezpieczeń jest nieistotna, stąd nie została uwzględniona w powyższym zestawieniu.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

10. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

INSTRUMENTY HANDLOWE	Wolumen/ nominał transakcji	Średnioważona cena/kurs	Stan na dzień 31 grudnia 2013 [w tys. zł]				Stan na dzień 31 grudnia 2012 [w tys. zł]					
			Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe			
			Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe		
Typ instrumentu pochodnego	Cu [t] Ag [tys. troz] Waluty [tys. USD]	Cu [USD/t] Ag [USD/troz] Waluty [USD/PLN]										
Pochodne instrumenty finansowe - Metale – Miedź												
Kontrakty opcyjne												
Sprzedane opcje sprzedaży	123 000	4 659	-	-	(138)	(1 651)	-	-	(49)	(17 909)		
RAZEM			-	-	(138)	(1 651)	-	-	(49)	(17 909)		
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Srebro												
Kontrakty opcyjne												
Sprzedane opcje sprzedaży			-	-	-	-	-	-	(315)	(142)		
RAZEM			-	-	-	-	-	-	(315)	(142)		
Pochodne instrumenty finansowe - Walutowe												
Kontrakty opcyjne USD												
Nabyte opcje sprzedaży	180 000	2,7000	407	-	-	-	-	-	-	-		
Sprzedane opcje sprzedaży	360 000	2,7000	-	-	(3 885)	-	-	-	(2 017)	(15 174)		
RAZEM			407	-	(3 885)	-	-	-	(2 017)	(15 174)		
INSTRUMENTY HANDLOWE OGÓŁEM			407	-	(4 023)	(1 651)	-	-	(2 381)	(33 225)		

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

10. Pochodne instrumenty finansowe (kontynuacja)

INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE		Typ instrumentu pochodnego						Stan na dzień 31 grudnia 2013 [w tys. zł]				Stan na dzień 31 grudnia 2012 [w tys. zł]			
								Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
Wolumen/ Nominał transakcji	Średnioważona cena/kurs	Zapadalność/ okres rozliczenia		Okres ujęcia wpływu na zysk lub stratę		Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe	Krótko- terminowe	Długo- terminowe		
		Od	Do	Od	Do										
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Miedź															
Kontrakty opcyjne															
Kontrakty korytarz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108 590	16 008	(12 596)	(3 587)		
Kontrakty mewa	123 000	7 749-9 963	sty-14	gru-15	lut-14	sty-16	128 863	140 117	(2 129)	(9 343)	47 040	351 772	(6 255)	(170 461)	
RAZEM							128 863	140 117	(2 129)	(9 343)	155 630	367 780	(18 851)	(174 048)	
Pochodne instrumenty finansowe - Metale - Srebro															
Kontrakty opcyjne															
Nabyte opcje sprzedaży															
Kontrakty mewa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	102 955	9 585	(5)	(5)	
RAZEM							-	-	-	-	102 955	9 585	(5)	(5)	
Pochodne instrumenty finansowe - Walutowe															
Kontrakty opcyjne USD															
Kontrakty korytarz	1 200 000	3,3400- 4,3000	sty-14	gru-15	sty-14	gru-15	178 648	202 452	(183)	(5 681)	67 936	229 980	(571)	(19 046)	
Kontrakty korytarz - mewa	180 000	3,5000-4,5000	sty-14	czer-14	sty-14	czer-14	83 985	-	-	-	-	-	-	-	
Kontrakty mewa	180 000	3,5000-4,5000	lip-14	gru-14	lip-14	gru-14	80 057	-	(12)	-	54 503	134 855	(1 479)	(3 877)	
RAZEM							342 690	202 452	(195)	(5 681)	122 439	364 835	(2 050)	(22 923)	
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE OGÓLEM							471 553	342 569	(2 324)	(15 024)	381 024	742 200	(20 906)	(196 976)	

11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Dopłaty do kapitału		54	53
Pozostałe należności finansowe		1	2
Pożyczki udzielone*		253	30
Razem pożyczki i należności finansowe netto	27	308	85
Należności niefinansowe netto		6	-
Razem długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto		314	85
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności			
Należności z tytułu dostaw i usług		1 616	1 213
Pożyczki udzielone		6	14
Dopłaty do kapitału		15	-
Należności z tytułu cash pool		145	4
Pozostałe należności finansowe		25	32
Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych		41	22
Odpisy aktualizujące		(30)	(33)
Razem pożyczki i należności finansowe netto	27	1 818	1 252
Należności niefinansowe		543	340
Zaliczki udzielone		124	103
Odpisy aktualizujące		(10)	(8)
Razem krótkoterminowe należności niefinansowe netto		657	435
Razem krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		2 475	1 687
Razem należności krótkoterminowe i długoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, netto		2 789	1 772

* W należnościach długoterminowych z tytułu udzielonych pożyczek 223 mln zł stanowi pożyczka udzielona Spółce Fermat 1 S.á r.l. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi 4,46% skali roku. Termin spłaty przypada na dzień 28 lutego 2018 r.

** W należnościach krótkoterminowych istotną pozycję stanowią należności od jednostek zależnych z tytułu cash pooling, po kompensacie w kwocie 145 mln zł. Szczegóły opisano w nocie 28.3.

12. Zapasy

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Materiały	447	409
Półprodukty i produkcja w toku	1 617	1 876
Produkty gotowe	361	702
Towary	7	5
Razem wartość netto zapasów	2 432	2 992

13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	21	18
Inne aktywa finansowe o terminie płatności do 3 miesięcy od dnia nabycia-depozyty	102	689
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	123	707

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

14. Kapitał akcyjny

Na dzień 31 grudnia 2013 r. kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 2 000 mln zł i dzielił się na 200 000 000 akcji serii A, w pełni opłaconych, o wartości nominalnej 10 zł każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu. Spółka nie posiada akcji własnych. Spółki zależne i wspólne przedsięwzięcia nie posiadają akcji KGHM Polska Miedź S.A.

W latach zakończonych 31 grudnia 2013 r. i 31 grudnia 2012 r. nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego zarejestrowanego i liczby akcji.

W latach 2013 i 2012 nie wystąpiły zmiany własności znacznych pakietów akcji KGHM Polska Miedź S.A. Jedynym akcjonariuszem Spółki, posiadającym w latach 2013 i 2012 liczbę akcji uprawniającą do co najmniej 5% udziału w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów był Skarb Państwa.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania struktura akcjonariatu Spółki przedstawia się następująco:

akcjonariusz	liczba akcji/liczba głosów	łączna wartość nominalna akcji (w zł)	udział w kapitale zakładowym/ ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	63 589 900	635 899 000	31,79%
Pozostali akcjonariusze	136 410 100	1 364 101 000	68,21%
Razem	200 000 000	2 000 000 000	100,00%

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

15. Pozostałe elementy kapitału własnego

	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych		Kapitał z tytułu zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	Zyski zatrzymane		
	Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne		Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH art. 396	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Zysk/(strata) z lat ubiegłych
Nota						
Stan na dzień 1 stycznia 2013 r. przekształcony*	-	286	(519)	660	14 272	5 224
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	-	(1 960)
Przekazanie zysku za 2012 r. na kapitał zapasowy	-	-	-	-	2 908	(2 908)
Kompensata zysku z lat ubiegłych z kapitałem z tytułu zysków i strat aktuarialnych**	-	-	356	-	-	(356)
Łączne całkowite dochody:	13	213	51	-	-	3 058
Zysk netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	3 058
Inne całkowite dochody	13	213	51	-	-	-
Zysk z wyceny następującej po uprzednim rozpoznaniu trwalej						
utrata wartości	16	-	-	-	-	-
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	-	713	-	-	-	-
Kwota przeniesiona do zysku lub straty - korekta z tytułu przeklasyfikowania instrumentów zabezpieczających	-	(450)	-	-	-	-
Zyski / (straty) aktuarialne z tytułu wyceny świadczeń po okresie zatrudnienia	-	-	63	-	-	-
Podatek dochodowy odroczoney	18	(3)	(12)	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.	13	499	(112)	660	17 180	3 058

* szczegóły przedstawiono w nocie 2.1.2

** Dnia 19 czerwca 2013 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki postanowiło uchwałą nr 6/2013 dokonać kompensaty zysku za lata ubiegłe w kwocie 356 mln zł z ujemną wartością kapitału z aktualizacji wyceny w kwocie 356 mln zł powstałych w wyniku zmian zasad polityki rachunkowości.

Na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks Spółek Handlowych Spółka jest zobowiązana do tworzenia obowiązkowych odpisów z zysku na kapitał zapasowy w celu pokrycia ewentualnych (przyszłych) lub istniejących strat w wysokości co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, aż do czasu, gdy wartość kapitału zapasowego osiągnie poziom co najmniej 1/3 kapitału zakładowego zarejestrowanego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi, może być wykorzystany wyłącznie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. kapitał zapasowy z tytułu obowiązkowego odpisu w Spółce wynosi 660 mln zł, ujęty jest w pozycji kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH art. 396 w zyskach zatrzymanych.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

15. Pozostałe elementy kapitału własnego (kontynuacja)

	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych		Kapitał z tytułu zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	Zyski zatrzymane przekształcone		
	Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Kapitał z tytułu wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne		Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH art. 396	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Zysk/(strata) z lat ubiegłych
Stan na dzień 1 stycznia 2012 r.	(39)	574	-	660	8 605	11 335
Zmiana zasad prezentacji	-	-	(356)	-	-	356
Stan na dzień 1 stycznia 2012 r. przekształcony*	(39)	574	(356)	660	8 605	11 691
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	-	(5 668)
Przekazanie na kapitał zapasowy	-	-	-	-	5 667	(5 667)
Łączne całkowite dochody:	39	(288)	(163)	-	-	4 868
Zysk netto roku obrotowego	-	-	-	-	-	4 868
Inne całkowite dochody	39	(288)	(163)	-	-	-
Straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(110)	-	-	-	-	-
Kwota przeniesiona do zysku lub straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	158	-	-	-	-	-
Wpływ zawartych skutecznych transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	-	(22)	-	-	-	-
Kwota przeniesiona do zysku lub straty - korekta z tytułu przeklasyfikowania instrumentów zabezpieczających	-	(333)	-	-	-	-
Zyski / (straty) aktuarialne z tytułu wyceny świadczeń po okresie zatrudnienia	-	-	(201)	-	-	-
Podatek dochodowy odroczoney	18 (9)	67	38	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2012 r. przekształcony*	-	286	(519)	660	14 272	5 224

* szczegóły przedstawiono w nocie 2.1.2

16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		9	-
w tym zobowiązania z tytułu zakupu, budowy środków trwałych i wartości niematerialnych		9	-
Inne zobowiązania finansowe		7	27
Razem zobowiązania finansowe (zakres MSSF 7)	27	16	27
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		10	9
Razem zobowiązania niefinansowe		10	9
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		26	36
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		1 157	1 044
w tym zobowiązania z tytułu zakupu, budowy środków trwałych i wartości niematerialnych		582	448
Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych		19	16
Zobowiązania z tytułu cash pool		36	-
Inne zobowiązania finansowe		62	31
Razem zobowiązania finansowe (zakres MSSF 7)	27	1 274	1 091
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		161	157
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych		361	411
Inne zobowiązania niefinansowe		56	46
Fundusze specjalne		204	166
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1	2
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów		374	354
Razem zobowiązania niefinansowe		1 157	1 136
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		2 431	2 227
Łączne zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		2 457	2 263

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów na dzień 31 grudnia 2013 r. 264 mln zł, stanowią rezerwy na przyszłe wynagrodzenia na poczet nagrody rocznej (na dzień 31 grudnia 2012 r. 287 mln zł). Nagroda roczna wypłacana jest po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego zgodnie z postanowieniami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A.

17. Kredyty

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Kredyty bankowe		1 123	1 013
Razem krótkoterminowe kredyty	27	1 123	1 013

Zarówno w 2012 r. jak i w 2013 r. Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych, zarówno obrotowych, jak i w rachunkach bieżących.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów wyniosły 1 123 mln zł (tj. 373 mln USD) i przedstawiały się następująco:

Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo kredytu w walucie [mln]	Saldo kredytu w PLN [mln]	Data wygaśnięcia umowy
Kredyt obrotowy	USD	17	51	30.01.2014
Kredyt obrotowy	USD	162	488	07.05.2014
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	32	98	30.04.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	120	360	14.10.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	42	126	21.10.2015
Ogółem		373	1 123	

Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej LIBOR powiększonej o marżę.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. Spółka posiadała zobowiązanie z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 1 013 mln zł.

Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo kredytu w walucie [mln]	Saldo kredytu PLN [mln]	Data wygaśnięcia umowy
Kredyt obrotowy	USD	90	279	31.08.2013
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	142	441	14.10.2013
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	33	102	25.09.2013
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	47	191	21.10.2013
Ogółem		312	1 013	

Na dzień 31 grudnia 2013 r. otwarte linie kredytowe, przedstawiały się następująco:

Otwarte linie kredytowe na 31.12.2013

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo dostępnego kredytu w walucie [mln]
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	USD	88
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	50
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	PLN	2 600

Oprocentowanie oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększonej o marżę.

Zabezpieczeniami wierzycelności banków wynikających z zawartych umów kredytowych są oświadczenia o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwa do dysponowania rachunkami w ramach zawartych umów o prowadzenia rachunków bankowych.

17. Kredyty (kontynuacja)

Na dzień 31 grudnia 2012 r. otwarte linie kredytowe, przedstawiały się następująco:

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo dostępnego kredytu w walucie [mln]
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	USD	123
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	EUR	50
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	PLN	1 300

18. Odroczonego podatek dochodowy

	Nota	Stan na dzień	
		31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu sprawozdawczego, z tego:		266	169
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu sprawozdawczego		1 189	978
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu sprawozdawczego		(923)	(809)
Zmiany w ciągu roku			
Uznanie / (Obciążenie) zysku netto	29	(103)	1
Uznanie / (Obciążenie) innych całkowitych dochodów	15	(65)	96
Nadwyżka aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nad zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego, z tego:		98	266
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego		892	1 189
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego		(794)	(923)

Terminy realizacji aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	(44)	92
w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	142	174
Razem	98	266

18. Odroczoney podatek dochodowy (kontynuacja)

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartościach przed kompensatą

	Stan na dzień 1 stycznia 2013 wg stawki 19%	Uznanie/ (Obciążenie) z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Uznanie/ (Obciążenie) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na dzień 31 grudnia 2013 wg stawki 19%
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	143	(37)	-	106
Wycena transakcji terminowych	466	(157)	-	309
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	93	-	(93)	-
Umorzenie	27	8	-	35
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	299	3	(12)	290
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	32	-	(32)	-
Pozostałe	129	23	-	152
Razem	1 189	(160)	(137)	892

	Stan na dzień 1 stycznia 2012 wg stawki 19%	Uznanie/ (Obciążenie) z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Uznanie/ (Obciążenie) innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na dzień 31 grudnia 2012 wg stawki 19%
Rezerwa na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych	95	48	-	143
Wycena transakcji terminowych	424	42	-	466
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	79	-	14	93
Umorzenie	28	(1)	-	27
Zobowiązania na przyszłe świadczenia pracownicze	251	10	38	299
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	14	-	18	32
Pozostałe	87	42	-	129
Razem	978	141	70	1 189

18. Odroczone podatek dochodowy (kontynuacja)

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartości przed kompensatą

	Stan na dzień 1 stycznia 2013 wg stawki 19%	(Uznanie) / Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Uznanie) / Obciążenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na dzień 31 grudnia 2013 wg stawki 19%
Odsetki	-	1	-	1
Wycena transakcji terminowych	251	(94)	-	157
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	161	-	(43)	118
Umorzenie	478	36	-	514
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	33	-	(29)	4
Razem	923	(57)	(72)	794

	Stan na dzień 1 stycznia 2012 wg stawki 19%	Obciążenie zysku netto z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(Uznanie) / Obciążenie innych całkowitych dochodów z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	Stan na dzień 31 grudnia 2012 wg stawki 19%
Odsetki	3	(3)	-	-
Wycena transakcji terminowych	180	71	-	251
Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających	214	-	(53)	161
Umorzenie	406	72	-	478
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6	-	27	33
Razem	809	140	(26)	923

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Ogólny opis programu świadczeń znajduje się w nocie 2.2.16.

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych równa się ich wartości bilansowej.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy	inne świadczenia
Stan na dzień 1 stycznia 2013	1 581	255	219	1 077	30
Łączna kwota kosztów ujęta w zysku lub stracie	107	22	21	62	2
Koszty odsetek	67	11	10	45	1
Koszty bieżącego zatrudnienia	45	16	11	17	1
Zyski aktuarialne ujmowane w zysku lub stracie	(5)	(5)	-	-	-
Zyski aktuarialne ujmowane w innych całkowitych dochodach	(63)	-	(11)	(49)	(3)
Wypłacone świadczenia	(92)	(36)	(16)	(39)	(1)
Stan na dzień 31 grudnia 2013	1 533	241	213	1 051	28
Wartość zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej stan na dzień 31 grudnia 2013	1 533	241	213	1 051	28
z tego :					
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 423	207	182	1 008	26
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	110	34	31	43	2

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (kontynuacja)

	OGÓŁEM zobowiązania	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalno - rentowe	ekwiwalent węglowy	inne świadczenia
Stan na dzień 1 stycznia 2012	1 323	236	211	850	26
Łączna kwota kosztów ujęta w zysku lub stracie	142	51	22	66	3
Koszty odsetek	81	13	12	54	2
Koszty bieżącego zatrudnienia	38	15	10	12	1
Straty aktuarialne ujmowane w zysku lub stracie	23	23	-	-	-
Straty aktuarialne ujmowane w innych całkowitych dochodach	201	-	1	198	2
Wypłacone świadczenia	(85)	(32)	(15)	(37)	(1)
Stan na dzień 31 grudnia 2012	1 581	255	219	1 077	30
z tego :					
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 471	222	186	1 036	27
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	110	33	33	41	3

19. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (kontynuacja)

Zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych w wartości bieżącej

31 grudnia 2013 r.	1 533
31 grudnia 2012 r.	1 581
31 grudnia 2011 r.	1 323
31 grudnia 2010 r.	1 227
31 grudnia 2009 r.	1 199

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Spółka przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników cen węgla i najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności długoterminowych obligacji.

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień 31 grudnia 2013 r.

	2014	2015	2016	2017	2018 i następne
- stopa dyskonta	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%	4,50%
- stopa wzrostu cen węgla	0,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	5,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
- przewidywana inflacja	2,40%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień 31 grudnia 2012 r.

	2013	2014	2015	2016	2017 i następne
- stopa dyskonta	4,20%	4,20%	4,20%	4,20%	4,20%
- stopa wzrostu cen węgla	3,30%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
- stopa wzrostu najniższego wynagrodzenia	0,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
- przewidywana inflacja	2,70%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
- przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,00%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

		koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych oraz koszty likwidacji	sprawy w toku i postępowaniu sądowym oraz pozostałe rezerwy	
	OGÓŁEM	środków trwałych		
Stan rezerw na dzień 1 stycznia 2013 r.	Nota	754	734	20
Utworzenie rezerw w pozostałe koszty operacyjne		8	-	8
Zmiany wartości rezerw po aktualizacji szacunków, odniesione w pozostałe (przychody)/koszty operacyjne		(26)	(26)	-
Zmiany wartości rezerw po aktualizacji szacunków odniesione w wartość środków trwałych		(171)	(171)	-
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta) odniesione w koszty finansowe	26	35	35	-
Wykorzystanie rezerw		(12)	(10)	(2)
Rozwiązanie rezerw w pozostałe przychody operacyjne		(1)	-	(1)
Korekta Odpisów na Fundusze Celowe		(33)	(33)	-
Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2013 r.		554	529	25
z tego :				
rezerwy długoterminowe		523	520	3
rezerwy krótkoterminowe		31	9	22

		koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych oraz koszty likwidacji	sprawy w toku i postępowaniu sądowym oraz pozostałe rezerwy	
	OGÓŁEM	środków trwałych		
Stan rezerw na dzień 1 stycznia 2012 r.	Nota	498	481	17
Utworzenie rezerw w pozostałe koszty operacyjne		18	4	14
Zmiany wartości rezerw po aktualizacji szacunków, odniesione w pozostałe (przychody)/koszty operacyjne		(2)	5	(7)
Zmiany wartości rezerw po aktualizacji szacunków odniesione w wartość środków trwałych		243	243	-
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżania czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta) odniesione w koszty finansowe	26	33	33	-
Wykorzystanie rezerw		(8)	(5)	(3)
Rozwiązanie rezerw w pozostałe przychody operacyjne		(1)	-	(1)
Korekta Odpisów na Fundusze Celowe		(27)	(27)	-
Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2012 r.		754	734	20
z tego :				
rezerwy długoterminowe		718	714	4
rezerwy krótkoterminowe		36	20	16

20. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia (kontynuacja)

Spadek rezerwy na likwidację kopalń w kwocie 163 mln zł był spowodowany wydłużeniem horyzontu życia kopalni w związku z otrzymanymi koncesjami. Spadek ten rozliczono:

- na zmniejszenie zysku w kwocie 8 mln zł,
- na zmniejszenie wartości środków trwałych w kwocie 171 mln zł,
- na zmniejszenie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 37 mln zł.

Wykorzystano w okresie sprawozdawczym rezerwę na pokrycie kosztów likwidacji kopalń w kwocie 10 mln zł oraz wartość odpisu na fundusze tworzone na cele tożsame z rezerwą w kwocie 33 mln zł.

Wysokość rezerwy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, stanowi równowartość zdyskontowanych do wartości bieżącej, oszacowanych oczekiwanych kosztów przyszłej likwidacji poszczególnych obiektów, które oszacowano zakładając stosowanie istniejącej technologii likwidacji obiektów górniczych, przy zastosowaniu cen bieżących. Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na koniec każdego kwartału przy użyciu w modelu zdyskontowanych wskaźników, które opisane zostały w notce 3(g). Na dzień kończący okres sprawozdawczy dokonano aktualizacji wartości rezerwy stosując stopę dyskonta jak w modelu dla rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze (nota 19), która jest zbliżona do stopy rentowności obligacji o długim horyzoncie czasowym. Ryzyka związane z rezerwą zostały odzwierciedlone w prognozach przepływów pieniężnych poprzez wskaźnik zmian cen branży budowlano-montażowej. W długoterminowym planowaniu przepływów finansowych nie jest możliwe opracowanie przepływów pozbawionych ryzyka. Szacując oczekiwane przepływy kosztów likwidacji obiektów technologicznych, przyjęto zasadę, że kwota rezerwy powinna być najlepszym szacunkiem kosztów, które przewiduje się do poniesienia w przyszłości. Przy kalkulacji przepływów uwzględniono ryzyko, wykorzystując przy szacunku wskaźniki GUS oraz inne źródła danych do wyliczeń, w tym: średnie ceny KNR (Katalog Nakładów Rzeczowych), badanie poprawności oszacowania dla najważniejszych obiektów oraz badania zasadności przenoszenia doświadczeń z obiektów zlikwidowanych na podobne obiekty przewidziane do likwidacji.

21. Przychody ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	18 113	20 379
Sól	84	53
Towary	227	159
Usługi	76	67
Odpady i materiały produkcyjne	68	68
Pozostałe wyroby	11	11
Razem	4 18 579	20 737

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (struktura terytorialna)

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
kraj	3 499	3 923
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	3 195	3 608
Sól	84	53
Towary	65	116
Usługi	76	67
Odpady i materiały produkcyjne	68	68
Pozostałe wyroby	11	11
zagranica	15 080	16 814
Miedź, metale szlachetne, produkty uboczne hutnictwa	14 918	16 771
Towary	162	43
Razem	4 18 579	20 737

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Średnie notowania miedzi elektrolitycznej na LME (USD/t)	7 322	7 950
Średni kurs (USD/PLN) NBP	3,1653	3,2581

22. Koszty według rodzaju

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych:		768	772
z tego:			
Amortyzacja środków trwałych	5	759	762
Amortyzacja wartości niematerialnych	6	9	10
Koszty świadczeń pracowniczych	23	2 946	2 988
Zużycie materiałów i energii		5 740	6 821
Usługi obce		1 516	1 357
Podatki i opłaty		2 200	1 917
w tym podatek od wydobycia niektórych kopalin*		1 856	1 596
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne		46	51
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe		23	26
Koszty prac badawczych i prac rozwojowych nieaktywowane w wartościach niematerialnych		8	9
Pozostałe koszty z tego:		7	51
Odpisy aktualizujące wartość z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		-	26
Odpisy aktualizujące wartość zapasów		7	3
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych	5	(25)	-
Straty z tytułu zbycia instrumentów finansowych	27	9	9
Podróże służbowe		10	10
Inne koszty działalności operacyjnej		6	3
Razem koszty rodzajowe		13 254	13 992
Wartość sprzedanych towarów i materiałów (+)		288	211
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)		594	(417)
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (-)		(166)	(184)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży oraz ogólnego zarządu		13 970	13 602
z tego:		-	-
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		13 173	12 786
Koszty sprzedaży		126	113
Koszty ogólnego zarządu		671	703

* Podatek od wydobycia niektórych kopalin wprowadzony został zgodnie z Ustawą o podatku od wydobycia niektórych kopalin z dnia 2 marca 2012 r., która weszła w życie z dniem 18 kwietnia 2012 r. Podatek od wydobycia niektórych kopalin naliczany jest od ilości miedzi i srebra zawartej w wyprodukowanym koncentracie i jest uzależniony od notowań powyższych metali i kursu USD/PLN. Podatek obciąża koszt wytworzenia, nie stanowi kosztu uzyskania przychodów w podatku CIT.

23. Koszty świadczeń pracowniczych

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Koszty wynagrodzeń		2 077	2 108
Koszty ubezpieczeń społecznych		854	823
Koszty przyszłych świadczeń		15	57
Koszty świadczeń pracowniczych	22	2 946	2 988

24. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Przychody oraz zyski z tytułu instrumentów finansowych zaliczane do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:	27	326	1 310
Wyceny i realizacji instrumentów pochodnych		298	1 156
Odsetek		27	152
Zysków z tytułu zbycia		-	2
Odwrócenia odpisu aktualizującego pozostałe należności		1	-
Odwrócenie odpisu aktualizującego w jednostce zależnej	7	21	-
Przychody z dywidend		36	57
Otrzymane dotacje państwowe i inne darowizny		13	-
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw		31	11
Otrzymane kary i odszkodowania		11	7
Pozostałe przychody / zyski operacyjne		22	15
Ogółem pozostałe przychody operacyjne		460	1 400

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

25. Pozostałe koszty operacyjne

	Nota	Za okres	
		od 01.01.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 31.12.2012
Koszty i straty z tytułu instrumentów finansowych, zaliczane do pozostałej działalności operacyjnej z tytułów:	27	767	1 963
Wyceny i realizacji instrumentów pochodnych		675	1 240
Odsetek		1	-
Strat z tytułu różnic kursowych		-	565
Strat z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych		1	-
Odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i pozostałych należności		90	158
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		34	1
Odpisy aktualizujące wartości niematerialne nieoddane do użytkowania		5	2
Przekazane darowizny		16	92
Odsetki od zaległych zobowiązań niefinansowych		-	2
Utworzone rezerwy na zobowiązania		12	25
Zapłacone kary i odszkodowania		2	1
Składki na rzecz organizacji, do których przynależność nie jest obowiązkowa		15	10
Pozostałe koszty / straty operacyjne		10	13
Ogółem pozostałe koszty operacyjne		861	2 109

26. Koszty finansowe

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Koszty odsetek z tytułu zaciągniętych kredytów	27	3	2
Straty / (zyski) z tytułu różnic kursowych pochodzących od źródeł finansowania zewnętrznego	27	(27)	(27)
Zmiany wysokości rezerw na likwidację kopalń wynikające z przybliżania czasu uregulowania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	20	35	33
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych	27	-	1
Pozostałe koszty finansowe		1	-
Ogółem koszty finansowe		12	9

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe

27.1 Wartość bilansowa

		Stan na dzień 31 grudnia 2013						
		Kategorie instrumentów finansowych						
		<u>Pozostałe zobowiązania</u>						
Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Akcje notowane	8	799	-	-	-	-	-	799
Udziały nienotowane	8	10	-	-	-	-	-	10
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	11	-	-	1 594	-	-	-	1 594
Środki pieniężne i lokaty		-	-	302	-	-	-	302
Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	9	-	-	179	-	-	-	179
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	-	-	123	-	-	-	123
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	11	-	-	532	-	-	-	532
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe (netto)	10	-	-	-	(4)	-	540	536
Pochodne instrumenty finansowe - metale (netto)	10	-	-	-	(2)	-	257	255
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16	-	-	-	-	(1 166)	-	(1 166)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	17	-	-	-	-	(1 123)	-	(1 123)
Pozostałe zobowiązania finansowe	16	-	-	-	-	(124)	-	(124)
Razem		809	-	2 428	(6)	(2 413)	797	1 615

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Stan na dzień 31 grudnia 2012

Kategorie instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Pozostałe zobowiązania					Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
		Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę*	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Akcje notowane	8	873	-	-	-	-	-	873
Udziały nienotowane	8	9	-	-	-	-	-	9
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	11	-	-	1 190	-	-	-	1 190
Środki pieniężne i lokaty		-	-	848	-	-	-	848
Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	9	-	-	141	-	-	-	141
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	-	-	707	-	-	-	707
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	11	-	-	147	-	-	-	147
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe (netto)	10	-	-	-	(17)	-	462	445
Pochodne instrumenty finansowe - metale (netto)	10	-	-	-	(18)	-	443	425
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16	-	-	-	-	(1 044)	-	(1 044)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	17	-	-	-	-	(1 013)	-	(1 013)
Pozostałe zobowiązania finansowe	16	-	-	-	-	(74)	-	(74)
Razem		882	-	2 185	(35)	(2 131)	905	1 806

* Instrumenty pierwotnie zabezpieczające, które zostały wyłączone spod rachunkowości zabezpieczeń, zostały ujęte w kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez zysk lub stratę.

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.2 Wartość godziwa

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2013		Stan na dzień 31 grudnia 2012	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
		27.1	27.1	27.1	27.1
Akcje notowane	8	799	799	873	873
Udziały nienotowane	8	10	-	9	-
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	11	1 594	1 594	1 190	1 190
Środki pieniężne i lokaty	9, 13	302	302	848	848
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	11	532	532	147	147
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe, w tym:	10	536	536	445	445
Aktywa		546	546	487	487
Zobowiązania		(10)	(10)	(42)	(42)
Pochodne instrumenty finansowe - metale, w tym:	10	255	255	425	425
Aktywa		268	268	636	636
Zobowiązania		(13)	(13)	(211)	(211)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16	(1 166)	(1 166)	(1 044)	(1 044)
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	17	(1 123)	(1 123)	(1 013)	(1 013)
Pozostałe zobowiązania finansowe	16	(124)	(124)	(74)	(74)

Metody i założenia przyjęte przez Spółkę przy ustalaniu wartości godziwych zostały opisane w notach 2.2.7.4 Wartość godziwa.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

za okres od 01.01.13 do 31.12.13	Nota	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty Zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:		-	-	27	(4)	-	23
Pozostałych przychodach operacyjnych	24	-	-	27	-	-	27
Pozostałe kosztach operacyjnych	25	-	-	-	(1)	-	(1)
Kosztach finansowych	26	-	-	-	(3)	-	(3)
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w kosztach finansowych	26	-	-	-	27	-	27
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	25	-	-	-	(1)	-	(1)
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	25	-	(90)	-	-	-	(90)
Odwrócenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	24	-	-	1	-	-	1
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	15	-	-	-	-	450	450
Straty ze zbycia instrumentów finansowych ujęte w kosztach według rodzaju	22	-	-	(9)	-	-	(9)
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	24	298	-	-	-	-	298
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	25	(675)	-	-	-	-	(675)
Ogółem zysk/(strata) netto		(377)	(90)	19	22	450	24

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

za okres od 01.01.12 do 31.12.12	Nota	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty Zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek ujęte w:		-	-	152	(2)	-	150
Pozostałych przychodach operacyjnych	24	-	-	152	-	-	152
Koszta finansowych	26	-	-	-	(2)	-	(2)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych ujęte w:		-	-	(373)	(219)	-	(592)
Pozostałych kosztach operacyjnych	25	-	-	(373)	(192)	-	(565)
Koszta finansowych	26	-	-	-	(27)	-	(27)
Straty z tytułu wyceny zobowiązań długoterminowych ujęte w kosztach finansowych		-	-	-	(1)	-	(1)
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych		-	(158)	(1)	-	-	(159)
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	15	-	-	-	-	333	333
Zyski/(straty) ze zbycia instrumentów finansowych ujęte w:		-	-	(7)	-	-	(7)
Koszta według rodzaju	22	-	-	(9)	-	-	(9)
Pozostałych przychodach operacyjnych	24	-	-	2	-	-	2
Przychody z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	24	1 156	-	-	-	-	1 156
Koszty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	25	(1 240)	-	-	-	-	(1 240)
ogółem zysk/(strata) netto		(84)	(158)	(229)	(222)	333	(360)

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

27.4 Instrumenty finansowe ujmowane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

27.4.1 Hierarchia wartości godziwej

Zarówno w okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym, w Spółce nie miało miejsca przesunięcie instrumentów wycenianych w wartości godziwej między poziomem 1 i 2.

W okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym w Spółce nie dokonano przesunięcia do poziomu 3 instrumentów kwalifikowanych do poziomu 1 i 2.

Klasy instrumentów finansowych	Stan na dzień			
	31 grudnia 2013 r.		31 grudnia 2012 r.	
	poziom 1	poziom 2	poziom 1	poziom 2
Akcje notowane	799	-	873	-
Pozostałe należności finansowe	-	41	-	22
Pochodne instrumenty finansowe - walutowe, w tym:	-	536	-	445
Aktywa	-	546	-	487
Zobowiązania	-	(10)	-	(42)
Pochodne instrumenty finansowe - metale, w tym:	-	255	-	425
Aktywa	-	268	-	636
Zobowiązania	-	(13)	-	(211)
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	(19)	-	(16)

Metody oraz w przypadku wykorzystania techniki wyceny - założenia przyjęte przy ustalaniu wartości godziwych poszczególnych kategorii aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Poziom 3

Zarówno w 2013 r. jak i w okresie porównywalnym w Spółce nie wystąpiły instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej, kwalifikowane do poziomu 3.

Poziom 2

Pozostałe należności finansowe

Należności z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Data ich rozliczenia przypada po dniu kończącym okres sprawozdawczy. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej ustalonej według ceny referencyjnej rozliczenia tych transakcji.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Data ich rozliczenia przypada po dniu kończącym okres sprawozdawczy. Instrumenty te wycenione zostały do wartości godziwej ustalonej według ceny referencyjnej rozliczenia tych transakcji.

Pochodne instrumenty finansowe – walutowe

W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży walut, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. Cena terminowa dla kursów walutowych liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Stopy procentowe dla walut oraz wskaźniki zmienności ich kursów są uzyskiwane z serwisu Reuters. Do wyceny opcji europejskich na rynkach walutowych służy standardowy model Germana-Kohlhagena.

Pochodne instrumenty finansowe – metale

W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na koniec okresu sprawozdawczego uzyskuje się z systemu Reuters. W odniesieniu do srebra oraz złota użyto ceny fixing ustalonej, także na koniec okresu sprawozdawczego, na London Bullion Market Association. W przypadku zmienności oraz cen terminowych zastosowano kwotowania od Banków/Brokerów. Kontrakty terminowe i swap na rynku miedzi wyceniane są do rynkowej krzywej terminowej, natomiast w przypadku srebra cena terminowa liczona jest na podstawie fixingu i odpowiednich stóp procentowych. Do wyceny opcji azjatyckich na rynkach metali wykorzystuje się aproksymację Levy'ego do metodologii Blacka-Scholesa.

27. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Poziom 1

Akcje notowane

Akcje notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wyceniono w oparciu o kurs zamknięcia z dnia 31 grudnia 2013 r. – ostatniego dnia roboczego w okresie sprawozdawczym. Akcje notowane na TSX Venture Exchange wyceniono kursem akcji, który przeliczany jest po średnim fixingu NBP dla dolara kanadyjskiego z dnia wyceny.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Główne ryzyka finansowe, na które Spółka jest narażona w ramach prowadzonej działalności, to:

- ryzyka rynkowe:
  - ryzyko zmian cen metali,
  - ryzyko zmian kursów walutowych,
  - ryzyko cenowe związane z inwestycjami w akcje spółek notowanych na giełdzie,
  - ryzyko zmian stóp procentowych,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

W oparciu o przyjęte w Spółce Zasady Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, Politykę Zarządzania Płynnością Finansową oraz Politykę Zarządzania Ryzykiem Kredytowym Zarząd w sposób świadomy i odpowiedzialny zarządza zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka finansowego. Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Spółki na ryzyka, odpowiednia struktura organizacyjna i procedury pozwalają na lepszą realizację zadań. Spółka na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka finansowego, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową.

Proces zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce wspomagany jest przez pracę Komitetu Ryzyka Rynkowego oraz Komitetu Ryzyka Kredytowego.

28.1 Ryzyko rynkowe

Poprzez ryzyko rynkowe, na które narażona jest Spółka, rozumie się możliwość negatywnego wpływu na wyniki Spółki wynikającego ze zmiany cen rynkowych towarów, kursów walutowych i stóp procentowych, a także cen akcji spółek notowanych na giełdach.

28.1.1 Zasady i techniki zarządzania ryzykiem rynkowym

Spółka aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Zgodnie z przyjętą polityką, celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- utrzymanie Spółki w dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji strategicznych w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zależna przede wszystkim od sytuacji wewnętrznej Spółki oraz warunków rynkowych.

Spółka stosuje zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Oznacza to podejście do ryzyka rynkowego ogółem, a nie do jego poszczególnych elementów osobno. Przykład stanowią transakcje zabezpieczające na rynku walutowym, które są ściśle związane z kontraktami zawieranymi na rynku metali. Zabezpieczanie cen sprzedaży metali determinuje prawdopodobieństwo uzyskania określonych przychodów ze sprzedaży w USD, które to stanowią pozycję zabezpieczaną dla strategii na rynku walutowym.

Stosuje się stopniowe i konsekwentne podejście w zarządzaniu ryzykiem rynkowym. W miarę upływu czasu wdrażane są kolejne strategie zabezpieczające, obejmujące coraz większą część produkcji i przychodów ze sprzedaży oraz coraz dalsze okresy. W rezultacie, możliwe jest zabezpieczenie się Spółki przed nieoczekiwanym załamaniem się cen na rynku srebra oraz miedzi, a także gwałtowną aprecjacją złotego względem dolara amerykańskiego. Dzięki temu unika się również angażowania znacznego wolumenu lub nominału na jednym poziomie cenowym.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Spółka na bieżąco prowadzi analizy rynków metalowych oraz walutowych, które są podstawą podejmowania decyzji o wdrożeniu strategii zabezpieczających.

Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Wykorzystuje się również hedging naturalny.

Przy wyborze strategii zabezpieczających Spółka uwzględnia następujące czynniki: aktualne i prognozowane warunki rynkowe, sytuację wewnętrzną Spółki oraz koszt zabezpieczenia. Spółka stosuje tylko te instrumenty pochodne, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu, jak również może zbyć je bez znacznej utraty wartości u kontrahenta innego niż ten, z którym pierwotnie zawarła transakcję. Do wyceny rynkowej danych instrumentów Spółka wykorzystuje informacje uzyskane z wiodących serwisów informacyjnych, banków oraz firm brokerskich.

Polityka wewnętrzna Spółki regulująca zasady zarządzania ryzykiem rynkowym dopuszcza stosowanie następujących rodzajów instrumentów:

- kontrakty swap,
- kontrakty forward, futures,
- kontrakty opcyjne,
- struktury złożone z wyżej wymienionych instrumentów.

Wykorzystywane instrumenty mogą mieć zatem zarówno charakter standaryzowany (instrumenty będące w obrocie giełdowym), jak również charakter niestandaryzowany (instrumenty będące w obrocie na rynku pozagiełdowym tzw. Over-the-counter). Stosowane są przede wszystkim instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne spełniające wymogi skuteczności w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń. Skuteczność zabezpieczających instrumentów finansowych stosowanych przez Spółkę w okresie sprawozdawczym jest bieżąco monitorowana i podlega ciągłej ocenie (szczegóły w Nocie 2.2.7.7 Polityka rachunkowości – Rachunkowość zabezpieczeń).

Spółka kwantyfikuje wielkość ryzyka rynkowego, na jakie jest narażona i stara się wyrazić je spójną i łączną miarą. Sporządzone symulacje (m.in. analizy scenariuszowe, analizy stress-testingu i backtestingu) oraz kalkulowane miary ryzyka stanowią wsparcie w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym. Wykorzystywane miary ryzyka oparte są w głównej mierze na modelowaniu matematyczno-statystycznym bazującym na historycznych i bieżących danych rynkowych dotyczących czynników ryzyka oraz uwzględniają aktualną ekspozycję Spółki na ryzyko rynkowe.

Jedną z miar ryzyka wykorzystywanych jako narzędzie pomocnicze w podejmowaniu decyzji w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym jest miara EaR - Earnings at Risk (zysk netto narażony na ryzyko). Miara ta dla zadanego prawdopodobieństwa wskazuje dolną progową wartość zysku netto (np. z 95% prawdopodobieństwem zysk netto w danym roku nie będzie niższy niż...). Metodologia EaR umożliwia kalkulację zysku netto z uwzględnieniem wpływu zmian rynkowych cen miedzi, srebra oraz kursu walutowego w kontekście planów budżetowych.

W związku z ryzykiem ograniczenia produkcji (na przykład spowodowanym działaniem „siły wyższej”) lub niezrealizowania zakładanej wielkości przychodów walutowych, jak i zakupami metali zawartych we wsadach obcych, Spółka ustala limity zaangażowania w instrumenty pochodne:

- w wysokości do 85% wielkości miesięcznych wolumenów sprzedaży miedzi z wsadów własnych,
- w wysokości do 85% wielkości miesięcznych wolumenów sprzedaży srebra z wsadów własnych,
- w wysokości do 85% wielkości miesięcznych walutowych przychodów ze sprzedaży produktów z wsadów własnych.

Limity odnoszą się zarówno do transakcji zabezpieczających jak i do instrumentów finansujących takie transakcje.

Maksymalny horyzont czasowy, w obrębie którego Spółka podejmuje decyzje w zakresie ograniczania ryzyka rynkowego, jest zgodny z procesem planowania techniczno-ekonomicznego i wynosi 5 lat.

28.1.2 Ryzyko zmian cen metali

Spółka narażona jest na ryzyko zmian cen sprzedawanych metali: miedzi, srebra i złota. Zawarte w kontraktach fizycznej sprzedaży formuły ustalania cen oparte są głównie na średnich miesięcznych notowaniach z Londyńskiej Giełdy Metali (LME – London Metal Exchange) w przypadku miedzi i Londyńskiego Rynku Kruszców (LBMA – London Bullion Market Association) w odniesieniu do srebra i złota. W ramach polityki handlowej Spółka ustala bazę cenową dla kontraktów fizycznych jako średnią cen z odpowiedniego miesiąca w przyszłości. W rezultacie, Spółka ekspozowana jest na ryzyko spadku cen metali w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ukształtowania się średniej ceny z miesiąca wysyłki.

Analizując ekspozycję Spółki na ryzyko rynkowe, należy pomniejszyć wolumen sprzedaży metali o ilość zakupionych metali we wsadach obcych.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Ekspozycja Spółki na ryzyko zmian cen metali kształtowała się następująco:

	Za okres					
	od 01.01.13 do 31.12.13			od 01.01.12 do 31.12.12		
	Netto	Sprzedaż	Zakup	Netto	Sprzedaż	Zakup
Miedź [t]	442 352	594 527	152 175	417 622	580 330	162 708
Srebro [t]	1 225	1 266	41	1 221	1 267	46

Wrażliwość Spółki na ryzyko zmiany cen miedzi i srebra dla instrumentów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy została przedstawiona w Nocie 28.1.6 analiza wrażliwości Spółki na ryzyko zmian cen metali i walutowe.

28.1.3 Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych ze względu na fakt, że na rynkach towarowych jest powszechnie przyjęte, że kontrakty fizycznej dostawy metali są zawierane w USD lub denominowane w USD, natomiast dla Spółki walutą bazową jest złoty polski (PLN).

W związku z powyższym, Spółka otrzymuje równowartość w PLN lub wymienia otrzymane USD na PLN. Prowadzi to do powstawania ryzyka związanego ze zmiennością kursu USD/PLN w okresie od momentu zawarcia kontraktu handlowego do momentu ustalenia kursu wymiany. W sytuacji, gdy zagraniczni kontrahenci za importowaną przez siebie miedź bądź metale szlachetne płać lokalną walutą, występuje również ryzyko związane z wahaniami kursów innych walut, np.: EUR/PLN i GBP/PLN.

W 2013 r. Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych w walutach USD i EUR oraz udzielała pożyczek w walutach USD i CAD. W związku z tym, iż Spółka uzyskuje przychody ze sprzedaży produktów głównie w USD oraz EUR, powstała ekspozycja związana z kredytami bankowymi i pożyczkami w tych walutach nie naraża Spółki na ryzyko walutowe, w okresie od powstania zobowiązania/należności do momentu ich spłaty/otrzymania. Pożyczka udzielona w CAD denominowana w USD również nie powiększa ryzyka walutowego Spółki, ze względu na nieistotność kwoty.

Wrażliwość Spółki na ryzyko walutowe dla instrumentów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy została przedstawiona w Nocie 28.1.6 Analiza wrażliwości Spółki na ryzyko zmian cen metali i walutowe.

28.1.4 Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali i walutowym

Nominał strategii zabezpieczających cenę miedzi rozliczonych w 2013 r. stanowił około 23% (w 2012 r. 35%) zrealizowanej przez Spółkę całkowitej¹ sprzedaży tego metalu. Dla sprzedaży srebra wskaźnik ten ukształtował się na poziomie około 9% (w 2012 r. 27%). W przypadku rynku walutowego, zabezpieczone przychody ze sprzedaży stanowiły około 18% (w 2012 r. 16%) całkowitych przychodów ze sprzedaży metali zrealizowanych przez Spółkę.

W 2013 r. Spółka nie wdrożyła żadnych strategii zabezpieczających zarówno cenę miedzi, jak i srebra. Jednakże w II kwartale 2013 r. dokonano restrukturyzacji pozycji zabezpieczającej na rynku srebra polegającej na odkupieniu struktury opcyjnej mewa na II połowę 2013 r., z cenami wykonania opcji 20-40-65 USD/troz i łącznym nominale 1,8 mln troz. Zamknięcie pozycji zabezpieczającej na rynku srebra przy korzystnych notowaniach zagwarantowało Spółce powiększenie przychodów ze sprzedaży w II połowie 2013 r. o 95 mln zł.

W przypadku terminowego rynku walutowego w 2013 r. Spółka wdrożyła transakcje zabezpieczające przychody ze sprzedaży o łącznym nominale 480 mln USD i horyzoncie czasowym przypadającym na lata 2014-2015. Ponadto w okresie sprawozdawczym Spółka dokonała restrukturyzacji strategii opcyjnych mewa na I połowę 2014 r., o łącznym nominale 180 mln USD, poprzez odkupienie sprzedanych opcji sprzedaży. Restrukturyzacja pozycji w instrumentach pochodnych pozwoliła na pełne wykorzystanie zakupionych w ramach tych struktur opcji sprzedaży w przypadku ewentualnego umocnienia polskiej waluty w I połowie 2014 r.

Według stanu na 31 grudnia 2013 r. Spółka pozostawała zabezpieczona dla części planowanej sprzedaży miedzi w 2014 r. (81 tys. ton) oraz w 2015 r. (42 tys. ton). Spółka nie posiada otwartych transakcji zabezpieczających na rynku srebra. Natomiast dla przychodów ze sprzedaży (rynek walutowy) Spółka posiada pozycję zabezpieczającą na 2014 r. (960 mln USD) oraz na 2015 r. (600 mln USD).

¹ Dotyczy sprzedaży z produkcji metali z wsadów własnych oraz obcych.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Skrócone zestawienie otwartych transakcji w instrumentach pochodnych²

RYNEK MIEDZI

	Instrument	Wolumen [tony]	Ceny wykonania opcji [USD/t]			Średnioważony poziom premii [USD/t]	Efektywna cena zabezpieczenia [USD/t]	Ograniczenie [USD/t]	
			Sprzedaż opcji kupna	Kupno opcji sprzedaży	Sprzedaż opcji sprzedaży ³			Partycypacji	Zabezpieczenia
I poł. 2014	Mewa	6 000	10 200	7 700	4 500	-332	7 368	10 200	4 500
	Mewa	15 000	10 300	7 800	4 500	-368	7 432	10 300	4 500
	Mewa	19 500	9 300	7 700	5 000	-281	7 419	9 300	5 000
	Razem	40 500							
II poł. 2014	Mewa	6 000	10 200	7 700	4 500	-332	7 368	10 200	4 500
	Mewa	15 000	10 300	7 800	4 500	-368	7 432	10 300	4 500
	Mewa	19 500	9 300	7 700	5 000	-281	7 419	9 300	5 000
	Razem	40 500							
SUMA 2014 r.		81 000							
I poł. 2015	Mewa	6 000	10 200	7 700	4 500	-332	7 368	10 200	4 500
	Mewa	15 000	10 300	7 800	4 500	-368	7 432	10 300	4 500
	Razem	21 000							
II poł. 2015	Mewa	6 000	10 200	7 700	4 500	-332	7 368	10 200	4 500
	Mewa	15 000	10 300	7 800	4 500	-368	7 432	10 300	4 500
	Razem	21 000							
SUMA 2015 r.		42 000							

RYNEK WALUTOWY

	Instrument	Nominał [mln USD]	Kurs wykonania opcji [USD/PLN]			Średnioważony poziom premii [PLN za 1 USD]	Efektywny kurs zabezpieczenia [USD/PLN]	Ograniczenie [USD/PLN]	
			Sprzedaż opcji kupna	Kupno opcji sprzedaży	Sprzedaż opcji sprzedaży ³			Partycypacji	Zabezpieczenia
I poł. 2014	Korytarz	180	4,5000	3,5000	-	-0,0641	3,4359	4,5000	-
	Korytarz	180	4,5000	3,4000	-	-0,0093	3,3907	4,5000	-
	Korytarz	120	4,0000	3,2000	-	-0,0574	3,1426	4,0000	-
	Razem	480							
II poł. 2014	Mewa	180	4,5000	3,5000	2,7000	-0,0345	3,4655	4,5000	2,7000
	Korytarz	180	4,5000	3,4000	-	-0,0093	3,3907	4,5000	-
	Korytarz	120	4,0000	3,2000	-	-0,0554	3,1446	4,0000	-
	Razem	480							
SUMA 2014 r.		960							
I poł. 2015	Korytarz	180	4,5000	3,4000	-	-0,0080	3,3920	4,5000	-
	Korytarz	120	4,0000	3,3000	-	-0,0694	3,2306	4,0000	-
	Razem	300							
II poł. 2015	Korytarz	180	4,5000	3,4000	-	-0,0080	3,3920	4,5000	-
	Korytarz	120	4,0000	3,3000	-	-0,0694	3,2306	4,0000	-
	Razem	300							
SUMA 2015 r.		600							

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, którego źródłem są kredyty, Spółka stosuje hedging naturalny polegający na zaciąganiu kredytów w walutach, w których osiąga przychody.

² Z podziałem na rodzaj zabezpieczonych aktywów oraz wykorzystanych instrumentów na dzień 31 grudnia 2013 r.; zabezpieczony nominał/wolumen w prezentowanych okresach jest rozłożony równomiernie w podziale miesięcznym.

³ Ze względu na obowiązujące przepisy rachunkowości zabezpieczeń transakcje *kupione opcje sprzedaży* oraz *sprzedane opcje kupna*, wchodzące w skład struktur mewa, wykazane są w tabeli zawierającej szczegółowe zestawienie pozycji w instrumentach pochodnych „Instrumenty zabezpieczające”, podczas gdy *sprzedane opcje sprzedaży* ze struktur mewa ujęte są w tabeli „Instrumenty handlowe”.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.1.5 Wpływ instrumentów pochodnych na sprawozdanie finansowe Spółki

Wpływ instrumentów pochodnych na pozycje sprawozdania z zysków lub strat okresu bieżącego i porównywalnego.

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Wpływ na przychody ze sprzedaży	450	333
Wpływ na pozostałą działalność operacyjną	(377)	(84)
Strata z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	(185)	(287)
(Strata) / zysk z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	(192)	203
Wpływ instrumentów pochodnych na zysk okresu, łącznie:	73	249

Wpływ instrumentów pochodnych na kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne.

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Stan na początek okresu (bez uwzględnienia skutków podatku odroczonego)	354	709
Kwota ujęta w okresie sprawozdawczym z tytułu transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne	713	(22)
Kwota przeniesiona do przychodów ze sprzedaży – korekta z przeklasyfikowania	(450)	(333)
Stan na koniec okresu (bez uwzględnienia skutków podatku odroczonego)	617	354

Wartość godziwą instrumentów pochodnych Spółki oraz należności i zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych przedstawia poniższa tabela.

	Stan na dzień 31 grudnia 2013		Stan na dzień 31 grudnia 2012	
	Instrumenty pochodne	Należności / (zobowiązania) z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych ⁴	Instrumenty pochodne	Należności / (zobowiązania) z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych ⁵
Aktywa finansowe	814	41	1 123	22
Zobowiązania finansowe	(23)	(19)	(253)	(16)
Wartość godziwa	791	22	870	6

Pozostałe informacje dotyczące instrumentów pochodnych zostały przedstawione w Nocie 10 Pochodne instrumenty finansowe oraz w Nocie 27 Instrumenty finansowe.

⁴ Data rozliczenia przypada na dzień 3 stycznia 2014 r.

⁵ Data rozliczenia przypada na dzień 3 stycznia 2013 r.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.1.6 Analiza wrażliwości Spółki na ryzyko zmian cen metali i walutowe

Analiza wrażliwości dla istotnych rodzajów ryzyka rynkowego, na które jednostka jest narażona, prezentuje szacunkowy wpływ jaki miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka (na koniec okresu sprawozdawczego) na zysk lub stratę oraz inne całkowite dochody. Możliwe zmiany cen i kursów walutowych zostały przedstawione w stosunku procentowym do cen i kursów wykorzystanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego:⁶

Potencjalnie możliwe zmiany cen i kursów

	na dzień 31.12.13				na dzień 31.12.12			
	SPOT / FIX	UP 95%	DOWN 95%		SPOT / FIX	UP 95%	DOWN 95%	
Miedź [USD/t]	7 376	9 510 29%	5 336 -28%		7 907	10 435 32%	5 570 -30%	
Srebro [USD/troz]	19,50	28,30 45%	12,69 -35%		29,95	43,44 45%	18,72 -37%	
USD/PLN	3,0120	3,5829 19%	2,5358 -16%		3,0996	3,7349 20%	2,5687 -17%	
EUR/PLN	4,1472	4,6570 12%	3,7519 -10%		4,0882	4,6345 13%	3,6603 -10%	
GBP/PLN	4,9828	5,7616 16%	4,3527 -13%		5,0119	5,6764 13%	4,4796 -11%	

Struktura walutowa instrumentów finansowych narażonych na ryzyko rynkowe

Instrumenty finansowe	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO na dzień 31.12.13				WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO na dzień 31.12.12			
	razem mln zł	mln USD	mln EUR	mln GBP	razem mln zł	mln USD	mln EUR	mln GBP
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	1 351	358	59	5	986	182	93	8
Środki pieniężne i lokaty	79	1	18	-	410	83	36	1
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	269	89	-	-	37	8	2	-
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	536	-	-	-	445	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	255	85	-	-	425	137	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(145)	(27)	(16)	-	(138)	(26)	(14)	-
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(1 123)	(373)	-	-	(1 013)	(265)	(47)	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(21)	(6)	(1)	-	(27)	(8)	(1)	-

⁶ Do wyznaczenia zakresu potencjalnych zmian cen/kursów dla celów analizy wrażliwości towarowych czynników ryzyka (miedź, srebro) wykorzystano powracający do średniej model Schwartza (geometryczny proces Ornsteina-Uhlenbecka), natomiast model Blacka-Scholesa (geometryczny ruch Browna) dla kursów walutowych USD/PLN, EUR/PLN i GBP/PLN.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. NA RYZYKO WALUTOWE na dzień 31 grudnia 2013

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO [mln zł]	31.12.13 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	USD/PLN				EUR/PLN				GBP/PLN			
			3,58 +19%		2,54 -16%		4,66 +12%		3,75 -10%		5,76 +16%		4,35 -13%	
			zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	1 351	1 594	166	-	(138)	-	24	-	(19)	-	3	-	(3)	-
Środki pieniężne i lokaty	79	302	1	-	-	-	7	-	(6)	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	269	532	41	-	(34)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	536	536	(40)	(455)	(105)	741	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	255	255	18	31	(15)	(25)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(145)	(1 166)	(12)	-	10	-	(6)	-	5	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(1 123)	(1 123)	(172)	-	144	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(21)	(124)	(3)	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WPLYW NA ZYSK LUB (STRATĘ)			(1)		(136)		25		(20)		3		(3)	
WPLYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY				(424)		716		-		-		-		-

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. NA RYZYKO ZMIAN CEN METALI na dzień 31 grudnia 2013

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO [mln zł]	31.12.13 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	CENY MIEDZI [USD/t]				CENY SREBRA [USD/troz]			
			9 510 +29%		5 336 -28%		28,30 +45%		12,69 -35%	
			zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	255	255	(189)	(180)	(132)	745	-	-	-	-
WPLYW NA ZYSK LUB (STRATĘ)			(189)		(132)		-		-	
WPLYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY				(180)		745		-		-

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. NA RYZYKO WALUTOWE na dzień 31 grudnia 2012

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO [mln zł]	31.12.12 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	USD/PLN				EUR/PLN				GBP/PLN			
			3,73 +20%		2,57 -17%		4,63 +13%		3,66 -10%		5,68 +13%		4,48 -11%	
			zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	986	1 190	94	-	(78)	-	41	-	(32)	-	4	-	(4)	-
Środki pieniężne i lokaty	410	848	42	-	(35)	-	16	-	(13)	-	1	-	(1)	-
Pozostałe aktywa finansowe (netto)	37	147	4	-	(3)	-	1	-	(1)	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – Waluty	445	445	(330)	(191)	(318)	1 064	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	425	425	54	33	(45)	(28)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(138)	(1 044)	(13)	-	11	-	(6)	-	5	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	(1 013)	(1 013)	(136)	-	114	-	(21)	-	16	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	(27)	(74)	(4)	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WPLYW NA ZYSK LUB (STRATĘ)			(289)		(351)		31		(25)		5		(5)	
WPLYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY				(158)		1 036		-		-		-		-

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. NA RYZYKO ZMIAN CEN METALI na dzień 31 grudnia 2012

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	WARTOŚĆ NARAŻONA NA RYZYKO [mln zł]	31.12.12 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	CENY MIEDZI [USD/t]				CENY SREBRA [USD/troz]			
			10 435 +32%		5 570 -30%		43,44 +45%		18,72 -37%	
			zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody	zysk lub (strata)	inne całkowite dochody
Pochodne instrumenty finansowe – Metale	425	425	(677)	(461)	(314)	1 654	12	(110)	(11)	112
WPLYW NA ZYSK LUB (STRATĘ)			(677)		(314)		12		(11)	
WPLYW NA INNE CAŁKOWITE DOCHODY				(461)		1 654		(110)		112

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.1.7 Ryzyko cenowe związane z zakupem akcji spółek notowanych na giełdzie

Ryzyko cenowe związane z posiadanymi przez Spółkę akcjami spółek notowanych na giełdzie, rozumiane jest jako zmiana ich wartości godziwej spowodowana zmianą notowań tych akcji.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. wartość bilansowa akcji spółek notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz na TSX Venture Exchange wyniosła 799 mln zł.

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2013 r. akcji spółek notowanych na giełdzie na zmiany cen

	31.12.13 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	Zmiana procentowa ceny akcji		31.12.12 WARTOŚĆ BILANSOWA [mln zł]	Zmiana procentowa ceny akcji	
		23%	-11%		13%	-17%
		INNE CAŁKOWITE DOCHODY	ZYSK LUB (STRATA)		INNE CAŁKOWITE DOCHODY	ZYSK LUB (STRATA)
Akcje notowane na giełdzie	799	184	(88)	873	113	(148)

28.1.8 Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stopy procentowej to możliwość niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na wyniki Spółki. W 2013 r. Spółka narażona była na ten rodzaj ryzyka w związku z udzielaniem pożyczek, lokowaniem wolnych środków pieniężnych, uczestnictwem w usłudze cash poolingu rzeczywistego oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. salda bilansowe ww. pozycji kształtowały się następująco:

- udzielone pożyczki: 257 mln zł,
- lokaty bankowe - 308 mln zł, w tym lokaty Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego oraz Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów,
- należności z tytułu uczestnictwa w usłudze cash pool: 203 mln zł⁷,
- zobowiązania z tytułu uczestnictwa w usłudze cash pool: 94 mln zł⁷,
- zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów: 1 123 mln zł (tj. 373 mln USD).

Spadek rynkowych stóp procentowych spowoduje zmniejszenie spodziewanych przychodów odsetkowych od udzielonych pożyczek oraz zainwestowanych okresowo wolnych środków pieniężnych.

Wzrost rynkowych stóp procentowych spowoduje zwiększenie kosztów odsetkowych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 1 123 mln zł (tj. 373 mln USD), które prezentują się następująco:

Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo kredytu w walucie [mln]	Saldo kredytu PLN [mln]	Termin spłaty
Kredyt obrotowy	USD	17	51	30.01.2014
Kredyt obrotowy	USD	162	488	07.05.2014
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	32	98	30.04.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	120	360	14.10.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	42	126	21.10.2015
Ogółem		373	1 123	

⁷ Salda usługi cash pool zaprezentowane zostały w wartościach brutto.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej LIBOR powiększonej o marżę.

Spółka w okresie sprawozdawczym, jak i w okresie porównywalnym nie stosowała instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

Wpływ zmian stóp procentowych na wyniki Spółki, w związku z posiadanymi należnościami finansowymi oraz zaciągniętymi zobowiązaniami finansowymi, oceniany jest jako nieistotny, z uwagi na skalę działalności Spółki.

28.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników Spółki. Ryzyko kredytowe związane jest z trzema głównymi obszarami:

- wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów,
- wiarygodnością kredytową instytucji finansowych (banków/brokerów), z którymi zawiera się lub które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających, a także tych w których lokowane są wolne środki pieniężne,
- kondycją finansową spółek będących przedmiotem inwestycji kapitałowych.

W ujęciu szczegółowym źródła ekspozycji Spółki na ryzyko kredytowe stanowią:

- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- instrumenty pochodne,
- należności z tytułu dostaw i usług,
- udzielone pożyczki,
- udzielone gwarancje i poręczenia.

28.2.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Spółka alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z ustalonymi w Polityce Zarządzania Płynnością wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych.

Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe, zarówno ze środków pieniężnych Spółki oraz środków pieniężnych zgromadzonych na FLZG oraz ZFSS, działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich i amerykańskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym⁸, średniowysokim⁹ i średnim¹⁰, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Ryzyko kredytowe z tego tytułu jest na bieżąco monitorowane poprzez ciągłą weryfikację kondycji finansowej oraz utrzymywanie odpowiednio niskiego poziomu koncentracji w poszczególnych instytucjach finansowych.

W tabeli poniżej zaprezentowano poziom koncentracji okresowo wolnych środków pieniężnych z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych¹¹.

Poziom ratingu	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Najwyższy	-	15%
Średniowysoki	67%	37%
Średni	33%	48%

⁸ Przez najwyższy rating rozumie się rating od AAA do AA- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Aaa do Aa3 w agencji Moody's.

⁹ Przez średniowysoki rating rozumie się rating od A+ do A- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od A1 do A3 w agencji Moody's.

¹⁰ Przez średni rating rozumie się rating od BBB+ do BBB- w agencjach Standard & Poor's i Fitch oraz od Baa1 do Baa3 w agencji Moody's.

¹¹ Ważone kwotą depozytów.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.2.2 Ryzyko kredytowe związane z transakcjami w instrumentach pochodnych

Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje w instrumentach pochodnych, działają w sektorze finansowym.

W tabeli poniżej zaprezentowano strukturę ratingów instytucji finansowych, z którymi Spółka posiadała transakcje w instrumentach pochodnych, stanowiące ekspozycję na ryzyko kredytowe¹².

Poziom ratingu	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Najwyższy	16%	12%
Średniowysoki	79%	82%
Średni	5%	6%

Biorąc pod uwagę wartość godziwą otwartych transakcji w instrumentach pochodnych zawartych przez Spółkę oraz nierozliczonych instrumentów pochodnych, na dzień 31 grudnia 2013 r. maksymalny udział jednego podmiotu w kwocie narażonej na ryzyko kredytowe wynikające z tych transakcji wyniósł 22% (według stanu na 31 grudnia 2012 r. 17%).

W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową, jak i geograficzną ryzyka oraz współpracą z instytucjami finansowymi o wysokim i średniowysokim ratingu, Spółka nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe wynikające z zawartych transakcji w instrumentach pochodnych.

W celu ograniczenia przepływów pieniężnych i jednocześnie ograniczenia ryzyka kredytowego Spółka dokonuje rozliczeń netto (na podstawie zawartych z kontrahentami porozumień ramowych) do poziomu dodatniego salda wyceny transakcji w instrumentach pochodnych z danym kontrahentem.

Wartość godziwą otwartych instrumentów pochodnych Spółki oraz należności i zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych z podziałem na kontrahentów prezentuje poniższa tabela.

	Stan na dzień 31 grudnia 2013			Stan na dzień 31 grudnia 2012		
	Aktywa	Zobowiązania	Netto	Aktywa	Zobowiązania	Netto
Kontrahent 1	185	(9)	176	232	(88)	144
Kontrahent 2	140	(6)	134	136	(55)	81
Kontrahent 3	131	(1)	130	116	(11)	105
Kontrahent 4	98	(2)	96	111	(18)	93
Kontrahent 5	81	(2)	79	101	(32)	69
Kontrahent 6	75	(15)	60	197	(45)	152
Kontrahent 7	44	-	44	37	(1)	36
Kontrahent 8	26	-	26	20	(1)	19
Pozostali	75	(7)	68	195	(18)	177
Razem	855	(42)	813	1 145	(269)	876
Otwarte instrumenty pochodne	814	(23)	791	1 123	(253)	870
Nierozliczone instrumenty pochodne	41	(19)	22	22	(16)	6

¹² Ważone dodatnią wartością godziwą otwartych i nierozliczonych instrumentów pochodnych.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.2.3 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi

Spółka od wielu lat współpracuje z dużą liczbą klientów, co wpływa na geograficzną dywersyfikację należności z tytułu dostaw i usług. Zdecydowana większość sprzedaży trafia do krajów Unii Europejskiej.

Stopień geograficznej koncentracji ryzyka kredytowego dla należności z tytułu sprzedaży miedzi i srebra w Spółce:

	Stan na dzień					
	31 grudnia 2013			31 grudnia 2012		
	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne kraje	Polska	UE (z wył. Polski)	Inne kraje
Należności netto z tytułu sprzedaży miedzi i srebra	18%	38%	44%	22%	61%	17%

Spółka ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wiarytelności. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanego w Spółce jest bieżący monitoring stanu należności oraz wewnętrzny system raportowania.

Kredyt kupiecki otrzymują sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym klientom w większości przypadków dokonywana jest na podstawie przedpłat. Spółka posiada zabezpieczenie większości należności w postaci weksli¹³, blokady środków na rachunku, zastawów rejestrowych¹⁴, gwarancji bankowych, gwarancji korporacyjnych, zastawów hipotecznych i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki, w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną¹⁵.

W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Spółka zawarła umowę ubezpieczenia należności, którą objęte są należności od jednostek z kredytem kupieckim, od których nie otrzymano twardych zabezpieczeń lub otrzymano zabezpieczenia niepokrywające całości salda należności. Uwzględniając posiadane zabezpieczenia oraz limity kredytowe przyznane przez firmę ubezpieczeniową, według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiada zabezpieczenia dla 74% należności handlowych.

Całkowita wartość netto należności handlowych Spółki na dzień 31 grudnia 2013 r. bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń, do wysokości których Spółka może być wystawiona na ryzyko kredytowe, wynosi 1 594 mln zł (według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. 1 190 mln zł).

Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo należności od 7 największych odbiorców Spółki, pod względem stanu należności na koniec okresu sprawozdawczego, stanowi 64% salda należności z tytułu dostaw i usług (na dzień 31 grudnia 2012 r. odpowiednio 66%). Pomimo koncentracji ryzyka z tego tytułu Spółka ocenia, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

28.2.4 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo udzielonych przez KGHM Polska Miedź S.A. pożyczek wyniosło 257 mln zł, z czego 253 mln zł stanowiło część długoterminową, natomiast 4 mln zł część krótkoterminową.

Pożyczki udzielone zostały spółkom Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. W celu ograniczenia ryzyka z tytułu udzielonych pożyczek Spółka na bieżąco monitoruje sytuację majątkową i wyniki finansowe pożyczkobiorców.

Spółka ocenia ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek jako nieistotne.

¹³ W celu przyspieszenia ewentualnej egzekucji należności zazwyczaj weksel jest przedkładany wraz z notarialnym Aktem o Poddaniu się Egzekucji.

¹⁴ Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego Spółka posiadała zastawy na zbiorach rzeczy lub praw stanowiących organizacyjną całość, których skład (zmienny) jest ujęty w księgach handlowych kontrahenta.

¹⁵ Stosowana w umowach handlowych klauzula potwierdzona notarialnie oznacza, że prawo własności towaru przechodzi na kupującego dopiero po dokonaniu zapłaty pomimo fizycznej dostawy. Zastosowanie tej klauzuli ma na celu wyłącznie zabezpieczenie ryzyka kredytowego oraz ułatwienie ewentualnego dochodzenia roszczeń z tytułu dostaw na drodze prawnej. Spółka przekazuje znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności, zatem transakcja ma cechy sprzedaży i jest ujmowana jako przychód.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

28.2.5 Pozostałe informacje w zakresie ryzyka kredytowego

Analiza wiekowa aktywów finansowych zaległych na dzień sprawozdawczy, dla których nie zidentyfikowano utraty wartości

	Stan na 31 grudnia 2013		
	Wartość	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy
Należności z tytułu dostaw i usług	40 ¹⁶	38	2
Pozostałe należności finansowe	1	1	-

	Stan na 31 grudnia 2012		
	Wartość	do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy
Należności z tytułu dostaw i usług	115	115	-
Pozostałe należności finansowe	1	1	-

Poza należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami finansowymi nie zidentyfikowano klas instrumentów finansowych zaległych na dzień sprawozdawczy nieobjętych odpisem aktualizującym.

Odpisy z tytułu utraty wartości, aktualizujące aktywa finansowe w kategorii pożyczki i należności zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i w porównywalnym nie były znaczące.

28.3 Ryzyko płynności i zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem ma na celu utrzymywanie płynności finansowej w sposób ciągły, w każdym okresie. Spółka aktywnie zarządza ryzykiem utraty płynności, na które jest narażona. Ryzyko to rozumiane jako utrata zdolności do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności.

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2013 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 157	-	1	1	7	1 166	1 166
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	1 123	-	-	-	-	1 123	1 123
Pochodne instrumenty finansowe - waluty	-	-	-	-	-	-	10
Pochodne instrumenty finansowe - metale	-	-	-	-	-	-	13
Pozostałe zobowiązania finansowe	155	21	3	3	1	183	124
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	2 435	21	4	4	8	2 472	

Umowne terminy wymagalności dla zobowiązań finansowych wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Zobowiązania finansowe	Umowne terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego					Razem (bez dyskonta)	Wartość bilansowa
	do 3 m-cy	3-12 m-cy	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 044	-	-	-	-	1 044	1 044
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	1	1 016	-	-	-	1 017	1 013
Pochodne instrumenty finansowe - waluty	-	-	-	-	-	-	42
Pochodne instrumenty finansowe - metale	-	-	-	-	-	-	211
Pozostałe zobowiązania finansowe	95	21	18	4	-	138	75
Razem zobowiązania finansowe w poszczególnych przedziałach wymagalności	1 140	1 037	18	4	-	2 199	

¹⁶ Po dniu kończącym okres sprawozdawczy, a przed publikacją niniejszego sprawozdania finansowego, nastąpiła spłata zaległych należności z tytułu dostaw i usług.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych kalkulowane są jako wartość wewnętrzna tych instrumentów bez uwzględnienia czynnika dyskontowego

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała udzielone gwarancje które stanowiły 10 mln zł, z ważnością do marca 2015 r. Gwarancje stanowią zobowiązanie warunkowe, które nie wpływają w istotnym stopniu na ryzyko płynności Spółki.

Zarządzanie płynnością finansową odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd Polityką Zarządzania Płynnością Finansową. Dokument ten opisuje w sposób całościowy proces zarządzania płynnością finansową Spółki, wskazując na zgodne z najlepszymi standardami procedury i instrumenty.

Podstawowymi zasadami wynikającymi z dokumentu są:

- lokowanie nadwyżek finansowych w płynne instrumenty,
- limity dla poszczególnych kategorii inwestycji finansowych,
- limity koncentracji środków dla instytucji finansowych,
- zapewnienie odpowiedniej jakości i zróżnicowania dostępnych źródeł finansowania.

W celu zminimalizowania ryzyka związanego z utratą płynności w 2013 r. Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych, zarówno obrotowych jak i w rachunkach bieżących. Otwarte linie kredytowe dostępne są w walutach PLN, USD i EUR.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka posiadała otwarte linie kredytowe, których saldo prezentuje się następująco:

Otwarte linie kredytowe na 31 grudnia 2013

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo dostępnego kredytu w walucie [mln]
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	USD	88
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	50
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	PLN	2 600

Oprocentowanie oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększonej o marżę.

W celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji Spółka zarządza kapitałem w taki sposób, aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom.

Zgodnie z przyjętą praktyką rynkową Spółka monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika dług netto/EBITDA. Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów (kapitał własny pomniejszony o wartości niematerialne) do sumy aktywów. Wskaźnik dług netto/EBITDA jest obliczany jako stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu finansowego minus wolne środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o zapadalności do 1 roku do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji).

W procesie zarządzania płynnością finansową Spółka wykorzystuje wskaźniki finansowe, które pełnią rolę wspomagającą w realizacji tego procesu. Do monitorowania poziomu płynności Spółka stosuje szeroką gamę wskaźników płynności.

W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy optymalnym poziomie kosztów Spółka zakłada utrzymanie wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki dla KGHM Polska Miedź S.A.:

Wskaźnik	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Dług netto/EBITDA	0,20	0,04
Kapitał własnego	0,79	0,77

Zarówno w 2013 r. jak i w 2012 r. na Spółce nie ciążyły jakiegokolwiek zewnętrzne wymogi kapitałowe, w tym w zawartych przez Spółkę umowach kredytowych.

28. Zarządzanie ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Spółka kontynuuje proces włączania kolejnych uczestników do usługi zarządzania środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (cash pool rzeczywisty). Środki dostępne w ramach tej usługi oprocentowane są na bazie zmiennej stopy WIBOR. Dostępny limit kredytu w rachunku na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosił 431 mln zł. Usługa ta pozwala na optymalizację kosztów oraz efektywne zarządzanie bieżącą płynnością w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

KGHM Polska Miedź S.A. w usłudze pełni rolę koordynatora. Funkcja ta polega na określeniu warunków funkcjonowania systemu, w tym w szczególności zasad kalkulacji odsetek oraz reprezentowaniu całej Grupy Kapitałowej w relacjach z bankiem w zakresie usługi. KGHM Polska Miedź S.A. jednocześnie występuje także jako uczestnik systemu Cash pool, który deponuje w systemie nadwyżki finansowe oraz w razie potrzeby korzysta z możliwości finansowania.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała należność (saldo netto) na poziomie 109 mln zł w związku z uczestnictwem w systemie zarządzania środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej.

29. Podatek dochodowy

Za okres			
Podatek dochodowy	Nota	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Podatek bieżący		1 036	1 558
Podatek odroczony	18	103	(1)
Korekty podatku za poprzednie okresy		(1)	(8)
Razem:		1 138	1 549

Za okres		
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	4 196	6 417
Podatek wyliczony wg obowiązującej stawki podatkowej	797	1 219
Podatkowe skutki przychodów księgowych, które nie podlegają opodatkowaniu	(47)	(72)
Podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów*	389	410
Korekty podatku za poprzednie okresy	(1)	(8)
Obciążenie zysku netto z tytułu podatku dochodowego	1 138	1 549

* podatkowe skutki kosztów księgowych, które nie stanowią kosztów uzyskania przychodów w 2013 r. i 2012 r. dotyczyły głównie wprowadzenia od kwietnia 2012 r. podatku od wydobywania niektórych kopalini.

Stawka zastosowana do opodatkowania dochodów zgodnie z aktualnie obowiązującym prawem w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych wyniosła 19 % (rok 2012: 19%). Efektywna stawka podatkowa stanowiła 27,12 % (rok 2012: 24,14%). Wzrost efektywnej stawki podatkowej w 2013 r. w porównaniu z 2012 r. był spowodowany głównie obciążeniem kosztów z tytułu podatku od wydobywania niektórych kopalini.

30. Zysk przypadający na jedną akcję

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zysk netto	3 058	4 868
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys.)	200 000	200 000
Podstawowy/rozwodniony zysk na akcję (zł/akcję)	15,29	24,34

Nie występują rozwadniające akcje zwykłe.

31. Dywidendy wypłacone

Zgodnie z Uchwałą Nr 5/2013 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie podziału zysku Spółki za rok obrotowy 2012, na dywidendę dla akcjonariuszy z zysku za rok obrotowy 2012 przeznaczono kwotę 1 960 mln zł, co stanowiło 9,80 zł na jedną akcję.

Dzień dywidendy ustalono na 12 lipca 2013 r.

Termin wypłaty dywidendy:

- I rata na dzień 14 sierpnia 2013 r. - kwoty 4,90 PLN na akcję,
- II rata na dzień 14 listopada 2013 r. - kwoty 4,90 PLN na akcję.

Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi.

32. Wyjaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Zmiana stanu rezerw

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zmiana stanu rezerwy na pozostałe zobowiązania i świadczenia pracownicze ze sprawozdania z sytuacji finansowej		(248)	514
Korekty:			
Rezerwa na likwidację zakładów górniczych i rekultywację składowisk odpadów odniesiona w rzeczowe aktywa trwałe	5	171	(243)
Rezerwa na świadczenia pracownicze odniesiona w inne całkowite dochody	19	63	(201)
Zmiana stanu ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		(14)	70

Zmiana stanu należności

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności ze sprawozdania z sytuacji finansowej	11	(1 017)	(185)
Korekty:			
Pożyczki udzielone długoterminowe		222	(5)
Pożyczki udzielone krótkoterminowe		(8)	7
Zaliczki udzielone z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		29	27
Inne		(3)	(24)
Zmiana stanu ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		(777)	(180)

32. Wyjaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Zmiana stanu zobowiązań

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań ze sprawozdania z sytuacji finansowej	16	194	423
Korekty:			
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		(138)	(56)
Dotacje niepieniężne dotyczące wartości niematerialnych z tytułu uprawnień do emisji CO2		(11)	-
Dotacje pieniężne z przeznaczeniem na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2)	(11)
Zmiana stanu ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		43	356

Zmiana stanu środków pieniężnych

	Nota	Za okres	
		od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów ze sprawozdania z sytuacji finansowej	13	(584)	(12 129)
Korekty:			
Różnice kursowe z wyceny		3	878
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów ujęta w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych		(581)	(11 251)

Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Wartość księgowa netto zbytych rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz koszty związane ze zbyciem	67	17
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(34)	(1)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	33	16

32. Wyjaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Wydatki z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ujęte w działalności operacyjnej

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zakup odniesiony do zysku lub straty	(3)	(3)
(Ujemna) / Dodatnia zmiana stanu zobowiązań ujętych w działalności operacyjnej z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	(1)	(4)
Razem	(4)	(7)

Wydatki z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ujęte w działalności inwestycyjnej

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Zakup	(43)	(19)
Dodatnia zmiana stanu zobowiązań z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	15	(1)
Razem	(28)	(20)

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Za okres od 01.01.13 do 31.12.13

	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
Przychody ze zbycia			
- jednostkom zależnym	203	75	49
Razem przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	203	75	49

Za okres od 01.01.12 do 31.12.12

	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody z innych transakcji
Przychody ze zbycia			
- jednostkom zależnym	554	72	17
Razem przychody ze zbycia jednostkom powiązanym	554	72	17

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. nie otrzymała dywidendy od jednostek zależnych. W okresie porównywalnym nastąpił wpływ dywidendy od jednostki zależnej w kwocie 1 mln zł.

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi (kontynuacja)

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. nie wystąpiły transakcje sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych między Spółką a jednostkami powiązаныmi.

Za okres od 01.01.13 do 31.12.13

	zakup usług, towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	inne transakcje zakupu
Zakup pochodzący od jednostek powiązanych			
- od jednostek zależnych	4 356	927	7
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	4 356	927	7

Za okres od 01.01.12 do 31.12.12

	zakup usług, towarów i materiałów	zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych	inne transakcje zakupu
Zakup pochodzący od jednostek powiązanych			
- od jednostek zależnych	5 070	818	6
Razem, zakup pochodzący od jednostek powiązanych	5 070	818	6

Stan na dzień

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Należności od podmiotów powiązanych z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów, materiałów, aktywów trwałych, cash pooling i pożyczek		
- od jednostek zależnych	545	224
Razem należności od podmiotów powiązanych	545	224

Stan na dzień

	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych z tytułu zakupu produktów, usług, towarów, materiałów i aktywów trwałych		
- wobec jednostek zależnych	495	460
Razem zobowiązania od podmiotów powiązanych	495	460

W bieżącym okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano indywidualnych transakcji między KGHM Polska Miedź S.A. a Rządem RP oraz jednostkami, nad którymi ten rząd sprawuje kontrolę, współkontrolę lub wywiera na nie znaczący wpływ, które byłyby znaczące ze względu na nietypowy zakres i kwotę.

33. Transakcje z podmiotami powiązanymi (kontynuacja)

Pozostałe transakcje zawarte przez Spółkę z Rządem RP oraz z jednostkami, nad którymi ten rząd sprawuje kontrolę lub współkontrolę lub ma na nieznaczący wpływ, które były znaczące zbiorowo, wchodziły w zakres normalnych, codziennych operacji gospodarczych, przeprowadzonych na zasadach rynkowych. Transakcje dotyczyły zakupów materiałów i usług na potrzeby bieżącej działalności operacyjnej (paliwa, energia, usługi transportowe). Obroty z tytułu tych transakcji w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wyniosły 665 mln zł (od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. 765 mln zł), nierozliczone salda zobowiązań z tytułu tych transakcji na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosły 30 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 41 mln zł), a nierozliczone salda należności na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosły 5 mln zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. 4 mln zł). Przychody ze sprzedaży od Spółek Skarbu Państwa w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wyniosły 46 mln zł (od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. 55 mln zł).

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi (kontynuacja)

Wynagrodzenie członków kluczowego personelu kierowniczego

(a) Wynagrodzenie Zarządu w tys. zł

	Okres pełnienia funkcji w 2013 r.	Wynagrodzenia stałe	Wynagrodzenia ruchome**	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych	Świadczenia, dochody z innych tytułów****	Łączne dochody w 2013 r.	
Członkowie Zarządu pełniący funkcję na dzień 31 grudnia 2013 r.							
Herbert Wirth	01.01-31.12.2013	1 393	363	-	243	1 999	
Jarosław Romanowski	02.09-31.12.2013	419	-	-	61	480	
Wojciech Kędzia	01.01-31.12.2013	1 117	295	-	171	1 583	
Jacek Kardela	02.09-31.12.2013	372	-	210	53	635	
Marcin Chmielewski	02.09-31.12.2013	372	-	-	39	411	
pozostali Członkowie Zarządu*							
Włodzimierz Kiciński	01.01-02.09.2013	1 255	261	-	218	1 734	
Adam Sawicki	01.01-02.09.2013	1 112	175	-	216	1 503	
Dorota Włoch	01.01-02.09.2013	1 109	230	-	193	1 532	
Maciej Tybura	-	-	88	-	-	88	
		7 149	1 412	210	1 194	9 965	
	Okres pełnienia funkcji w 2012 r.	Wynagrodzenia stałe	Wynagrodzenia ruchome***	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	Świadczenia, dochody z innych tytułów****	Łączne dochody w 2012 r.
Członkowie Zarządu pełniący funkcję na dzień 31 grudnia 2012 r.							
Herbert Wirth	01.01-31.12.2012	1 148	398	48	-	169	1 763
Włodzimierz Kiciński	28.06-31.12.2012	621	75	-	-	54	750
Wojciech Kędzia	01.01-31.12.2012	918	319	83	-	67	1 387
Adam Sawicki	01.09-31.12.2012	362	22	-	-	54	438
Dorota Włoch	28.06-31.12.2012	552	66	81	-	60	759
pozostali Członkowie Zarządu*							
Maciej Tybura	01.01-28.06.2012	406	254	31	42	116	849
		4 007	1 134	243	42	520	5 946

* Wartości w kolumnach „Wynagrodzenia stałe” oraz „Wynagrodzenia ruchome” zawierają wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia.

** W wynagrodzeniu ruchomym ujęto:

- rozliczenie wynagrodzenia ruchomego za 2012 r.
- zaliczkowe wypłaty wynagrodzenia ruchomego (w okresach kwartalnych) za 2013 r.

*** W wynagrodzeniu ruchomym ujęto:

- rozliczenie wynagrodzenia ruchomego za 2011 r.
- zaliczkowe wypłaty wynagrodzenia ruchomego (w okresach kwartalnych) za 2012 r.

**** Wartości w kolumnie „Świadczenia, dochody z innych tytułów” zawierają dodatkowe świadczenia pieniężne, w tym ubezpieczenie na życie, składki na Pracowniczy Program Emerytalny oraz dofinansowanie do świadczeń niepieniężnych.

33. Transakcje z podmiotami powiązаныmi (kontynuacja)

(b) Wynagrodzenie Rady Nadzorczej w tys. zł

	Okres pełnienia funkcji w 2013 r.	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej		Łączne dochody w 2013 r.
		Dochody z innych umów*	Inne świadczenia**	
Krzysztof Kaczmarczyk	01.01-31.12.2013	102	-	105
Aleksandra Magaczewska	01.01-31.12.2013	116	-	120
Jacek Poświata	01.01-31.12.2013	93	-	127
Bogusław Szarek	01.01-31.12.2013	93	161	264
Andrzej Kidyba	19.06-31.12.2013	49	78	136
Iwona Zatorska-Pańtak	19.06-31.12.2013	48	-	51
Marek Panfil	19.06-31.12.2013	48	16	116
Paweł Białek	01.01-19.06.2013	45	-	77
Dariusz Krawczyk	01.01-19.06.2013	45	-	47
Ireneusz Piecuch	01.01-19.06.2013	45	-	47
Krzysztof Opawski	01.01-27.11.2013	85	-	85
		769	255	1 175

	Okres pełnienia funkcji w 2012 r.	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej		Łączne dochody w 2012 r.
		Dochody z innych umów*	Inne świadczenia**	
Marcin Dyl	01.01-19.01.2012	5	-	5
Arkadiusz Kawecki	01.01-19.01.2012	5	-	7
Marzenna Weresa	01.01-19.01.2012	5	-	5
Jan Rymarczyk	01.01-19.01.2012	5	-	7
Franciszek Adamczyk	01.01-19.01.2012	5	-	6
Jacek Kuciński	01.01-25.04.2012	38	-	51
Marek Panfil	01.01-25.04.2012	32	-	38
Lech Jaroń	01.01-28.06.2012	46	84	147
Maciej Łaganowski	01.01-28.06.2012	46	73	138
Paweł Markowski	01.01-28.06.2012	46	107	169
Mariusz Kolwas	19.01-24.04.2012	25	-	29
Krzysztof Kaczmarczyk	19.01-31.12.2012	91	-	100
Aleksandra Magaczewska	19.01-31.12.2012	101	-	111
Robert Oliwa	19.01-30.09.2012	58	-	64
Jacek Poświata	19.01-31.12.2012	86	-	99
Paweł Białek	25.04-31.12.2012	61	-	67
Dariusz Krawczyk	25.04-31.12.2012	61	-	65
Ireneusz Piecuch	25.04-31.12.2012	61	-	64
Krzysztof Opawski	03.09-31.12.2012	29	-	34
Bogusław Szarek	21.11-31.12.2012	10	17	27
		816	281	1 233

* Wartości w kolumnie „Dochody z innych umów” zawierają wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę w Oddziałach KGHM Polska Miedź S.A. oraz wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach nadzorczych spółek zależnych Grupy Kapitałowej.

** Wartości w kolumnie „Inne świadczenia” zawierają koszty przejazdu oraz dofinansowanie do świadczeń niepieniężnych.

**34. Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych
w tys. zł**

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.	1 715	2 536
Z umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych	1 115	1 704
- badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki i rocznego skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej	775	1 402
- przegląd śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki i śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej	340	302
Z realizacji innych umów	600	832
Pozostałe spółki grupy PricewaterhouseCoopers w Polsce	2	872
Z realizacji innych umów	2	872

35. Aktywa, zobowiązania warunkowe oraz zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wartości pozycji aktywów, zobowiązań warunkowych oraz zobowiązań nieujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ustalone zostały na podstawie szacunków.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
Aktywa warunkowe	464	414
- sporne sprawy budżetowe	-	7
- otrzymane gwarancje (1)	213	182
- należności wekslowe	120	98
- podatek od nieruchomości od wyrobisk górniczych (2)	87	87
- prace wdrożeniowe, projekty wynalazcze	44	40
Zobowiązania warunkowe	191	178
- zlecenia udzielenia gwarancji i poręczeń	10	5
- sprawy sporne i w postępowaniu sądowym	16	15
- zobowiązania z tytułu umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich (3)	123	126
- podatek od nieruchomości od wyrobisk górniczych	42	18
- pozostałe tytuły	-	14
Zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		
- zobowiązania wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową ośrodka unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (4)	187	193
- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	19	11

(1) Zabezpieczenie pokrycia ewentualnych roszczeń Spółki z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów przez kontrahentów.

(2) Roszczenie o zwrot nadpłaty w podatku od nieruchomości wskutek wyłączenia przez Spółkę z postawy opodatkowania wartości podziemnych wyrobisk górniczych w następstwie wydania przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia z 13 września 2011 r. W dniu 23 stycznia 2014 r. przed Naczelny Sąd Administracyjny zapadło pierwsze orzeczenie w tej sprawie. NSA potwierdził prawidłowość trybu postępowania przyjętego przez Spółkę i uchylił zarówno wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, jak i decyzje organów podatków obu instancji, kwestionujące przyjęty przez KGHM Polska Miedź S.A. formalny tryb postępowania i tym samym odmawiające merytorycznego rozpoznania wniosku. Sąd na tym etapie nie rozstrzygał o zwrocie nadpłaty, ale o dalszym trybie postępowania, w którym organy podatkowe zostały zobowiązane do merytorycznej oceny złożonego przez Spółkę wniosku o zwrot nadpłaty.

35. Aktywa, zobowiązania warunkowe oraz zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kontynuacja)

- (3) Zobowiązania z tytułu spraw spornych prowadzonych przeciwko Spółce z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń dla twórców wynalazków, uznanych przez Spółkę za bezpodstawne i nienależne.
- (4) Zobowiązanie z tytułu rekompensaty za gospodarcze działania Spółki na terenach niektórych gmin. Na podstawie podpisanych porozumień Spółka zobowiązana jest do wypłaty środków pieniężnych na rzecz tych gmin na cele i na warunkach określonych w umowach.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego - łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu najmu i dzierżawy

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
	<hr/>	<hr/>
Poniżej jednego roku	5	3
Od jednego roku do pięciu lat	13	8
Razem:	18	11
	<hr/>	
	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
	<hr/>	<hr/>
Opłaty z tytułu najmu i dzierżawy ujęte w zysku lub stracie	6	5

Łączna wartość przyszłych minimalnych opłat z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów została zaprezentowana w nocie 6.

36. Aktywa i zobowiązania ZFŚS

KGHM Polska Miedź S.A. zgodnie z obowiązkiem wynikającym z Ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych tworzy odpis na ten Fundusz. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielanych jej pracownikom na cele mieszkaniowe oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka kompensuje aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie podlegają kontroli Spółki i nie spełniają definicji aktywa. W związku z powyższym saldo netto (zobowiązań wobec funduszu) na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosi 2 mln zł, na dzień 31 grudnia 2012 r. saldo netto (zobowiązań wobec funduszu) 2 mln zł.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2013	31 grudnia 2012
	<hr/>	<hr/>
Aktywa i zobowiązania ZFŚS		
Pożyczki udzielone pracownikom na cele mieszkaniowe	125	120
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	24
Zobowiązania wobec Funduszu	(153)	(146)
Saldo po kompensacie	(2)	(2)
	<hr/>	
Obciążenie kosztów operacyjnych okresu obrotowego z tytułu odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	113	109

37. Dotacje państwowe

Stan dotacji państwowych na rozliczeniach międzyokresowych przychodów na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniósł 10 mln zł. W ramach finansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska KGHM Polska Miedź S.A. zawarła w 2010 r. wraz z późniejszymi aneksami umowę o dofinansowanie projektu: „Ograniczenie ilości odpadów – zabudowa pieca Doerschla” - stan rozliczeń na 31 grudnia 2013 r. w kwocie 8 mln zł (na 31 grudnia 2012 r. 9 mln zł). W 2010 r. Spółka zawarła również wraz z późniejszymi aneksami umowę z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, której celem było „Opracowanie technologii eksploatacji z wykorzystaniem kompleksu urabiającego ACT”, program operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 w ramach którego KGHM Polska Miedź otrzymuje dofinansowanie dotyczące wdrożenia prac badawczych i rozwojowych – stan rozliczeń na 31 grudnia 2013 r. w kwocie 1 mln zł. (na 31 grudnia 2012 r. nie wystąpił).

38. Struktura zatrudnienia

	Za okres	
	od 01.01.13 do 31.12.13	od 01.01.12 do 31.12.12
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych (w osobach)	4 703	4 625
Pracownicy na stanowiskach robotniczych (w osobach)	13 862	13 941
Razem	18 565	18 566

39. Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego w celu wydobywania rud miedzi obowiązujące od 1 stycznia 2014 r.

W dniu 1 stycznia 2014 r. rozpoznano zobowiązanie w kwocie 144 mln zł, stanowiące zdyskontowaną wartość stałej opłaty z tytułu zawartych umów na ustanowienie użytkowania górniczego w celu wydobywania rud miedzi. Wartość stałej opłaty odniesiono w aktywach na wartości niematerialne. Wartość zmienna opłaty (zależna od wartości produkcji) obciążać będzie bieżące koszty i odpowiednio zobowiązania, do rozliczenia w okresie zapadalności.

Wystawienie akredytywy zabezpieczającej zobowiązania KGHM International Ltd.

W dniu 8 stycznia 2014 r., na zlecenie KGHM Polska Miedź S.A., HSBC Bank plc wystawił akredytywę, na kwotę 137,5 mln USD (414 mln zł wg kursu 3,0120 PLN ogłaszanego przez NBP z dnia 31 grudnia 2013 r.), zabezpieczającą zobowiązania KGHM International Ltd. wobec beneficjenta Empresa Eléctrica Cochrane S.A. z tytułu umowy zakupu energii elektrycznej zawartej pomiędzy Sierra Gorda SCM oraz Empresa Eléctrica Cochrane S.A. Zgodnie z umową sponsorzy projektu Sierra Gorda zobowiązani są zapewnić zabezpieczenie transakcji w formie gwarancji lub akredytywy. Z dniem 8 stycznia 2014 r. KGHM Polska Miedź S.A. przejęła od KGHM International Ltd. obowiązek spełnienia tego wymogu.

Poszukiwanie, rozpoznanie i wydobycie złóż

W dniu 10 stycznia 2014 r. KGHM Polska Miedź S.A. podpisała porozumienie z Gdańskimi Zakładami Nawozów Fosforowych FOSFOROY Sp. z o.o. oraz spółką Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. dotyczące założeń współpracy w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobycia złóż soli potasowych, surowców fosforowych, soli kamiennej oraz metali nieżelaznych.

Podpisanie listu intencyjnego ze spółką Grupa Azoty S.A.

W dniu 16 stycznia 2014 r., KGHM Polska Miedź S.A. podpisała ze spółką Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie list intencyjny określający ogólne zasady dotyczące ewentualnego podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych w takich obszarach działalności jak: przerób fosfogipsów, poszukiwanie złóż soli potasowej na rynkach obcych, pozyskanie dostępu do źródeł gazu ziemnego, budowa elektrowni poligeneracyjnej oraz poszukiwanie i wydobycie fosforytów. Strony ustaliły, że ewentualna realizacja wspólnych projektów w poszczególnych obszarach realizowana będzie w oparciu o szczegółowe umowy lub też poprzez tworzenie spółek typu joint venture.

Otrzymanie koncesji

W dniu 21 stycznia 2014 r. KGHM Polska Miedź S.A. otrzymała koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi w obszarze „Konrad”. Obszar ten położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie koncesji Synklina Grodziecka.

Odmowa udzielenia koncesji

W dniu 28 stycznia 2014 r. Minister Środowiska wydał decyzję odmawiającą udzielenia KGHM Polska Miedź S.A. koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złoża rud miedzi na obszarze „Bytom Odrzański” oraz decyzję przyznania na rzecz KGHM Polska Miedź S.A. koncesji nr 5/2014/p na poszukiwanie złóż rud miedzi w obszarze „Kulów – Luboszyce”, w części obszaru objętego wnioskiem Spółki z roku 2012. Decyzje te nie są prawomocne, a KGHM Polska Miedź S.A. złożyła od nich odwołanie do Ministra Środowiska.

Umowy kredytowe zawarte przez Spółkę

W dniu 29 stycznia 2014 r. podpisano umowę na kredyt w rachunku bieżącym na kwotę:

- 100 mln USD, dostępną w okresie od 31.01.2014 r. do 29.01.2017 r.
- 30 mln USD, dostępną w okresie od 31.01.2014 r. do 29.01.2015 r.

Odsetki od wykorzystanych kwot kredytów będą naliczane wg stopy EURIBOR, LIBOR+ marża banku.

39. Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy (kontynuacja)

Zmiana umowy znaczącej z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA

W dniu 30 stycznia 2014 r. został podpisany przez KGHM Polska Miedź S.A. aneks do umowy kompleksowej na zakup paliwa gazowego („Umowa”), zawartej 30 lipca 2010 r. z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (PGNiG), która dotyczy zakupu gazu ziemnego na cele energetyczne – zasilania dwóch bloków gazowo-parowych o mocy ok. 45 MWe każdy i obowiązuje do 30 czerwca 2033 r. Na mocy aneksu wolumen dostaw został zmniejszony z 266 mln m³ do 41,5 mln m³ rocznie. Powodem zmiany jest ograniczenie przez KGHM Polska Miedź S.A. produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem wskutek zmian w systemie wsparcia dla kogeneracji w 2013 r. oraz niskich cen energii elektrycznej. Szacunkowa wartość Umowy po podpisaniu aneksu wynosi ok. 830 mln zł. Strony nie wykluczają powrotu do pierwotnego wolumenu dostaw po poprawie otoczenia regulacyjnego i makroekonomicznego. Równolegle aneksowane zostały trzy pozostałe umowy zakupu paliwa gazowego od PGNiG, w których zmiana dotyczy wyłącznie okresu obowiązywania umowy, z okresu bezterminowego na okres zamknięty do dnia 30 czerwca 2033 r. Szacunkowa łączna wartość trzech umów w okresie ich obowiązywania wynosi ok. 2,8 mld zł. Zmiana ta oznacza zabezpieczenie długofalowej współpracy z głównym dostawcą paliwa gazowego tj. PGNiG w zakresie zakupu zaazotowanego gazu ziemnego.

KGHM Polska Miedź S.A.
Roczne sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF
zatwierdzonych przez Unię Europejską
za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.
(kwoty w tabelach wyrażone są w mln złotych, o ile nie podano inaczej)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Herbert Wirth	Prezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Ludmiła Mordylak	Dyrektor Naczelny Centrum Usług Księgowych Główny Księgowy KGHM Polska Miedź S.A.	

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI
W 2013 ROKU**

Lubin, marzec 2014 rok

Spis treści do sprawozdania Zarządu z działalności

1.	Charakterystyka działalności Spółki	108
1.1.	Produkcja	108
1.2.	Struktura sprzedaży produktów	113
1.3.	Umowy znaczące dla działalności Spółki	118
1.4.	Informacja o umowach o przeprowadzenie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego	118
1.5.	Sprawy sporne	119
1.6.	Organizacja Spółki	120
1.7.	Zatrudnienie i wynagrodzenia	124
1.8.	Projekty w zakresie Human Resources (HR)	125
2.	Realizacja Strategii Spółki	128
2.1.	Strategia Spółki	128
2.2.	Inwestycje kapitałowe	136
2.3.	Inwestycje rzeczowe	142
2.4.	Ochrona środowiska	145
2.5.	Zarządzanie ryzykiem w Spółce	146
3.	Sytuacja majątkowa i finansowa	152
3.1.	Sytuacja majątkowa	152
3.2.	Źródła pokrycia majątku	153
3.3.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	155
3.4.	Zasoby finansowe Spółki	155
3.5.	Wyniki finansowe	157
3.6.	Koszty podstawowej działalności operacyjnej	160
3.7.	Realizacja przewidywanych na 2013 r. wyników finansowych	162
3.8.	Przewidywana sytuacja finansowa Spółki	163
4.	Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki	164
4.1.	Spółka na giełdzie papierów wartościowych	164
4.2.	Dywidenda	165
4.3.	Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki	165
5.	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego	166
5.1.	Walne Zgromadzenie	166
5.2.	Akcjonariusze i ich uprawnienia	167
5.3.	Rada Nadzorcza	168
5.4.	Zarząd	171
5.5.	Opis głównych cech stosowanych w Spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	172
	Załącznik A: Metodologia obliczania wskaźników prezentowanych w opracowaniu	175
	Załącznik B: Raporty bieżące Spółki opublikowane w 2014 roku – do dnia sporządzenia raportu rocznego	176
	Załącznik C: Spis tabel, schematów i wykresów	177
	Załącznik D: Najistotniejsze zdarzenia dotyczące działalności Spółki w 2013 r.	178

Tabela 1. Zestawienie syntetyczne danych dotyczących KGHM Polska Miedź S.A. w latach 1997-2013
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. W LATACH 1997-2013
(dane za lata 1997-2011 zgodnie z raportami rocznymi, za rok 2012 zgodnie z raportem za rok 2013)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100	CAGR (%) ****
Sprawozdanie z całkowitych dochodów																			
Przychody ze sprzedaży	4 089	3 642	4 113	4 983	4 218	4 488	4 741	6 158	8 000	11 670	12 183	11 303	11 061	15 945	20 097	20 737	18 579	89,6	9,9
Wynik na działalności podstawowej	905	240	348	941	173	152	431	1 445	2 707	4 139	4 880	3 392	3 197	6 657	9 364	7 135	4 609	64,6	10,7
EBITDA*	1 212	631	319	1 198	144	753	956	1 761	2 937	4 784	5 101	4 078	3 646	6 254	14 360	7 198	4 976	69,1	9,2
Wynik przed opodatkowaniem	914	310	-58	795	-147	310	569	1 446	2 635	4 380	4 656	3 554	3 067	5 606	13 654	6 417	4 196	65,4	10,0
Wynik netto	502	179	-170	618	-190	255	412	1 397	2 289	3 605	3 799	2 920	2 540	4 569	11 335	4 868	3 058	62,8	12,0
Sprawozdanie z sytuacji finansowej																			
Suma bilansowa	4 937	4 975	4 884	5 757	7 557	8 155	8 695	8 948	10 977	12 251	12 424	13 901	13 953	19 829	29 253	28 177	29 038	103,1	11,7
Aktywa trwałe	3 558	3 698	3 579	4 177	4 735	6 440	6 621	6 552	7 079	7 017	7 431	8 704	9 509	12 125	11 697	22 410	23 535	105,0	12,5
Aktywa obrotowe	1 364	1 242	1 250	1 381	2 657	1 715	2 074	2 397	3 899	5 234	4 992	5 174	4 444	7 704	17 556	5 767	5 503	95,4	9,1
Kapitał własny	4 021	4 096	3 470	4 067	3 696	4 011	4 007	5 337	6 214	8 116	8 966	10 591	10 404	14 456	23 136	21 923	23 298	106,3	11,6
Zobowiązania i rezerwy	846	775	1 187	1 380	3 634	4 144	4 689	4 144	4 763	4 136	3 458	3 309	3 549	5 373	6 118	6 254	5 740	91,8	12,7
Wskaźniki finansowe																			
Zysk na akcję (EPS)	2,51	0,89	-0,85	3,09	-0,95	1,27	2,06	6,99	11,45	18,02	18,99	14,60	12,70	22,84	56,67	24,34	15,29	62,8	12,0
Dywidenda na akcję (DPS) **	0,25	0,10	-	1,00	-	-	-	2,00	10,00	16,97	9,00	11,68	3,00	14,90	28,34	9,80	x	x	x
Cena / Zysk (P/E)	5,4	14,0	-30,8	8,3	-13,7	10,6	12,7	4,5	5,5	4,9	5,6	1,9	8,3	7,6	2,0	7,8	7,7	98,7	2,2
Płynność bieżąca	2,2	2,3	2,6	2,3	1,0	1,2	1,2	1,2	1,4	1,9	2,5	3,1	2,4	2,6	4,5	1,5	1,5	100,0	-2,4
Płynność szybka	1,0	0,9	1,0	0,9	0,7	0,6	0,7	0,8	1,0	1,3	1,7	2,2	1,4	1,9	3,9	0,7	0,8	114,3	-1,4
Stopa zwrotu z aktywów (ROA)	10,2	3,6	-3,5	10,7	-2,5	3,1	4,7	15,6	20,9	29,4	30,6	21,0	18,2	23,0	38,7	17,3	10,5	60,7	0,2
Stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE)	12,5	4,4	-4,9	15,2	-5,1	6,3	10,3	26,2	36,8	44,4	42,4	27,6	24,4	31,6	49,0	22,2	13,1	59,0	0,3
Stopa zadłużenia	14,2	13,5	14,3	15,9	38,2	34,2	38,8	24,0	28,2	33,8	27,8	23,8	25,4	27,1	20,9	22,2	19,8	89,2	2,1
Trwałość struktury finansowania	86,1	87,1	85,7	84,1	63,4	79,0	76,8	75,0	70,6	77,0	83,8	88,0	86,8	84,9	86,8	86,5	87,1	100,7	0,1
Wyniki produkcyjne																			
Produkcja miedzi elektrolitycznej	440,6	446,8	470,5	486,0	498,5	508,7	529,6	550,1	560,3	556,6	533,0	526,8	502,5	547,1	571,0	565,8	565,2	99,9	1,6
Produkcja srebra metalicznego	1 029	1 098	1 093	1 119	1 163	1 192	1 358	1 344	1 244	1 242	1 215	1 193	1 203	1 161	1 260	1 274	1 161	91,1	0,8
Dane makroekonomiczne (średniorocznie)																			
Notowania miedzi na LME	2 276	1 653	1 574	1 814	1 578	1 558	1 780	2 868	3 684	6 731	7 126	6 952	5 164	7 539	8 811	7 950	7 322	92,1	7,6
Notowania srebra na LBM	4,88	5,54	5,23	4,95	4,37	4,60	4,88	6,66	7,31	11,55	13,38	14,99	14,67	20,19	35,12	31,15	23,79	76,4	10,4
Kurs walutowy	3,28	3,49	3,96	4,35	4,10	4,08	3,89	3,65	3,23	3,10	2,77	2,41	3,12	3,02	2,96	3,26	3,17	97,2	-0,2
Inne dane																			
Wartość rynkowa akcji Spółki na koniec okresu	13,50	12,50	26,20	25,80	13,00	13,50	26,20	31,30	62,50	89,00	105,80	28,12	106,00	173,00	110,60	190,00	118,00	62,1	14,5
Inwestycje rzeczowe	649	487	379	584	433	360	424	616	651	709	828	1 140	1 070	1 263	1 514	1 766	2 357	133,5	8,4
Inwestycje kapitałowe ***	493	200	229	468	271	105	146	707	613	24	155	793	170	1 321	643	9 637	87	0,9	-10,3
Koszt produkcji miedzi elektrolitycznej	5 527	5 556	5 836	6 156	6 328	6 305	6 237	6 660	7 723	10 497	11 160	11 736	11 170	12 983	13 566	17 496	18 140	103,7	7,7
Koszt produkcji miedzi elektrolitycznej	1 685	1 590	1 472	1 417	1 544	1 545	1 603	1 825	2 388	3 381	4 031	4 878	3 582	4 302	4 578	5 370	5 731	106,7	8,0
Koszt produkcji koncentratu – C1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,83	1,13	1,58	1,12	1,07	0,63	1,34	1,78	132,8	10,0

* zysk z działalności operacyjnej (w latach 1997-2006 zysk z działalności gospodarczej skorygowany o koszty odsetek) + amortyzacja

** dywidenda za rok obrotowy

*** zakup oraz objęcie akcji, udziałów i certyfikatów inwestycyjnych

**** CAGR - skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (Compound Annual Growth Rate), t0=1997, w przypadku kosztu C1 t0=2006

1. Charakterystyka działalności Spółki

Spółka KGHM Polska Miedź S.A. jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej, będącej światowym producentem miedzi i srebra z ponad 50-letnim doświadczeniem. Grupa KGHM Polska Miedź należy do grupy dużych globalnych producentów miedzi i dąży do zwiększenia produkcji do około 700 tys. ton miedzi rocznie przy jednoczesnym respektowaniu etyki biznesu, ochrony środowiska i społecznej odpowiedzialności.

KGHM Polska Miedź S.A. posiada jedno z największych na świecie złóż miedzi, gwarantujące ciągłość produkcji w Polsce przez kolejne 40 lat. Grupa posiada projekty rozwojowe w Polsce, Kanadzie, Chile i na Grenlandii. Dzięki przyjaznemu przejęciu kanadyjskiej spółki Quadra FNX Ltd., dziś KGHM INTERNATIONAL LTD., Grupa Kapitałowa KGHM stała się firmą globalną, której marka jest rozpoznawalna na całym świecie.

Początki działalności górniczej KGHM w regionie sięgają lat 50 XX wieku, kiedy to reaktywowano trzy, obecnie nieistniejące, stare kopalnie miedzi, a na potrzeby przerobu rud w nich wydobywanych wybudowano HM Legnica, która prowadzi produkcję od 1953 r. Następnie, w konsekwencji odkrycia przez Jana Wyżykowskiego w 1957 r. w okolicach Lubina i Polkowic rozległego złoża rud miedzi, rozpoczęto budowę kopalni ZG Lubin (1960 r.), najstarszej z obecnie należących do KGHM. W latach 1962-1980 wybudowano dwie pozostałe kopalnie – ZG Polkowice-Sierszowice oraz ZG Rudna, jak również zakłady Wzbogacania Rud oraz dwa pozostałe zakłady hutnicze i walcownię.

1.1. Produkcja

Opis technologii produkcji

Produkcja KGHM Polska Miedź S.A. jest w pełni zintegrowanym procesem produkcji, w którym produkt końcowy jednej fazy technologicznej stanowi wsad (półprodukt) wykorzystywany w następnej fazie. W strefie górniczej Polskiej Miedzi są trzy Oddziały wydobywcze: ZG Lubin, ZG Rudna, ZG Polkowice-Sierszowice, Oddział Zakłady Wzbogacania Rud, który przygotowuje koncentrat dla hut oraz Oddział Zakład Hydrotechniczny, odpowiedzialny za składowanie i zagospodarowywanie odpadów powstałych w procesie produkcyjnym. W ramach struktury organizacyjnej KGHM działają trzy huty miedzi: HM Legnica, HM Głogów i HM Cedynia.

Górnictwo

Technologia wybierania złoża rud miedzi we wszystkich trzech kopalniach oparta jest na systemach komorowo-filarowych z wykorzystaniem techniki strzałowej do urabiania złoża. Obejmuje roboty udostępniające i przygotowawcze, polegające na okonturowaniu przewidzianej do eksploatacji parceli złoża siecią wyrobisk korytarzowych, rozcinę kalizny komorami i pasami wydzielającą szereg filarów eksploatacyjnych, urabianie złoża, następnie odstawę urobku do wysypów oddziałowych, gdzie odbywa się kruszenie dużych brył na punkcie wysypowym (kracie) i dalej transport urobku do zbiorników przyszybowych, a stamtąd górniczymi wyciągami szybowymi skipowymi na powierzchnię.

Prace związane z urabianiem rudy miedzi są w pełni zmechanizowane, prowadzone w układzie 4-zmianowym, za pomocą samojezdnych maszyn górniczych, w większości wyposażonych w kabiny klimatyzacyjne oraz układy wspomagające pracę operatorów. Prace prowadzone są w następującym cyklu: wiercenie otworów strzałowych za pomocą samojezdnych wozów wierzących, ładowanie do wywierconych otworów materiału wybuchowego z samojezdnych wozów strzelniczych, grupowe odpalanie materiałów wybuchowych w oddziałach górniczych, po którym następuje oczekiwanie na przewietrzenie wyrobisk górniczych (od 0,5-2 h, w rejonach silnie zagrożonych tąpnięciami czas ten jest dłuższy). Następnym etapem jest załadunek urobku za pomocą samojezdnych maszyn ładujących na wozy odstawcze i jego odstawa do wysypu oddziałowego oraz zabezpieczenie odsłoniętego stropu przodka poprzez obudowę kotwową przy użyciu wozów kotwiących. Rozdrobniony urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi bądź kopalnianymi wozami szynowymi do zbiorników przyszybowych, a następnie transportowany na powierzchnię. Po rozładunku na nadszypi urobek transportowany jest przenośnikami taśmowymi lub wagonami kolei do zakładów przerobczych rud zlokalizowanych przy każdej z trzech kopalń.

We wszystkich zakładach wzbogacania stosowane są te same operacje i procesy jednostkowe. Jednak z uwagi na zróżnicowanie składu litologicznego i mineralogicznego rud z poszczególnych kopalń, schematy technologiczne poszczególnych zakładów różnią się. Stosowane technologie przeróbki obejmują następujące operacje jednostkowe: przesiewanie i kruszenie, mielenie i klasyfikację, flotację oraz odwadnianie koncentratu.

W wyniku wzbogacania flotacyjnego otrzymuje się koncentrat o średniej zawartości około 22-23% miedzi oraz odpady flotacyjne. Koncentrat o najwyższej zawartości miedzi produkowany jest w ZWR rejon Rudna (około 26%), o najniższej – w ZWR rejon Lubin (ok. 14%). ZWR rejon Polkowice produkuje koncentrat o zawartości miedzi ok. 24%.

Wysuszony koncentrat o zawartości około 8,5% wody transportowany jest drogą kolejową do hut: HM Legnica, zlokalizowanej w Legnicy oraz HM Głogów I i HM Głogów II, zlokalizowanych w Głogowie.

Odpady flotacyjne w postaci płynnych szlamów transportowane są rurowymi na Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most, gdzie następuje sedimentacja fazy stałej, a sklarowana woda jest

ujmowana i ponownie kierowana do zakładów przerobczych. Składowisko pełni jednocześnie funkcję zbiornika retencyjno-dozującego nadmiar wody kopalniano-technologicznej w obiegu. Nadmiar wody zrzucany jest okresowo do Odry.

Hutnictwo

Huty miedzi produkują miedź elektrolityczną w oparciu o koncentraty własne oraz wsady obce (koncentraty, złomy miedzi, miedź blister).

HM Legnica i HM Głogów I stosują wielostadialny proces, którego głównymi etapami są: przygotowanie wsadu do przetopu, jego stapianie w piecu szybowym do postaci kamienia miedziowego, następnie konwertowanie do postaci miedzi surowej o zawartości ok. 98,5% Cu, rafinacja ogniowa w piecu anodowym do postaci anod o zawartości 99,2% Cu oraz elektrorafinacja. Produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

HM Głogów II stosuje technologię przetopu w piecu zawieszonym, opartą na zmodyfikowanej licencji fińskiej firmy Outokumpu. Łączy ona w jeden etap trzy podstawowe elementy: suszenie koncentratu, wytapianie kamienia miedziowego i konwertowanie. Wysuszony koncentrat przetapiany jest w piecu zawieszonym do postaci miedzi blister o zawartości około 99% Cu, która przerabiana jest w anodowych piecach. Natomiast zużel zawieszony zawierający około 14% miedzi kierowany jest do odmiedziowania w piecu elektrycznym, a otrzymany stop do konwertorów, z których miedź trafia do rafinacji w piecach anodowych. Uzyskane anody miedziane są poddawane procesowi elektrorafinacji. Produktem finalnym jest miedź elektrolityczna w postaci katod o zawartości 99,99% Cu.

Około 40% miedzi elektrolitycznej produkowanej przez wszystkie huty (głównie z hut głogowskich) jest transportowane do walcowni zlokalizowanej w Orsku, należącej do Oddziału HM Cedynia, gdzie produkowana jest walcówka miedziana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania, drut z miedzi beztlenowej Cu-OFE oraz drut z miedzi beztlenowej zawierającej srebro w oparciu o technologię UPCAST.

Szlamy powstające w procesach elektrorafinacji we wszystkich hutach, zawierające metale szlachetne są surowcem wyjściowym do produkcji, w Wydziale Metali Szlachetnych w HM Głogów, następujących produktów: srebra rafinowanego, złota, koncentratu palladowo-platynowego oraz selenu. Natomiast elektrolit po odmiedziowaniu służy do produkcji surowego siarczynu niklu.

Pyły i szlamy pochodzące z odpylania gazów technologicznych wszystkich hut przetapiane są, głównie w piecach Dörschla w Wydziale Ołowiu HM Głogów, do postaci ołowiu surowego. Ołów surowy poddawany jest w HM Legnica procesowi rafinacji, w wyniku którego otrzymuje się produkt finalny - ołów rafinowany.

Schemat 1. Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w Spółce

Działalność produkcyjna w 2013 roku

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji w 2013 r. były:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości miedzi w urobku i koncentracje,
- maksymalne wykorzystanie zdolności produkcyjnych oddziałów hutniczych.

Przyjęte zadania wymagały realizacji następujących przedsięwzięć:

w zakresie **górnictwa**:

- doskonalenie systemu wybierania złoże, poprawy efektywności wydobycia oraz bezpieczeństwa pracy, poprzez:
  - dostosowanie geometrii systemów eksploatacji do lokalnych warunków geologiczno-górnictwa,
  - poprawę skuteczności technologicznych i aktywnych metod ograniczania zagrożenia tąpnięciami oraz innych skojarzonych zagrożeń naturalnych,
  - optymalizację gospodarki skałą płonną w obrębie pól eksploatacyjnych (eksploatacja selektywna, lokowanie kamienia, mechaniczne urabianie złoże);
- zwiększenie zakresu robót chodnikowych obcych z poziomu 45,7 tys. mb w 2012 r. do 52,5 tys. mb w 2013 r. celem przygotowania w kopalniach nowych pól eksploatacyjnych oraz poprawy stopnia rozpoznania złoże,
- uzyskanie zbitcia wentylacyjnego szybu SW-4 z wyrobiskami dołowymi,
- wykonanie zwiększonego zakresu robót związanych z rozpoznaniem zagrożenia gazowego (siarkowodorowego i metanowego) oraz stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków profilaktycznych w zakresie zwalczania tego zagrożenia;

w zakresie wzbogacania rud:

- dostosowanie zdolności produkcyjnych poszczególnych rejonów zakładu wzbogacania do ilości i jakości dostarczanego urobku,
- poprawa wskaźników wzbogacania poprzez sukcesywną wymianę maszyn flotacyjnych w poszczególnych rejonach ZWR, zwiększenie uzysku flotacyjnego miedzi z 88,9% w 2012 r. do 89,3% w 2013 r.,
- utrzymanie produkcji koncentratów w ilości i jakości niezbędnej do optymalnego wykorzystania zdolności produkcyjnych części ogniowych hut,
- kontynuacja w Rejonie Rudna ZWR rozdziału produkowanego koncentratu na dwa koncentraty o różnej zawartości węgla organicznego. Koncentraty o zawartości powyżej 8% węgla organicznego przeznaczone są dla technologii pieców szybowych, natomiast koncentraty o zawartości poniżej 8% węgla organicznego dedykowane są dla technologii pieca zawieszinowego. Rozdział koncentratu umożliwia zwiększenie wydajności pieca zawieszinowego oraz zmniejszenie zużycia materiałów energetycznych w piecach szybowych.

w zakresie **hutnictwa**:

- kontynuacja modernizacji technologii HM Głogów I w ramach Programu Modernizacji Pirometalurgii,
- przeprowadzanie remontu hutniczego w HM Głogów II (82 dni postoju kompleksu pieca zawieszinowego, 99 dni postoju kompleksu pieca elektrycznego). Operacja była olbrzymim wyzwaniem technicznym i organizacyjnym. Przygotowania zajęły dwa lata. Siedemdziesiąt firm prowadziło prace remontowe i modernizacyjne przez trzy miesiące. To jeden z elementów Programu Modernizacji Pirometalurgii w KGHM Polska Miedź S.A. Celem modernizacji HM Głogów II było zwiększenie efektywności i niezawodności ciągu technologicznego, optymalizacja kosztów, przygotowanie do przetopu koncentratów o większej zawartości węgla organicznego oraz unowocześnienie infrastruktury pieca elektrycznego i fabryki kwasu siarkowego. W efekcie ciąg technologiczny produkcji miedzi blister uzyskał możliwość przetopu koncentratów miedzi na poziomie ok. 863 tys. ton rocznie. Do najważniejszych zadań wykonanych w trakcie postoju zaliczyć należy całkowitą wymianę pieca elektrycznego (pierwszy raz po 17 latach eksploatacji), kotła odzysknicowego oraz aparatu kontaktowego w Wydziale Kwasu Siarkowego.
- przeprowadzenie remontu głównego linii Contirod w HM Cedynia w Orsku,

Produkcja górnictwa

Wydobycie urobku w wadze suchej w 2013 r. było wyższe o 0,5 mln t niż w 2012 r. i ukształtowało się na poziomie 30,6 mln t. Wzrost wydobycia w 2013 r. wynika ze zwiększenia wydobycia dobowego w dni robocze oraz z intensyfikacji pracy w dni ustawowo wolne od pracy.

Średnia zawartość miedzi w wydobytych urobku wyniosła 1,57% i była niższa od zrealizowanej w 2012 r. (1,59%). Obniżenie zawartości miedzi w urobku spowodowane było realizacją eksploatacji w rejonach o niższym okruszczeniu rudy miedzi. Ilość miedzi w wydobytych urobku wyniosła 481,8 tys. t miedzi i była wyższa o 2,5 tys. t.

Produkcja koncentratu w wadze suchej utrzymała się na poziomie z 2012 r. i wyniosła 1 856,3 tys. t, natomiast ilość miedzi w koncentracie osiągnęła poziom 428,9 tys. t. Poprawie uległa zawartość miedzi w koncentracie z 22,95% w 2012 r. do 23,10% w 2013 r. Ilość srebra w koncentracie wzrosła z 1 149 t do 1 199 t i była wyższa od wykonanej w 2012 roku o 4,4%.

Tabela 2. Produkcja górnicza

	J.m.	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Wydobycie urobku (waga sucha)	mln t	29,7	30,2	30,6	101,3
Zawartość miedzi w urobku	%	1,61	1,59	1,57	98,7
Ilość miedzi w urobku	tys. t	479,3	479,3	481,8	100,5
Ilość srebra w urobku	t	1 356	1 342	1 393	103,8
Produkcja koncentratu (waga sucha)	tys. t	1 875	1 861	1 856	99,7
Ilość miedzi w koncentracie	tys. t	426,7	427,1	428,9	100,4
Ilość srebra w koncentracie	t	1 167	1 149	1 199	104,4

Produkcja hutnicza

Produkcja miedzi elektrolitycznej w stosunku do 2012 r. uległa nieznacznemu zmniejszeniu (o 0,6 tys. t, tj. 0,1%) i osiągnęła trzeci wynik w historii KGHM Polska Miedź S.A., tj. 565,2 tys. t. Wysoka produkcja hutnicza została osiągnięta pomimo postępu remontowego hutniczego ciągu technologicznego HM Głogów II. Zrealizowane zadania modernizacyjne poprawiły parametry wydajnościowe oraz pozwolą na efektywną pracę ciągu do następnego remontu w 2017 r. Do utrzymania produkcji przyczynił się większy przerób koncentratów własnych oraz udział wsadu obcego w postaci złomów, miedzi blister oraz importowanego koncentratu. Uzupełnienie wsadu własnego, obcym pozwoliło na efektywne wykorzystanie istniejących możliwości technologicznych i mocy produkcyjnych.

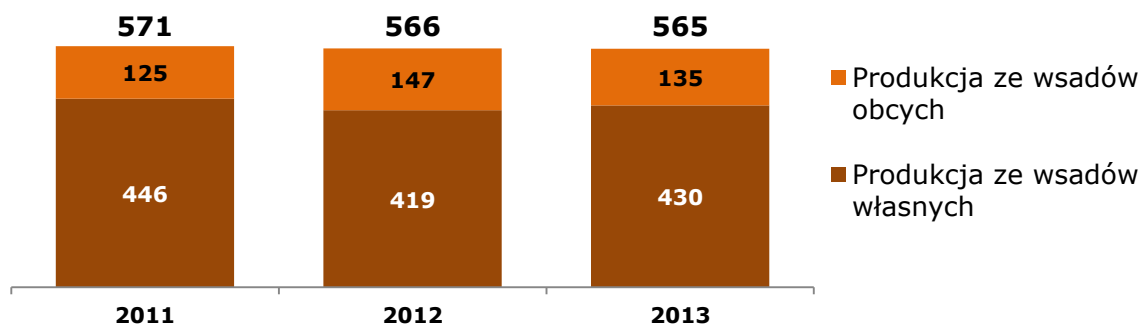
Produkcja pozostałych produktów hutniczych (srebro, walcówka, drut OFE oraz wlewki) jest pochodną skali produkcji miedzi elektrolitycznej i zależy od rodzaju stosowanych surowców lub zapotrzebowania na rynku.

W stosunku do 2012 r. produkcja srebra metalicznego zmniejszyła się o 113 t, zamykając roczny wynik na poziomie 1 161 t natomiast produkcja złota metalicznego zwiększyła się o 150 kg tj. (16,4%) i osiągnęła poziom 1 066 kg.

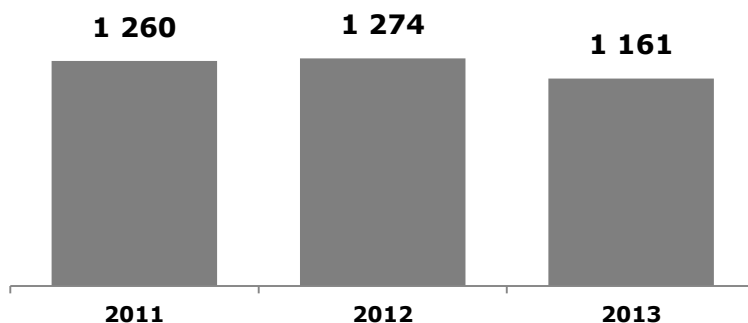
Tabela 3. Produkcja hutnicza

	J.m.	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Miedź elektrolityczna, w tym:	tys. t	571,0	565,8	565,2	99,9
- produkcja ze wsadów obcych	tys. t	124,6	146,7	134,8	91,9
- produkcja ze wsadów własnych	tys. t	446,4	419,1	430,4	102,7
Walcówka, drut OFE i CuAg	tys. t	242,7	242,9	243,7	100,3
Wlewki okrągłe	tys. t	20,3	18,0	17,0	94,4
Srebro metaliczne	t	1 260	1 274	1 161	91,1
Złoto metaliczne	kg	704	916	1 066	116,4
Ołów rafinowany	tys. t	25,2	27,5	26,6	96,7

Wykres 1. Produkcja miedzi elektrolitycznej (tys.t)

Wykres 2. Produkcja srebra metalicznego (t)

Główne zamierzenia w zakresie produkcji

Głównymi celami wyznaczonymi przez Zarząd w zakresie produkcji na 2014 r. jest kontynuacja działań z 2013 r., tj.:

- optymalne wykorzystanie posiadanej bazy zasobowej i zdolności produkcyjnych Spółki,
- optymalizacja zawartości miedzi w urobku i koncentracie.

W zakresie górnictwa kluczowym zadaniem w 2014 r. jest:

- kontynuacja robót udostępniających i przygotowawczych rozcinających złoża na poziomie 1 200 metrów i poniżej w ZG Rudna w kierunku obszaru Głogów Głęboki-Przemysłowy oraz kontynuacja robót zmierzających do wykonania połączenia wentylacyjnego pomiędzy upadowymi F i E w ZG Polkowice-Sierszowice,
- rozszerzenie zakresu stosowania technologii wykonywania robót chodnikowych przygotowawczych za pomocą kombajnów chodnikowych,
- kontynuacja prac związanych z rozpoznaniem zagrożenia gazowego (siarkowodorowego i metanowego) oraz stosowania nowych rozwiązań technicznych i środków profilaktycznych w zakresie zwalczania tego zagrożenia,
- ograniczenie zubożenia wydobywanego urobku.

w zakresie wzbogacania rud kluczowym zadaniem w 2014 r. jest:

- modernizacja układów klasyfikacji, testy nowych konstrukcji maszyn flotacyjnych,
- poprawa efektywności energetycznej parku maszynowego zabudowanego w O/ZWR,
- optymalizacja procesów wzbogacania w kierunku zmniejszenia skutków spadków parametrów ilościowo-jakościowych nadawy poprzez zastosowanie systemu FloVis na wszystkich stadiach flotacji, w tym we flotacjach czyszczących, testy i zastosowanie nowych mieszanek odczynników flotacyjnych,
- kontynuacja rozdziału produkowanego koncentratu na dwa produkty o zróżnicowanej kaloryczności w Rejonie ZWR Rudna oraz rozpoczęcie badań nad wydzieleniem węgla organicznego na etapie flotacji wstępnej (preflotacja),
- zwiększenie stopnia uwolnienia minerałów siarczkowych poprzez zmiany w układach mielenia m.in. optymalizacja pracy młynów, zastosowanie mielników o wysokiej zawartości chromu.

W zakresie hutnictwa kluczowym zadaniem w 2014 r. jest:

- kontynuacja modernizacji technologii HM Głogów I w ramach Programu Modernizacji Pirometalurgii,
- modernizacja/rewitalizacja Hali Wanien w HM Głogów I,
- remont kompleksu pieca szybowego w HM Legnica.

Bezpieczeństwo pracy

Ciągłe doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy Oddziałów KGHM Polska Miedź S.A. umożliwiło powtórne uzyskanie Certyfikatów zarządzania bezpieczeństwem wg PN-N 18001 oraz w znaczący sposób wpłynęło na obniżenie ilości wypadków na przestrzeni ostatnich lat.

Działania w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy na rok 2014 obejmują obszary:

- wdrożenie jednolitej polityki w zakresie BHP dla KGHM Polska Miedź S.A.,
- realizacja kompleksowego badania w zakresie kultury bezpieczeństwa pracy w KGHM Polska Miedź S.A. i wprowadzenie jako standardu wykorzystania wskaźników wiodących do oceny oddziałów,
- wdrożenie jednolitego programu poprawy BHP w obszarach: technologia, zarządzanie, człowiek ze szczególną uwagą na motywowanie pracowników oraz wykorzystaniem osiągnięć programów realizowanych w Oddziałach,
- remont kompleksu pieca szybowego w HM Legnica,

- wdrożenie programu „zero tolerancji” dla niebezpiecznych zachowań – ustalenie jasnych zasad nagradzania i karania oraz ponoszenia odpowiedzialności za naruszenie przepisów,
- szkolenie pracowników z zakresu bezpiecznych zachowań, znaczenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i współpracowników.

Proces uzyskania koncesji na obecnie użytkowanych obszarach górniczych

Działalność KGHM Polska Miedź S.A. w zakresie eksploatacji złóż rud miedzi przez 20 ostatnich lat opierała się na posiadanych przez Spółkę koncesjach wydanych przez Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Ministra Środowiska w latach 1993-2004, z których większość wygasła do grudnia 2013 r. Koncesje, których termin wygaśnięcia przypadał na dzień 31 grudnia 2013 r., obejmują złoża: „Polkowice”, „Sierszowice”, „Lubin-Małomice”, „Rudna”. Koncesja dotycząca złoża „Radwanice-Wschód” utraciłaby ważność w 2015 r.

W związku z powyższym Spółka już w 2010 r. uruchomiła projekt KONCESJA 2013, którego celem było uzyskanie koncesji na wydobywanie rud miedzi z w/w złóż na maksymalny, możliwy do uzyskania, w świetle obowiązujących przepisów, okres 50 lat.

Dnia 14 sierpnia 2013 r. zostały podpisane przez Ministra Środowiska trzy decyzje koncesyjne na wydobywanie rud miedzi ze złóż: „Polkowice”, „Radwanice-Wschód” oraz ze złoża „Rudna”. Tego samego dnia podpisane zostały również trzy umowy o ustanowienie użytkowania górniczego, dla przedmiotowych koncesji oraz wydana została decyzja wygaszająca dotychczasową koncesję na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Radwanice-Wschód”.

Dwie kolejne koncesje dla złóż „Lubin-Małomice” i „Sierszowice” zostały podpisane przez Ministra Środowiska dnia 12 września 2013 r. Równocześnie podpisane zostały dwie umowy o ustanowienie użytkowania górniczego dla tych złóż.

W październiku 2013 r. zostały złożone do zatwierdzenia przez Okręgowy Urząd Górniczy Plany Ruchu zakładów Górniczych dla trzech kopalń: Polkowice-Sierszowice, Rudna oraz Lubin. W obowiązującym terminie, tj. 31 grudnia 2013 r. organ nadzoru górniczego zatwierdził wszystkie trzy Plany Ruchu.

Tym samym od 1 stycznia 2014 r. Spółka kontynuuje swoją działalność podstawową w oparciu o nowe koncesje i nowe umowy użytkowania górniczego obowiązujące do 31 grudnia 2063 r. oraz o nowe plany ruchu zatwierdzone na lata 2014-2016 (tzn. do 31 grudnia 2016 r.).

1.2. Struktura sprzedaży produktów

W 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, w Spółce odnotowano zwiększenie wolumenu sprzedaży miedzi o 7,2 tys. t (1%). Dodatkowo sprzedano koncentrat miedzi w ilości ok. 25,3 tys. t wagi suchej (7,0 tys. t Cu). Sprzedaż srebra wyniosła 1 250 t i była niższa o 1% (16 t), natomiast sprzedaż złota wyniosła 1 057 kg i była wyższa o 16% (149 kg).

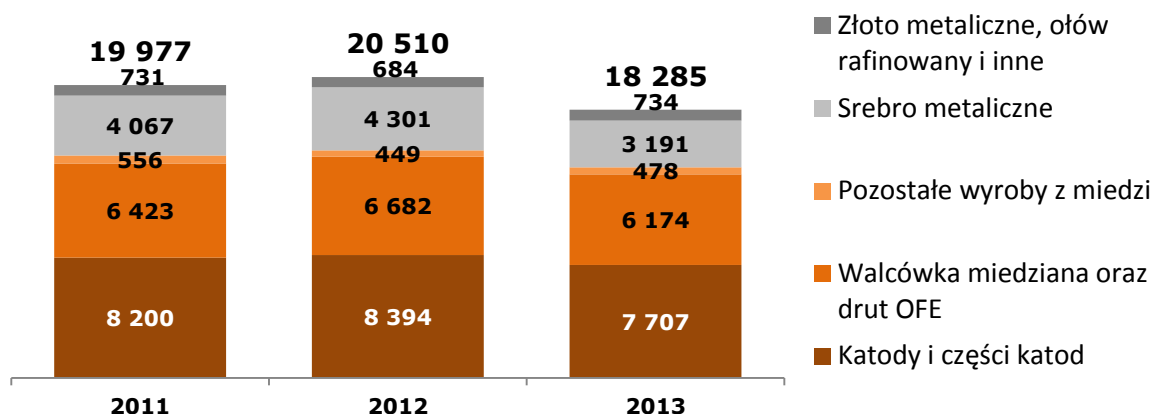
Tabela 4. Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów

	J.m.	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Katody i części katod	tys. t	308,9	317,3	323,2	101,9
Walcówka miedziana oraz drut OFE	tys. t	237,2	246,3	250,7	101,8
Pozostałe wyroby z miedzi	tys. t	20,8	16,7	20,6	123,4
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	tys. t	566,9	580,3	594,5	102,4
Srebro metaliczne	t	1 179,4	1 266,8	1 250,4	98,7
Złoto metaliczne	kg	660,2	907,6	1 057,0	116,5
Ołów rafinowany	tys. t	25,3	27,1	26,7	98,5

Tabela 5. Przychody ze sprzedaży produktów (mln zł)

	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Katody i części katod	8 200	8 394	7 707	91,8
Walcówka miedziana oraz drut OFE	6 423	6 682	6 174	92,4
Pozostałe wyroby z miedzi	556	449	478	106,5
Ogółem miedź i wyroby z miedzi	15 179	15 525	14 360	92,5
Srebro metaliczne	4 067	4 301	3 191	74,2
Złoto metaliczne	112	156	144	92,3
Ołów rafinowany	188	188	194	103,2
Pozostałe wyroby i usługi	431	340	395	116,2
Ogółem przychody ze sprzedaży produktów	19 977	20 510	18 285	89,2

Wykres 3. Struktura sprzedaży podstawowych produktów Spółki w 2013 r.

Ogółem przychody ze sprzedaży produktów KGHM Polska Miedź S.A. w 2013 r. osiągnęły poziom 18 285 mln zł i były niższe o 11% od przychodów osiągniętych w 2012 r., głównie w efekcie spadku notowań metali: miedzi na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) i srebra na Londyńskim Rynku Kruszców (LBMA) oraz zmniejszenia kursu walutowego USD/PLN. W zakresie sprzedaży miedzi i wyrobów z miedzi odnotowano spadek przychodów o 8%. Przychody ze sprzedaży srebra oraz złota w porównaniu z ich poziomem z 2012 r. były niższe odpowiednio o 26% i 8%.

Wartość przychodów ze sprzedaży w 2013 r. uwzględnia dodatni wynik z rozliczenia instrumentów zabezpieczających w wysokości 450 mln zł (w roku poprzednim 333 mln zł).

Struktura geograficzna sprzedaży produktów

W 2013 r. wolumen sprzedaży miedzi i wyrobów z miedzi na rynek krajowy stanowił 20% sprzedaży miedzi ogółem, natomiast na eksport oraz na rynki krajów Unii Europejskiej 80%. W tym okresie największymi zagranicznymi odbiorcami miedzi produkowanej w KGHM Polska Miedź S.A. były: Niemcy, Chiny, Czechy i Francja. W ciągu 2013 r. sprzedaż na rynek krajowy stanowiła 2% wolumenu ogólnej sprzedaży srebra, natomiast na eksport i do krajów Unii Europejskiej 98%. Największymi odbiorcami zagranicznymi srebra były: Wielka Brytania, Belgia, USA.

Informacja o głównych produktach

Podstawowym produktem Spółki są katody miedziane z miedzi elektrolitycznej o minimalnej zawartości miedzi 99,99%. Spełniają one najwyższe wymagania jakościowe i są zarejestrowane jako gatunek „A” na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) pod trzema markami: HMG-S, HMG-B i HML oraz na Giełdzie Kontraktów Futures w Szanghaju. Głównymi odbiorcami katod są producenci walcówki, prętów, płaskowników, rur, blach i taśm.

Drugim co do wolumenu produktem z miedzi jest walcówka miedziana o średnicy 8 mm wytwarzana metodą ciągłego topienia, odlewania i walcowania Contirod®. Materiałem wsadowym do produkcji walcówki są katody miedziane, głównie z produkcji własnej Spółki. W zależności od potrzeb klienta walcówka jest produkowana w różnych klasach jakościowych. Głównymi konsumentami walcówki jest przemysł kablowy, elektromaszynowy i elektrotechniczny.

Obraz 1. Katody miedziane

Obraz 2. Walcówka miedziana

Kolejnymi produktami z miedzi są drut i wlewki okrągłe. Drut produkowany jest w dwóch odmianach: drut z miedzi beztlenowej w gatunku Cu-OFE oraz drut CuAg(OFE) z miedzi beztlenowej zawierającej srebro. Drut wytwarzany jest w technologii UPCAST®, w zakresie średnic od 8 mm do 25 mm (8 mm, 12,7 mm, 16 mm,

20 mm, 22 mm, 24 mm, 25 mm). Produkt ten znajduje nabywców w przemyśle kablowym, zarówno z przeznaczeniem na druty cienkie, emaliowane jak i kable odporne na ogień oraz kable przenoszące dźwięk i obraz. Dodatkowo drut beztlenny zawierający srebro znajduje zastosowanie w produkcji trolei i komutatorów.

Wlewki miedziane (okrągłe) z miedzi katodowej przetopionej w gatunku Cu-ETP1 i Cu-ETP oraz z miedzi katodowej przetopionej odtlenionej fosforem w gatunku Cu-HCP, Cu-PHC, Cu-DLP, Cu-DHP trafiają do przemysłu budowlanego (do produkcji rur) oraz przemysłu elektrotechnicznego (do produkcji taśm, prętów i kształtowników).

Obraz 3. Drut z miedzi beztlenuj zawierającej srebro

Obraz 4. Wlewki okrągłe miedziane

Srebro elektrolityczne jest produkowane w postaci gąsek (sztabek, wlewków) i granul o zawartości srebra 99,99%. Gąski srebra (o wadze ok. 32 kg) posiadają certyfikat rejestracji na nowojorskiej Giełdzie Handlowej NYMEX oraz certyfikaty Dobrej Dostawy, wystawione przez London Bullion Market Association oraz Dubai Multi Commodities Centre. Granule srebra pakowane są w woreczki o wadze 25 kg lub 500 kg. Głównymi odbiorcami srebra są banki, fundusze inwestycyjne, przemysł jubilerski, przemysł fotograficzny, przemysł elektroniczny i elektryczny oraz producenci monet i medali.

Obraz 5. Gąski srebra

Obraz 6. Granule srebra

Złoto w postaci sztabek o wadze 0,5 kg, 1 kg, 4 kg, 6 kg i 12 kg zawierających 99,99% złota trafia do przemysłu jubilerskiego, banków i przemysłu elektrycznego.

Obraz 7. Sztabki złota

Makroekonomiczne warunki sprzedaży

W 2013 roku światowa gospodarka rozwijała się nieco wolniej niż w latach poprzednich. Według szacunków Międzynarodowego Funduszu Walutowego, dynamika globalnego wzrostu ukształtowała się na poziomie 3,0%, ale wiele kluczowych gospodarek rozwiniętych musiało stawić czoła poważnym problemom. Chiny, tak istotne dla rynków metali, w dalszym ciągu przekształcały gospodarke, próbując zwiększyć poziom konsumpcji prywatnej, co rodziło duże obawy o możliwość utrzymania dotychczasowego wzrostu PKB. W Europie wiele krajów, na czele z Włochami i Hiszpanią, doświadczyło recesji i tylko dzięki dobrej kondycji gospodarki niemieckiej, gospodarka strefy euro skurczyła się w minionym roku zaledwie o 0,4 proc r/r. W Stanach Zjednoczonych sytuacja ekonomiczna z miesiąca na miesiąc systematycznie poprawiała się, jednak inwestorzy cały czas żyli obawą, że kiedy FED zacznie wycofywać się z polityki luzowania ilościowego, wpłynie to negatywnie na rynki finansowe. Rok 2013 upłynął pod znakiem dużych wyzwań i obaw, niemniej jednak gospodarka światowa, szczególnie w drugiej połowie roku, poradziła sobie stosunkowo dobrze. Przełożyło się to na wzrost konsumpcji miedzi rafinowanej na świecie o ponad 3% r/r.

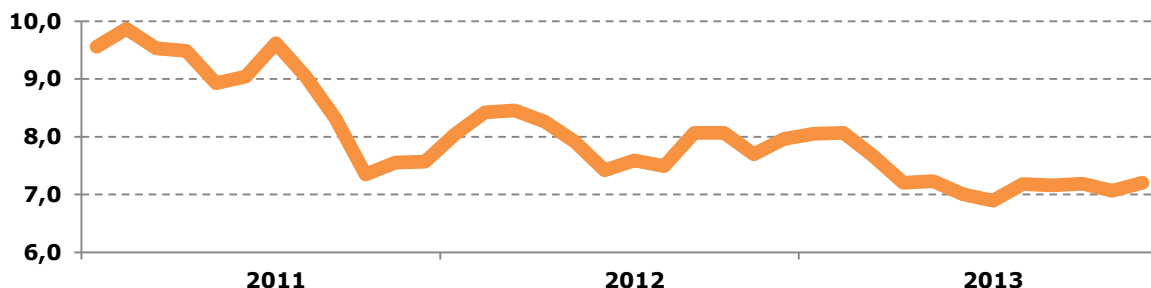
Notowania miedzi na początku roku oscylowały w granicach 8 000 USD/t, ale już po dwóch miesiącach czerwony metal zaczął tracić na wartości. Przyczyniło się do tego postępujące spowolnienie gospodarcze oraz częściowe wycofywanie się inwestorów z rynków surowcowych. Cena miedzi do końca roku utrzymywała się w przedziale 6 500 – 7 500 USD/t, kończąc rok bliżej tego wyższego poziomu. Grudniowy wzrost ceny metalu spowodowany był: napływem lepszych danych makroekonomicznych z gospodarek USA i Niemiec oraz zwiększeniem optymizmu konsumentów. Dodatkowo, po spadkach ceny miedzi w pierwszej połowie roku, w III i IV kwartale pojawiły się problemy z dostępnością złomów. Tej luki podażowej nie zdołała pokryć rosnąca produkcja górnicza z funkcjonujących kopalni i rozpoczynających eksploatację nowych projektów górniczych. Oficjalne zapasy giełdowe miedzi w drugiej połowie roku zmniejszyły się o ponad 400 tys. ton. Metal w największym stopniu składowany był w trzech lokalizacjach: Johor, Nowy Orlean i Vlissingen, co rodziło obawy, że w przypadku nagłego wzrostu popytu na miedź pojawi się problem z pozyskaniem metalu z magazynów. Według nieoficjalnych informacji miedź w dalszym ciągu trafiała także do pozagiełdowych magazynów w Azji, gdzie wykorzystywana była do przeprowadzania transakcji na rynku finansowym.

Wśród producentów miedzi górnicznej widoczna była w ubiegłym roku zmiana tendencji w zarządzaniu poprzez intensyfikację działań zmierzających do dostarczenia nowych projektów górniczych zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz optymalizację działalności eksploatacyjnej, z dużym naciskiem na ograniczanie wzrostu kosztów.

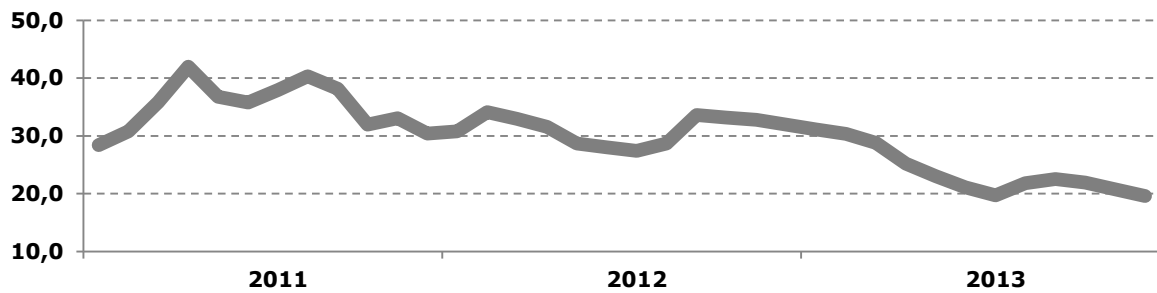
Rynek srebra w 2013 r. doświadczył bardzo gwałtownej zmiany. Notowania kruszcu w pierwszej połowie roku straciły około 30% wartości i do końca roku poruszały się w kanale 20-25 USD / uncję systematycznie zbliżając się do tego niższego poziomu. Spadek cen srebra był spowodowany przede wszystkim zapowiedzią stopniowego wycofywania amerykańskiej Rezerwy Federalnej (FED) z programu wykupu z rynku aktywów finansowych (Quantitative Easing - program luzowania ilościowego) oraz perspektywą podwyższenia stóp procentowych, co bezpośrednio wpłynęło na obniżenie obaw o wysoką, niekontrolowaną inflację.

Średnioroczne notowania miedzi na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) ukształtowały się w 2013 na poziomie 7 322 USD/t, co oznacza blisko 8% spadek ceny w stosunku do roku poprzedniego (7 950 USD/t). Notowania srebra na Londyńskim Rynku Kruszców (LBMA) zanotowały prawie 24% spadek w stosunku do 2012 r. i ukształtowały się na średnim poziomie 23,79 USD/uncję (31,15 USD/uncję w 2012 r.).

Wykres 4. Notowania miedzi na LME (tys. USD/t)

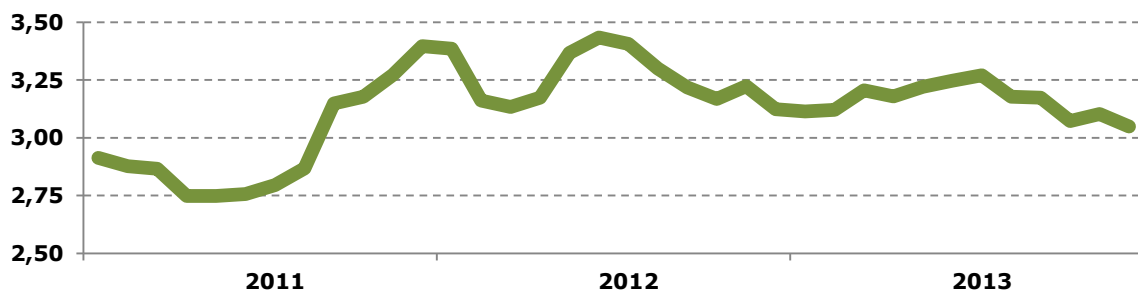
Wykres 5. Notowania srebra na LBMA (USD/troz)

W pierwszej połowie roku na rynku walutowym obserwowane było stopniowe umocnienie dolara amerykańskiego wobec euro, które wynikało z lepszej sytuacji gospodarczej za oceanem niż na Starym Kontynencie oraz pierwszych wstępnych deklaracjach wycofania programu luzowania ilościowego przez FED. Umocnienie dolara miało oczywiste przełożenie na złotego i na początku drugiego kwartału kurs USD/PLN zbliżył się do poziomu 3,40. W kolejnych kwartałach sytuacja jednak odwróciła się. Kondycja polskiej gospodarki zaczęła wykazywać symptomy ożywienia, także na bazie poprawy sytuacji w Europie Zachodniej. Wpłynęło to na stopniową aprecjację złotego w stosunku do dolara, aż do poziomu 3,00 na koniec roku.

Średniorocznie kurs USD/PLN (NBP) w 2013 r. wyniósł 3,17 USD/PLN i był niższy w porównaniu z poprzednim rokiem o blisko 3% (3,26 USD/PLN). W 2013 r. minimalny kurs USD/PLN zanotowano pod koniec grudnia na poziomie 3,0105 USD/PLN, a wartość maksymalną na początku lipca – 3,3724 USD/PLN.

Wykres 6. Kurs walutowy USD/PLN wg NBP

Syntetyczne zestawienie najistotniejszych dla działalności Spółki czynników makroekonomicznych przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Warunki makroekonomiczne istotne dla działalności Spółki

	J.m.	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Średnie notowania miedzi na LME	USD/t	8 811	7 950	7 322	92,1
Średnie notowania srebra na LBM	USD/troz	35,12	31,15	23,79	76,4
Średni kurs walutowy USD/PLN wg NBP	zł/USD	2,96	3,26	3,17	97,2

Pozycja Spółki w branży

Według wstępnych szacunków CRU International produkcja górnicza miedzi na świecie w 2013 r. wyniosła 17 745 tys. ton. W tym samym czasie KGHM wyprodukował 428,9 tys. ton miedzi w koncentracji, co stanowi 2,4% produkcji globalnej. Światowa produkcja miedzi rafinowanej, zgodnie ze wstępnymi szacunkami CRU, wyniosła 20 608 tys. ton. Produkcja miedzi rafinowanej w Spółce wyniosła 565,1 tys. ton, co stanowi 2,7% produkcji globalnej.

W 2013 r. produkcja górnicza srebra na świecie wyniosła 815 mln uncji (dane szacunkowe wg CRU International). KGHM w tym okresie wyprodukował 37,3 mln uncji srebra w koncentracji, co stanowi 4,6% globalnej produkcji tego metalu.

1.3. Umowy znaczące dla działalności Spółki

W 2013 r. Spółka zawarła trzy umowy istotne dla działalności Spółki, przedstawione w Tabeli 7.

Tabela 7. Umowy znaczące dla działalności Spółki zawarte w 2013 r.

Data	Wartość umowy	Opis umowy
21.01.2013	1 672 mln zł *	Sprzedaż srebra w 2013 r. zawarta z HSBC Bank USA N.A. London Branch
28.01.2013	1 524 mln zł *	Sprzedaż katod miedzianych w 2013 r. zawarta z MKM Mansfelder Kupfer und Messing GmbH
31.01.2013	od 2 382 mln zł do 2 865 mln zł *	Sprzedaż walcówki miedzianej w latach 2013-2014 zawarta z Prysmian Metals Ltd.

* Wartość szacunkowa według kursu walutowego z dnia podpisania umowy lub dnia następnego. Umowy spełniły kryterium umowy znaczącej łącznie z innymi umowami z okresu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających ich podpisanie.

W 2013 r. nie odnotowano faktu uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców lub dostawców. Podobnie jak w roku 2012 udział żadnego z odbiorców nie przekroczył 10% w przychodach ze sprzedaży Spółki.

Jedynym dostawcą, którego udział w zaopatrzeniu przekracza 10% wartości przychodów ze sprzedaży KGHM Polska Miedź S.A. jest spółka zależna KGHM Metraco S.A. w Legnicy, której sprzedaż na rzecz KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 2 826 mln zł, co stanowi 15% wartości przychodów ze sprzedaży Spółki.

Wysoki udział dostaw z powyższej spółki wynika z modelu działania Grupy Kapitałowej, zgodnie z którym celem działania KGHM Metraco S.A. jest kompleksowa obsługa KGHM Polska Miedź S.A., w zakresie dostaw określonych surowców i produktów zapewniających ciągłość procesu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., w oparciu o własną działalność logistyczno-spedycyjną.

1.4. Informacja o umowach o przeprowadzenie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy al. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa.

Umowa zawarta 4 kwietnia 2013 r. obowiązuje dla przeglądów półrocznych oraz badania rocznych sprawozdań finansowych za lata 2013, 2014, 2015.

Szczegółowa informacja na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za przegląd i badanie sprawozdań finansowych oraz wynagrodzenia z innych tytułów znajduje się w Nocie 34 Sprawozdania Finansowego.

1.5. Sprawy sporne

Na dzień 31 grudnia 2013 r. łączna wartość toczących się postępowań spornych z powództwa i przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. wyniosła 257 mln zł, w tym dotyczących wierzytelności 58 mln zł i zobowiązań 199 mln zł. Łączna wartość powyższych postępowań spornych nie przekracza 10% kapitałów własnych Spółki.

Największe toczące się postępowania odnoszące się do zobowiązań i wierzytelności KGHM Polska Miedź S.A. przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Największe toczące się postępowania odnoszące się do zobowiązań i wierzytelności KGHM Polska Miedź S.A.

Dotyczące zobowiązań z tytułu:	
określenia dodatkowej opłaty eksploatacyjnej z tytułu wydobycia rudy miedzi za okres od początku 2006 r. do końca III kw. 2011 r.	<p>Gminy Polkowice, Lubin, Miejska Lubin, Radwanice, Jerzmanowa (Gminy) wystąpiły do Ministra Środowiska z wnioskami o wszczęcie postępowań administracyjnych w zakresie określenia wysokości opłaty eksploatacyjnej z tytułu wydobycia przez KGHM Polska Miedź S.A., w okresie od początku 2006 r. do końca trzeciego kwartału 2011 r., rudy miedzi ze złóż Gmin i dopuszczenie Gmin do udziału w postępowaniach na prawach strony. Gminy podniosły, że Spółka zaniżyła opłaty eksploatacyjne od wydobytej rudy miedzi pozabilansowej na łączną wartość 90 mln zł, w tym w części przypadającej gminom o 54 mln zł, a w pozostałej części stanowiącej dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.</p> <p>Minister Środowiska decyzjami z dnia 11 kwietnia 2012 r. umorzył postępowania, uznając je za bezprzedmiotowe. Gminy zwróciły się do Ministra Środowiska z wnioskami z dnia 26 kwietnia 2012 r. o ponowne rozpatrzenie spraw. Decyzjami z dnia 11 sierpnia 2012 r. Minister Środowiska utrzymał w mocy zaskarżone decyzje. Gminy wniosły skargi na decyzje Ministra Środowiska do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który wyrokami z dnia 31 stycznia 2013 r. oddalił skargi Gmin.</p> <p>Od wyroku Gminy: Polkowice, Jerzmanowa, Lubin i Miejska Lubin, wniosły w kwietniu 2013 r. skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Termin rozpatrzenia skarg kasacyjnych nie został wyznaczony. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w dniu 31 stycznia 2013 r., oddalający skargę Gminy Radwanice, uzyskał prawomocność w dniu 12 kwietnia 2013 r. zdaniem Spółki skargi czterech Gmin nie zasługują na uwzględnienie, a tym samym nie spowodują skutków finansowych dla KGHM Polska Miedź S.A.</p>
Zapłaty wynagrodzenia autorskiego tytułem korzystania z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM	<p>Wartość sporu wynosi 42 mln zł. Powództwo wniesione do Sądu Okręgowego w Legnicy w dniu 26 września 2007 r. przez 14 współtwórców projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM. KGHM Polska Miedź S.A. otrzymała pozew w dniu 14 stycznia 2008 r. Każdy z powodów w pozwie dochodzi wynagrodzenia odpowiadającego jego udziałowi procentowemu w uzyskanych efektach ekonomicznych za VIII okres rozliczeniowy stosowania projektu (rok kalendarzowy 2006).</p> <p>Zgodnie z postawieniem Sądu Okręgowego w Legnicy, w czerwcu 2012 r. biegły sądowy wydał kolejną opinię w przedmiocie metodologii obliczenia efektów ekonomicznych przez powodów i Spółkę za VIII rok, będących podstawą do ustalenia ewentualnego wynagrodzenia. Wobec zakwestionowania opinii przez Spółkę biegli sporządzili opinie uzupełniające. Sąd zobowiązał Spółkę do ustosunkowania się do opinii do dnia 22 stycznia 2014 r., co Spółka uczyniła we wskazanym terminie.</p> <p>Zdaniem Spółki dochodzone przed Sądem wynagrodzenie jest nienależne wobec zaspokojenia przez KGHM Polska Miedź S.A. należności przysługujących twórcom projektu z tytułu korzystania z projektu wynalazczego.</p>
Zwrotu kosztów zabezpieczenia przed szkodami górnictwymi	<p>Wartość przedmiotu sporu wynosi 16 mln zł. Pozew przeciwko KGHM Polska Miedź S.A. do Sądu Okręgowego w Legnicy wniosła firma Prestiż MGC Inwest Sp. z o.o. Sp. k. w sierpniu 2009 r. o zapłatę kwoty 16 mln zł tytułem zwrotu kosztów prac zabezpieczających przed szkodami górnictwymi, poniesionych podczas budowy Centrum Handlowo-Usługowego „CUPRUM ARENA” w Lubinie.</p> <p>Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 26 lutego 2013 r. zasądził od KGHM Polska Miedź S.A. kwotę 307 tys. zł. Obie strony złożyły apelację: pozwany do kwoty 305 tys. zł, powód co do kwoty 16 mln zł Sąd Apelacyjny z urzędu powołał biegłego. Obecnie prowadzona jest korespondencja przedstawiająca stanowiska stron do wydanej opinii biegłego i opinii uzupełniających.</p> <p>Zdaniem Spółki powództwo niezasadne i powinno zostać oddalone. Jednak z uwagi na złożony charakter sprawy i zapadły wyrok Sądu Okręgowego, trudno prognozować ostateczne rozstrzygnięcie. Sprawa w toku.</p>
Dotyczące wierzytelności z tytułu:	
Zwrotu nienależnie wypłaconego wynagrodzenia autorskiego z tytułu korzystania z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM	<p>Spółka wniosła w styczniu 2008 r. powództwo wzajemne przeciwko 14 współtwórcom projektu o zapłatę nienależnie wypłaconego wynagrodzenia autorskiego w kwocie 25 mln zł tytułem stosowania projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM w VI i VII okresie obliczeniowym (lata kalendarzowe 2004 – 2005). Sąd połączył obydwie sprawy: z powództwa 14 współtwórców o zapłatę wynagrodzenia autorskiego tytułem korzystania z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM w kwocie 42 mln zł, z powództwem Spółki o zapłatę nienależnie wypłaconego wynagrodzenia autorskiego z tytułu korzystania z projektu wynalazczego nr 1/97/KGHM w kwocie 25 mln zł, do wspólnego rozpoznania.</p> <p>Postępowanie w toku. Zdaniem Spółki wypłacenie wynagrodzenia autorskiego twórcom projektu było niezasadne.</p>

1.6. Organizacja Spółki

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. w skład wielooddziałowego przedsiębiorstwa Spółki, działającego pod firmą KGHM Polska Miedź S.A., wchodziło Biuro Zarządu i 10 Oddziałów.

Począwszy od 1 lipca 2013 r. zmianie uległa nazwa „Biuro Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.” na „KGHM Polska Miedź S.A. Centrala”.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.

Oddziały KGHM Polska Miedź S.A.			
Górnictwo		Hutnictwo	Pozostałe
Zakłady Górnicze Lubin	Zakłady Wzbogacania Rud	Huta Miedzi Głogów	KGHM Polska Miedź S.A. CENTRALA
Zakłady Górnicze Polkowice-Sieroszowice	Zakład Hydrotechniczny	Huta Miedzi Legnica	Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego
Zakłady Górnicze Rudna		Huta Miedzi Cedynia	Centralny Ośrodek Przetwarzania Informacji

Na podstawie przeprowadzonej analizy struktury organizacyjnej Spółki, jej systemu sprawozdawczości wewnętrznej oraz funkcjonującego modelu zarządzania przyjęto, że Spółka stanowi jeden segment operacyjny i sprawozdawczy, który można zdefiniować jako „Produkcja miedzi, metali szlachetnych i innych produktów hutnictwa”.

Zarząd Spółki

Zgodnie ze Statutem KGHM Polska Miedź S.A. członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Skład Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. VIII kadencji według stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Herbert Wirth   Prezes Zarządu
- Włodzimierz Kiciński   I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Wojciech Kędzia   Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
- Adam Sawicki   Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych
- Dorota Włoch   Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

Tabela 9. Decyzje władz Spółki dotyczące składu Zarządu w 2013 r.

Data	Opis zdarzeń
2.09.2013 r.	Z dniem 2 września 2013 r. Pani Dorota Włoch złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. odwołała: Pana Włodzimierza Kicińskiego z funkcji I Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. oraz Pana Adama Sawickiego z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych. Rada Nadzorcza powołała Pana Jarosława Romanowskiego do pełnienia funkcji I Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych KGHM Polska Miedź S.A., Pana Marcina Chmielewskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych KGHM Polska Miedź S.A. oraz Pana Jacka Kardelę do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju KGHM Polska Miedź S.A.

Od 2 września 2013 r. do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Zarządu Spółki przedstawiał się następująco:

- Herbert Wirth   Prezes Zarządu
- Jarosław Romanowski   I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Wojciech Kędzia   Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
- Jacek Kardela   Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
- Marcin Chmielewski   Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Informacja o Członkach Zarządu

Herbert Wirth – Prezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. – koordynuje pracę Zarządu, kieruje działaniami w zakresie kształtowania polityki personalnej Spółki. Do zadań Prezesa Zarządu należy również inicjowanie

i nadzorowanie bezpośrednio procesu opracowywania i aktualizowania Strategii Spółki, nadzorowanie projektowania, planowania i prowadzenia studiów strategicznych w aktualnych i przyszłych obszarach działania Spółki, a także nadzorowanie działań w zakresie kompleksowego zarządzania ryzykiem na poziomie korporacyjnym. Prezes Zarządu sprawuje ponadto nadzór nad działaniami w zakresie budowania relacji z instytucjami administracji publicznej, agendami rządowymi oraz partnerami biznesowymi, zarządza działaniami komunikacji społecznej, nadzoruje działania w zakresie rozwoju bazy zasobowej Spółki.

Jest Absolwentem Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie. Uzyskał stopień doktora habilitowanego w roku 2012. Ukończył m.in. studium podyplomowe The George Washington University School of Business and Public Management otrzymując Master's Certificate in Project Management.

Od 1998 r. związany z Grupą Kapitałową KGHM Polska Miedź S.A., najpierw z Centrum Badawczo – Projektowym Miedzi „CUPRUM” (obecnie KGHM CUPRUM sp. z o.o. – CBR) we Wrocławiu, od 2002 z Jednostką Dominującą Grupy, z roczną przerwą kiedy pełnił funkcję wiceprezesa KGHM CUPRUM sp. z o.o. – CBR.

Od 2011 r. jest zagranicznym członkiem The Royal Swedish Academy of Engineering Sciences (IVA) oraz członkiem zespołu doradczego Polskiej Akademii Nauk.

Jest także członkiem Konwentów Honorowych m.in. Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz pełni funkcję wiceprezesa Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej.

Jarosław Romanowski – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych – zarządza działaniami w zakresie finansów, w tym m.in. ryzykiem finansowym, kontrolingiem finansowym, działaniami w zakresie realizacji funkcji przez Dyrektora Naczelnego Centrum Usług Księgowych - Głównego Księgowego, a także handlu i logistyki.

Jest absolwentem Wydziału Zarządzania Akademii Ekonomicznej w Poznaniu o specjalności Handel Międzynarodowy. Ukończył wiele prestiżowych kursów z zakresu finansów międzynarodowych, zarządzania ryzykiem oraz wyceny przedsiębiorstw.

Związany z KGHM Polska Miedź S.A. od 1996 r. Uczestniczył w wielu projektach strategicznych w tym m.in. tworzeniu od podstaw działu zarządzania ryzykiem rynkowym, zorganizowaniu refinansowania kredytu konsorcjalnego (2,3 mld złotych), współtworzeniu polityki handlowej firmy, kierował zespołem ds. fuzji i przejęć odpowiedzialnym za transakcję nabycia Quadra FNX Ltd.

Sprawował między innymi funkcję: Dyrektora Departamentu Strategii Rynkowej od 1998 r., Dyrektora Naczelnego ds. Finansów od 2003 r., Dyrektora Generalnego ds. Handlu i Zabezpieczeń od 2006 r., Wiceprezesa Zarządu KGHM INTERNATIONAL LTD. (Kanada) od 2012 r. W latach 2003-2006 pełnił funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych Tele-Fonika Kable S.A.

Marcin Chmielewski – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych – zarządza relacjami biznesowymi oraz zagadnieniami związanymi z tworzeniem i prowadzeniem Grupy Kapitałowej w zakresie wdrażania i przestrzegania zasad ładu korporacyjnego oraz najlepszych praktyk biznesowych, w tym określenia sposobu organizacji Grupy Kapitałowej oraz jej form prawnych, zarządza lub koordynuje działaniami związanymi z prawidłowym kształtowaniem relacji z zewnętrznym otoczeniem biznesowym Spółki.

Jest absolwentem Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Opolskiej. Ukończył studia podyplomowe z Bankowości i Finansów na Uniwersytecie Warszawskim oraz na kierunku: Zarządzanie Wartością Firmy w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

W latach 2011–2013 był Prezesem Zarządu KGHM TFI SA. Wcześniej, w latach 1992–2011 pracował w bankowości korporacyjnej m.in. Bank Pekao SA, Dresdner Bank, DZ Bank, Bank BGZ SA, zaczynając od doradcy klienta do stanowiska Dyrektora Regionalnego. Przeszedł cykl szkoleń w Luksemburgu z zakresu zarządzania majątkiem funduszy inwestycyjnych pracując jako Dyrektor Zarządzający w Banku KBL Luxembourg. Ponadto odbył dwumiesięczny staż w Oddziale Banku Pekao w Toronto, Kanada, a także brał udział w seminarium na temat ryzyka kredytowego, DePaul University, Chicago, USA.

Jacek Kardela – Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju – odpowiada za koordynowanie działań w zakresie wdrażania strategii we wszystkich obszarach aktywności Grupy Kapitałowej, zarządza inwestycjami rzeczowymi Spółki zatwierdzonymi w Budżecie Spółki oraz pracami badawczo-rozwojowymi.

Jest absolwentem Wydziału Nauk Społecznych na Uniwersytecie Wrocławskim. W trakcie studiów doktoranckich w Instytucie Nauk Ekonomicznych PAN w Warszawie. Ukończył studia MBA w Szkole Głównej Handlowej oraz studia podyplomowe z Zarządzania Przedsiębiorstwami w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu oraz Zarządzania Produkcją na Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie.

Z Grupą Kapitałową KGHM Polska Miedź S.A. związany od 1998 r. zajmował stanowiska prezesa Zarządu m.in. CBJ Sp. z o.o., KGHM ZANAM Sp. z o.o. oraz Zagłębia Lubin. Wcześniej zdobywał doświadczenie w spółkach miejskich.

Wojciech Kędzia – Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji – zarządza działaniami w zakresie wytwarzania produktów i usług Spółki oraz nadzorowania działań produkcyjnych w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej, w tym produkcji głównej: górniczej i hutniczej, a także w zakresie pozyskiwania, budowy i utrzymania w gotowości aktywów produkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bezpieczeństwa pracy i kontroli ryzyka środowiskowego

Jest absolwentem Wydziału Górniczego Politechniki Wrocławskiej i doktorem nauk ekonomicznych. Ukończył podyplomowe studia z zakresu hydrometalurgii na Wydziale Chemii Politechniki Wrocławskiej oraz Menadżerskie Studium Podyplomowe organizacji i zarządzania w gospodarce rynkowej na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

Od 1992 r. związany z KGHM. Przeszedł przez wszystkie szczeble kariery, od stanowiska nadgórnika, poprzez dyrektora departamentu ds. analiz i monitorowania produkcji, aż do Wiceprezesa Zarządu.

Informacja dotycząca umów o pracę i wynagrodzeń Członków Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.

Umowy o pracę zawarte z członkami Zarządu przewidują wypłatę wynagrodzenia, na które składa się podstawowe wynagrodzenie miesięczne i wynagrodzenie ruchome. Podstawowe wynagrodzenie miesięczne ustalane jest jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku ubiegłego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wynagrodzenie ruchome wypłacane jest pod warunkiem spełnienia kryteriów (zadań) określonych przez Radę Nadzorczą oraz uzależnione od realizacji przez zarządców kluczowych wskaźników efektywności (KPI) i wynosi do 40% rocznego wynagrodzenia podstawowego.

Umowa o pracę z zarządcą reguluje też sprawy dotyczące:

- pokrywania przez Spółkę kosztów, niezbędnych dla prawidłowego wykonania umowy o pracę (koszty przejazdów, przelotów, noclegów, posiłków, ubezpieczeń na czas podróży, kosztów reprezentacji wydatkowanych przez zarządcę zgodnie z zatwierdzonym budżetem),
- korzystania z samochodu służbowego i wynajmu dla Członka Zarządu samodzielnego lokalu mieszkalnego (koszty korzystania z samochodu służbowego i lokalu określają odrębne umowy),
- świadczenia z tytułu opieki medycznej (Spółka wykupi dla zarządcy w każdym roku kalendarzowym obowiązywania umowy o pracę pakiet usług medycznych o wartości do 10 tys. zł),
- składki ubezpieczenia na życie (Spółka raz w roku pokrywa lub zwraca zarządcy kwotę składki ubezpieczeniowej do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia podstawowego).

Dodatkowo Rada Nadzorczą, na podstawie oceny pracy Zarządu, może przyznać Członkom Zarządu do 10% rocznego wynagrodzenia podstawowego.

Wynagrodzenia Członków Zarządu w 2013 r. przedstawia zestawienie poniżej:

Tabela 10. Wynagrodzenie Członków Zarządu w 2013 r.* (tys. zł)

	Okres pełnienia funkcji w 2013 r.	Wynagrodzenia stałe	Wynagrodzenia ruchome**	Dochody osiągnięte w spółkach zależnych	Świadczenia, dochody z innych tytułów***
Członkowie Zarządu pełniący funkcję na dzień 31 grudnia 2013 r.					
Herbert Wirth	1.01-31.12.2013	1 393	363	-	243
Jarosław Romanowski	2.09-31.12.2013	419	-	-	61
Wojciech Kędzia	1.01-31.12.2013	1 117	295	-	171
Jacek Kardela	2.09-31.12.2013	372	-	210	53
Marcin Chmielewski	2.09-31.12.2013	372	-	-	39
Pozostali Członkowie Zarządu*					
Włodzimierz Kiciński	1.01-2.09.2013	1 255	261	-	218
Adam Sawicki	1.01-2.09.2013	1 112	175	-	216
Dorota Włoch	1.01-2.09.2013	1 109	230	-	193
Maciej Tybura	-	-	88	-	-
Ogółem		7 149	1 412	210	1 194

* Wartości w kolumnach „Wynagrodzenia stałe” oraz „Wynagrodzenia ruchome” zawierają wynagrodzenia w okresie wypowiedzenia.

** W wynagrodzeniu ruchomym ujęto: rozliczenie wynagrodzenia ruchomego za 2012 r. oraz zaliczkowe wypłaty wynagrodzenia ruchomego (w okresach kwartalnych) za 2013 r.

*** Wartości w kolumnie „Świadczenia, dochody z innych tytułów” zawierają dodatkowe świadczenia pieniężne, w tym ubezpieczenie na życie, składki na Pracowniczy Program Emerytalny oraz dofinansowanie do świadczeń niepieniężnych.

Potencjalnie należne wynagrodzenie z tytułu części ruchomej wynagrodzenia prezentuje Tabela 11.

Tabela 11. Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu za 2013 r.*

Imię i nazwisko	Stanowisko	Potencjalnie należne wynagrodzenie za 2013 r. (tys. zł)
Herbert Wirth	Członek Zarządu - Prezes Zarządu	590
Jarosław Romanowski	Członek Zarządu - I Wiceprezes Zarządu	209
Wojciech Kędzia	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	476
Jacek Kardela	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	186
Marcin Chmielewski	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	186
Włodzimierz Kiciński	Członek Zarządu - I Wiceprezes Zarządu	334
Sawicki Adam	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	309
Dorota Włoch	Członek Zarządu - Wiceprezes Zarządu	297

* Pomniejszone o wartość wypłaconych zaliczek na poczet wynagrodzenia ruchomego za rok 2013

Zawarte z Członkami Zarządu Umowy o zakazie konkurencji przewidują, że za przestrzeganie jej postanowień, w okresie 12 miesięcy od dnia ustania stosunku pracy w KGHM – bez względu na przyczynę tego ustania, KGHM wypłaci zarządcy, za każdy miesiąc w/w okresu, odszkodowanie w wysokości 40% wynikającego z umowy o pracę wynagrodzenia podstawowego.

Zarządca, który naruszy postanowienia wyżej wymienionej umowy, zobowiązany będzie do zwrotu całości otrzymanego odszkodowania.

Informacja nt. zasad premiowania kadry kierowniczej

W 2013 r. w KGHM Polska Miedź S.A. wprowadzono system premiowania kadry zarządzającej oparty na realizacji zadań krótko- i długoterminowych wynikających z priorytetów wyznaczonych przez Zarząd na 2014 r. oraz z założeń strategii Spółki opierający się na dwóch filarach:

- STIP – Short-Term Incentive Plan – zasady ustalania i przyznawania premii rocznej dla dyrektorów naczelnych Oddziałów i dyrektorów właściwych do poszczególnych spraw w Oddziałach oraz dyrektorów naczelnych i dyrektorów departamentów Centrali KGHM Polska Miedź S.A. Systemem STIP objęto 85 osobową grupę kadry zarządzającej w Spółce.
- LTIP – Long-Term Incentive Plan – długoterminowy program motywacyjny dla wyższej kadry zarządzającej w KGHM na lata 2013-2016.

Głównym założeniem programu jest bezpośrednie powiązanie głównego długookresowego celu strategicznego wzrostu wartości Spółki z systemem wynagradzania kluczowych dyrektorów zarządzających. Koncepcja zakłada wyznaczenie docelowej wartości wskaźnika rynkowego TRS (Total Return to Shareholders) oraz wskaźników indywidualnych powiązanych z wieloletnimi celami strategicznymi.

Wyżej wymienione systemy premiowania wpisują się w nowotworzony proces Zarządzania Wynikami, który stopniowo obejmować będzie wszystkie grupy pracowników, tworząc tym samym ramy dialogu pomiędzy Zarządem i kadrami zarządzającą oraz stanie się narzędziem do alokacji zasobów.

Rada Nadzorcza Spółki

Zgodnie ze Statutem Spółki członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Skład Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. VIII kadencji na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca
- Krzysztof Kaczmarczyk Zastępca Przewodniczącej
- Dariusz Krawczyk Sekretarz
- Paweł Białek
- Krzysztof Opawski
- Ireneusz Piecuch
- Jacek Poświata

oraz wybrany przez pracowników

- Bogusław Szarek

Tabela 12. Decyzje władz Spółki dotyczące składu Rady Nadzorczej w 2013 r.

Data	Opis zdarzeń
19.06.2013r.	z funkcji Członka Rady Nadzorczej zrezygnował Pan Paweł Białek Walne Zgromadzenie podjęło decyzje o: – odwołaniu ze składu Rady Nadzorczej: Dariusza Krawczyka oraz Ireneusza Piecucha, – powołaniu w skład Rady Nadzorczej: Andrzeja Kidyby, Marka Panfila i Iwony Zatorskiej-Pańtak.
27.11.2013r.	wygasł mandat członka Rady Nadzorczej Krzysztofa Opawskiego (w związku z jego śmiercią)

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca
- Krzysztof Kaczmarczyk Zastępca Przewodniczącej
- Marek Panfil Sekretarz
- Andrzej Kidyba
- Jacek Poświata
- Iwona Zatorska-Pańtak

oraz wybrany przez pracowników

- Bogusław Szarek

Kwestię wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej reguluje Uchwała Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia nr 15/2003 w sprawie: zmiany zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej, podjęta w dniu 29 maja 2003 r. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia poszczególnych członków Rady Nadzorczej uzależniona jest od pełnionej w niej funkcji i ustalana jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku, za ostatni miesiąc minionego kwartału.

Spółka również pokrywa lub zwraca koszty związane z udziałem w pracach Rady Nadzorczej, a w szczególności koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej i z powrotem oraz koszty zakwaterowania i wyżywienia.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej w 2013 r. przedstawia zestawienie poniżej:

Tabela 13. Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej w 2013 r. (tys. zł)

	Okres pełnienia funkcji w 2013 r.	Wynagrodzenie za czas pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej	Dochody z innych umów*	Inne świadczenia**	Łączne dochody w 2013 r.
Krzysztof Kaczmarczyk	1.01-31.12.2013	102	-	3	105
Aleksandra Magaczewska	1.01-31.12.2013	116	-	4	120
Jacek Poświata	1.01-31.12.2013	93	-	34	127
Bogusław Szarek	1.01-31.12.2013	93	161	10	264
Andrzej Kidyba	19.06-31.12.2013	49	78	9	136
Iwona Zatorska-Pańtak	19.06-31.12.2013	48	-	3	51
Marek Panfil	19.06-31.12.2013	48	16	52	116
Paweł Białek	1.01-19.06.2013	45	-	32	77
Dariusz Krawczyk	1.01-19.06.2013	45	-	2	47
Ireneusz Piecuch	1.01-19.06.2013	45	-	2	47
Krzysztof Opawski	1.01-27.11.2013	85	-	-	85
		769	255	151	1 175

* Wartości w kolumnie „Dochody z innych umów” zawierają wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę w Oddziałach KGHM Polska Miedź S.A. oraz wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach nadzorczych spółek zależnych Grupy Kapitałowej.

** Wartości w kolumnie „Inne świadczenia” zawierają koszty przejazdu oraz dofinansowanie do świadczeń niepieniężnych.

1.7. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Stan i struktura zatrudnienia

Tabela 14. Stan zatrudnienia na koniec okresów

	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Kopalnie	12 604	12 618	12 636	100,1
Huty	3 810	3 775	3 663	97,0
Pozostałe oddziały	2 201	2 236	2 271	101,6
Ogółem	18 615	18 629	18 570	99,7

Stan zatrudnienia w KGHM Polska Miedź S.A. na koniec 2013 r. był na poziomie zbliżonym do lat ubiegłych.

Poziom wynagrodzeń w Spółce

Tabela 15. Poziom wynagrodzeń ogółem (mln zł)

	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Wynagrodzenia ogółem, w tym:	2 012	2 108	2 078	98,6
- nagroda roczna	384	402	341	84,8

Poziom wynagrodzeń w 2013 r. zmniejszył się o 1,4%, w związku z obniżeniem wysokości zaliczek na dodatkowa nagrodę roczną z 24% do 20%. Na wzrost pozostałych składników wynagrodzeń o 1,8% złożyły się następujące czynniki:

- wzrost tabeli płac zasadniczych w kat. od 1 do 9,
- wzrost o 5,2% ekwiwalentu za deputat węglowy,
- indywidualne awanse i przeszerogowania 7% pracowników.

Tabela 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem (zł/osobę)

	2011	2012	2013	Dynamika 2012=100
Kopalnie	9 371	9 794	9 735	99,4
Huty	7 429	7 764	7 742	99,7
Ogółem	8 980	9 396	9 380	99,8
w tym bez nagrody rocznej	7 296	7 637	7 768	101,7

W 2013 r. średnia płaca bez dodatkowej nagrody rocznej za wypracowanie zysku wyniosła 7 768 zł, co oznacza statystyczny wzrost o 1,7% w relacji do poziomu z 2012 r.

W lipcu 2013 r. Komisja Nadzoru Finansowego zarejestrowała zmianę do zakładowych umów o wnoszenie składek do Pracowniczego Programu Emerytalnego. Od tego momentu składka podstawowa wnoszona do PPE wynosi 7% wynagrodzenia pracownika.

Relacje ze związkami zawodowymi

Na mocy Porozumienia z dnia 11 lutego 2013 r. zawartego pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A., a organizacjami związkowymi ustalono kształtowanie płac i świadczeń pracowniczych w 2013 r., a tym samym:

- wzrost średniej płacy w Spółce bez uwzględnienia wypłat dodatkowej nagrody rocznej na poziomie 2,5%;
- przeznaczenie zwiększonego o 2,5 pkt. procent. dodatkowego odpisu na ZFŚS na dofinansowanie opłat ponoszonych przez pracowników za żłobki, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego;
- zwiększenie stawki podstawowej na PPE do 7%.

W miesiącu październiku związek zawodowy Pracowników Przemysłu Miedziowego zgłosił następujące postulaty płacowe: wypłacenie jednorazowej premii dla wszystkich pracowników w wys. 100% miesięcznego wynagrodzenia, dokonanie dodatkowego odpisu na ZFŚS kwoty 500 zł na pracownika, ustalenie wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie min. 5% oraz przebudowanie tabeli płac zasadniczych. W związku z brakiem porozumienia w tym zakresie, związek w miesiącu listopadzie wszczął spór zbiorowy, w ramach którego prowadzone są rokowania. Niezależnie od powyższego prowadzony jest dialog za stroną związkową ZUZP (Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy) sprawie kształtowanie płac i świadczeń pracowniczych w 2014 r.

W styczniu 2014 r. został podpisany przez wszystkich sygnatariuszy i przekazany do rejestracji do Okręgowego Inspektora Pracy Protokół Dodatkowy nr 15 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Zakres przedmiotowy w/w protokołu obejmuje wdrożenie z mocą od 1 stycznia 2014 r. nowych stawek płac zasadniczych, zmianę zasad wypłat dodatkowej nagrody rocznej stanowiących załącznik nr 11 do ZUZP oraz zwiększenie dodatkowych odpisów na zakładowe fundusze świadczeń socjalnych na 2014 r.

1.8. Projekty w zakresie Human Resources (HR)

W ramach budowania spójnej funkcji HR rok 2013 poświęcony był transformacji HR umożliwiającej wdrożenie nowej strategii biznesowej na lata 2014-2020. W wyniku transformacji, HR będzie zarówno Partnerem dla Biznesu jak również istotnym agentem zmiany (w obszarze kultury organizacyjnej) inspirującym organizację do budowania swojej przewagi konkurencyjnej w obszarze kapitału ludzkiego. Dodatkowo zrealizowano szereg inicjatyw skierowanych zarówno do pracowników KGHM jak i potencjalnych kandydatów do pracy.

Transformacja HR

Celem projektu jest przekształcenie funkcji HR do roli efektywnie wspierającej strategiczne ambicje organizacji wzmacnianej poprzez zmianę kultury organizacyjnej. Celem projektu jest zmiana funkcji służb HR z administracyjnej na wspierającą, partnerską i konsultingową. Swym zasięgiem obejmuje wszystkich pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Zidentyfikowano kluczowe procesy HR, dla których obecnie opracowywane są koncepcje wdrożenia i zarządzania ich przebiegiem:

- zarządzanie wynikami,
- uczenie się i rozwój,
- strategiczne planowanie zasobów ludzkich,
- rekrutacja,
- zarządzanie talentami,
- HR Biznes Partner.

Executive Academy - Program rozwoju dla najwyższej kadry menedżerskiej.

KGHM Executive Academy to globalny, międzynarodowy program rozwoju, stworzony dla najwyższej kadry menedżerskiej oraz wytypowanych sukcesorów i top ekspertów w swoim obszarze funkcjonalnym. To dopasowany do potrzeb KGHM program typu MBA, który ma na celu promowanie globalnej wizji i współpracy, a także dostarczenie dodatkowych umiejętności i zdolności, dla sprostania globalnym wyzwaniom. Program obejmuje kompleksowy, interaktywny format nauczania w języku angielskim i zawiera trzy główne moduły: zarządzanie biznesowe, zarządzanie z zakresu górnictwa, przywództwo. Zajęcia prowadzone są w języku angielskim.

Rozmowy o współpracy prowadzone były z najlepszymi szkołami biznesu i szkołami górniczymi na świecie. Do realizacji zadania wybrano dwie prestiżowe uczelnie: górnictwą i biznesową.

Akademia składa się z sześciu tygodniowych sesji. Wyjazd pierwszej grupy zrealizowany został w październiku 2013 r., moduł drugi odbył się na początku lutego 2014 r.

Konferencja TOP 100

TOP100 to doroczne spotkanie liderów i czołowych menedżerów wybranych spółek Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź, których działalność jest związana z podstawową działalnością Spółki KGHM Polska Miedź S.A.

Celem tego spotkania jest integracja pracowników Grupy Kapitałowej oraz przede wszystkim wymiana wiedzy, związanej z różnymi obszarami merytorycznymi spółki (organizacja, technologia, etc.). Celem TOP100 jest stworzenie platformy do dyskusji, wymiany wiedzy i doświadczeń liderów i czołowych menedżerów naszej Grupy Kapitałowej. Uczestnicy dyskutują o planach, osiągnięciach i problemach Spółki podczas sesji plenarnych. Platformą wymiany wiedzy są targi wiedzy, na których zgodnie z opracowanym regulaminem tych targów, prezentowane są najlepsze rozwiązania zaproponowane przez pracowników KGHM. Na sesje plenarne zapraszani są także eksperci zewnętrzni.

Go Global Internships – Program Praktyk Studenckich

Jest to program praktyk studenckich finansowany przez KGHM, który ma na celu pozyskanie przyszłej kadry menedżerskiej do realizacji swoich celów strategicznych. Grupa docelowa Programu to studenci trzech polskich uczelni: AGH w Krakowie, Politechniki Śląskiej oraz Politechniki Wrocławskiej.

W 2013 r. w procesie rekrutacji udział wzięło 53 studentów. W wyniku rekrutacji wyłoniono 12 osób które w okresie sierpień-wrzesień odbyło praktyki w Chile, Kanadzie i USA.

Kuźnia Kadr IV

Kuźnia Kadr IV jest projektem rozwojowym Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu prowadzonym w partnerstwie z KGHM Polska Miedź S.A.

Celem głównym jest wsparcie studentów i absolwentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz rozbudowa potencjału rozwojowego Uczelni poprzez lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej i przygotowanie studentów i absolwentów do potrzeb rynku pracy, zacieśnienie współpracy z pracodawcami oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego korzystania z oferty edukacyjnej. Projekt pozwala również KGHM Polska Miedź S.A. na pozyskanie dobrych kadr z grona najlepszych absolwentów uczelni realizujących staże w Oddziałach KGHM Polska Miedź S.A.

Kopalnia Talentów

Program projektu „Kopalnia Talentów” ma na celu rozwój kompetencji wyselekcjonowanej grupy pracowników spośród młodych studentów i absolwentów o wysokim potencjale, podniesienie atrakcyjności KGHM jako pracodawcy oraz przyjęcie długofalowego i kompleksowego podejścia do inwestycji w rozwój młodych talentów wewnątrz organizacji. Spółka dostrzega potrzebę rozwoju Top Talentu – wyselekcjonowanej grupy osób o określonym planie następstw.

2. Realizacja Strategii Spółki

2.1. Strategia Spółki

Obowiązująca i realizowana Strategia KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009-2018 została przyjęta przez Zarząd Spółki, a następnie zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Spółki w dniu 23 lutego 2009 r. Wizja strategicznego rozwoju Spółki wynika z przyjętej misji zakładającej wzrost wartości firmy poprzez optymalne wykorzystanie zasobów naturalnych. Realizując Strategię, KGHM Polska Miedź S.A. dołączyła do grupy dużych globalnych producentów miedzi i dąży do zwiększenia produkcji Grupy KGHM do około 700 tys. ton miedzi rocznie. Łączne nakłady na realizację inicjatyw strategicznych oszacowano na ok. 20 mld złotych w ciągu 10 lat.

W związku ze sprzedażą aktywów telekomunikacyjnych (należących do Spółki 100% akcji Telefonii DIALOG S.A. oraz pakietu 24,4% akcji Polkomtel S.A.) Rada Nadzorcza Spółki, w dniu 10 października 2011 r. zatwierdziła aktualizację Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009 – 2018 w odniesieniu do III Filaru – Dywersyfikacji źródeł przychodu i uniezależnienia się od cen energii, poprzez wykreślenie celu strategicznego pn. „Kontynuacja zaangażowania się w branży telekomunikacyjnej”. Założenia strategiczne w pozostałych filarach Strategii pozostały niezmiennie.

Strategia KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2009-2018 oparta jest na 5 filarach określających główne inicjatywy strategiczne:

Filar I - Poprawa efektywności, której celem jest odwrócenie/zatrzymanie trendu rosnących jednostkowych kosztów produkcji poprzez:

- Inwestycje w nowe technologie
- Modernizacja infrastruktury
- Optymalizacja procesów i organizacji produkcji

Filar II - Rozwój bazy zasobowej, który ma na celu zwiększenie produkcji miedzi do 700 tys. ton rocznie poprzez:

- Rozwój systemu głębokiego wydobycia
- Eksploatację nowych złóż w regionie
- Przejęcia w sektorze górniczym
- Intensyfikację przeróbki złomu

Filar III - Dywersyfikacja źródeł przychodu i uniezależnienie się od cen energii

- Trwa weryfikacja strategii w tym obszarze – Spółka będzie koncentrować się na zapewnieniu ciągłości dostaw energii w optymalnej cenie.

Filar IV – Wsparcie regionu - współpraca z lokalną społecznością i wsparcie inicjatyw społecznych w regionach aktywności Grupy KGHM, poprzez:

- Tworzenie nowych miejsc pracy
- Wsparcie regionalnego sportu, ochrony zdrowia, rozwój kultury, nauki i sztuki
- Ochronę środowiska naturalnego i rekultywację terenu po zakończonej działalności wydobywczej

Filar V - Rozwój umiejętności i sprawności organizacyjnej realizowane poprzez:

- Zarządzanie przez cele
- Przejrzystość informacji i danych
- Rozwój pracowników Spółki
- Budowę struktury holdingowej

Realizacja Strategii

W latach 2009-2013 KGHM Polska Miedź S.A. konsekwentnie realizowała przyjętą Strategię. Proces wdrażania Strategii Spółki odbywał się poprzez inwestowanie w zdefiniowany na początku i stale aktualizowany portfel projektów strategicznych realizujących zamierzone cele na poziomie inicjatyw strategicznych każdego z filarów. Podstawowe znaczenie dla budowy wartości KGHM Polska Miedź S.A. w długim okresie miała kontynuacja działalności w branży miedziowej jako podstawowego źródła jej dochodów.

Przełomowym etapem w rozwoju Spółki jest realizacja ekspansji nieorganicznej (poprzez akwizycje). W 2010 r. w wyniku zakupu 51% udziałów w utworzonej ze Spółką Kanadyjską Abacus Mining & Exploitation Corporation spółce celowej KGHM Ajax-Mining Incorporated dla realizacji projektu miedzi i złota Afton-Ajax położonego w Kanadzie w Prowincji Kolumbia Brytyjska, Spółka poczyniła pierwszy krok w kierunku realizacji wizji globalnego producenta miedzi. Po opublikowaniu Bankowego Studium Wykonalności dla złoża Afton-Ajax w 2012 r., Spółka skorzystała z prawa opcji zakupu dodatkowych 29% udziałów w spółce KGHM Ajax-Mining Incorporated. Przyjazne przejęcie 100% akcji kanadyjskiej spółki górniczej Quadra FNX (obecnie KGHM INTERNATIONAL LTD.) w 2012 r. było kolejnym krokiem, który umożliwił KGHM Polska Miedź S.A. dołączenie do grupy liderów spółek sektora wydobywczego i zbliżenie się do założonego w Strategii celu 700 tys. rocznej produkcji miedzi.

Globalna ekspansja pozwoliła na poszerzenie bazy zasobowej KGHM Polska Miedź S.A. o ponad 8 mln ton (28%), plasując pod tym względem Spółkę na 4 miejscu światowej czołówki. W wyniku przejęcia, własnością KGHM, stały się aktywa górnicze zlokalizowane głównie w Chile, USA i Kanadzie, bogate w miedź, srebro, nikiel, molibden oraz inne metale szlachetne:

- światowej klasy złoża oraz czynne kopalnie miedzi zlokalizowane w rejonie Sudbury w Kanadzie (Levack/Morrison), USA (Robinson) oraz Chile (Franke).
- projekty górnicze w fazie przedoperacyjnej na różnym etapie rozwoju jak Sierra Gorda w Chile - najważniejszy projekt rozwojowy, realizowany na jednym z największych złóż miedzi i molibdenu na świecie oraz Victoria w Kanadzie.
- projekty eksploracyjne, w tym m.in. Kirkwood w Sudbury w Kanadzie oraz Malmbjerg na Grenlandii.

Jednocześnie już w 2012 r. o 22% zwiększeniu uległa produkcja miedzi w Grupie KGHM, tym samym zapewniając KGHM awans z 10 na 8 miejsce pod względem światowej produkcji miedzi. Dalszy wzrost produkcji miedzi nastąpi po uruchomieniu kopalni odkrywkowej Sierra Gorda w Chile.

Uwzględniając dotychczasowe osiągnięcia w realizacji przyjętej Strategii KGHM Polska Miedź S.A., mobilizację wewnętrznego potencjału zasobowego, a także uwarunkowania makroekonomiczne stojące przed światowym sektorem wydobywczym, w latach 2012-2013 Spółka podjęła prace związane z wielokierunkową analizą strategiczną perspektyw dalszego rozwoju i budowy wartości Grupy KGHM Polska Miedź S.A. Wnioski wynikające z realizowanych analiz będą podstawą do określenia fundamentów budowy nowej wizji Spółki i przygotowania projektu aktualizacji strategii Grupy KGHM Polska Miedź S.A.

Do czasu zdefiniowania nowych kierunków strategicznych KGHM Polska Miedź S.A., wobec których istnieją dostateczne przesłanki realizacyjne, priorytetami strategicznymi Spółki będą działania skoncentrowane na:

- doprowadzeniu do fazy produkcyjnej projektu Sierra Gorda w Chile,
- budowie kompetencji i relacji w zakresie nowych surowców,
- zapewnieniu stabilnych, wysokich przepływów pieniężnych,
- stworzeniu globalnej organizacji,
- dalszym doskonaleniu kompetencji,
- kontynuacji ścieżki wzrostu.

Filar I - Poprawa efektywności

W obszarze Filara I w 2013 r. kontynuowano realizację kluczowych inwestycji strategicznych w nowe technologie oraz projektów o charakterze modernizacyjnym i utrzymaniowym ukierunkowanych na poprawę efektywności głównego ciągu technologicznego.

Inwestycje w nowe technologie:

- **badania mechanicznego urabiania skał w warunkach kopalń KGHM Polska Miedź S.A.** pod kątem opracowania i wdrożenia technologii, będącej alternatywą dla obecnie stosowanych systemów komorowo-filarowych, w których urabianie wykonywane jest z wykorzystaniem technik strzałowych. W 2013 r. w ramach uruchomionych w tym zakresie projektów rozpoczęto produkcyjne próby urabiania mające na celu ocenę możliwości zastosowania nowej technologii eksploatacji z wykorzystaniem kompleksu urabiającego ACT oraz technologii drążenia wyrobisk chodnikowych zespołem trzech kombajnów. Z technicznego punktu widzenia oczekiwania wobec zastosowania technologii mechanicznego urabiania związane są z uzyskiwaniem większych wydajności, przyspieszeniem postępów wykonywanych wyrobisk, zmniejszeniem zatrudnienia i wzrostem bezpieczeństwa pracy. W ujęciu ekonomicznym oczekiwana jest obniżka kosztów wydobycia oraz ułatwienie realizacji planów produkcyjnych Spółki.
- **program modernizacji pirometalurgii w HM Głogów, w** wyniku którego utworzona zostanie zintegrowana funkcjonalnie i efektywna kosztowo, przyjazna dla otoczenia struktura hutnictwa KGHM Polska Miedź S.A. W 2013 r. kontynuowano realizację inwestycji w zakresie budowy kompleksu pieca zawieszynowego w HM Głogów I oraz zrealizowano I etap modernizacji głównych węzłów technologicznych mającej na celu intensyfikację przetopu w HM Głogów II. Ponadto realizowano bieżące prace projektowe instalacji, których istotnym elementem jest optymalizacja aktywów hutniczych pod kątem możliwie najlepszego dostosowania ich do warunków geologicznych złóż eksploatowanych przez KGHM Polska Miedź S.A.

Oczekuje się, uzyskania długoletnich korzyści ekonomicznych w KGHM Polska Miedź S.A. z tytułu realizacji programu, w tym m.in. obniżkę całkowitego jednostkowego kosztu przerobu oraz zwiększenie przychodów ze sprzedaży dodatkowych ilości srebra, renu, ołowiu rafinowanego. Ponadto nastąpi bardzo wyraźne zmniejszenie negatywnego oddziaływania hutnictwa na środowisko naturalne, a przez to poprawa konkurencyjności Spółki na rynku międzynarodowym.

Pozostałe inwestycje strategiczne mające na celu utrzymanie ciągłości oraz poprawę organizacji i zarządzania procesami produkcji:

- **„Informatyczny System Zarządzania Eksploatacją złoża”** mający na celu ujednoczenie i usprawnienie procesów biznesowych w działalności górniczej KGHM Polska Miedź S.A. zarówno w zakresie głównych procesów produkcyjnych jak i procesów zarządczych oraz ich skuteczne i efektywne wsparcie przy pomocy elastycznego systemu informatycznego.
- **„Budowa szybu SW-4”** dla udostępnienia złoża poniżej poz. 1000 m kopalni Polkowice-Sieroszowice przy założeniu równomiernego zczyerpywania zasobów rudy,
- Kontynuacja wdrożeń systemów informatycznych umożliwiających wzrost efektywności i poprawę bezpieczeństwa pracy maszyn górniczych, w tym m.in. **„System obsługi i serwisowania maszyn dołowych”, „System lokalizacji maszyn w oddziałach górniczych”,**
- wieloletnie programy **automatyzacji i modernizacji procesu wzbogacania rudy** uwzględniające wymianę maszyn flotacyjnych i zespołu napędów młynów, modernizację układów klasyfikacji oraz program poprawy efektywności energetycznej zabudowanego parku maszynowego, a także wdrożenie kompleksowego utrzymania ruchu w zakładach Wzbogacania Rud,
- **Reorganizacja procesu zakupowego w Grupie Kapitałowej KGHM** – utworzono Centralne Biuro zakupów (2009) i wdrożono wspólną politykę zakupów dla Oddziałów i Grupy Kapitałowej KGHM, dzięki czemu Spółka uzyskuje istotne wartości dodane i oszczędności w sferze zakupów, głównie inwestycyjnych.

Szczegółowy opis stanu zaawansowania ważniejszych projektów inwestycji strategicznych w głównym ciągu technologicznym zamieszczono w Rozdziale 2.3.

Filar II – Rozwój bazy zasobowej

Dla realizacji wzrostu produkcji miedzi do 700 tys. t oraz zwiększenia konkurencyjności firmy na rynku światowych producentów miedzi i srebra realizowano działania zabezpieczające dostęp do bazy zasobowej poprzez:

- pozyskanie nowych koncesji wydobywczych dla obecnie eksploatowanych złóż,
- rozwoju bazy zasobowej w regionie,
- rozwój zagranicznych aktywów górniczych.

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. otrzymała nowe koncesje na wydobywanie rud miedzi ze złóż obecnie użytkowanych przez Spółkę - „Polkowice”, „Sieroszowice”, „Lubin-Małomice”, „Rudna” oraz „Radwanice-Wschód” z okresem obowiązywania od stycznia 2014 do grudnia 2063 r. Spółka kontynuuje swoją działalność podstawową w oparciu o nowe koncesje, nowe umowy użytkowania górniczego i nowe plany ruchu. Szczegółowy opis procesu pozyskania koncesji wydobywczych zamieszczono w Rozdziale 1.1.

W obszarze ekspansji górniczej kontynuowano działania ukierunkowanej na rozwój bazy zasobowej w regionie tj. południowo-zachodniej Polsce i na obszarze Łużyc (Niemcy, Saksonia) oraz rozwój aktywów zagranicznych. Takie podejście daje Spółce możliwość zdywersyfikowania jej działalności podstawowej pod względem geograficznym, a w dłuższej perspektywie pozwala na zwiększenie produkcji miedzi i innych metali po niższych kosztach jednostkowych.

Główne projekty zasobowe realizowane w regionie to:

- Udostępnienie obszaru koncesyjnego „Głogów Głęboki - Przemysłowy” kontynuowane od 2006 r., w ramach którego realizowano budowę szybu GG-1 oraz wykonywanie wyrobisk chodnikowych kapitalnych dla udostępnienia obszaru górniczego GG-P wraz z zabudową infrastruktury technicznej.
- Rozpoznanie i udokumentowanie zasobów złoża **Gaworzyce – Radwanice** przylegającego od zachodu do terenów obecnie eksploatowanych przez ZG Polkowice – Sieroszowice. W 2013 r. prowadzono rozpoznanie możliwości eksploatacji złóż rud miedzi z tego obszaru. Wykonywane w oparciu o posiadane koncesje prace geologiczne miały na celu określenie wielkości zasobów złoża, uszczegółowienie danych o warunkach geologicznych występowania i zalegania serii złóżowej, określenie mineralizacji miedziowej i metali współwystępujących z miedzią oraz dostarczenia informacji o warunkach geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych i gazowych. Na podstawie złożonego przez spółkę wniosku o zmianę koncesji, w sierpniu 2013 r. Minister Środowiska wydał decyzję zmieniającą posiadane koncesje. Zmiany dotyczyły przede wszystkim zakresu prac oraz przedłużenia terminu ważności koncesji do stycznia 2015 r. Zakres prac określony w ww. decyzjach obejmuje wykonanie powierzchniowych badań geofizycznych, pomiarów hydrogeologicznych, pomiarów geodezyjnych oraz prac dokumentacyjnych obejmujących wykonanie interpretacji wyników pomiarów geofizycznych, dodatków do dokumentacji geologicznych oraz dokumentacji geologicznej dla tego złoża. W celu realizacji prac Spółka zawarła umowę z Konsorcjum: KGHM Cuprum Sp. z o.o. Centrum Badawczo-Rozwojowe, Geophysik GGD z siedzibą w Lipsku, Geopartner Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. W październiku 2013 r. rozpoczęto realizację badań geofizycznych w terenie.

Zakończenie prac planowane jest do końca 2014 r. Realizacja prac projektowych pozwoli na przedłużenie okresu eksploatacji prowadzonej przez ZG Polkowice-Sieroszowice.

- W ramach realizacji prac nakierowanych na rozpoznanie obszaru koncesyjnego **Synklina Grodziecka** znajdującego się w okolicach tzw. Starego Zagłębia Miedziowego w pobliżu Bolesławca, w II kwartale 2013 r. Spółka rozpoczęła drugi etap prac poszukiwawczo-rozpoznawczych obejmujący wykonanie 9 otworów wiertniczych. W 2013 r. zakończone zostało wiercenie 4 otworów, przy czym prowadzone są jeszcze pomiary i obserwacje hydrogeologiczne. Odwiercenie kolejnych 5 otworów planowane jest w 2014 r. Celem prac poszukiwawczych na tym terenie jest udokumentowanie dodatkowych zasobów miedzi i uszczegółowienie istniejącej dokumentacji. Ocenia się, że poza obszarem występowania rud miedzi LGOM, obszar ten jest najbardziej perspektywiczny w kraju.
- Na podstawie złożonego w 2013 wniosku, w styczniu 2014 Spółka otrzymała koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi w obszarze **Konrad**. Obszar koncesyjny położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie koncesji Synklina Grodziecka i obejmuje obszar górniczy starej kopalni Konrad. Prace na tym obszarze umożliwią kompleksowe rozpoznanie warunków hydrogeologicznych dla projektu odwodnienia złoża oraz określenie warunków geologiczno-górnicznych pod przyszłą eksploatację górniczą.
- W 2013 r. Ministerstwo Środowiska przyznało KGHM Polska Miedź S.A. koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi na obszarze **Retków-Ścinawa** oraz koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi na obszarze **Głogów**. Obszary te bezpośrednio graniczą z obszarami obecnie eksploatowanymi przez Spółkę. Rozpoczęcie prac eksploracyjnych na tych terenach planowane jest w 2014 r.
- W zakresie złożonych w 2012 r. przez KGHM Polska Miedź S.A. wniosków o udzielenie koncesji poszukiwawczo – rozpoznawczych na obszary Bytom Odrzański i Kulów – Luboszyce, w styczniu 2014 r. Minister Środowiska wydał decyzje:
  - odmawiającą udzielenia koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złoża rud miedzi na obszarze Bytom Odrzański,
  - przyznania koncesji nr 5/2014/p na poszukiwanie złóż rud miedzi w obszarze Kulów – Luboszyce, w części obszaru wnioskowanego przez Spółkę w 2012 r. Przyznana koncesja obejmuje obszar Kulów-Luboszyce o powierzchni 689,75 km² (powierzchnia obszaru wnioskowanego 950,89 km²)Decyzje te nie są prawomocne, a KGHM Polska Miedź S.A. złożyła od nich odwołanie do Ministra Środowiska.
- W I kwartale 2013 r. zdecydowano o uruchomieniu pierwszej fazy II etapu prac w ramach Projektu **Weisswasser**, zlokalizowanego Niemczech, Saksonia. W związku z tym, w 2013 r. spółka KGHM Kupfer AG – spółka w 100% zależna od KGHM Polska Miedź S.A. i realizująca powyższy projekt w imieniu KGHM Polska Miedź S.A. – rozpoczęła przed Saksońskim Wyższym Urzędem Górniczym (SOBA) procedurę administracyjną w celu przedłużenia obowiązywania koncesji na ten obszar. W październiku 2013 r. SOBA wydał decyzje o przedłużeniu obowiązywania koncesji na obszar Weisswasser do końca 2016 r. Jednocześnie, na mocy złożonego przez KGHM Kupfer AG wniosku, w czerwcu 2013 r. SOBA wydała decyzję o zezwoleniu na prowadzenie prac poszukiwawczych przez KGHM Kupfer AG na obszarze **Weisswasser II**, stanowiącym przedłużenie obszaru Weisswasser w kierunku południowo – wschodnim do granicy z Polską. Obecnie łączna powierzchnia obszarów objętych koncesjami Spółki wynosi ok. 550 km². W 2013 r. opracowano plan poszukiwań geofizycznych na powyższych obszarach, który został zatwierdzony przez SOBA w listopadzie 2013 r. W 2014 r. realizowane będą prace związane z pomiarami sejsmicznymi i geofizycznymi.
- W lipcu 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. złożyła w Ministerstwie Środowiska wniosek na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża rud miedzi w obszarze **Stojanów**. Wnioskowany obszar z punktu widzenia geologicznego jest przedłużeniem obszaru Weisswasser II na terenie Polski. Poszukiwania na obszarach Weisswasser, Weisswasser II oraz wnioskowanym obszarze Stojanów można traktować jako jeden projekt poszukiwawczy o charakterze transgranicznym, wynikającym z ciągłości tej samej struktury geologicznej po obu stronach granicy. Spółka oczekuje na udzielenie koncesji na ten obszar w ramach obecnie trwającego postępowania administracyjnego.
- Mając na względzie niespełniające wewnętrznych kryteriów oceny wyniki analizy ekonomicznej projektu udostępnienia złoża rud niklu **Szklary** wynikające m.in. z uwarunkowań makroekonomicznych, jak również w związku z innymi priorytetami w zakresie realizacji projektów złożowych, w III kwartale 2013 r. podjęto decyzję o zaprzestaniu dalszych prac na tym obszarze koncesyjnym. Sporządzona została dokumentacja geologiczna złoża rud niklu „Szklary 1” w kat. C1 wraz z dodatkami do dokumentacji. Złożenie dokumentacji w organie koncesyjnym nastąpiło w dniu 20 grudnia 2013 r. Zatwierdzenie dokumentacji geologicznej przez Komisję Zasobów Kopalni spodziewane jest w I półroczu 2014 r.
- W III kwartale 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. złożyła wniosek o przyznanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż soli potasowo-magnezowych wraz z kopalinami towarzyszącymi tj. rudami miedzi i solą kamienną w rejonie **Zatoki Puckiej**. W związku z zaistniałym stanem konkurencji pomiędzy Spółką a podmiotami trzecimi na wnioskowanym obszarze, aktualnie trwa postępowanie administracyjne

w przedmiocie udzielenia koncesji. W sierpniu 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. podpisała list intencyjny ze spółką Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych FOSFORY Sp. z o.o. dotyczący przyszłej współpracy w przypadku uzyskania koncesji, a dalej uruchomienia eksploatacji ze złóż soli potasowo-magnezowych. W ślad za ww. listem intencyjnym, w styczniu 2014 r. Spółka podpisała porozumienie z Gdańskimi Zakładami Nawozów Fosforowych FOSFORY Sp. z o.o. oraz spółką Grupa Azoty zakłady Azotowe „Puławy” S.A. dotyczące założeń współpracy w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobycia złóż soli potasowych, surowców fosforowych, soli kamiennej oraz metali nieżelaznych.

- W dniu 16 stycznia 2014 r., KGHM Polska Miedź S.A. podpisała ze spółką Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie list intencyjny określający ogólne zasady dotyczące ewentualnego podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych w takich obszarach działalności jak: przerób fosfogipsów, poszukiwanie złóż soli potasowej na rynkach obcych, pozyskanie dostępu do źródeł gazu ziemnego, budowa elektrowni poligeneracyjnej oraz poszukiwanie i wydobycie fosforytów. Strony ustaliły, że ewentualna realizacja wspólnych projektów w poszczególnych obszarach realizowana będzie w oparciu o szczegółowe umowy lub też poprzez tworzenie spółek typu joint venture.
- W O/ZG Polkowice-Sieroszowice **uruchomiono wydobycie soli** urządzeniami skipowymi. Oczekuje się wzrostu produkcji soli KGHM Polska Miedź S.A. z 425 tys. t do 1 mln t/rok. Jednocześnie Spółka analizuje możliwość lokowania powstających w hutach KGHM odpadów w wyrobiskach posolnych oraz produkcję soli warzonej.

W obszarze akwizycji i rozwoju zagranicznych aktywów górniczych w 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. kontynuowała realizację kluczowych projektów górniczych realizowanych poprzez spółkę KGHM INTERNATIONAL LTD. (wcześniej Quadra FNX):

Projekt Sierra Gorda w Chile (KGHM INTERNATIONAL LTD. 55%, Sumitomo Metal Mining and Sumitomo Corporation 45%)

W 2013 r. kontynuowane były prace związane z budową kopalni odkrywkowej na jednym z największych na świecie złóż miedzi, molibdenu i złota Sierra Gorda zlokalizowanym w północnej części Chile. Docelowo, planowana średnia roczna produkcja to 220 tys. ton miedzi, 11 tys. ton molibdenu, 2 tony złota. Okres eksploatacji wynosi ponad 20 lat. Uruchomienie wydobycia planowane jest w połowie 2014 roku.

W 2013 r. dokonano weryfikacji nakładów inwestycyjnych projektu Sierra Gorda. Szacowane całkowite nakłady inwestycyjne na uruchomienie projektu wyniosą ok. 4 mld USD wobec 2,9 mld USD prognozowanych w lutym 2011 r. Głównymi czynnikami wzrostu nakładów są przyczyny niezależne od inwestora: rosnące koszty pracy oraz usług i materiałów w górnictwie w Chile, inflacja, aprecjacja chilijskiego peso, zmiany przepisów w odniesieniu do prac budowlanych i ochrony środowiska oraz zmiany zakresu projektu. Kwota zweryfikowanych łącznych nakładów inwestycyjnych nie uwzględnia możliwych do osiągnięcia oszczędności, w tym efektów stosowania polityki zabezpieczeń i możliwego wdrożenia programu leasingu maszyn górniczych na potrzeby projektu.

Projekt Sierra Gorda w zakresie pierwszego etapu znajduje się w zaawansowanej fazie realizacji prac budowlano-konstrukcyjnych. Realizacja projektu przebiega zgodnie z harmonogramem, a jej zaawansowanie na koniec 2013 r. wniosło 86%. W grudniu 2013 r. łączna liczba osób pracujących przy budowie kopalni wyniosła ponad 9 tys.

W ramach pierwszego etapu inwestycyjnego w zakresie budowy infrastruktury technicznej kopalni ukończono główne prace związane z budową podstawowej infrastruktury, w tym budynków socjalnych oraz ujęcia wody słodkiej, zakończono prace projektowe oraz budowę zasilających sieci energetycznych 220kV i 110kV wraz ze stacjami i podstacjami. W zakresie budowy głównych obiektów technologicznych kontynuowano prace nad montażem instalacji, maszyn i urządzeń ciągu technologicznego.

Ponadto kontynuowano prace związane ze zdejmowaniem nadkładu (w tym rudy tlenkowej) niezbędne dla udostępnienia właściwego złoża rud. Do końca grudnia 2013 r. zdjęto 158,8 mln ton skały, tj. około 81% docelowej ilości.

Ruda tlenkowa obecnie jest odkładana na osobnych hałdach oraz przeprowadzane są testy dotyczące jej potencjalnego przerobu. Podjęto prace projektowe mające na celu przygotowanie założeń do uruchomienia instalacji odzyskiwania metalu z wykorzystaniem technologii SX/EW.

W zakresie przygotowania drugiego etapu inwestycyjnego mającego na celu zwiększenie mocy przerobowych zakładu przerobczego ze 110 tys. ton do 190 tys. ton rudy na dobę realizowano prace projektowe związane z rozbudową infrastruktury zakładu przerobczego.

Projekt Victoria w zagłębiu Sudbury w Kanadzie (KGHM INTERNATIONAL LTD. 100%)

Projekt opisany jest w rozdziale 2.2 Inwestycje kapitałowe. W sierpniu 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. - za pośrednictwem swoich spółek zależnych: KGHM INTERNATIONAL LTD. i FNX Mining Company Inc. - na mocy umowy podpisanej z Vale Canada Ltd. stał się 100%-owym właścicielem projektu. W drodze negocjacji, Vale Canada Ltd. zgodziła się na odstąpienie od udziału w projekcie w zamian za opłatę NSR (Net Smelter Return royalty) w wysokości 2,25% przez cały okres życia kopalni, zobowiązując się jednocześnie do kupowania całości rudy z kopalni Victoria i przerabiania jej w swoim zakładzie Clarabelle w Sudbury.

Do końca 2013 r. złożono wnioski o wszystkie niezbędne pozwolenia środowiskowe oraz opracowano plan zamknięcia kopalni, którego głównym celem jest określenie zasad rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji. W ciągu roku prowadzono prace inżynieryjne w zakresie budowy infrastruktury naziemnej, zamówiono części do maszyn wyciągowych, a obecnie trwają przygotowania do głębinienia pierwszego szybu. Zorganizowano również spotkania i rozmowy z ludnością rdzenną zamieszkującą pobliskie tereny.

W czwartym kwartale 2013 r. rozpoczęto wyrównywanie terenu pod budowę przyszłej infrastruktury kopalni.

Projekt Afton-Ajax w Kanadzie (KGHM Polska Miedź S.A. 80%, Abacus Mining and Exploration Corp. 20%)

Projekt Afton-Ajax zlokalizowany na południe od miasta Kamloops (Kolumbia Brytyjska) w Kanadzie, zakłada budowę i funkcjonowanie kopalni odkrywkowej miedzi i złota oraz zakładu wzbogacania rudy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Projekt jest aktualnie na etapie uzyskiwania niezbędnych pozwoleń środowiskowych i górniczych. Niezależnie prowadzone są szczegółowe prace inżynieryjne przygotowujące do budowy kopalni. W 2013 r. przeprowadzono szereg prac geologicznych na obszarze projektu, które wykazały znaczący potencjał występowania mineralizacji miedziowej. Dodatkowe prace geologiczne, w tym kolejna kampania wierceń eksploracyjnych i badań geofizycznych, które pozwolą na dokładniejsze rozpoznanie zidentyfikowanego potencjału złożowego planowane są w 2014 r. Jednocześnie podjęto decyzję o przygotowaniu alternatywnego planu zagospodarowania zakładu górniczego, który pozwoli zarówno zmaksymalizować wartość Projektu Afton-Ajax jak i zmniejszyć jego wpływ na środowisko.

Inną ważną inicjatywą, która ma przyczynić się do wzrostu produkcji miedzi Spółki jest **intensyfikacja przetopu złomu**. W 2013 r. rozpoczęto analizy i optymalizację przyjętych w Koncepcji Programowo-Przestrzennej rozwiązań techniczno-technologicznych dla poszczególnych węzłów produkcyjnych projektowanej inwestycji budowy nowej linii technologicznej do przerobu wtórnych materiałów miedzianośnych.

Filar III – Dywersyfikacja przychodów i uniezależnienie się od cen energii

Celem dywersyfikacji przychodów oraz uniezależnienia się od cen energii istotnymi z punktu widzenia szans biznesowych dla KGHM Polska Miedź S.A. były **inwestycje w sektorze energetycznym, głównie w segmencie wytwarzania energii (Filar III)**. Produkcja energii elektrycznej jest z punktu widzenia KGHM jednym z najatrakcyjniejszych sektorów, nieskorelowanym z koniunkturą na rynkach metali i jest bardziej stabilnym źródłem przychodów.

W zakresie zwiększenia produkcji energii na własne potrzeby energetyczne kontynuowano projekty, których realizacja pozwoli na zabezpieczenie potrzeb energetycznych KGHM Polska Miedź S.A. w ok. 30% (obecnie produkcja energii ze źródeł własnych spółki Energetyka Sp. z o.o. stanowi 10% - ok. 250 GWh łącznego rocznego zapotrzebowania Spółki na energię - ok. 2 600 GWh) oraz doprowadzi do dywersyfikacji portfela wytwórczego i znacząco obniży ekspozycję Spółki na ryzyko polityki klimatycznej, zmian cen paliw i energii elektrycznej.

Najistotniejszymi projektami w tym obszarze są:

- **„Budowa bloków gazowo-parowych w EC Głogów i EC Polkowice”** o mocy zainstalowanej 90 MWe i planowanej produkcji energii elektrycznej 560 000 MWh przeznaczonej w całości na własne potrzeby energetyczne Spółki. W latach 2010-2013 zrealizowano prace budowlano-montażowe urządzeń oraz instalacji bloków gazowo-parowych w obu lokalizacjach. W 2013 r. prowadzono odbiory końcowe oraz testy rozruchowe bloków gazowo-parowych. W dniu 5 listopada 2013 r. przekazano do eksploatacji blok gazowo-parowy w EC Polkowice. Przekazanie bloku gazowo-parowego w EC Głogów nastąpi na początku II kwartału 2014 r.
- **„Budowa badawczej instalacji podziemnego zgazowania węgla brunatnego w obszarze LGOM”**. W ramach uzyskanej w 2012 r. koncesji na rozpoznanie złoża węgla brunatnego w rejonie Głogowa na wytypowanym obszarze zlokalizowanym w rejonie LGOM w 2013 r. kontynuowano program prac geologicznych (w 2013 r. wykonano 9 otworów wiertniczych) oraz specjalistyczne badania geologiczne mające na celu poszukiwanie i rozpoznanie zasobów węgla brunatnego. Pozytywne wyniki prac geologicznych pozwolą na podjęcie decyzji o wystąpieniu o uzyskanie koncesji na eksploatację ww. złoża przy wykorzystaniu badawczej instalacji podziemnego zgazowania węgla brunatnego.

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. kontynuowała uczestnictwo w realizacji najważniejszych projektów energetycznych o zasięgu krajowym. Udział w tych projektach przyczyni się do zapewnienia dostaw energii dla Spółki w optymalnej cenie.

Główne inicjatywy w tym obszarze to:

„Budowa źródła wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o wykorzystanie gazu ziemnego, jako surowca do jej produkcji na terenie obecnej Elektrowni Blachownia”.

W ramach realizacji porozumienia zawartego w dniu 20 stycznia 2010 r. z TAURON Polska Energia S.A. i TAURON Wytwarzanie S.A. oraz na podstawie uzyskanej w dniu 23 lipca 2012 r. zgody Komisji Europejskiej (właściwego organu ochrony konkurencji) w sprawie koncentracji, w dniu 5 września 2012 r. KGHM utworzyła spółkę celową z TAURON Wytwarzanie S.A. pod nazwą „Elektrownia Blachownia Nowa Sp. z o.o.” KGHM objęła 50% udziałów w kapitale zakładowym spółki celowej. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 65 mln zł.

Wraz z zawiązaniem Spółki, została podpisana Umowa Wspólników regulująca szczegółowe zasady współpracy stron przy realizacji przedsięwzięcia obejmującego przygotowanie, budowę oraz eksploatację bloku gazowo-parowego o mocy ok. 850 MW na terenie, należącej do wytwórczej spółki Grupy TAURON, Elektrowni Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu. Zgodnie z Umową Wspólników łączne nakłady na inwestycję w latach 2012-2017 oszacowano na około 3,5 mld zł. Założono realizację projektu w formule *project finance* - co najmniej 50% jego budżetu zostanie sfinansowane ze źródeł zewnętrznych.

W 2013 r. spółka celowa wykonała analizy konkurencyjności planowanej jednostki wytwórczej w różnych scenariuszach rynkowych i wariantach technologicznych. W dniu 30 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A. i TAURON Wytwarzanie S.A. (spółka zależna TAURON) podpisały Porozumienie, na mocy którego postanowiono o czasowym zawieszeniu realizacji projektu budowy bloku gazowo-parowego w spółce „Elektrownia Blachownia Nowa” Sp. z o.o. Przyczyną zawieszenia jest bieżąca sytuacja na rynku energii elektrycznej i gazu skutkująca wzrostem ryzyka inwestycyjnego i powstała w związku z tym potrzebą weryfikacji i optymalizacji projektu.

Wyrażając wolę kontynuowania projektu wspólnej budowy bloku gazowo-parowego przez spółkę „Elektrownia Blachownia Nowa” Sp. z o.o., strony zobowiązały się do zapewnienia dalszego funkcjonowania spółki „Elektrownia Blachownia Nowa” Sp. z o.o., zabezpieczenia dotychczasowych rezultatów projektu, w szczególności zapewnienia aktualności posiadanej dokumentacji, oraz dodatkowo zobowiązały się do ciągłego monitorowania rynku energii i otoczenia regulacyjnego, pod kątem możliwie szybkiego wznowienia realizacji projektu.

Strony porozumienia postanowiły, że decyzja o wznowieniu realizacji Projektu zapadnie w drodze odrębnego porozumienia, które zgodnie z przewidywaniami stron porozumienia powinno zostać podpisane do dnia 31 grudnia 2016 r.

„Poszukiwanie i zagospodarowanie złóż gazu z łupków w Polsce (Projekt KCT)”

W 2013 r. strony zawartej w dniu 4 lipca 2012 r. Umowy Ramowej w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków pomiędzy Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A., KGHM Polska Miedź S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TAURON Polska Energia S.A. i ENEA S.A. prowadziły uzgodnienia i analizy biznesowo-podatkowe w zakresie potencjalnego modelu współpracy.

W związku z wydłużeniem procesu rokowań w zakresie szczególnych warunków współpracy w dniu 21 lutego 2013 r. strony Umowy Ramowej postanowiły o przedłużeniu terminu na ustanowienie szczegółowych warunków współpracy do dnia 4 maja 2013 r. podpisując Aneks do Umowy Ramowej. Zgodnie z zapisami Aneksu ustalono, że jeśli w terminie do dnia 4 maja 2013 r. strony Umowy Ramowej nie uzgodnią szczegółowych warunków współpracy, Umowa może zostać wypowiedziana przez każdą ze Stron. Ponadto, jeżeli w ciągu trzech miesięcy po dokonaniu tych uzgodnień, strony nie uzyskają wszystkich wymaganych zgód korporacyjnych lub jeżeli do dnia 31 grudnia 2013 r. nie zostaną uzyskane wymagane zgody na dokonanie koncentracji, Umowa wygaśnie.

Umowa Ramowa w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków zawarta dnia 4 lipca 2012 r. pomiędzy Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A., KGHM Polska Miedź S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TAURON Polska Energia S.A. i ENEA S.A. wygasła w dniu 31 grudnia 2013 r.

„Przygotowanie budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej”.

W 2013 r. strony (KGHM Polska Miedź S.A., ENEA S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. oraz TAURON Polska Energia S.A.) podpisanego w dniu 5 września 2012 r. listu intencyjnego dotyczącego nabycia udziałów w spółce celowej, powołanej do budowy i eksploatacji pierwszej polskiej elektrowni jądrowej kontynuowały analizy koncepcyjne m.in. w zakresie modelu biznesowego współpracy i analiz wykonalności ekonomicznej projektu. W dniu 25 czerwca 2013 r. strony zawarły porozumienie w sprawie kontynuowania prac związanych z wypracowaniem projektu umowy nabycia udziałów w spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej.

W dniu 23 września 2013r. strony parafowały projekt umowy wspólników PGE EJ1 sp. z o.o. („Umowa Wspólników”), która zostanie podpisana po uzyskaniu niezbędnych zgód korporacyjnych każdej ze stron. Umowa Wspólników zobowiąże jej strony do zawarcia Umowy nabycia udziałów w PGE EJ1 sp. z o.o., spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej („Umowa Nabycia Udziałów”). Zgodnie z zapisami Umowy Wspólników, PGE sprzeda na rzecz pozostałych stron Umowy Wspólników pakiet 438.000 udziałów stanowiących łącznie 30% w kapitale zakładowym PGE EJ1 sp. z o.o. w następstwie czego PGE będzie posiadała 70% w kapitale zakładowym PGE EJ1 sp. z o.o. KGHM Polska Miedź S.A. nabędzie 146.000 udziałów stanowiących 10% w kapitale zakładowym PGE EJ1 sp. z o.o. Umowa Wspólników zawiera także zasady uczestnictwa wszystkich stron w zakresie projektu przygotowania i budowy elektrowni jądrowej w Polsce. PGE i każdy z partnerów biznesowych będzie zobowiązany do zawarcia Umowy Nabycia Udziałów po spełnieniu się dwóch warunków zawieszających:

- uzyskania decyzji w sprawie bezwarunkowej zgody Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji,
- przyjęcia w 2013 r. przez Radę Ministrów w drodze uchwały Programu Polskiej Energetyki Jądrowej.

Pomimo niespełnienia się warunków zawieszających przewidzianych w parafowanym Projekcie „Umowy Wspólników”, strony postanowiły o kontynuacji prac w projekcie przygotowania i budowy elektrowni jądrowej w Polsce oraz wypracowaniu zaktualizowanych zapisów w projekcie „Umowy Wspólników”.

Filar IV – Wsparcie regionu

KGHM Polska Miedź S.A., przyjmując na siebie odpowiedzialność za wpływ na otoczenie społeczne i środowisko naturalne, w którym funkcjonuje, w 2013 r. realizowała prace przygotowawcze związane z wdrożeniem przyjętej w 2012 r. Strategii CSR (*Corporate Social Responsibility*) - **społecznej odpowiedzialności biznesu**.

Strategia uwzględnia całokształt społecznych, etycznych i środowiskowych aspektów w działalności biznesowej firmy oraz pełną odpowiedzialność i przejrzystość w zarządzaniu relacjami z interesariuszami Spółki m.in.: pracownikami, klientami, akcjonariuszami, dostawcami, społecznością lokalną. Celem priorytetowym zawartych w Strategii CSR założeń i działań jest osiągnięcie tak istotnej równowagi między efektywnością i dochodowością Spółki, a szeroko pojętym interesem społecznym otoczenia, w którym firma prowadzi działalność biznesową. Główne Inicjatywy Strategii CSR obejmują:

- tworzenie innowacyjnych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie działalności produkcyjnej KGHM na środowisko naturalne,
- budowanie pozycji „dobrego sąsiada” i zaufanego inwestora,
- etyka i przejrzystość w zarządzaniu relacjami z interesariuszami,
- dbałość o pracowników.

Wiarygodnymi świadectwami odpowiedzialności KGHM Polska Miedź S.A. za otoczenie oraz interesariuszy jest szereg działań jakie firma podejmowała w 2013 r. w wielu obszarach wyznaczonych przez Strategię CSR. Jako innowator przyjazny środowisku Spółka weszła do Systemu Zarządzania Emisjami CO₂ oraz opracowała program redukcji zużycia energii w procesie produkcji. Jako sprawnie zarządzany partner biznesowy firma utrzymała pozycję w prestiżowym indeksie spółek giełdowych zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony - RESPECT Index oraz podjęła daleko zaawansowane prace nad przyjęciem kodeksu etyki. Dbając o pozycję dobrego sąsiada Spółka wspomogła wiele cennych inicjatyw i projektów służących społecznemu rozwojowi regionu. KGHM Polska Miedź S.A. partycypowała w regionalnych projektach sponsoringowych, poprzez Fundację Polska Miedź dofinansowała niemal 400 projektów instytucjonalnych oraz przyznała ponad 1300 darowizn osobom fizycznym. Prace związane z wdrożeniem programu klimatyzacji stanowiskowej w zakładach Górniczych oraz II edycja Programu Kopalnia Talentów - to z kolei istotne projekty realizowane w obszarze odpowiedzialności firmy za pracowników.

KGHM Polska Miedź S.A. jako globalny uczestnik światowych rynków miedzi i srebra spełnia międzynarodowe standardy w obszarze działalności społecznie odpowiedzialnej. Dlatego też Strategia CSR obejmuje zasady postępowania zgodne z międzynarodowymi wytycznymi: normą ISO 26000, standardem AA1000 oraz wytycznymi CSR dla sektora wydobywczego ICMM (Międzynarodowej Rady ds. Metali i Górnictwa). W oparciu o międzynarodowe standardy w 2012 r. Spółka wydała pierwszy Raport Społecznej Odpowiedzialności Biznesu za lata 2010-2011 oraz rys historyczny społecznej odpowiedzialności Spółki w latach 1961- 2011. W 2013 r. Spółka wydała Raport Społecznej Odpowiedzialności Biznesu za 2012 r., przedstawiający wyniki działań Spółki podejmowanych w ramach zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego biznesu. Raport wydawany został na poziomie aplikacji B wytycznych GRI (*Global Reporting Initiative*).

Filar V – Rozwój umiejętności i sprawności organizacyjnej

Realizacja strategicznego rozwoju KGHM Polska Miedź S.A. wspierana jest poprzez działania ukierunkowane na stałe **doskonalenie umiejętności i sprawności organizacyjnej**. W raportowanym okresie Spółka kontynuowała realizację założonych w tym filarze inicjatyw ukierunkowanych na rozwój pracowników oraz potencjału zarządczego Spółki, wśród których należy wymienić:

- budowanie systemów kształcenia i programów szkoleń pracowniczych,
- planowanie karier i zarządzanie kompetencjami oraz wiedzą,
- optymalizowanie procesu rekrutacji i adaptacji zawodowej, programy rozwoju młodych talentów,
- planowanie systemu ocen pracowniczych oraz odpowiedniej motywacji pracowników,
- rozwijanie systemów komunikacji wewnętrznej i kształtowanie kultury organizacyjnej,
- kontynuowanie projektów porządkujących normy i systemy zarządzania w organizacji (m.in. wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania, systemu zarządzania projektami, programami i portfelami, systemu zarządzania ryzykiem korporacyjnym),
- usprawnienia zarządzania i nadzoru nad inwestycjami realizowanymi w Grupie Kapitałowej.

2.2. Inwestycje kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiadała bezpośrednio udziały i akcje 22 spółek zależnych, 1 spółki będącej wspólnym przedsięwzięciem, 2 spółek pozostałych (w których udział jest niższy niż 20%) oraz certyfikaty inwestycyjne 4 funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych. Dziewięć jednostek bezpośrednio zależnych posiadało większościowe udziały w przynajmniej jednym podmiocie zależnym. Największą Grupę Kapitałową, zarówno pod względem liczebności podmiotów, jak i wysokości kapitałów, stanowiła KGHM INTERNATIONAL LTD.

Podmioty, w których na dzień 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiadała bezpośrednio udziały, zostały zaprezentowane na Schemacie 3.

Cała Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. na koniec 2013 r. liczyła 82 podmioty o różnorodnym przedmiocie działania. Wśród nich są spółki realizujące podstawową działalność, tj.: produkcję górnictwem metali (m.in. miedzi, niklu, złota, platyny, palladu), poszukiwanie i eksploatację złóż miedzi i innych metali oraz spółki pracujące na rzecz głównego ciągu technologicznego, tj.: świadczące usługi budownictwa górnictwa, usługi transportowe, produkujące maszyny i urządzenia dla górnictwa, energię elektryczną i ciepłą, materiały wybuchowe oraz prowadzące prace badawcze i rozwojowe. Pozostałe jednostki, niepowiązane z ciągiem technologicznym, świadczą m.in. usługi ochrony zdrowia, lokowania środków pieniężnych.

W 2013 r. w celu usprawnienia modelu zarządzania Grupą Kapitałową dokonano zmian w strukturze organizacyjnej KGHM Polska Miedź S.A. Wydzielono komórki organizacyjne odpowiedzialne odpowiednio za nadzór nad krajowymi i zagranicznymi aktywami produkcyjnymi oraz komórkę nadzorującą spółki stanowiące inwestycje kapitałowe (w tym Fundusze Inwestycyjne) i będące elementem strategii CSR w Grupie Kapitałowej. W ramach realizacji Polityki koordynacji, wsparcia i integracji z KGHM INTERNATIONAL LTD., w związku z postępowaniem prac w zakresie integracji, w grudniu 2013 r. podjęto decyzję o zmianie struktury wspierającej realizację tej polityki. Ograniczono liczbę komitetów funkcjonalnych a ich zadania przejęte zostały do realizacji przez poszczególne, dotychczas funkcjonujące komórki organizacyjne Centrali KGHM Polska Miedź S.A.

Podmioty, w których na dzień 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiadała bezpośrednio udziały, akcje, certyfikaty inwestycyjne, zostały zaprezentowane na Schemacie 3.

Schemat 3. Podmioty, w których na dzień 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiadała bezpośrednio udziały, akcje, certyfikaty inwestycyjne*

KGHM Polska Miedź S.A.					
„Energetyka” sp. z o.o.	100%	KGHM Ecoren S.A.	100%	Fermat 1 S.à r.l.	100%
PeBeKa S.A.	100%	KGHM Metraco S.A.	100%	KGHM Kupfer AG	100%
KGHM ZANAM Sp. z o.o.**	100%	PHP „MERCUS” sp. z o.o.	100%	KGHM Kupferhandelsges.m.b.H.i L. (w likwidacji)	100%
INOVA Spółka z o.o.	100%	„MCZ” S.A.	100%	KGHM (SHANGHAI) COPPER TRADING CO., LTD.	100%
POL-MIEDŹ TRANS Sp. z o.o.	100%	KGHM TFI S.A.	100%	Abacus Mining & Exploration Corporation	7%
CBJ sp. z o.o.	100%	KGHM I FIZAN	100%		
KGHM CUPRUM sp. z o.o. - CBR	100%	KGHM III FIZAN	100%		
TUW - CUPRUM	97%	KGHM IV FIZAN	100%		
NITROERG S.A.	85%	KGHM V FIZAN	100%		
BIPROMET S.A.	66%	Zagłębie Lubin S.A.	100%		
„Elektrownia Błachownia Nowa” sp. z o.o.	50%	KGHM LETIA S.A.	85%		
		TAURON Polska *** Energia S.A.	10%		

* schemat nie obejmuje spółki KGHM CONGO S.P.R.L. w likwidacji, nad którą utracono kontrolę,

** zmiana nazwy (dawniej DFM ZANAM-LEGMET Sp. z o.o.),

*** udział KGHM Polska Miedź S.A. zgodnie z raportem bieżącym z dnia 23 marca 2011 r.

W ramach Grupy Kapitałowej Feramat 1 S.à r.l. ulokowane są podmioty realizujące strategię rozwoju bazy zasobowej, tj. KGHM INTERNATIONAL LTD. i KGHM AJAX MINING INC.

Główne inwestycje kapitałowe KGHM Polska Miedź S.A.

Do głównych inwestycji kapitałowych należy zaliczyć inwestycje z zakresu rozwoju bazy zasobowej oraz wzrostu produkcji miedzi, w ramach których czołowe miejsce zajmuje spółka KGHM INTERNATIONAL LTD. - jest to istotna inwestycja zarówno ze względu na wielkość poniesionych nakładów jak i udział w realizacji strategii Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Najważniejsze aktywa produkcyjne należące do Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. to kopalnie Robinson, Levack/Morrison oraz Franke.

Kopalnia Robinson

Lokalizacja	Nevada, USA
Własność	100% Robinson Nevada Mining Company - spółka 100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	złoto
Typ złoża	porfirowe/ skarnowe
Czas życia kopalni	2020
Produkt końcowy	koncentrat miedzi
Produkcja (2013 r.)	48,9 tys. t Cu, 45,1 tys. oz TPM*
Zatrudnienie (2013 r.)	589

*TPM – metale szlachetne: złoto, platyna, pallad

Kopalnia zlokalizowana jest w hrabstwie White Pine, w stanie Nevada, około 11 km na zachód od Ely (ok. 400 km na północ od Las Vegas), w paśmie górskim Egan, na średniej wysokości 2 130 m n.p.m., w pobliżu autostrady nr 50.

Kopalnia obejmuje 3 duże wyrobiska: Liberty (ponownie uruchomiono wydobycie w 2013r.), Tripp-Veteran (zamknięte) oraz Ruth, w którym prowadzi się produkcję. Ruda jest wydobywana konwencjonalnymi metodami odkrywkowymi, a następnie przerabiana na koncentrat miedzi i złota w zakładzie przeróbki.

Kopalnia Levack / Morrison

Lokalizacja	Zagłębie Sudbury, Ontario, Kanada
Własność	100% FNX Mining Company - spółka 100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	nikiel, platyna, pallad, złoto
Typ złoża	spągowe (footwall)/ kontaktowe Ni
Czas życia kopalni	2020
Produkt końcowy	ruda miedzi
Produkcja (2013 r.)	18,8 tys. t Cu, 2,9 tys. t Ni, 44,5 tys. oz TPM*
Zatrudnienie (2013 r.)	279

*TPM – metale szlachetne: złoto, platyna, pallad

Kopalnia jest częścią kompleksu Levack, który obejmuje dwie kopalnie: McCreedy West i Levack (złoża Morrison). Kopalnia znajduje się w granicach miasta Sudbury, w regionie Ontario w Kanadzie. Kopalnia Levack, do której należy znajdująca się poniżej jej zasobów złoża Morrison, jest zlokalizowana na zachodniej granicy bogato zmineralizowanej części północnego pasma (North Range) kompleksu skał magmowych SIC (Sudbury Igneous Complex) w Zagłębiu Sudbury. Jest on eliptyczną strukturą o długości 60 km i szerokości 30 km, która związana jest ze znaczącymi ekonomicznie zasobami niklu, miedzi, platyny, palladu, złota, i innych metali). Kopalnia łączy się ze wschodnią częścią kopalni McCreedy West.

Złoża jest udostępnione oraz eksploatowane za pomocą dzierżawionej infrastruktury przyległej kopalni Craig należącej do Xstrata Nickel. W złożu Morrison najpowszechniej występuje mineralizacja w formie żyłowej. Eksploatacja prowadzona jest na poziomie 4030 (ok. 1228 m) przy pomocy technik górniczych uzależnionych od geometrii złoża - głównie jest to zmechanizowana metoda selektywnego wybierania z podsadzaniem kolejnych poziomów od dołu do góry. Prowadzone jest rozpoznanie wierceniami niższej partii złoża powyżej poziomu 4700 (ok. 1433m).

Całość rudy wydobywanej z kopalni jest przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale.

Kopalnia Franke

Lokalizacja	Region Antofagasta, Chile
Własność	100% Sociedad Contractual Minera Franke - spółka 100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	brak
Typ złoża	IOCG (iron oxide copper gold)
Czas życia kopalni	2020
Produkt końcowy	katody miedziane
Produkcja (2013 r.)	19,9 tys. t Cu
Zatrudnienie (2013 r.)	534

Kopalnia jest zlokalizowana na pustynnym obszarze w północnym Chile, w regionie Altamira, blisko południowej granicy regionu Antofagasta, w pobliżu drogi publicznej łączącej kopalnię z autostradą Pan-American.

Wydobycie prowadzone jest konwencjonalnymi metodami odkrywkowymi na dwóch złożach: China (część większego obszaru górniczego Pelusa) i Franke. Przeróbka rudy ze względu na jej charakter odbywa się poprzez ługowanie na hałdzie, ekstrakcję uzyskanego roztworu oraz elektrolizę miedzi metalicznej z zatężonego roztworu. Produktem końcowym jest miedź elektrolityczna w postaci katod.

DMC – usługi górnicze

Pod marką DMC Mining Services, grupa spółek FNX Mining Company Inc., Raise Boring Mining Services S.A. de C.V. oraz DMC Mining Services Corporation świadczy usługi w zakresie głębinienia szybów, robót przygotowawczych, budowy naziemnych i podziemnych obiektów kopalń, wiertnictwa górniczego, drażenia tuneli na potrzeby budownictwa ogólnego, analiz opłacalności oraz projektowania.

Najważniejszymi obecnie aktywami KGHM Polska Miedź S.A. w fazie rozwojowej są projekty Sierra Gorda oraz Victoria.

Projekt Sierra Gorda

Lokalizacja	Region II, Chile
Własność	55% KGHM INTERNATIONAL LTD, 45% spółki grupy Sumitomo - Sumitomo Metal Mining Co., Ltd. (31,5%) i Sumitomo Corporation (13,5%)
Typ kopalni	odkrywkowa
Kopalina główna	ruda miedzi
Metale towarzyszące	molibden, złoto
Czas życia kopalni	około 20 lat
Produkt końcowy	koncentrat miedzi, koncentrat molibdenu
Prognozowana produkcja	ok. 220 tys. ton Cu, 11 tys. ton Mo, 2 tony Au
Rozpoczęcie produkcji	2014 r.

KGHM INTERNATIONAL LTD. nabył projekt w 2008 r. Od września 2011 r. projekt Sierra Gorda jest wspólnym przedsięwzięciem (w ramach spółki JV Sierra Gorda S.C.M.) KGHM INTERNATIONAL LTD. (55%) i spółek Grupy Sumitomo. Jest to kluczowy projekt rozwojowy w Grupie Kapitałowej KGHM ze względu na skalę - powstanie jedna z największych kopalń miedzi, molibdenu i złota na świecie, która poprawi pozycję kosztową Grupy.

Projekt Sierra Gorda zlokalizowany jest na pustyni Atacama, na obszarze administracyjnym Sierra Gorda w regionie Antofagasta, na północy Chile ok. 60 km na południowy zachód od miasta Calama. Projekt położony jest na poziomie 1 700 m n.p.m. w odległości 4 km od miejscowości Sierra Gorda, posiadającej węzeł komunikacyjny wraz z bezpośrednim dostępem do autostrady i połączenia kolejowego. Energia do projektu ma pochodzić z linii energetycznej prowadzonej z Mejillones, a także z lokalnej elektrowni. Woda zaopatrująca projekt, pochodząca z odsolenia wody morskiej, będzie pompowana stalowym rurociągiem. Produkowane koncentraty miedzi i molibdenu będą przewożone do portu Antofagasta, a stamtąd wysyłane drogą morską do hut na świecie.

Złoże Sierra Gorda jest jednym z największych na świecie złóż miedziowo-molibdenowych, obejmującym zarówno siarczkowe, jak i znajdujące się ponad nimi tlenkowe rudy miedzi. Rozwój projektu Sierra Gorda zakłada dwa etapy inwestycyjne. Pierwszy etap obejmuje budowę konwencjonalnej kopalni odkrywkowej (urabianie za pomocą materiałów wybuchowych oraz koparek, załadunek oraz transport rudy do przeróbki), infrastrukturę (m.in. staw osadowy, linia energetyczna, rurociąg wody słonej) oraz zakład przeróbki z instalacją separacji koncentratu molibdenu (kruszarki wysokociśnieniowe, młyny kulowe i konwencjonalna flotacja) o mocy przerobowej 110 tysięcy ton rudy dziennie – uruchomienie kopalni II kwartał 2014 r. W drugim etapie, planowane jest zwiększenie zdolności przerobowych zakładu przeróbki do 190 tysięcy ton rudy dziennie. Ruda tlenkowa składowana jest osobno do ewentualnego późniejszego ługowania na hałdzie. Projekt posiada również potencjał eksploracyjny w sąsiadujących obszarach.

Szacowane całkowite nakłady inwestycyjne projektu wynoszą ok. 4 mld USD. Projekt Sierra Gorda finansowany jest z trzech źródeł – przez strony przedsięwzięcia (KGHM INTERNATIONAL LTD. i spółki Grupy Sumitomo) oraz ze środków uzyskanych z kredytu. Kredyt w wysokości 1 000 mln USD został udzielony na okres 9,5 lat przez konsorcjum instytucji finansowych: Japan Bank for International Cooperation oraz cztery banki prywatne Mizuho Corporate Bank, Ltd., Sumitomo Mitsui Banking Corporation, The Bank of Tokyo Mitsubishi UFJ, Ltd. i The Sumitomo Trust & Banking Co., Ltd. Kredyt ten ma charakter finansowania typu „project finance” bez regresu do KGHM INTERNATIONAL LTD.

Realizacja projektu przebiega zgodnie z harmonogramem i w ramach założonego budżetu. Status zaawansowania projektu na koniec 2013 r. wynosi 86%.

Dnia 26 lutego 2014 r. na wniosek społeczności lokalnej Sąd Apelacyjny w Antofagascie unieważnił zezwolenie środowiskowe wydane przez Urząd Środowiskowy Regionu II na transport oraz składowanie w porcie Antofagasta koncentratu miedzi należącego do Sierra Gorda S.C.M. Pozwani tj. Urząd Środowiskowy Regionu II Chile, spółki Antofagasta Railway Company PLC i Sierra Gorda S.C.M. oraz Międzynarodowy Port Antofagasta stoją na stanowisku, że pozwolenie środowiskowe zostało uzyskane zgodnie z prawem, a roszczenia strony skarżące są prawnie nieuzasadnione. Pozwani są w trakcie składania apelacji od tej decyzji.

Projekt Victoria

Lokalizacja	Sudbury Basin, Ontario, Kanada
Własność	100% KGHM INTERNATIONAL LTD.
Typ kopalni	podziemna
Kopalina główna	ruda miedziowo-niklowa
Metale towarzyszące	metale szlachetne (złoto) i należące do grupy platynowców (platyna, pallad)
Czas życia kopalni	około 14 lat
Produkt końcowy	koncentrat miedzi, koncentrat niklu
Prognozowana produkcja	16 tys. t Ni, 15 tys. t Cu
Rozpoczęcie produkcji	2018-2019, pełna zdolność 2023

Projekt zlokalizowany jest w kanadyjskiej prowincji Ontario, w odległości około 35 km na zachód od miasta Sudbury. W 2002 r. KGHM INTERNATIONAL LTD. nabył prawa do złóż mineralnych na obszarze Victoria i rozpoczął prace poszukiwawcze na tym terenie. Na podstawie danych z odwiertów prowadzonych do końca 2011r. udokumentowano 14,5 mln ton rudy w kategorii „inferred resources” (zasoby wywnioskowane/przypuszczalne), o średnich zawartościach 2,5% Cu, 2,5% Ni oraz 7,6 g/t metali szlachetnych.

W sierpniu 2013 r. KGHM INTERNATIONAL LTD. i FNX Mining Company Inc. podpisały umowę z Vale Canada Limited, zgodnie z którą Vale nie skorzysta z prawa „buy back right”, a KGHM INTERNATIONAL LTD. pozostanie 100% właścicielem projektu w zamian za opłatę „Net Smelter Return royalty” od całej przyszłej produkcji z kopalni w wysokości 2,25%. Obecny scenariusz zakłada realizację projektu w dwóch etapach. Pierwszy z nich, obecnie realizowany, ma kluczowe znaczenie i opiera się na wykonaniu szybu eksploracyjnego, który umożliwi prowadzenie robót udostępniających oraz wykonanie niezbędnych wierceń w ramach zaawansowanej kampanii eksploracyjnej, mającej na celu potwierdzenie i udokumentowanie zasobów miedzi i niklu w odpowiedniej kategorii.

Całość rudy wydobywanej z kopalni będzie przerabiana w zakładzie Clarabelle w Sudbury, należącym do Vale.

Inne istotne inwestycje

Z punktu widzenia zabezpieczenia ciągłości pracy ciągu technologicznego KGHM Polska Miedź S.A., istotne są inwestycje w spółki krajowe działające na jego rzecz, w tym m.in.:

- PeBeKa S.A. – wykonawca robót górniczych,
- KGHM ZANAM Sp. z o.o. – dostawca i serwisant maszyn górniczych, świadczy również usługi utrzymania ruchu w wybranych obszarach,
- KGHM Metraco S.A. – dostawca złomów miedzi,
- „Energetyka” sp. z o.o. – spółka zabezpiecza część potrzeb energetycznych KGHM Polska Miedź S.A.

Pod względem wysokości zaangażowanego kapitału, istotną inwestycję stanowią akcje spółki TAURON Polska Energia S.A., notowanej na WGPW.

Inwestycje zrealizowane w 2013 r., zmiany w strukturze Grupy

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. zrealizowała inwestycje kapitałowe na łączną kwotę 87 mln zł, poprzez zakup Certyfikatów Inwestycyjnych w Funduszach zarządzanych przez spółkę należącą do Grupy Kapitałowej - KGHM TFI S.A. oraz objęcie udziałów i akcji w dwóch spółkach zależnych: KGHM Kupfer AG i KGHM LETIA S.A.

Zakup certyfikatów FIZAN

KGHM Polska Miedź S.A. jest jedynym uczestnikiem Funduszy Inwestycyjnych zarządzanych przez KGHM TFI S.A.

W kwietniu 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. objęła certyfikaty inwestycyjne KGHM II FIZAN, o łącznej cenie emisyjnej 42 mln zł. Środki pozyskane z emisji ww. certyfikatów zostały przeznaczone na lokaty. W czerwcu 2013 r. zgromadzenie inwestorów Funduszu podjęło uchwałę o jego rozwiązaniu, a lokaty zostały przeniesione do KGHM V FIZAN. KGHM II FIZAN został wykreślony z rejestru 4 października 2013 r.

W maju 2013 r. zostały zarejestrowane dwa nowe fundusze inwestycyjne zamknięte: KGHM IV FIZAN i KGHM V FIZAN. KGHM Polska Miedź S.A. objęła certyfikaty inwestycyjne KGHM IV FIZAN o łącznej cenie emisyjnej 1 mln zł i certyfikaty inwestycyjne KGHM V FIZAN o łącznej cenie emisyjnej 42 mln zł. KGHM IV FIZAN jest dedykowany projektom w obszarze nieruchomości. W ramach projektów KGHM V FIZAN realizowane będą procesy restrukturyzacyjne wybranych spółek Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. dwukrotnie obejmowała certyfikaty inwestycyjne KGHM I FIZAN, którego celem jest budowa jednego podmiotu integrującego uzdrowiskowe spółki portfelowe – POLSKĄ GRUPĘ UZDROWISK. We wrześniu 2013 r. objęto certyfikaty o łącznej cenie emisyjnej 7,4 mln zł - z przeznaczeniem między innymi na odkup pozostałych akcji i udziałów spółek uzdrowiskowych od Skarbu Państwa. W grudniu 2013 r. objęto certyfikaty o łącznej cenie emisyjnej 22 mln zł, z przeznaczeniem na odkup pozostałych akcji i udziałów spółek uzdrowiskowych od pracowników.

Objęcie akcji w spółkach bezpośrednio zależnych

W lutym 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. objęła akcje w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zależnej KGHM Kupfer AG i opłaciła je wkładem pieniężnym w kwocie 1 600 tys. EUR (7 mln zł). Środki z podwyższenia kapitału zostały przeznaczone na sfinansowanie pierwszej fazy badań w ramach II etapu projektu Weisswasser obejmującego poszukiwanie i rozpoznawanie złóż miedzi po niemieckiej stronie Nysy Łużyckiej, w okolicach miejscowości Weisswasser (Saksonia).

W październiku 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. objęła akcje w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zależnej KGHM LETIA S.A. i opłaciła je wkładem pieniężnym w kwocie 7,5 mln zł. Udział w kapitale zakładowym Spółki wzrósł z 85,45% do 88,58%. KGHM LETIA S.A. prowadzi działalność parku technologicznego, zajmuje się sprzedażą i wynajmem nieruchomości. Środki z podwyższenia kapitału zostały przeznaczone na spłatę pożyczki udzielonej przez KGHM Polska Miedź S.A. w celu między innymi dokończenia inwestycji Letia Business Center.

Finansowanie projektu Afton-Ajax

W 2013 r. w celu finansowania projektu Afton-Ajax, KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce bezpośrednio zależnej Fermat 1 S.à r.l. pożyczki w USD o równowartości 38,4 mln CAD (118,1 mln zł). Środki te zostały przekazane poprzez jednostki pośrednie: Fermat 2 S.à r.l. (jako pożyczka) oraz 0929260 B.C. Unlimited Liability Company (jako podwyższenie kapitału), na kapitał KGHM AJAX MINING INC. Powyższe jest wynikiem realizacji umowy Joint Venture KGHM Ajax Inc., w ramach której wspólnicy zobowiązali się do wnoszenia, proporcjonalnie do swego udziału w kapitale spółki, kwartalnych dopłat do kapitału z przeznaczeniem na realizację zatwierdzonego przez Board of Directors KGHM AJAX MINING INC. Programu i Budżetu spółki.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

W grudniu 2013 r. spółka NITROERG S.A. nabyła od drugiego wspólnika BAZALT-NITRON Sp. z o.o. 70% udziałów w kapitale tego podmiotu, w wyniku czego stała się jedynym jej udziałowcem (wzrost udziału w BAZALT-NITRON Sp. z o.o. z 30% do 100%). Spółka świadczy usługi strzałowe w branży górnictwa skalnego. Zwiększenie zaangażowania kapitałowego spółki NITROERG S.A. w BAZALT-NITRON Sp. z o.o. związane jest z budową kanału dystrybucji.

W celu uporządkowania struktury Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w 2013 r. rozpoczęto procesy likwidacyjne podmiotów:

- Ecoren DKE sp. z o.o. – spółka zależna KGHM Ecoren S.A. - 100%,
- „BIOWIND” sp. z o.o. – spółka zależna „Energetyka” sp. z o.o. - 100%,
- Przedsiębiorstwa Budowlanego Katowice S.A. – spółka zależna BIPROMET S.A. - 88,09%.

W celu uporządkowania struktury Grupy Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD. w 2013 r. przeprowadzono następujące działania:

- w wyniku procesu likwidacji, w lutym 2013 r. została wykreślona z rejestru spółka pośrednio zależna Quadra Mining Australia PTY Limited; spółka nie prowadziła działalności operacyjnej,
- w grudniu 2013 r. została rozwiązana spółka pośrednio zależna Robinson Nevada Railroad Company z siedzibą w USA,
- połączono poprzez przejęcie przez spółkę Quadra FNX Holdings (Barbados) Ltd. następujące podmioty zależne z siedzibą na Barbados, nieprowadzące działalności operacyjnej, dla których przestała istnieć zasadność funkcjonowania w strukturze Grupy: Quadra FNX Intermoly Holdings Limited, Quadra FNX Moly Holdings (Barbados) Ltd. oraz Quadra FNX Water Holdings (Barbados) Ltd. Po połączeniu spółka Quadra FNX Holdings (Barbados) Ltd. zmieniła nazwę na KGHMI Holdings (Barbados) Ltd.,
- przygotowano proces połączenia kolejnych podmiotów zależnych: Pan de Azucar (BVI) Ltd., Centenario Copper (BVI) Ltd. i Volcanes (BVI) Ltd., niezwiązanych z prowadzeniem podstawowej działalności operacyjnej z siedzibą na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych, przez przejęcie przez Centenario Holdings Ltd. Połączenie nastąpiło z dniem 22 stycznia 2014 r.

Kierunki zamierzeń w zakresie inwestycji kapitałowych

Zamierzenia w zakresie inwestycji kapitałowych wynikają z głównych założeń Strategii KGHM Polska Miedź S.A., obejmującej rozwój bazy zasobowej w celu zwiększenia produkcji miedzi oraz dywersyfikację źródeł przychodów poprzez inwestycje w sektor energetyczny w celu zabezpieczenia dostaw i cen energii.

Inwestycje w obszarze rozwoju bazy zasobowej nakierowane są na pozyskiwanie wyselekcjonowanych projektów eksploracyjnych związanych z miedzią i metalami towarzyszącymi. Nie przewiduje się w najbliższym czasie istotnej aktywności w obszarze fuzji i przejęć aktywów górniczych na bardziej zaawansowanym etapie rozwoju. Działania Grupy będą skupione na realizacji posiadanych w portfelu projektów – przede wszystkim Sierra Gorda, Victoria i Afton-Ajax.

W ramach planowanych inwestycji kapitałowych KGHM Polska Miedź S.A. zamierza również wspierać kapitałowo podmioty Grupy, których strategia i zakres działalności ściśle związane są z głównym ciągiem technologicznym

KGHM Polska Miedź S.A. Wsparcie zostanie ukierunkowane na utrzymanie mocy produkcyjnych oraz zabezpieczenie ciągłości pracy KGHM Polska Miedź S.A.

Realizując strategię związaną ze społeczną odpowiedzialnością biznesu (CSR), KGHM Polska Miedź S.A. zamierza kontynuować wspieranie wybranych inwestycji realizujących tę strategię.

Ponadto kontynuowane będą działania zmierzające do optymalizacji struktury Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., poprzez prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych oraz likwidacyjnych, w tym między innymi w ramach Grupy KGHM INTERNATIONAL LTD.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. i jej spółki zależne nie zawierały z podmiotami powiązаныmi istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe.

2.3. Inwestycje rzeczowe

W 2013 r. nakłady na inwestycje rzeczowe wyniosły 2 321 mln zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 32%. Nakłady wraz z poniesionymi nakładami na prace rozwojowe niezakończone wyniosły 2 357 mln zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 33%.

W roku sprawozdawczym 2013 wypłacone zostały również zaliczki na poczet przyszłych dostaw i robót w kwocie 58 mln zł, które wejdą w nakłady w terminie odbioru technicznego.

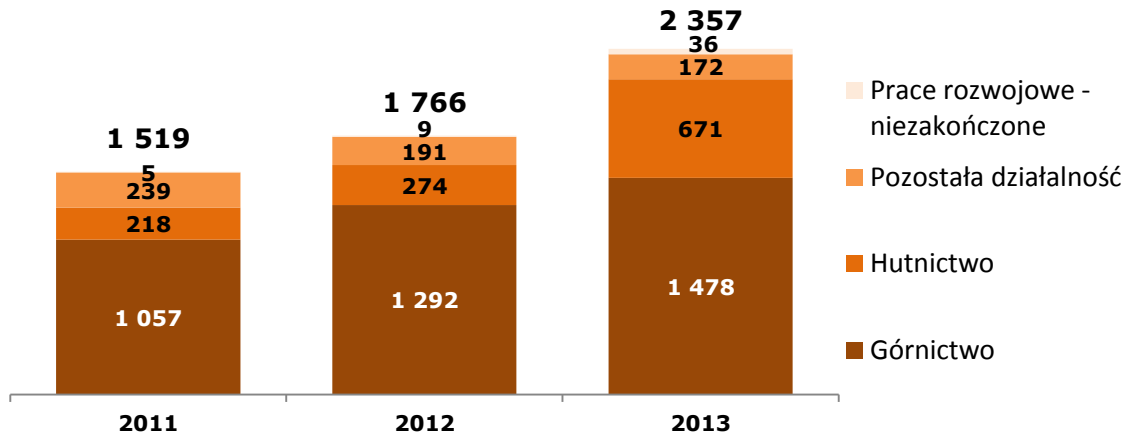
W związku z powyższym, w 2013 r. wydatkowane środki na inwestycje rzeczowe wyniosły ogółem 2 415 mln zł.

Działalność inwestycyjna ukierunkowana była na realizację inwestycji lokalnych oraz projektów centralnych:

- **projekty realizowane centralnie** – to inwestycje rozwojowe oraz odtworzeniowe o większej trudności, wielkości i ryzyku mające znaczący wpływ na rozwój Spółki i realizację jej strategii, które w stanowią 45%,
- **projekty realizowane lokalnie** – to projekty odtworzeniowe, oraz typowe/powtarzalne projekty rozwojowe, drobne dostosowawcze oraz zakupy maszyn górniczych, wozów kopalnianych, pomp, wentylatorów i innych urządzeń, które stanowią 55%.

Nakłady na inwestycje rozwojowe w 2013 r. wyniosły 1 381 mln (wzrost o 33% wobec roku poprzedniego).

Wykres 7. Struktura nakładów inwestycyjnych (mln zł)

Tabela 17. Ważniejsze zadania i obiekty realizowane w 2013 r.

Górnictwo

Zakończono realizację projektu „**Koncesja 2013**”:

- W lutym 2013 r. otrzymano zawiadomienia o wszczęciu przez Ministerstwo Środowiska postępowania w sprawie udzielenia koncesji na wydobywanie rud miedzi ze złóż: "Lubin-Małomice", "Polkowice", "Sierszowice", "Radwanice-Wschód", "Rudna".
- W dniu 14 sierpnia 2013r. podpisano przez Ministra Środowiska trzy decyzje koncesyjne, tj. Koncesja Nr 7/2013 r. na wydobywanie rud miedzi ze złoża Polkowice", Koncesja Nr 8/2013 r. na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Radwanice-Wschód” oraz Koncesja Nr 9/2013 na wydobywanie rud miedzi ze złoża „Rudna” oraz umowy o ustanowienie użytkowania górnictwa dla przedmiotowych koncesji.
- 30 sierpnia 2013r. podpisano umowę o prawie do odpłatnego korzystania z informacji geologicznej w zakresie soli kamiennej występującej ponad złożem miedzi kopalni "Sierszowice".
- W dniu 12 września 2013 r. podpisano przez Ministra Środowiska dwie kolejne koncesje, tj. Koncesja Nr 10/2013 dla złoża „Lubin-Małomice” oraz Koncesja Nr 11/2013 dla złoża „Sierszowice” oraz umowy o ustanowienie użytkowania górnictwa.
- W dniu 31.12.2013 r. otrzymano decyzję Okręgowego Urzędu Górniczego zatwierdzającą Plany Ruchu zakładów górniczych KGHM Polska Miedź S.A. dla trzech kopalń Polkowice-Sierszowice, Rudna oraz Lubin.

„**Budowa szybu SW-4**” – zakończono głębianie szybu - od początku inwestycji zgłębiono 1 219,0 m (w tym 178,2 m w 2013 r.) oraz wykonano ogółem 15 650,0 m wyrobisk chodnikowych i chodników podszybia pod przyszłą stację wentylatorów (w tym 3 817,0 mb w 2013 r.).

„**Głógów Głęboki – Przemysłowy**” - w dniu 11 grudnia 2013 r. wydobyto pierwszy kubeł urobku z szybu GG – 1 i tym samym rozpoczęto głębianie szybu oraz kontynuowano realizację obiektów tymczasowych i ostatecznych na placu szybowym. Kontynuowano wykonanie wyrobisk chodnikowych kapitalnych wraz z uzbudowaniem w infrastrukturę techniczną – w 2013 r. wykonano 5 664,6 mb wyrobisk kapitalnych (narastająco od 2005 r. wykonano 48,8 kmb wyrobisk chodnikowych na planowane 129,9 kmb, co stanowi 38%). Ponadto zawarto umowy z Generalnymi Wykonawcami infrastruktury związanej z budową Powierzchniowej Stacji Klimatyzacyjnej przy szybie R-XI i rozpoczęto prace koncepcyjno – projektowe.

W zakresie **modernizacji i wymiany parku maszynowego w kopalniach** zakupiono 221 szt. maszyn górniczych, co stanowi 99% planowanych zakupów maszyn na 2013 r.

W oddziałach górniczych prowadzono inwestycje związane z **rozbudową infrastruktury** oddziałów wydobywczych, urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi oraz inwestycje transportu taśmowego i rurociągów.

W 2013 r. zakończono projekt „**Wymiany maszyn flotacyjnych**”. Łącznie od 2009 r. zabudowano i zmodernizowano 113 szt. maszyn flotacyjnych, co stanowi 100% planowanego zakresu projektu. W okresie sprawozdawczym zabudowano 26 maszyn. Projekt zrealizowano zgodnie z harmonogramem, zakresem i budżetem.

W ramach realizacji projektu „**Modernizacja układów klasyfikacji**” dotyczącego modernizacji ponad 30-letnich baterii hydrocyklonów na urządzenia nowej generacji, zakończono pierwszą część I etapu, w ramach którego zabudowano 12 baterii hydrocyklonów z planowanych 78 szt. łącznie. Rozpoczęto procedury wyboru dostawców dla kolejnych etapów projektu.

W ramach II Etapu prac projektu eksploracyjnego „**Rozpoznanie i udokumentowanie obszaru Synklina Grodziecka**” w 2013 r. rozpoczęto realizację 4 z 9 otworów wiertniczych. Podczas wierceń wykonywano otworowe badania geofizyczne i hydrogeologiczne.

Realizowano obiekty związane z poprawą i utrzymaniem bezpiecznej eksploatacji obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych Żelazny Most i eliminacji jego oddziaływania na środowisko.

Kontynuowano realizację projektu „**Rozbudowa obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych Żelazny Most zapewniająca możliwość składowania odpadów poflotacyjnych po roku 2016**”. W 2013 r.:

- Wykonano koncepcję programowo-przestrzenną deponowania odpadów zagęszczonych w OUOW Żelazny Most - Obiekt Główny;
- Uzyskano ekspertyzę ZEM na potrzeby opracowania Projektu budowlanego rozbudowy OUOW Żelazny Most;
- Zrealizowano pierwotny zakres prac wiertniczych na terenie Kwatery Południowej na podstawie zatwierdzonych projektów prac geologicznych dla obszaru Kwatery Południowej, zgodnie z planowanym na 2013 r. zakresem. Dodatkowo podjęto prace dotyczące rozpoznania złoża, które będą kontynuowane w 2014 r.;
- Przygotowano wstępne Projekty Budowlane budowy Kwatery Południowej i rozbudowy Obiektu Głównego;
- Uchwalono Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Rudna oraz Gminy Grębocice.

W ramach projektu „**Uzyskanie wielkości produkcji soli kamiennej w wysokości 1 mln ton/rok**”

- W lipcu 2013 r. w O/ZG Polkowice-Sierszowice uruchomiono wydobywanie soli urządzeniami skipowymi.
- W dniu 18 listopada 2013 r. podpisano z Ministerstwem Środowiska Umowę o ustanowieniu użytkowania górnictwa w celu wydobywania soli kamiennej ze złoża „Bądzów”.

W ramach **programu mechanicznego urabiania złoża** w 2013 r. kontynuowano:

- Projekt „Opracowanie technologii eksploatacji z wykorzystaniem kompleksu urabiającego ACT przez KGHM”. Jest on realizowany wspólnie z firmą Caterpillar Global Mining Europe GmbH (dawniej Bucyrus Europe GmbH), dla którego w 2009 r. spółka uzyskała możliwość otrzymania dotacji z PARP w wysokości ok. 38,6 mln zł stanowiącej 31,7% budżetu projektu.

W latach 2009-2013 realizowano I etap projektu obejmujący prace badawcze i badania przemysłowe. W 2013 r. rozpoczęto próby eksploatacyjne z wykorzystaniem kompleksu urabiającego ACT na stanowisku badawczym w oddziale pilotowym w O/ZG Polkowice-Sierszowice. Pozytywne wyniki analizy opłacalności technologii będą podstawą do podjęcia decyzji o wdrożeniu technologii eksploatacji z zastosowaniem kompleksu urabiającego ACT w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. Projekt ujęto w planie Prac Badawczo-Rozwojowych.

- Projekt „Drażenie wyrobisk chodnikowych zespołem kombajnów” w 2013 r. w O/ZG „Polkowice-Sierszowice”. W 2013 r. zrealizowano dostawy i montaż trzech kombajnów firmy SANDVIK oraz przygotowano strukturę techniczno – organizacyjną oddziału kombajnowego.

Rozpoczęto produkcyjne próby drażenia wyrobisk chodnikowych zespołem trzech kombajnów oraz proces doskonalenia i gromadzenia doświadczeń z prowadzonych prób mających na celu techniczne i ekonomiczne uzasadnienie wdrożenia technologii kombajnowej w prowadzeniu robót górniczych przygotowawczych w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A. z uwagi na przełomowość projektu w rozwoju kopalń miedzi KGHM Polska Miedź S.A. drażenie wyrobisk chodnikowych zespołem trzech kombajnów prowadzone jest w ramach prac udostępniających złoża „Głogów Głęboki Przemysłowy” w O/ZG Polkowice-Sierszowice.

Hutnictwo

W ramach **Modernizacji Pirometalurgii** w HM Głogów I i HM Głogów II kontynuowano:

- „Program Modernizacji Pirometalurgii” w zakresie budowy pieca zawieszinowego w HM Głogów I. W 2013 r. podpisano umowy ramowe na realizację robót budowlano-montażowych z trzema Głównymi Realizatorami. Realizowano prace projektowe i budowlano-montażowe w zakresie budowy głównych obiektów ciągu technologicznego pieca zawieszinowego, w tym fundamentów i zabudowy konstrukcji kompleksu hal Pieca zawieszinowego, Pieca Elektrycznego i Kotła Odzysknicowego, budynku elektryczno-energetycznego, rozbudowy nawy A-B hali Pieców Anodowych wraz z konstrukcją pod urządzenia oraz instalacjami. Kontynuowano kontraktację urządzeń dla poszczególnych węzłów technologicznych pieca zawieszinowego.

Realizowano prace mające na celu optymalizację rozwiązań techniczno-technologicznych inwestycji oraz weryfikację całości harmonogramu rzeczowo-finansowego projektu w oparciu o prace związane z optymalizacją organizacji aktywów hutniczych KGHM Polska Miedź S.A.

- Projekt „Intensyfikacji przetopu w HM Głogów II”. W 2013 r. zakończono prace projektowe, zakontraktowano umowy na roboty, dostawy urządzeń oraz zrealizowano zakres robót budowlano – montażowych dla węzłów technologicznych modernizowanych w okresie postępu remontowego Pieca zawieszinowego HM Głogów II, tj. Fabryki Kwasu Siarkowego, Kotła Odzysknicowego, Komory Dopalania Pieca Elektrycznego, zbiornika Koncentratu Pieca zawieszinowego, stacji energetycznej OSR 22/1, Komory Mieszania, zbiorników prażonki, stacji elektrycznej 110/6 kV GST-II dla węzłów technologicznych.

W ramach prac przygotowawczych w zakresie II etapu projektu wykonano prace projektowe, zakontraktowano umowy na dostawy urządzeń modernizowanych węzłów technologicznych, dostawę i montaż transformatora w zakresie realizacji stacji elektrycznej 110/6 kV GST-II oraz uruchomiono postępowanie przetargowe na realizację II etapu robót budowlano – montażowych dla Fabryki Kwasu Siarkowego.

W ramach projektu **„Budowy węzła topienia złomów”** realizowano analizy i optymalizacje przyjętych w Koncepcji Programowo-Przestrzennej rozwiązań techniczno-technologicznych dla poszczególnych węzłów produkcyjnych projektowanej inwestycji.

Pozostałe

W ramach projektu **„Budowy Bloków Gazowo-Parowych w EC Głogów i EC Polkowice”** realizowano końcowe prace rozruchowe i odbiorowe:

- W dniu 5 listopada 2013 r. przekazano do eksploatacji blok gazowo-parowy w EC Polkowice,
- trwają ostateczne prace odbiorowe na bloku gazowo-parowym w EC Głogów, wszystkie urządzenia podstawowe (kotły odzysknicowe, turbozespoły parowy i turbozespoły gazowe) zostały odebrane od Wykonawców pod względem kompletności. Przekazanie do eksploatacji całego bloku ma nastąpić w początku II kwartału 2014 r. Decyzja o przesunięciu terminu odbioru BGP Głogów podyktowana jest przedłużającym się procesem odbiorów oraz nieprzewidywaną wcześniej sytuacją ekonomiczną elektrociepłowni gazowych w Polsce.

2.4. Ochrona środowiska

Działalność Spółki na rzecz ochrony środowiska

KGHM Polska Miedź S.A. jako jedno z największych przedsiębiorstw na Dolnym Śląsku odpowiedzialne społecznie, nie może i nie chce uchylać się od odpowiedzialności za stan środowiska, w którym żyjemy. Idee zrównoważonego rozwoju, a w szczególności poszanowania środowiska naturalnego są ważnym elementem strategii Spółki. Wydobywanie rud miedzi, a następnie jej przerób na wszystkich etapach produkcji jest nierozłącznie związane z oddziaływaniem na poszczególne komponenty środowiska naturalnego. Dotrzymanie rygorystycznych norm środowiskowych, wynikających z prawa, możliwe jest dzięki systematycznemu modernizowaniu instalacji służących ochronie środowiska, zarówno tych wybudowanych w przeszłości, jak i nowych inwestycji w tej dziedzinie. W 2013 r. Spółka wydała na realizację inwestycji proekologicznych 181 mln zł. Największe wydatki w wysokości 139 mln zł poniesiono na kontynuację budowy dwóch bloków gazowo – parowych, jednego w Głogowie i jednego w Polkowicach.

Ponadto KGHM Polska Miedź S.A. mając na uwadze społeczną odpowiedzialność biznesu kontynuowała w 2013 roku Program Promocji zdrowia i Przeciwdziałania zagrożeniom Środowiska. Program ten jest skierowany głównie do dzieci w wieku od 1 do 16 roku życia, zamieszkujących okolice naszych hut, obejmował między innymi badanie krwi na zawartość ołowiu, wyjazdy na „Zielone szkoły”, zajęcia na basenach czy też edukację ekologiczno - zdrowotną. W ubiegłym roku programem objęto 425 dzieci oraz 75 osób dorosłych, z których w większości były to kobiety ciężarne. Prowadzono także zakrojony na dużą skalę program badań zdrowia mieszkańców gmin Jerzmanowa i Żukowice, którzy są narażeni na niedogodności zapachowe wynikające z sąsiedztwa szybu wydechowego SG-2. W 2013 r. do programu zgłosiło się 253 mieszkańców powyższych gmin.

Oплаты za korzystanie ze środowiska

Łączne oplaty za korzystanie ze środowiska, poniesione przez Oddziały KGHM Polska Miedź S.A. w 2013 r., wyniosły 30 mln zł. Wysokość uiszczonych opłat była o 3 mln zł wyższa niż w 2012 r., co wynika przede wszystkim z corocznego wzrostu stawek opłat za korzystanie ze środowiska.

W roku ubiegłym najwyższe oplaty Spółka uiszczała za zrzut wód nadosadowych z obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych Żelazny Most: 19 mln zł. Kolejną pozycją kosztową jest oplatą za emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w wysokości 6 mln zł.

Stan formalno-prawny i zamierzenia

W KGHM Polska Miedź S.A. prowadzonych jest osiem instalacji, na których prowadzenie zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, wymagane jest posiadanie pozwolenia zintegrowanego. Należą do nich:

- instalacja do produkcji miedzi metalicznej w technologii pieca szybowego i w technologii pieca zawieszinowego, instalacja do produkcji metali szlachetnych, instalacja do produkcji ołowiu i składowiska odpadów – staw osadowy komora IV oraz pozostałe instalacje na terenie huty niewymagające pozwolenia zintegrowanego – HM Głogów,
- instalacja p.n. Składowisko odpadów przemysłowych w Biechowie – HM Głogów,
- instalacja p.n. Składowisko odpadów przemysłowych Biechów II – HM Głogów,
- instalacja do produkcji ołowiu rafinowanego – HM Legnica,
- instalacja do produkcji miedzi metalicznej z koncentratów miedzi i produktów z odzysku w wyniku procesów metalurgicznych i elektronicznych, składowiska „Polowice”, tymczasowego składowiska koncentratów ołowionośnych oraz pozostałych instalacji na terenie huty – HM Legnica,
- instalacja do topienia, ciągłego odlewania i walcowania miedzi – HM Cedynia,
- instalacja składowania odpadów z flotacji rud miedzi – Zakład Hydrotechniczny,
- instalacja neutralizacji odpadowego kwasu siarkowego – Zakłady Wzbogacania Rud.

Pozostałe Oddziały Spółki posiadają sektorowe decyzje administracyjne zezwalające na korzystanie ze środowiska.

Ponadto instalacje HM Głogów i HM Legnica zostały przygotowane do uczestnictwa w systemie handlu emisjami CO₂.

W związku z ciągłymi zmianami w prawie środowiskowym oraz wynikającymi z tych zmian modernizacjami instalacji, istnieje konieczność stałego monitorowania aktualności decyzji administracyjnych zezwalających Spółce na prowadzenie naszych instalacji. W 2013 r. kontynuowaliśmy procedury związane ze zmianami decyzji dla kopalń.

Do najistotniejszych, planowanych w najbliższym czasie przedsięwzięć należą:

- kontynuacja programu promocji zdrowia i przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym – skierowanego do mieszkańców byłych stref ochronnych,
- kontynuacja prac związanych z modernizacją pirometalurgii w HM Głogów,
- dostosowanie posiadanych decyzji administracyjnych do pojawiających się zmian w prawie,
- wdrożenie w Spółce systemu handlu emisjami CO₂,
- prace związane z bezpieczeństwem OUOW Żelazny Most m.in. dociążenia zapór składowiska,
- rozbudowa OUOW Żelazny Most o tzw. kwaterę południową,
- prace nad budową zintegrowanego systemu zarządzania dla całej Spółki.

Działalność na rzecz spełnienia wymogów REACH

KGHM jest członkiem sześciu międzynarodowych konsorcjów utworzonych dla spełnienia wymogów unijnego rozporządzenia REACH. W 2013 r. zarejestrowano dwie substancje: selen i chlorek miedzi oraz dokonano 12 aktualizacji dokumentacji złożonych w 2010 r. Współpracowano z konsorcjami z uwagi na:

- liczne uaktualnienia rozporządzeń, wytycznych i wymogów,
- prowadzoną przez Holandię oceną dokumentacji rejestracyjnej srebra na polecenie Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA),
- zagrożeniem wprowadzenia ograniczeń i autoryzacji w produkcji i stosowaniu włókien ogniotrwałych i hydrazyny.

Do 2018 r. KGHM ma zarejestrować jeszcze dwie substancje: złoto jako substancję końcową i chlorek srebra jako substancję pośrednią.

W latach 2014-2018 wszystkie konsorcja REACH będą nadal funkcjonować z uwagi na ww. liczne i częste uaktualniania wymogów REACH.

2.5. Zarządzanie ryzykiem w Spółce

Kompleksowy System Zarządzania Ryzykiem w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. zakończył prace projektowe zmierzające do wdrożenia całościowego zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem, wspierającego proces zarządczy na poziomie strategicznym i operacyjnym dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Projekt ten był elementem realizacji Strategii, a także rozwoju umiejętności i sprawności organizacji, doskonalenia ładu korporacyjnego i wzmacniania zaufania inwestorów do Spółki. Skuteczne wdrożenie takiego systemu wzmocni odporność Spółki, jej przewidywalność i stabilność, odpowiedzialność wobec akcjonariuszy, a także zdolność adaptacji do zmiennych warunków otoczenia biznesowego.

Integralną częścią projektu było przeprowadzenie programu szkoleń dla kadry zarządzającej oraz pracowników Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w kwestii zarządzania ryzykiem na poziomie podstawowym, obejmującym zasady oraz przyjęty model zarządzania ryzykiem (zrealizowane na przełomie roku 2012/13) oraz zaawansowanym – dedykowane warsztaty dla docelowych grup uczestników/ról procesu zarządzania ryzykiem (zrealizowane w 2013 r.).

W wyniku realizacji projektu w listopadzie 2013 r. zatwierdzone zostały następujące dokumenty:

- **Polityka Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.**, dokument opisujący sposób podejścia, określający podstawowe zasady i ustanawiający proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Całościowe podejście do zarządzania ryzykiem jest spójne ze strategią wzrostu, stałym dążeniem do doskonałości operacyjnej oraz zasadami zrównoważonego i odpowiedzialnego biznesu. Zostało ono zaprojektowane tak, aby wspierać Spółkę w budowie odpornej struktury korporacyjnej.

Cele zarządzania ryzykiem:

- zapewnienie tworzenia i ochrony wartości dla akcjonariuszy poprzez ustanowienie spójnego podejścia do identyfikacji, oceny, analizy ryzyk oraz wdrożenia odpowiedzi na ryzyka kluczowe;
  - ochrona życia i zdrowia pracowników, środowiska naturalnego oraz reputacji marki;
  - wspieranie osiągania celów biznesowych poprzez wdrożenie narzędzi wczesnego ostrzegania o szansach i zagrożeniach;
  - zapewnienie silnego wsparcia dla podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach organizacji;
  - budowa organizacji świadomej podejmowanego ryzyka i dążącej do ciągłego doskonalenia.
- **Procedura Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w KGHM Polska Miedź S.A.**, dokument opisujący kolejność przebiegu poszczególnych etapów, role i odpowiedzialność poszczególnych uczestników oraz ramy czasowe procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Celem Procedury jest zapewnienie, że ryzyka kluczowe zostały zidentyfikowane, ocenione i przeanalizowane, a na podstawie ich oceny przygotowano odpowiednie Plany Odpowiedzi na Ryzyko i wdrożono Działania Dostosowawcze, które umożliwią ograniczenie zagrożeń i realizację założonych celów biznesowych oraz będą wspierać identyfikację szans do budowy przewagi konkurencyjnej.

Procedura została opracowana zgodnie z najlepszymi praktykami oraz została dostosowana do potrzeb i specyfiki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Inspirowana jest rozwiązaniami przyjętymi w normie ISO 31000:2012, które zostały zaadoptowane do uwarunkowań organizacyjnych i kulturowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Ponadto implementuje wybrane praktyki wypracowane w innych normach i standardach takich jak: COSO I i II.

- **Regulamin Komitetu Ryzyka Korporacyjnego** KGHM Polska Miedź S.A. - dokument zawierający zbiór zasad funkcjonowania Komitetu, umożliwiający Komitetowi realizację procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym, zgodnie z zasadami określonymi w Polityce i Procedurze.
- **Metodyka Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym** w KGHM Polska Miedź S.A., dokument opisujący sposoby postępowania oraz narzędzia wspierające przy wykonywaniu poszczególnych zadań wynikających z Procedury, który obejmuje m.in. wzorce Modelu Ryzyk, Macierzy Oceny Ryzyk, Rejestru Ryzyk, Karty Ryzyka, Szczegółowej Karty Ryzyka, Mapy Ryzyk itd.

Grupa KGHM Polska Miedź S.A. definiuje ryzyko jako niepewność, będącą integralną częścią prowadzonej działalności i mogącą skutkować zarówno szansami, jak i zagrożeniami dla realizacji celów biznesowych. Oceniany jest aktualny i przyszły, faktyczny oraz potencjalny wpływ ryzyka na osiąganie celów biznesowych. W oparciu o przeprowadzoną ocenę, dokonywana jest weryfikacja i dostosowanie praktyk zarządczych w ramach odpowiedzi na poszczególne ryzyka.

W 2013 r. w ramach realizacji prac projektowych przeprowadzono proces identyfikacji i oceny ryzyk w KGHM Polska Miedź S.A. W oparciu o przeprowadzony proces identyfikacji i oceny ryzyk, uwzględniając ich położenie na Mapie Ryzyk, wybrane zostały kluczowe ryzyka dla KGHM Polska Miedź S.A. Ryzyka te będą przedmiotem pogłębionej analizy w celu wypracowania Planu Odpowiedzi na Ryzyko i Działań Dostosowawczych. Pozostałe ryzyka będą poddane stałemu monitoringowi ze strony Departamentu Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Zgodności.

Zarządzanie poszczególnymi ryzykami (w tym m.in.: ryzykiem rynkowym) jest przedmiotem odrębnych szczegółowych uregulowań w KGHM Polska Miedź S.A. i określają je następujące dokumenty:

- „Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym”, obejmujące m.in.: Politykę Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, Regulamin Komitetu Ryzyka Rynkowego.
- Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Kredytowego.
- Polityka Zarządzania Płynnością Finansową.

Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.

Podział uprawnień i odpowiedzialności stosuje zasady dobrych praktyk Ładu Korporacyjnego i powszechnie uznany model trzech linii obrony.

Schemat 4. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.

Rada Nadzorcza (Komitet Audytu)							
Dokonyje rocznej oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem oraz monitorowania poziomu ryzyk kluczowych i sposobu postępowania z nimi.							
Zarząd							
Ostatecznie odpowiedzialny za system zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego poszczególnymi elementami.							
1 linia obrony	2 linia obrony						
<p>Kierownictwo</p> <p>Kadra kierownicza odpowiedzialna jest za przeprowadzenie identyfikacji, oceny i analizy ryzyk oraz wdrożenie, w ramach codziennych obowiązków, odpowiedzi na ryzyko. Zadaniem kadry kierowniczej jest bieżący nadzór nad stosowaniem odpowiednich odpowiedzi na ryzyko w ramach realizowanych zadań, tak aby ryzyko nie przekraczało oczekiwanego poziomu.</p>	<p style="text-align: center;">Komitety Ryzyka</p> <p>Wspierają efektywne zarządzanie ryzykiem oraz bieżący nadzór nad ryzykami kluczowymi.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Komitet Ryzyka Rynkowego</td> <td style="width: 33%;">Komitet Ryzyka Kredytowego</td> <td style="width: 33%;">Komitet Ryzyka Korporacyjnego</td> </tr> <tr> <td>Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych</td> <td>Zarządzanie ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników</td> <td>Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">Polityka zarządzania ryzykiem</p> <p>Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Kredytowym <i>[Raportowanie do I Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych]</i></p>	Komitet Ryzyka Rynkowego	Komitet Ryzyka Kredytowego	Komitet Ryzyka Korporacyjnego	Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników	Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych
		Komitet Ryzyka Rynkowego	Komitet Ryzyka Kredytowego	Komitet Ryzyka Korporacyjnego			
Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników	Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych					
<p>Audyty Wewnętrzny</p> <p>Plan Audytu Wewnętrznego jest oparty o ocenę ryzyka oraz podporządkowany celom biznesowym, dokonywana jest ocena bieżącego poziomu poszczególnych ryzyk oraz skuteczności zarządzania nimi.</p> <p style="text-align: center;"><i>Regulamin Audytu Wewnętrznego</i></p> <p>Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej <i>[Raportowanie do Prezesa Zarządu]</i></p>	<p style="text-align: center;">Polityka zarządzania płynnością finansową</p> <p>Departament Skarbcza <i>[Raportowanie do Dyrektora Naczelnego ds. Finansów]</i></p>						

Ryzyko finansowe

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w KGHM Polska Miedź S.A. jest ograniczenie niepożądanego wpływu czynników finansowych na przepływy pieniężne, wyniki Spółki w krótkim i średnim okresie oraz budowanie wartości Spółki w długim terminie. Zarządzanie ryzykiem finansowym zawiera zarówno procesy identyfikacji i pomiaru ryzyka, jak i jego ograniczania do akceptowalnych poziomów. Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez odpowiednią politykę, strukturę organizacyjną i procedury stosowane w Spółce.

W 2013 r. Spółka była narażona na główne ryzyka finansowe, tj. ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Poprzez ryzyko rynkowe rozumie się możliwość negatywnego wpływu na wyniki Spółki wynikającą ze zmiany cen rynkowych towarów, kursów walutowych i stóp procentowych, a także cen dłużnych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz cen akcji spółek notowanych na giełdach.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Spółce i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem zajmującym się realizacją zarządzania ryzykiem rynkowym jest Komitet Ryzyka Rynkowego, który rekomenduje Zarządowi działania w tym obszarze. Podstawową techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Stosowany jest również hedging naturalny.

Ryzyko zmian cen metali, ryzyko walutowe

W 2013 r. Spółka narażona była głównie na ryzyko zmian cen sprzedawanych na rynku metali: miedzi i srebra. Dodatkowo dla KGHM Polska Miedź S.A. bardzo istotne znaczenie miało ryzyko zmian kursów walutowych, w szczególności kursu USD/PLN.

Zgodnie z Polityką Zarządzania ryzykiem rynkowym w 2013 r. Spółka na bieżąco identyfikowała i dokonywała pomiarów ryzyka rynkowego związanego ze zmianami cen metali i kursów walutowych. Monitorowanie wielkości ryzyka rynkowego w Spółce opierało się na analizach wpływu czynników ryzyka rynkowego na działalność Spółki (wynik finansowy, bilans, rachunek przepływów) m.in. z wykorzystaniem miary ryzyka rynkowego Earnings-at-Risk, opartej o metodologię Corporate Metrics. Miara ta dla zadanego prawdopodobieństwa wskazuje dolną progową wartość zysku netto (np. z 95% prawdopodobieństwem zysk netto w danym roku nie będzie niższy niż...). Metodologia EaR umożliwia kalkulację zysku netto z uwzględnieniem wpływu zmian rynkowych cen miedzi, srebra oraz kursu walutowego w kontekście planów budżetowych.

Spółka na bieżąco prowadziła także analizy rynków metalowych oraz walutowych.

Analizy wraz z oceną wewnętrznej sytuacji Spółki stanowiły podstawę do podejmowania decyzji o stosowaniu strategii zabezpieczających na rynkach metali i walutowym.

W 2013 r. Spółka nie wdrożyła żadnych strategii zabezpieczających zarówno cenę miedzi, jak i srebra. Jednakże w II kwartale 2013 r. dokonano restrukturyzacji pozycji zabezpieczającej na rynku srebra polegającej na odkupieniu struktury opcyjnej mewa, z cenami wykonania opcji 20-40-65 USD/troz i łącznym nominale 1,8 mln troz. zamknięcie pozycji zabezpieczającej na rynku srebra przy korzystnych notowaniach zagwarantowało Spółce powiększenie przychodów ze sprzedaży w II połowie 2013 r. o 95 mln zł.

W przypadku terminowego rynku walutowego w 2013 r. Spółka wdrożyła transakcje zabezpieczające przychody ze sprzedaży o łącznym nominale 480 mln USD i horyzoncie czasowym przypadającym na lata 2014-2015. Ponadto w okresie sprawozdawczym Spółka dokonała restrukturyzacji, strategii opcyjnych mewa na I połowę 2014 r., o łącznym nominale 180 mln USD, poprzez odkupienie sprzedanych opcji sprzedaży. Restrukturyzacja pozycji w instrumentach pochodnych pozwoli na pełne wykorzystanie zakupionych w ramach tych struktur opcji sprzedaży w przypadku ewentualnego umocnienia polskiej waluty w I połowie 2014 r.

W 2013 r. wynik na instrumentach pochodnych w Spółce ukształtował się na poziomie 73 mln zł, z czego:

- na przychody ze sprzedaży odniesiono 450 mln zł,
- kwota 377 mln zł pomniejszyła pozostałą działalność operacyjną (gdzie: strata z tytułu realizacji instrumentów pochodnych wyniosła 185 mln zł, a strata z tytułu wyceny instrumentów pochodnych wyniosła 192 mln zł).

Strata z wyceny transakcji pochodnych odniesiona w pozostałą działalność operacyjną wynika głównie ze zmian wartości czasowej opcji, które zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń odnoszone są do zysku lub straty.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. wartość godziwa otwartych transakcji w instrumentach pochodnych (na rynku miedzi i walutowym) wyniosła 791 mln zł, natomiast w kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów pochodnych odniesiono 617 mln zł.

Ryzyko zmian stóp procentowych

Ryzyko stopy procentowej to możliwość niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na wyniki Spółki. W 2013 r. Spółka narażona była na ten rodzaj ryzyka w związku z udzielaniem pożyczek, lokowaniem wolnych środków pieniężnych, uczestnictwem w usłudze cash poolingu rzeczywistego oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. salda bilansowe ww. pozycji kształtowały się następująco:

- udzielone pożyczki: 257 mln zł,
- lokaty bankowe: 308 mln zł, w tym lokaty zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, Funduszu Likwidacji zakładu Górniczego oraz Funduszu Rekultywacji Składowisk Odpadów,
- należności z tytułu uczestnictwa w usłudze cash pool: 203 mln zł,
- zobowiązania z tytułu uczestnictwa w usłudze cash pool: 94 mln zł,
- zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 1 123 mln zł (tj. 373 mln USD).

Wpływ zmian stóp procentowych na wyniki Spółki, w związku z posiadanymi należnościami finansowymi oraz zaciągniętymi zobowiązaniami finansowymi, oceniany jest jako nieistotny, z uwagi na skalę działalności Spółki.

Ryzyko cenowe związane z zakupem akcji spółek notowanych na giełdzie

Ryzyko cenowe związane z posiadanymi przez Spółkę akcjami spółek notowanych na giełdzie, rozumiane jest jako zmiana ich wartości godziwej spowodowana zmianą notowań tych akcji.

Bilansowa wartość posiadanych przez Spółkę akcji spółek notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz na TSX Venture Exchange na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 799 mln zł.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników Spółki.

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. narażona była na ryzyko kredytowe głównie w czterech obszarach, związanych z:

- należnościami z tytułu dostaw i usług,
- środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi,
- udzielonymi pożyczkami,
- transakcjami w instrumentach pochodnych.

Za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Spółce i przestrzeganie przyjętej w tym zakresie polityki odpowiada Zarząd. Głównym podmiotem zajmującym się realizacją działań w tym obszarze jest Komitet Ryzyka Kredytowego.

Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług

Spółka ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów, ustalanie limitów kredytowych oraz stosowanie zabezpieczeń wiarytelności. Nieodłącznym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym realizowanego w Spółce jest bieżący monitoring stanu należności oraz wewnętrzny system raportowania. Kredyt kupiecki otrzymują sprawdzeni, długoletni kontrahenci, a sprzedaż produktów nowym klientom w większości przypadków dokonywana jest na podstawie przedpłać. W 2013 r. Spółka posiadała zabezpieczenie większości należności w postaci weksli, blokady środków na rachunku, zastawów rejestrowych, gwarancji bankowych, gwarancji korporacyjnych, zastawów hipotecznych i inkas dokumentowych. Ponadto większość kontrahentów posiadających kredyt kupiecki, w kontraktach posiada zastrzeżenie prawa własności potwierdzone datą pewną.

W celu ograniczenia ryzyka niewypłacalności klientów Spółka zawarła umowę ubezpieczenia należności, którą objęte są należności od jednostek z kredytem kupieckim, od których nie otrzymano twardych zabezpieczeń lub otrzymano zabezpieczenia niepokrywające całości salda należności. Uwzględniając posiadane zabezpieczenia oraz limity kredytowe przyznane przez firmę ubezpieczeniową, według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiada zabezpieczenia dla 74% należności handlowych.

Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom. W konsekwencji, na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo należności Spółki od 7 największych odbiorców, pod względem stanu należności na koniec okresu sprawozdawczego, stanowi 64% salda należności z tytułu dostaw i usług (na dzień 31 grudnia 2012 r. odpowiednio 66%). Pomimo koncentracji ryzyka z tego tytułu ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Spółka alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych.

Ryzyko kredytowe związane z transakcjami depozytowymi jest na bieżąco monitorowane poprzez ciągłą weryfikację kondycji finansowej oraz utrzymywanie odpowiednio niskiego poziomu koncentracji w poszczególnych instytucjach finansowych.

Ryzyko kredytowe związane z transakcjami w instrumentach pochodnych

Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje w instrumentach pochodnych działają w sektorze finansowym. Są to głównie instytucje finansowe posiadające najwyższy i średniowysoki rating. Według wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2013 r. maksymalny udział jednego podmiotu w odniesieniu do ryzyka kredytowego wynikającego z otwartych transakcji pochodnych zawartych przez Spółkę oraz nierozliczonych instrumentów pochodnych wyniósł 22%. W związku z dywersyfikacją zarówno podmiotową jak i geograficzną ryzyka, jak również biorąc pod uwagę wartość godziwą aktywów i zobowiązań wynikających z transakcji pochodnych, Spółka nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe w związku z zawartymi transakcjami pochodnymi.

Zarządzanie płynnością finansową

Zarządzanie kapitałem ma na celu utrzymywanie płynności finansowej w sposób ciągły w każdym okresie. Spółka aktywnie zarządza ryzykiem utraty płynności, na które jest narażona. Ryzyko to rozumiane jest jako utrata zdolności do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności.

Zarządzanie płynnością finansową odbywa się zgodnie z przyjętą przez Zarząd „Polityką Zarządzania Płynnością Finansową”. Dokument ten opisuje w sposób całościowy proces zarządzania płynnością finansową Spółki, wskazując na zgodne z najlepszymi standardami procedury i instrumenty.

Podstawowymi zasadami wynikającymi z dokumentów są:

- lokowanie nadwyżek środków pieniężnych w bezpieczne instrumenty finansowe,
- limity dla poszczególnych kategorii inwestycji finansowych,
- limity koncentracji środków dla instytucji finansowych,
- zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania.

W 2013 r. Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych, zarówno obrotowych, jak i w rachunkach bieżących.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 373 mln USD (tj. 1 123 mln zł). Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej LIBOR powiększonej o marżę.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała otwarte linie kredytowe, dostępne są w walutach PLN, USD i EUR. Oprocentowanie oparte jest o zmienną stopę procentową WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększoną o marżę.

W celu utrzymania płynności finansowej i zdolności kredytowej, pozwalającej na pozyskanie finansowania zewnętrznego przy rozsądnym poziomie kosztów, Spółka monitoruje kapitał między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika dług netto/EBITDA.

Spółka zakłada utrzymanie wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika dług netto/EBITDA na poziomie do 2,0.

Spółka kontynuuje proces włączania kolejnych spółek do usługi zarządzania środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (cash pool rzeczywisty). Środki dostępne w ramach tej usługi oprocentowane są na bazie zmiennej stopy WIBOR. Dostępny limit kredytu w rachunku na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosił 431 mln zł.

Usługa ta pozwala na optymalizację kosztów oraz efektywne zarządzanie bieżącą płynnością w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

3. Sytuacja majątkowa i finansowa

3.1. Sytuacja majątkowa

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 29 038 mln zł, co oznacza wzrost w porównaniu do stanu na koniec 2012 r. o 861 mln zł (3%).

Tabela 18. Aktywa krótkoterminowe i długoterminowe (mln zł)

	31.12.2012*	31.12.2013	Dynamika 31.12.12=100	Struktura %
Rzeczowe aktywa trwałe	8 445	9 744	115,4	33,6
Akcje, udziały, certyfikaty inwestycyjne w jednostkach zależnych oraz inwestycje we wspólne przedsięwzięcia	11 674	11 777	100,9	40,6
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	266	98	36,8	0,3
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	882	809	91,7	2,8
Aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów	141	179	127,0	0,6
Pochodne instrumenty finansowe	1 123	814	72,5	2,8
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 772	2 789	157,4	9,6
Zapasy	2 992	2 432	81,3	8,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	707	123	17,4	0,4
Pozostałe aktywa	175	273	156,0	0,9
Aktywa ogółem	28 177	29 038	103,1	100,0

* Dane przekształcone w związku ze zmianą zasad rachunkowości (Nota 2.1.2 Sprawozdania Finansowego)

Przyrost wartości aktywów był efektem zwiększenia następujących głównych pozycji bilansowych:

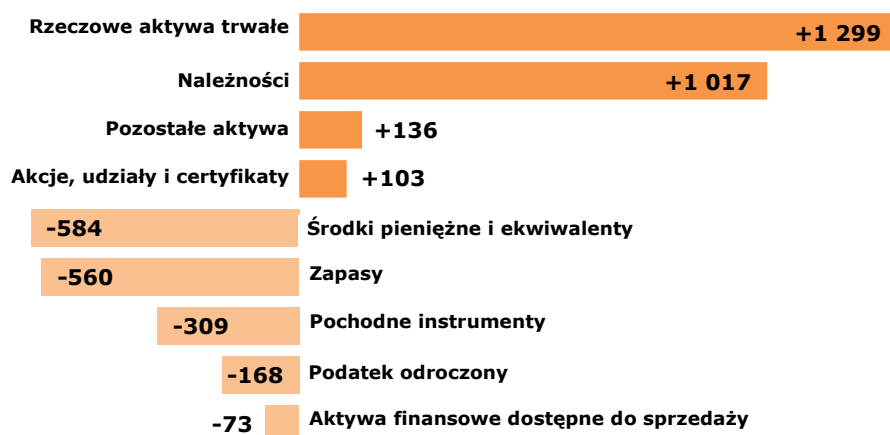
- Rzeczowe aktywa trwałe – wzrost o 1 299 mln zł wynika głównie z realizacji inwestycji – nakłady w tym zakresie wyniosły 2 357 mln zł. Działalność inwestycyjna została szczegółowo opisana w Rozdziale 2.3.
- Należności – do wzrostu należności o 1 017 mln zł przyczyniły się przede wszystkim:
  - wysoka sprzedaż miedzi pod koniec 2013 r. (wzrost o 76%, tj. z 37,3 tys. t w grudniu 2012 r. do 65,7 tys. t w grudniu 2013 r.). Miało to istotny wpływ na należności handlowe, które w skali roku wzrosły o 403 mln zł,
  - pożyczki udzielone spółkom zależnym. Należności z tego tytułu wyniosły 259 mln zł wobec 44 mln zł na koniec 2012 r., co oznacza wzrost o 215 mln zł. Pożyczki zostały wyszczególnione w rozdziale dotyczącym zasobów finansowych Spółki,
  - podatki, cła i ubezpieczenia – należności z tego tytułu wzrosły o 202 mln zł,
  - pozostałe należności – wzrost o 198 mln zł, w tym głównie należności z tytułu Cash Pool (wzrost o 142 mln zł).
- Akcje i udziały oraz certyfikaty inwestycyjne – wzrost o 103 mln zł wynika głównie z nabycia certyfikatów inwestycyjnych oraz podwyższenia kapitału spółek Grupy Kapitałowej. Inwestycje kapitałowe zostały szczegółowo zaprezentowane w Rozdziale 2.2.
- Inne aktywa – mniejsze znaczenie miały aktywa finansowe przeznaczone na likwidację kopalń i rekultywację składowisk odpadów oraz wartości niematerialne i prawne, które łącznie wzrosły o 136 mln zł.

Jednocześnie zanotowano spadek w następujących pozycjach aktywów:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty – przepływy wygenerowane z działalności operacyjnej (+3 790 mln zł), były niższe od ujemnych przepływów gotówkowych z działalności inwestycyjnej i finansowej, co przyczyniło się do spadku wartości środków pieniężnych na koniec 2013 r. o 584 mln zł. W zakresie działalności operacyjnej istotny wydatek stanowił zapłacony podatek od wydobycia niektórych kopalni w kwocie 1 916 mln zł, natomiast w zakresie działalności inwestycyjnej największe znaczenie miały wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 2 174 mln zł, a wśród wydatków finansowych dywidenda wypłacona w kwocie 1 960 mln zł.
- Zapasy – wzrost sprzedaży zanotowany w grudniu 2013 r. przyczynił się również do zmniejszenia wartości zapasów o 560 mln zł. Obniżenie dotyczyło przede wszystkim zapasów miedzi i srebra:
  - katod - spadek o 4,3 tys. t (HM Głogów i HM Legnica)
  - walcówki - spadek o 5,0 tys. t,
  - srebra w wyrobach gotowych – spadek o 82,1 t.
- Pochodne instrumenty finansowe – zmniejszenie o 309 mln zł głównie w związku ze spadkiem wolumenu transakcji pochodnych (rozliczeniem instrumentów w ciągu roku), a także zmianą warunków rynkowych (m.in. ceny terminowej miedzi oraz kursu terminowego USD/PLN) oraz upływem czasu do terminu zapadalności dla transakcji nierozliczonych. Dla rynku miedzi nastąpiło zmniejszenie aktywów o 254 mln zł, dla rynku srebra o 113 mln zł, natomiast dla rynku walutowego nastąpiło zwiększenie aktywów o 58 mln zł (m.in. w następstwie zawarcia nowych transakcji).

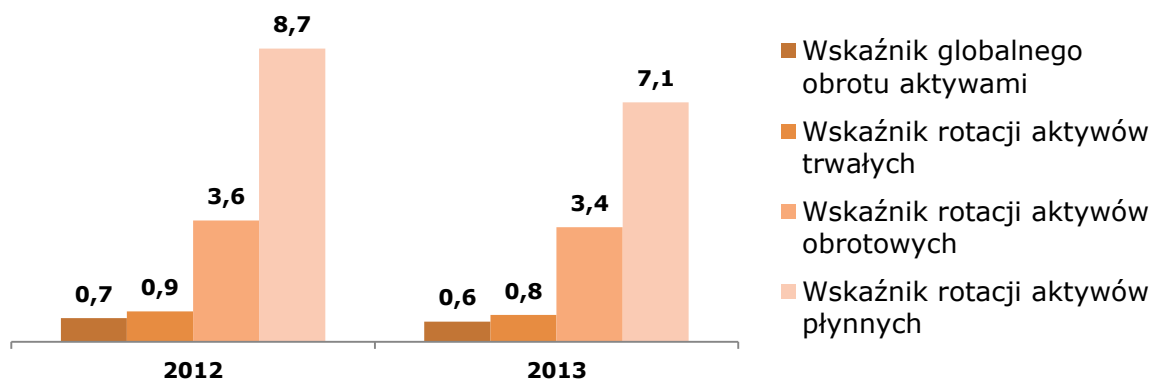
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - spadek aktywów (po skompensowaniu aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego) spowodowany jest przede wszystkim:
  - spadkiem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu: wyceny transakcji terminowych, aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających, rezerwy na likwidację kopalń i innych obiektów technologicznych,
  - spadkiem zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu: wyceny transakcji terminowych, aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających, różnicy między umorzeniem bilansowym a podatkowym.
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – spadek o 73 mln zł jest przede wszystkim skutkiem wyceny akcji Tauron Polska Energia S.A. (spadek notowań akcji na GPW od początku 2013 r. wyniósł 8%). W oparciu o wymogi Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w 2013 r. dokonano kolejnego odpisu aktualizującego ze względu na spadek wartości godziwej akcji tej spółki w porównaniu do kosztu nabycia trwający powyżej 12 miesięcy. Kwota odpisu z tytułu utraty wartości akcji Tauron Polska Energia S.A. obciążająca wynik wyniosła 85 mln zł.

Wykres 8. Zmiana wartości aktywów w relacji do stanu na koniec 2012 r. (mln zł)

Wskaźniki efektywności wykorzystania majątku kształtowały się nieznacznie poniżej wielkości zanotowanych w 2012 r. Jest to skutek przede wszystkim czynników niezależnych od spółki tj. mniej korzystnego kursu walutowego oraz notowań miedzi i srebra. Ich wpływ na wielkość przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany w rozdziale dotyczącym wyników finansowych.

Wykres 9. Wskaźniki efektywności wykorzystania majątku

Wskaźniki wyliczono według stanów bilansowych na koniec okresu, zgodnie z metodologią zamieszczoną w załączniku A.

3.2. Źródła pokrycia majątku

Wzrost kapitału własnego o 1 375 mln zł jest wypadkową następujących czynników:

- zysk netto za 2013 r. w wysokości +3 058 mln zł
- dywidenda z zysku za 2012 r. w wysokości -1 960 mln zł
- pozostałe całkowite dochody +277 mln zł

Kapitał własny stanowił podstawowe źródło finansowania aktywów, a jego udział w ogólnej sumie wzrósł z 78% do 80%.

Tabela 19. Źródła finansowania aktywów (mln zł)

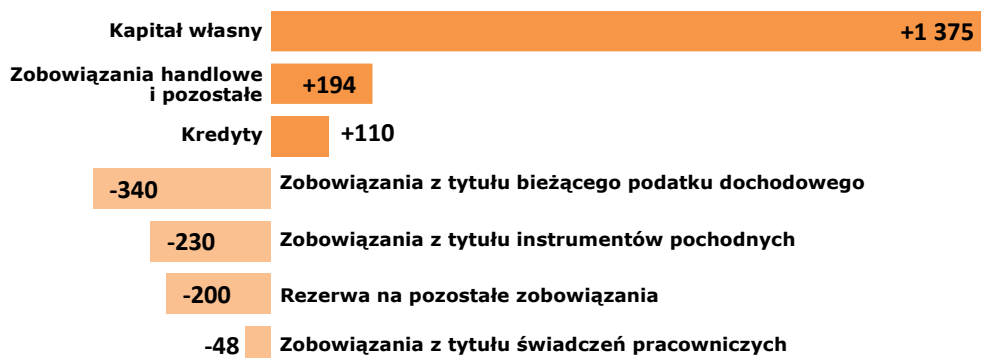
	31.12.2012*	31.12.2013	Dynamika 31.12.12=100	Struktura %
Kapitał własny	21 923	23 298	106,3	80,2
Kapitał akcyjny	2 000	2 000	100,0	6,9
Pozostałe kapitały	-233	400	x	1,4
Zyski zatrzymane	20 156	20 898	103,7	72,0
Zobowiązania krótko- i długoterminowe	6 254	5 740	91,8	19,8
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 263	2 457	108,6	8,5
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 013	1 123	110,9	3,9
Pochodne instrumenty finansowe	253	23	9,1	0,1
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych	390	50	12,8	0,2
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 581	1 533	97,0	5,3
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	754	554	73,5	1,9
Ogółem zobowiązania i kapitał własny	28 177	29 038	103,1	100,0

* Dane przekształcone w związku ze zmianą zasad rachunkowości (Nota 2.1.2 Sprawozdania Finansowego)

W pozostałym zakresie istotne zmiany w stosunku do wartości bilansowych na dzień 31 grudnia 2012 r. dotyczyły następujących pozycji zobowiązań i rezerw:

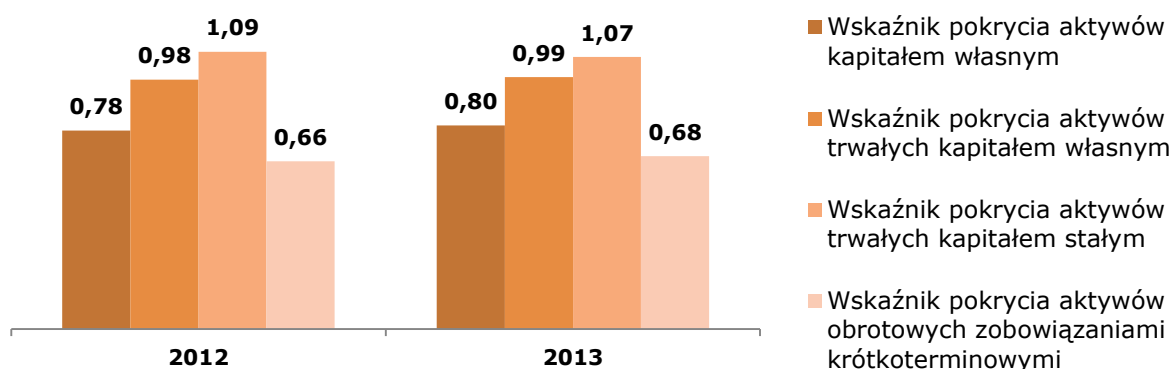
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – wzrost o 194 mln zł wynikał przede wszystkim z prowadzonej działalności inwestycyjnej - zobowiązania z tytułu nabycia i budowy środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wyniosły 591 mln zł, co oznacza wzrost w skali roku o 143 mln zł. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie uległy istotnej zmianie.
- Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego – za 2012 i 2013 r. Spółka wpłacała miesięczne zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych wg zasad uproszczonych, przy czym:
  - za 2012 r. miesięczna zaliczka stanowiła 1/12 należnego podatku dochodowego za 2010 r. – co w trakcie roku powodowało rozbieżność pomiędzy wielkościami rzeczywistymi, a wielkościami należnymi za rok podatkowy
  - za 2013 r. miesięczna zaliczka była określona decyzjami urzędu skarbowego, a podstawą ustalenia wysokości tej zaliczki stanowiły dane wynikające z Budżetu Spółki na 2013r., uwzględniającego również jego korekty w trakcie roku.
- Wobec powyższego na koniec 2013 r. nastąpił spadek zobowiązań z tytułu CIT, gdyż wielkość płaconych zaliczek w trakcie roku była rozliczana w oparciu o szacowane na bieżąco wielkości wynikające z aktualizowanego Budżetu Spółki.
- Kredyty i pożyczki – w 2013 r. Spółka korzystała z finansowania w formie kredytów obrotowych oraz w rachunku bieżącym – środki pieniężne, które wpłynęły do Spółki z tego tytułu wyniosły 1 546 mln zł. Po częściowej spłacie w ciągu roku, stan zobowiązań z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2013 wyniósł 1 123 mln zł, co oznacza wzrost w okresie roku o 11%. Dla tej wielkości zadłużenia wskaźnik dług netto/EBITDA wynosi 0,2.
- Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych – spadek o 48 mln zł dotyczył głównie zobowiązań z tytułu ekwiwalentu węglowego. Parametry przyjęte do wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 19 Sprawozdania Finansowego za 2013 r.
- Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia – spadek o 200 mln zł dotyczył przede wszystkim rezerwy na koszty likwidacji kopalń i innych obiektów technologicznych (obniżenie o 205 mln zł, głównie na skutek wydłużenia horyzontu czasowego funkcjonowania kopalń).
- Pochodne instrumenty finansowe – zmniejszenie o 230 mln zł głównie w związku ze spadkiem wolumenu transakcji pochodnych (rozliczeniem instrumentów w ciągu roku), zmianą warunków rynkowych (m.in. ceny terminowej miedzi oraz kursu terminowego USD/PLN) oraz upływem czasu do terminu zapadalności dla transakcji nierozliczonych. Dla rynku miedzi nastąpiło zmniejszenie zobowiązań o 198 mln zł, a dla rynku walutowego o 32 mln zł.

Wykres 10. Zmiana wartości kapitału i zobowiązań w relacji do stanu na koniec 2012 r. (mln zł)

Wskaźniki finansowania aktywów pozostały na poziomie zbliżonym do wielkości zanotowanej w 2012 r.

Wykres 11. Wskaźniki finansowania aktywów

Wskaźniki wyliczono według stanów bilansowych na koniec okresu, zgodnie z metodologią zamieszczoną w załączniku A.

3.3. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2013 r. aktywa warunkowe Spółki wynosiły 464 mln zł i dotyczyły przede wszystkim otrzymanych gwarancji (213 mln zł), związanych z zabezpieczeniem pokrycia ewentualnych roszczeń Spółki z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów przez wykonawców. Pozostałe aktywa warunkowe dotyczą przede wszystkim należności wekslowych (120 mln zł) oraz nadpłaty podatku od nieruchomości od wyrobisk górniczych (87 mln zł).

Stan zobowiązań warunkowych na 31 grudnia 2013 r. wyniósł 191 mln zł, w tym 123 mln zł z tytułu spraw spornych dotyczących umów wdrożeniowych i racjonalizatorskich.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała zobowiązania nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 206 mln zł, w tym 187 mln zł wobec jednostek samorządu terytorialnego w związku z rozbudową ośrodka unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

3.4. Zasoby finansowe Spółki

Strukturę środków pieniężnych Spółki przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 20. Struktura środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (mln zł)

	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Dynamika 2012=100
Środki pieniężne*	8	18	21	116,7
Inne aktywa finansowe o terminie płatności do 3 miesięcy	12 828	689	102	14,8
Ogółem	12 836	707	123	17,4

* w kasie i na rachunkach bankowych a'vista

Otrzymane kredyty i pożyczki

W 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych, zarówno obrotowych jak i w rachunku bieżącym.

Stan kredytów na 31 grudnia 2013 r. wyniósł 1 123 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała następujące kredyty bankowe:

Tabela 21. Stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych (mln)

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo kredytu w walucie	Saldo kredytu w PLN	Termin spłaty
Kredyt obrotowy	USD	17	51	31.01.2014
Kredyt obrotowy	USD	162	488	07.05.2014
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	32	98	30.04.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	120	360	14.10.2015
Kredyt w rachunku bieżącym	USD	42	126	21.10.2015
Ogółem		373	1 123	

Oprocentowanie powyższych kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększonej o marżę.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała następujące otwarte linie kredytowe:

Tabela 22. Otwarte linie kredytowe (mln)

Rodzaj kredytu	Waluta kredytu	Saldo dostępnego kredytu w walucie	Saldo dostępnego kredytu w PLN
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	USD	88	-
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	50	-
Kredyt obrotowy i w rachunku bieżącym	PLN	-	2 600

Otwarte linie kredytowe dostępne są w walutach PLN, USD i EUR. Oprocentowanie oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR, EURIBOR powiększonej o marżę.

W dniu 29 stycznia 2014 r. Spółka zawarła nową umowę na kredyt w rachunku bieżącym na kwotę: 100 mln USD, dostępną w okresie od 31 stycznia 2014 r. do 29 stycznia 2017 r. oraz na kwotę 30 mln USD, dostępną w okresie od 31 stycznia 2014 r. do 29 stycznia 2015 r. Odsetki od wykorzystanych kwot kredytów będą naliczane wg stopy EURIBOR, LIBOR+ marża banku.

Udzielone pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Spółka posiadała następujące pożyczki udzielone spółkom z Grupy Kapitałowej:

Tabela 23. Stan pożyczek udzielonych spółkom z Grupy Kapitałowej (mln)

Nazwa spółki	Kapitał pożyczki	Warunki oprocentowania	Warunki spłaty
Energetyka Sp. z o.o.	30,1 mln zł	WIBOR 1M + 1,49 %	W ratach do 31.12.2019 r.
KGHM LETIA S.A.	0,7 mln zł	WIBOR 1M + 2,5 %	W całości do 31.03.2014 r.
Zagłębie Lubin S.A.	5 mln zł	WIBOR 3M + 3,00 %	W ratach do 31.12.2022 r.
Fermat1 S.a.r.l.	71,9 mln USD	Stałe - 4,46 %	W całości do 28.02.2018 r.

W dniu 21 grudnia 2009 r. Spółka udzieliła „Energetyce” Sp. z o.o. pożyczki w wysokości 50,3 mln zł. Aktualne oprocentowanie pożyczki oparte jest na stopie WIBOR 1M + 1,49%, odsetki płacone są miesięcznie. Spłata następuje w czterdziestu równych ratach kapitałowych w wysokości 1,3 mln zł płatnych na koniec każdego kwartału począwszy od 31 marca 2010 r. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo udzielonej pożyczki wynosiło 30,1 mln zł.

W dniu 8 maja 2012 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce KGHM LETIA S.A. pożyczkę w wysokości 7,5 mln zł. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stopie WIBOR 1M + marża, odsetki są kapitalizowane miesięcznie. Zgodnie z Aneksem nr 4 z dnia 31 października 2013 r. spłata kapitału nastąpiła w dniu 30 października 2013 r. Spłata należnych odsetek nastąpi do 31 marca 2014 r. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo pożyczki wynosi 0,7 mln zł.

W dniu 9 stycznia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Zagłębie Lubin S.A. pożyczkę w wysokości 5 mln zł. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stopie WIBOR 3M + 3,00%, odsetki naliczane są kwartalnie. Spłata pożyczki nastąpi w 27 kwartalnych ratach kapitałowych, w wysokości 179 tys. zł oraz ostatnią w wysokości 167 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo pożyczki wynosi 5 mln zł.

W dniu 28 lutego 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Fermat 1 S.a.r.l. pożyczkę w wysokości 34,6 mln USD. Odsetki wyliczane są na bazie stałej stopy procentowej, spłata nastąpi do dnia 28 lutego 2018 r. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo pożyczki wynosiło 34,6 mln USD (104 mln zł).

W dniu 4 kwietnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Fermat 1 S.a.r.l. pożyczkę w wysokości 4 mln CAD denominowaną w USD po kursie ustalonym przez Bank of Canada z dnia wypłaty pożyczki. Odsetki wyliczane są na bazie stałej stopy procentowej, spłata nastąpi do dnia 28 lutego 2018 r. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo pożyczki wynosiło 3,9 mln USD (12 mln zł).

W dniu 13 maja 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. udzieliła spółce Fermat 1 S.a.r.l. pożyczkę w wysokości 43,8 mln CAD wypłacaną w transzach zgodnie z ustalonym harmonogramem, denominowaną w USD po kursie ustalonym przez Bank of Canada z dnia wypłaty transzy. Odsetki wyliczane są na bazie stałej stopy procentowej, spłata nastąpi do dnia 28 lutego 2018 r. Na dzień 31 grudnia 2013 r. saldo pożyczki wynosiło 33,4 mln USD (101 mln zł).

Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje finansowe

Na dzień bilansowy Spółka:

- posiadała udzielone gwarancje na kwotę 9,7 mln zł z datą ważności do marca 2015 r. Gwarancje te stanowią zobowiązanie warunkowe,
- nie posiadała otrzymanych gwarancji finansowych.

Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

W dniu 8 stycznia 2014 r., na zlecenie KGHM Polska Miedź S.A., HSBC Bank plc wystawił akredytywę, na kwotę 137,5 mln USD (co odpowiada 414 mln zł przy kursie walutowym USD/PLN z dnia 31 grudnia 2013 r.), zabezpieczającą zobowiązania KGHM INTERNATIONAL LTD. wobec beneficjenta Empresa Eléctrica Cochrane S.A. z tytułu umowy zakupu energii elektrycznej zawartej pomiędzy Sierra Gorda SCM oraz Empresa Eléctrica Cochrane S.A. Zgodnie z umową sponsorzy projektu Sierra Gorda zobowiązani są zapewnić zabezpieczenie transakcji w formie gwarancji lub akredytywy. Z dniem 8 stycznia 2014 r. Jednostka Dominująca przejęła od KGHM INTERNATIONAL LTD. obowiązek spełnienia tego wymogu.

Ponadto w dniu 29 stycznia 2014 r. podpisano umowę na kredyt w rachunku bieżącym na kwotę:

- 100 mln USD, dostępną w okresie od 31 stycznia 2014 r. do 29 stycznia 2017 r.
- 30 mln USD, dostępną w okresie od 31 stycznia 2014 r. do 29 stycznia 2015 r.

Odsetki od wykorzystanych kwot kredytów będą naliczane wg stopy EURIBOR, LIBOR+ marża banku. Zabezpieczeniami wiarygodności banków wynikających z zawartych umów kredytowych są oświadczenia o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwa do dysponowania rachunkami w ramach zawartych umów o prowadzenie rachunków bankowych.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych w porównaniu z wielkością posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności

Posiadane przez Spółkę w chwili obecnej środki pieniężne oraz możliwość pozyskania środków z dostępnych źródeł finansowania zewnętrznego, gwarantują perspektywę realizacji zamierzeń inwestycyjnych zarówno w obszarze inwestycji kapitałowych jak i nakładów na zakup i budowę środków trwałych.

3.5. Wyniki finansowe

W 2013 r. Spółka zrealizowała zysk netto w wysokości 3 058 mln zł. Spadek w relacji do wyniku osiągniętego w 2012 r. wyniósł 1 810 mln zł (o 37%) i był przede wszystkim skutkiem czynników rynkowych (notowania metali, kurs walutowy), na które Spółka nie miała istotnego wpływu.

Tabela 24. Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat (mln zł)

	2012	2013	Dynamika 2012=100
Przychody ze sprzedaży	20 737	18 579	89,6
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	13 602	13 970	102,7
Wynik z podstawowej działalności operacyjnej	7 135	4 609	64,6
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	-709	-401	56,6
– Wycena i realizacja instrument. pochodnych	-84	-377	x 4,5
– Różnice kursowe	-565	0	x
– Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży	-158	-90	57,0
– Dywidendy	57	36	63,2
– Pozostałe	41	30	73,2
Wynik z działalności operacyjnej (EBIT)	6 426	4 208	65,5
Koszty finansowe netto	9	12	133,3
Wynik przed opodatkowaniem	6 417	4 196	65,4
Zysk netto	4 868	3 058	62,8
EBITDA (EBIT + amortyzacja)	7 198	4 976	69,1

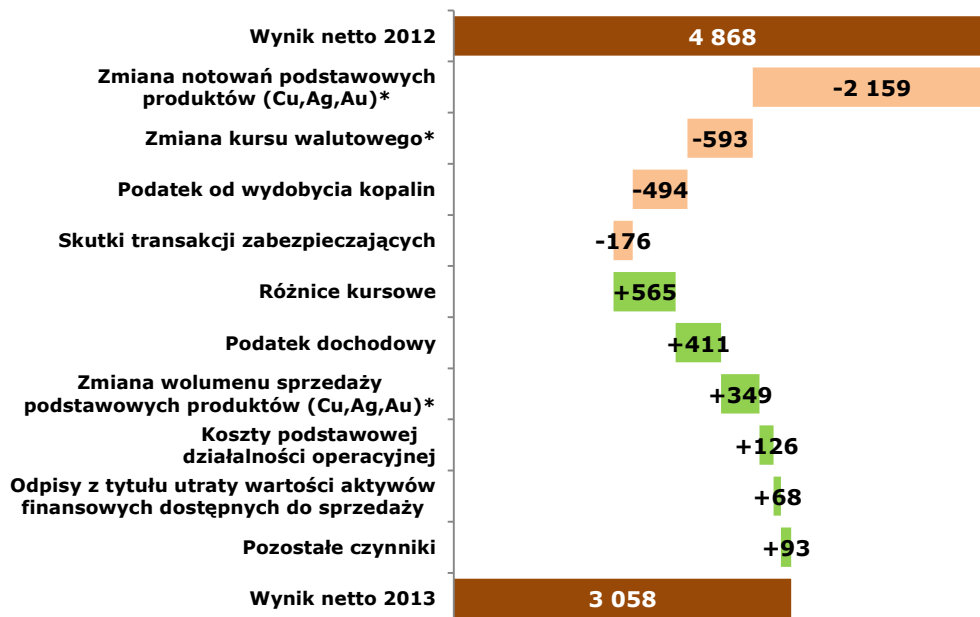
Najistotniejsze przyczyny wpływające na zmianę zysku netto pomiędzy 2013 r. i 2012 r. przedstawia Tabela 25.

Tabela 25. Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego

Wyszczególnienie	Wpływ na zmianę wyniku (mln zł)	Charakterystyka
Zmiana notowań podstawowych produktów (Cu,Ag,Au)*	-2 159	Spadek notowań miedzi o 8%, srebra o 24%, złota o 16%.
Zmiana kursu walutowego*	-593	Zmiana kursu walutowego z 3,26 USD/PLN do 3,17 USD/PLN (umocnienie PLN o 3%)
Różnice kursowe	+565	W 2013 r. wynik z tytułu różnic kursowych kształtował się poniżej +1 mln zł, podczas gdy rok wcześniej wyniósł -565 mln zł
Podatek od wydobycia kopalín	-494	Wzrost podatku z 1 327 mln zł w 2012 r. do 1 821 mln zł w 2013 r., z uwagi na rozliczenie podatku za pełny okres sprawozdawczy (w 2012 r. od kwietnia; w 2013 r. od stycznia)
Podatek dochodowy	+411	Niższa wartość podatku w związku z niższą podstawą opodatkowania
Zmiana wolumenu sprzedaży podstawowych produktów (Cu,Ag,Au)*	+349	Zwiększenie wolumenu sprzedaży miedzi o 14,2 tys. t oraz złota o 149,4 kg przy obniżeniu ilości sprzedanego srebra o 16,4 t
Skutki transakcji zabezpieczających	-176	W tym zmiana wyniku na pozostałej działalności operacyjnej z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych (-293 mln zł) oraz zmiana wartości korekty przychodów z tytułu zabezpieczeń (+117 mln zł)
Koszty podstawowej działalności operacyjnej	+126	Spadek kosztów, bez uwzględniania wykazanego powyżej podatku od wydobycia niektórych kopalín, głównie na skutek niższych kosztów wsadów obcych wycenionych w oparciu o niższe ceny metali i kurs walutowy.
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	+68	W 2013 r. dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w łącznej 90 mln zł, z czego 85 mln zł dotyczyło spółki Tauron Polska Energia S.A. Na dzień 31 grudnia 2012 r. odpis wynosił łącznie 158 mln zł.
Pozostałe czynniki	+93	Głównie wzrost sprzedaży pozostałych produktów poza miedzią, srebrem i złotem.

* Wpływ na przychody

Wykres 12. Zmiana wyniku netto (mln zł)

* Wpływ na przychody

Podatki i opłaty

W sytuacji Spółki najistotniejszym kwotowo obciążeniem publicznoprawnym wpływającym na wynik finansowy 2013 roku był podatek od wydobycia niektórych kopaliny. Rok 2013 był pierwszym pełnym rokiem obowiązywania tego podatku, naliczanego jako iloczyn odpowiednio ilości miedzi i srebra zawartego w koncentracie wyprodukowanym przez Zakłady Wzbogacania Rud należące do KGHM oraz stawki podatkowej uzależnionej od średniej giełdowej ceny miedzi i srebra. W 2013 r. średnie opodatkowanie wyniosło dla miedzi 14,62% wartości metalu w koncentracie, a dla srebra 14,25%.

Drugim pod względem kwoty obciążeniem publicznoprawnym wpływającym na wynik finansowy 2013 roku był podatek dochodowy od osób prawnych. Efektywna stawka podatkowa wyniosła za 2013 r. 27,12%, co wynika przede wszystkim z ustawowego wyłączenia z kosztów uzyskania przychodów kwoty podatku od wydobycia niektórych kopaliny. Po zniesieniu wpływu podatku od wydobycia niektórych kopaliny, efektywna stawka podatkowa wynosi 18,71%.

Tabela 26. Obciążenia z tytułu podatków i opłat (mln zł)

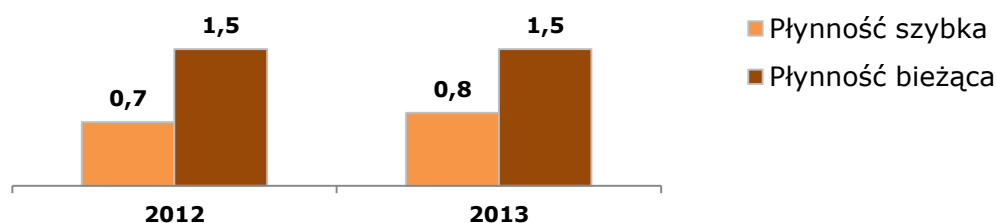
	2012	2013	Dynamika 2012=100
Podatek od wydobycia niektórych kopaliny	1 596	1 856	116
Podatek dochodowy od osób prawnych	1 557	1 035	66
Podatek od nieruchomości	119	126	106
Podstawowa opłata za wydobycie kopaliny	95	100	105
Podatek akcyzowy	55	55	100
Inne podatki i opłaty	57	66	116
Ogółem podatki i opłaty	3 479	3 238	93

W 2013 r. Spółka kontynuowała ponadto 30 postępowań administracyjnych i sądowno-administracyjnych zmierzających do odzyskania nadpłaty w podatku od nieruchomości od podziemnych wyrobisk górniczych w następstwie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 13 września 2011 r. (sygn. akt P-33/09). Kwota dochodzonej nadpłaty to ok. 86,8 mln zł oraz odsetki od nadpłaty za okres od uiszczenia podatku do dnia zwrotu kwot na rachunek Spółki. W dniu 23 stycznia 2014 r. przed Naczelnym Sądem Administracyjnym zapadło pierwsze orzeczenie w tej sprawie. NSA potwierdził prawidłowość trybu postępowania przyjętego przez KGHM i uchylił zarówno wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, jak i decyzje organów podatków obu instancji, kwestionując przyjęty przez KGHM formalny tryb postępowania i tym samym odmawiając merytorycznego rozpoznania wniosku. Sąd na tym etapie nie rozstrzygał o zwrocie nadpłaty, ale o dalszym trybie postępowania, w którym organy podatkowe zostały zobowiązane do merytorycznej oceny złożonego przez Spółkę wniosku o zwrot nadpłaty.

Wskaźniki finansowe

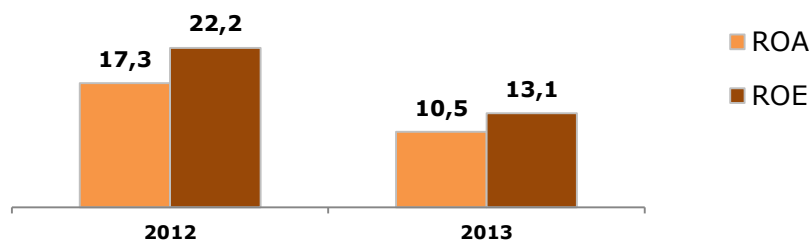
Kształtowanie się podstawowych wskaźników w zakresie płynności finansowej, rentowności aktywów i kapitałów oraz finansowania zaprezentowano na Wykresach 13, 14 oraz 15.

Wykres 13. Wskaźniki płynności

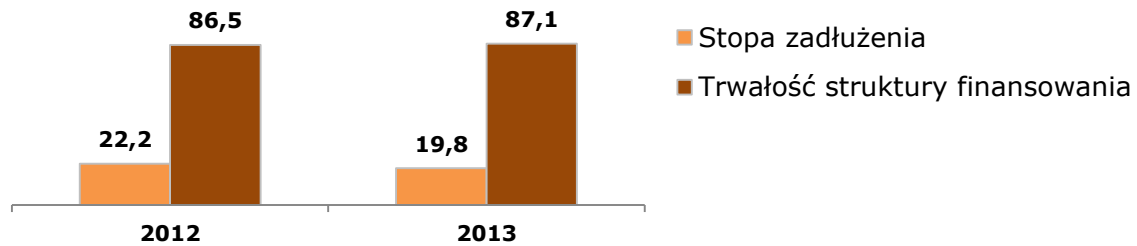
Wskaźniki płynności stanowią relację aktywów obrotowych lub ich bardziej płynnej części do zobowiązań krótkoterminowych. W relacji do wielkości wskaźników na koniec 2012 r. nie zanotowano istotnych odchyleń.

Wykres 14. Wskaźniki rentowności

Obniżenie zysku, którego przyczyny zostały opisane wyżej, stanowiło podstawowy czynnik pogorszenia stopy zwrotu z aktywów (ROA) oraz stopy zwrotu z kapitału własnego (ROE).

Wykres 15. Wskaźniki finansowania

Wartość wskaźników finansowania odzwierciedla zmiany w strukturze finansowania aktywów, w tym spadek zobowiązań, głównie z tytułu dywidendy.

Wskaźniki rynku kapitałowego.

Działalność Spółki charakteryzują następujące wskaźniki:

Tabela 27. Wskaźniki rynku kapitałowego

		2012	2013
EPS (zł)	Zysk netto / ilość akcji	24,34	15,29
P/CE	Cena / nadwyżka finansowa na 1 akcję*	6,74	6,17
P/E	Cena / zysk netto na akcję	7,82	7,72
MC/S	Wartość rynkowa**/ przychody ze sprzedaży	1,83	1,27
P/BV	Cena rynkowa / wartość księgowa akcji***	1,73	1,01

* Nadwyżka finansowa = zysk netto + amortyzacja

** Wartość rynkowa stanowi iloczyn ilości akcji i ich notowania z ostatniego dnia okresu sprawozdawczego (200 mln akcji x 190,00 zł w 2012 r.; 118,00 zł w 2013 r.)

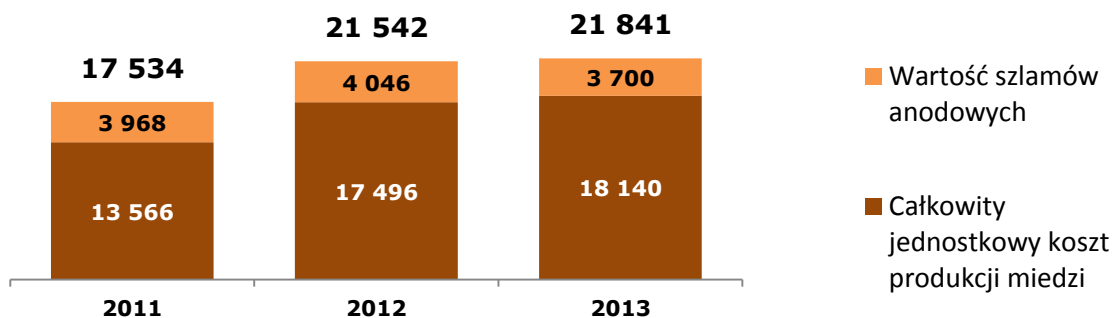
*** Wartość księgowa kapitału własnego według stanu z dnia kończącego okres sprawozdawczy

Istotny wpływ na poziom wskaźników rynku kapitałowego w porównaniu do 2012 r. miał niższy zysk netto zrealizowany przez Spółkę oraz spadek ceny akcji KGHM z poziomu 190,00 zł na koniec 2012 r. do 118,00 zł na koniec 2013 r.

3.6. Koszty podstawowej działalności operacyjnej

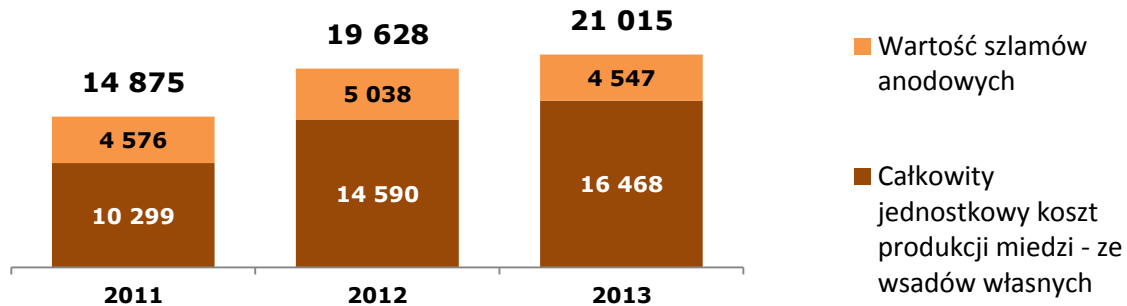
Decydujący wpływ na poziom kosztów operacyjnych Spółki mają koszty produkcji miedzi elektrolitycznej, których udział wynosi około 90%.

Wykres 16. Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ogółem (zł/t)

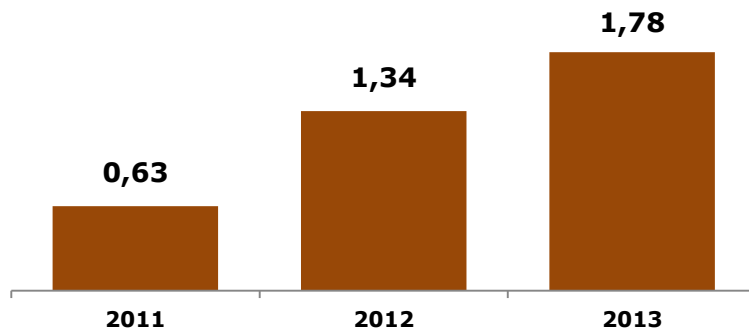

Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi (koszt jednostkowy przed pomniejszeniem o wartość szlamów anodowych zawierających m.in. srebro i złoto) w 2013 r. w relacji do 2012 r. uległ zwiększeniu o 299 zł/t, tj. o 1,4%, głównie z uwagi na: wzrost wartości podatku od wydobycia niektórych kopalin (+817 zł/t) przy niższym wykorzystaniu wsadów obcych o ok. 12 tys. t Cu (- 1 034 zł/t).

Wykres 17. Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych (zł/t)

Wykres 18. Koszt produkcji miedzi w koncentracie – C1 (USD/funt)

Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi ze wsadów własnych wzrósł o 1 387 zł/t, tj. o 7,1%, na co złożyły się przede wszystkim podatek od wydobycia niektórych kopalin (+987 zł/t) oraz wzrost kosztów rodzajowych opisany poniżej (z wyłączeniem wartości wsadów obcych), przy pozytywnym wpływie wyższego wolumenu produkcji własnej (+2,7% w relacji do 2012 r.).

Koszt C1 (gotówkowy koszt produkcji miedzi płatnej, uwzględniający koszty wydobycia i przerobu urobku, podatek od kopalin, koszty transportu, koszty administracyjne fazy górniczej oraz premię przerobową hutniczo-rafinacyjną koncentratu (TC/RC), pomniejszony o wartość produktów ubocznych) wyniósł odpowiednio: w 2012 r. 1,34 USD/funt i w 2013 r. 1,78 USD/funt. Negatywny wpływ na poziom kosztu C1 wyrażonego w USD/funt, oprócz wysokości podatku od wydobycia niektórych kopalin, ma umocnienie złotego względem dolara z poziomu 3,26 w 2012 r. do poziomu 3,17 w 2013 r.

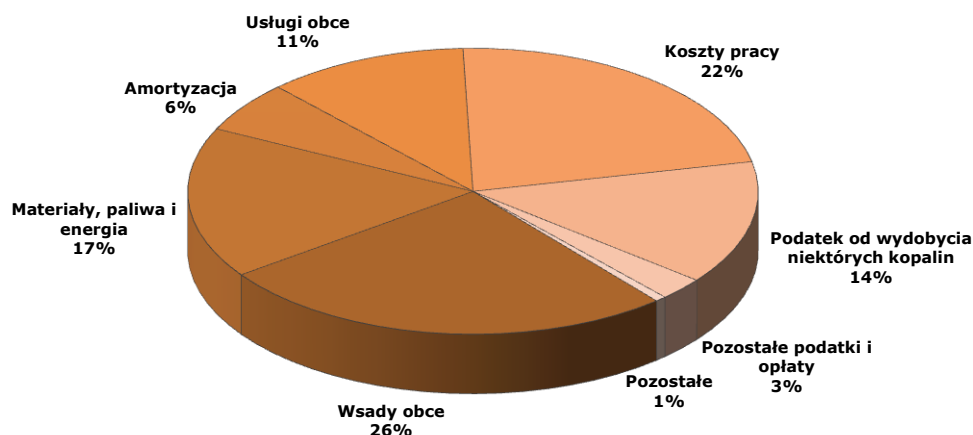
W 2013 r. koszty ogółem według rodzaju w relacji do 2012 r. były niższe o 738 mln zł, tj. o 5%, głównie z tytułu niższej wartości wsadów obcych o 1 010 mln zł z uwagi na mniejszy wolumenu zużycia o 24 tys. t Cu (z czego 12 tys. t dotyczy produkcji miedzi elektrolitycznej) oraz niższą cenę zakupu.

Koszty rodzajowe bez wsadów obcych wzrosły o 272 mln zł. Na poziom kosztów rodzajowych wpływ miały:

- wyższy naliczony podatek od wydobycia niektórych kopalin (+260 mln zł) z uwagi na fakt, że w 2013 r. podatek obowiązywał pełny rok a w 2012 r. od 18 kwietnia,
- wyższe usługi obce (+159 mln zł) – głównie z uwagi na wzrost zakresu rzeczowego górniczych robót przygotowawczych (+56 mln zł), wyższe koszty remontów z uwagi na remont generalny w HM Głogów II (+27 mln zł) oraz wyższe koszty obróbki obcej dot. kosztów odzyskania renu ze ścieków (+40 mln zł),
- niższe koszty energii (-62 mln zł) z uwagi na spadek ceny energii elektrycznej o 9%.
- niższe koszty pracy (-41 mln zł) – ze względu na niższy odpis na nagrodę roczną (w 2012 r. 24%; w 2013 r. 20%), niższą rezerwę na przyszłe świadczenia pracownicze przy wyższym odpisie na PPE.

Strukturę kosztów według rodzaju w 2013 r. przedstawia Wykres 19. W odniesieniu do lat poprzednich zmiana struktury dotyczy głównie zmniejszenia udziału wsadów obcych (w 2012 r.: 32%, w 2013 r.: 26%) oraz zwiększenia udziału podatków z uwagi na podatek od wydobycia niektórych kopalin (w 2012 r.: 14%, w 2013 r.: 17%).

Wykres 19. Struktura kosztów według rodzaju w 2013 roku

3.7. Realizacja przewidywanych na 2013 r. wyników finansowych

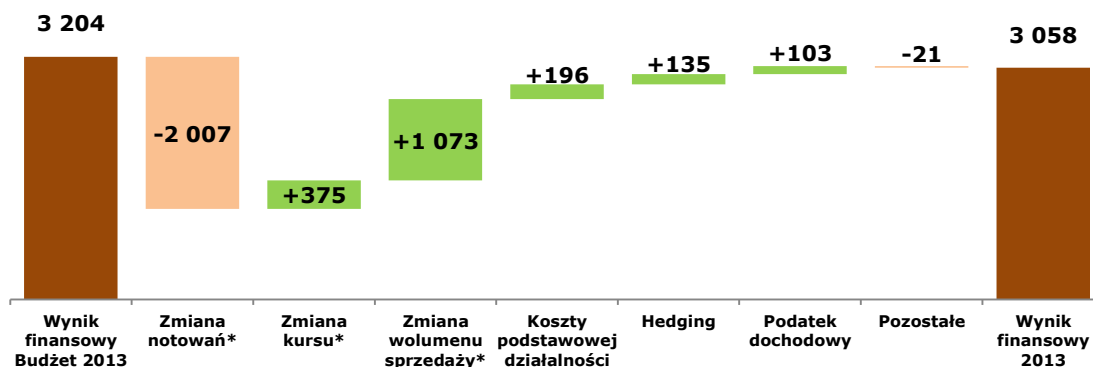
W raporcie bieżącym z dnia 15 lutego 2013 r. Spółka opublikowała założenia Budżetu na 2013 rok zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą w dniu 14 lutego 2013 r. Budżet zakładał osiągnięcie w 2013 roku przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wysokości 18 930 mln zł oraz zysku netto w kwocie 3 204 mln zł. Szczegółowy zakres podstawowych założeń Budżetu na 2013 r. oraz ich realizację przedstawia Tabela 28.

Tabela 28. Założenia Budżetu Spółki na 2013 r.

	J.m.	Budżet 2013	Wykonanie 2013	Realizacja (%)
Przychody ze sprzedaży	mln zł	18 930	18 579	98,1
Zysk netto	mln zł	3 204	3 058	95,4
EBITDA	mln zł	5 337	4 976	93,2
Średnioroczne notowania miedzi	USD/t	7 800	7 322	93,9
Średnioroczne notowania srebra	USD/troz	32,00	23,79	74,3
Kurs walutowy	USD/PLN	3,10	3,17	102,3
Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	zł/t	17 087	16 468	96,4
Koszt gotówkowy produkcji koncentratu – C1	USD/funt	1,76	1,78	101,1
Produkcja miedzi w koncentracie	tys. t	425,1	428,9	100,9
Produkcja miedzi elektrolitycznej	tys. t	548,0	565,2	103,1
- w tym ze wsadów obcych	tys. t	146,6	134,8	92,0
Produkcja srebra	t	1 075	1 161	108,0
Nakłady inwestycyjne rzeczowe	mln zł	2 470	2 357	95,4

Znaczące pogorszenie notowań metali, a w szczególności srebra, zniwelowane zostało przez zwiększony wolumen sprzedaży, korzystniejszy od zakładanego kurs walutowy, obniżony poziom kosztów, niższy podatek dochodowy oraz skutki transakcji zabezpieczających.

Wykres 20. Realizacja planowanego wyniku netto (mln zł)

* wpływ na przychody

3.8. Przewidywana sytuacja finansowa Spółki

Na sytuację finansową Spółki w 2014 roku decydujący wpływ będzie miało kształtowanie się warunków makroekonomicznych, założenia produkcyjne oraz kontynuacja głównych projektów inwestycyjnych. Zakres podstawowych założeń Budżetu na 2014 r. przedstawia Tabela 29.

Tabela 29. Założenia Budżetu Spółki na 2014 r.

	J.m.	Wykonanie 2013	Budżet 2014	Dynamika 2013=100
Średnioroczne notowania miedzi	USD/t	7 322	7 100	97,0
Średnioroczne notowania srebra	USD/troz	23,79	22,00	92,5
Kurs walutowy	USD/PLN	3,17	3,05	96,2
Produkcja miedzi w koncentracie	tys. t	428,9	420,0	97,9
Produkcja srebra w koncentracie	t	1 199	1 112	92,7
Produkcja miedzi elektrolitycznej	tys. t	565,2	567,5	100,4
- w tym ze wsadów obcych	tys. t	134,8	142,6	105,8
Produkcja srebra metalicznego	t	1 161	1 140	98,2
Wolumen sprzedaży wyrobów z miedzi	tys.t	594,5	562,8	94,7
Wolumen sprzedaży wyrobów ze srebra	t	1 250	1 115	89,2
Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych	zł/t	21 015	20 906	99,5
Całkowity jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej ze wsadów własnych *	zł/t	14 657	15 435	105,3
Koszt gotówkowy produkcji miedzi w koncentracie – C1	USD/funt	1,78	1,94	109,0
Nakłady inwestycyjne rzeczowe	mln zł	2 357	2 565	108,8
Nakłady inwestycyjne kapitałowe**	mln zł	380	1 686	x 4,4

* Od 2014 roku uległa zmianie metoda wyceny produktów ubocznych w koszcie jednostkowym produkcji miedzi elektrolitycznej – analogicznie jak w metodologii kosztu C1 - wartość Ag i Au równa się przychodom ze sprzedaży tych pierwiastków (ujęcie kontrolingowe). Dotychczas wycena wartości uwzględniała współczynnik zyskowności sprzedaży (ujęcie księgowo). W powyższej tabeli rok 2013 w warunkach 2014 r.

** Ogółem nakłady na inwestycje kapitałowe wraz z pożyczkami.

Plan nakładów inwestycyjnych KGHM na 2014 rok w łącznej kwocie 4 251 mln zł (inwestycje rzeczowe i kapitałowe) zakłada odtworzenie majątku oraz kontynuację rozpoczętych w Grupie Kapitałowej projektów strategicznych głównie w zakresie:

- ukończenia budowy i wejścia w fazę eksploatacji kopalni Sierra Gorda,
Celem fazy „ramp up” projektu jest rozpoczęcie wydobywania oraz stopniowe uruchomienie instalacji i uzyskanie w okresie do 6 miesięcy docelowych zdolności przerobowych. Okres uzyskania optymalnych, docelowych parametrów produkcyjnych i technicznych będzie zależał od potwierdzenia zakładanych parametrów złoża jak i testów technologicznych podczas rozruchu instalacji przerobowych.
- udostępnienia obszaru Głogów Głęboki Przemysłowy,
W 2014 r. zakłada się wykonanie wyrobisk udostępniających wraz z uzbrojeniem, rozpoczęcie głębiania szybu GG1 oraz budowę centralnej klimatyzacji. Udostępnienie GGP umożliwi eksploatację złóż o szacowanej wielkości zasobów bilansowych 6,7 mln t Cu. Planowane wydobywanie urobku w 2014 r. wyniesie 1,8 mln t w.s.
- kontynuacji Programu Modernizacji Pirometalurgii w HM Głogów I (zmiana technologii przetopu koncentratów) oraz modernizacja pirometalurgii w HM Głogów II
- kontynuacji prac przygotowawczych projektu budowy kopalni Ajax oraz rozpoczęcie prac związanych z przygotowaniem do budowy kopalni Victoria, w Rejonie Sudbury, w Kanadzie.

Należy zwrócić uwagę na dużą wrażliwość wyników Spółki na zmianę warunków makroekonomicznych w zakresie notowań metali i kursu walutowego. Biorąc pod uwagę obecne warunki rynkowe, przyjmując prognozowane wolumeny sprzedaży i poziom kosztów, wzrost lub spadek średniorocznych notowań miedzi o 100 USD/t może powodować zmianę wyniku netto Spółki o ok. 50 mln zł, natomiast odchylenie średniorocznego kursu walutowego (PLN względem USD) o 5 gr może wpłynąć na zmianę wyniku netto o ok. 80 mln zł. Wrażliwość Spółki na wahania cen miedzi jest ograniczana dzięki stosowanym strategiom zabezpieczającym.

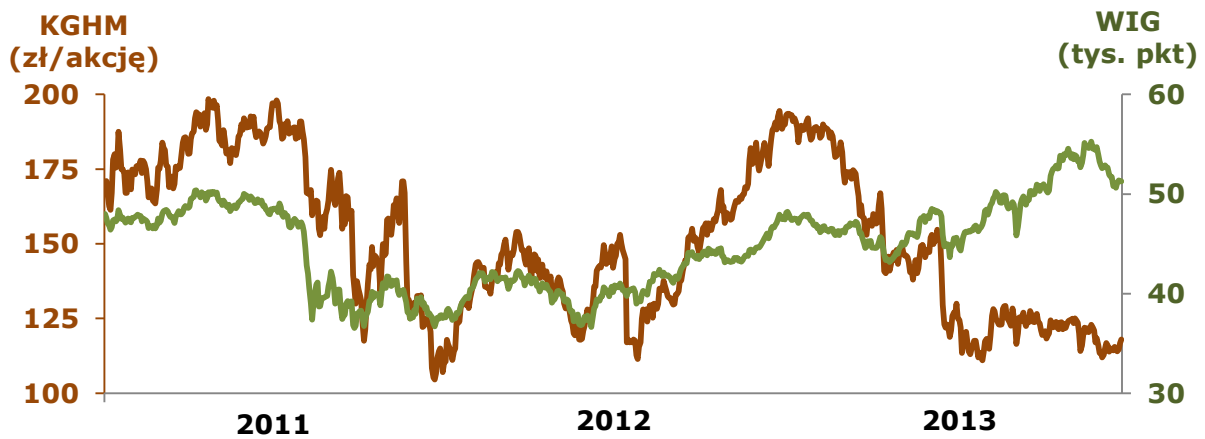
4. Struktura właścicielska i notowania akcji Spółki

4.1. Spółka na giełdzie papierów wartościowych

KGHM Polska Miedź S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w lipcu 1997 roku. Akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów WIG i WIG20, a od 23 września 2013 r. znajdują się również w publikowanym od tego dnia indeksie WIG30, który obejmuje 30 największych i najbardziej płynnych spółek z tego rynku. KGHM Polska Miedź S.A. znajduje się również w gronie spółek odpowiedzialnych społecznie, notowanych w RESPECT Index. Akcje Spółki wchodzi w skład indeksu sektorowego WIG-SUROWCE oraz WIG div – indeksu spółek, które charakteryzują się najwyższą stopą dywidendy na koniec sierpnia każdego roku i regularnie tę dywidendę w latach poprzednich wypłacały.

W roku 2013 kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. stracił na wartości. W pierwszym półroczu systematycznie spadał i na zamknięcie ostatniego dnia notowań w czerwcu wynosił 121,00 zł, tj. 36,32% poniżej poziomu z ostatniego dnia notowań w 2012 roku. W drugim półroczu kurs zamknięcia kształtował się w przedziale 111,00 zł do 130,00 zł. Roczne maksimum kursu zamknięcia, wynoszące 193,50 zł, akcje Spółki osiągnęły w drugim i trzecim dniu notowań stycznia, a najniższy poziom 111,00 zł zanotowały 31 lipca. Ostatecznie w ciągu minionego roku kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. obniżył się o 37,89%, z poziomu 190,00 zł w ostatnim dniu notowań 2012 roku do 118,00 zł na ostatniej sesji giełdowej roku 2013. W tym samym czasie WIG wzrósł o 8,06%, a WIG20 spadł o 7,05%.

Wykres 21. Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle WIG

Kluczowe dane dotyczące notowań akcji KGHM Polska Miedź S.A. na GPW w Warszawie S.A. w latach 2011-2013 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 30. Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.

	J.m.	2011	2012	2013
Liczba akcji	mln	200	200	200
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań w roku	zł	110,60	190,00	118,00
Kapitalizacja Spółki na koniec roku	mln zł	22 120	38 000	23 600
Kurs maksymalny w roku	zł	200,30	194,80	194,80
Kurs minimalny w roku	zł	102,40	109,60	106,90
Średni wolumen obrotu na sesję	tys.	1 070	945	950
Udział w obrotach (transakcje sesyjne)	%	17,16	17,70	14,82

4.2. Dywidenda

Zgodnie z Uchwałą Nr 5/2013 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 19 czerwca 2013 r., na dywidendę dla akcjonariuszy z zysku za rok obrotowy 2012 przeznaczono kwotę 1 960 mln zł, co stanowi 9,80 zł na jedną akcję. Dzień dywidendy ustalono na 12 lipca 2013 r. a wypłatę dywidendy w dwóch ratach: 14 sierpnia 2013 r. - kwota 4,90 zł na akcję i 14 listopada 2013 r. - kwota 4,90 zł na akcję.

Tabela 31. Wypłata dywidendy w latach 2011 - 2013

	J.m.	2011	2012	2013
Dywidenda wypłacona w roku obrotowym z podziału zysku za rok poprzedni	mln zł	2 980	5 668	1 960
	zł/akcję	14,90	28,34	9,80
Stopa dywidendy*	%	13,5	14,9	8,3

* dywidenda na jedną akcję wypłacona w danym roku obrotowym przez ostatni kurs akcji w danym roku obrotowym

4.3. Informacja o strukturze właścicielskiej i wyemitowanych akcjach Spółki

Na dzień 31 grudnia 2013 r. kapitał zakładowy Spółki, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, wynosił 2 000 mln zł i dzielił się na 200 mln akcji serii A, o wartości nominalnej 10 zł każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

Spółka nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych.

W 2013 roku nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zakładowego zarejestrowanego i liczby akcji.

W tym samym czasie, według wiedzy Zarządu Spółki, zmianie nie uległa również struktura własności znacznych pakietów akcji KGHM Polska Miedź S.A. Jedynym akcjonariuszem posiadającym zarówno na dzień 1 stycznia 2013 r. jak i na dzień 31 grudnia 2013 r. liczbę akcji uprawniającą do 5% lub więcej ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu KGHM Polska Miedź S.A. był Skarb Państwa. Struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przedstawia się następująco:

Tabela 32. Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia sprawozdania

akcjonariusz	liczba akcji/głosów	udział w kapitale zakładowym	udział w ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa*	63 589 900	31,79%	31,79%
Pozostali akcjonariusze	136 410 100	68,21%	68,21%
Razem	200 000 000	100,00%	100,00%

*na podstawie otrzymanego przez Spółkę zawiadomienia z dnia 12 stycznia 2010 roku

Pozostali akcjonariusze, których łączny udział w kapitale akcyjnym i ogólnej liczbie głosów wynosi 68,21% zdominowani są przez akcjonariuszy instytucjonalnych - krajowych i zagranicznych.

Spółka nie posiada akcji własnych.

Zarząd Spółki nie posiada informacji o zawartych umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Spośród Członków Zarządu, na dzień 31 grudnia 2013 r. jedynie Wiceprezes Zarządu, Marcin Chmielewski, powołany do Zarządu Spółki dnia 2 września 2013 r., był w posiadaniu 93 akcji KGHM Polska Miedź S.A. o łącznej wartości nominalnej 930 złotych.

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę, Członkowie Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 31 grudnia 2013 r. nie posiadali akcji KGHM Polska Miedź S.A. Powołany 19 czerwca 2013 r. do Rady Nadzorczej Marek Panfil zbył 19 września 2013 r. 90 akcji Spółki.

Członkowie Zarządu i Członkowie Rady Nadzorczej Spółki nie posiadali akcji/udziałów jednostek powiązanych KGHM Polska Miedź S.A.

W 2013 roku Spółka nie prowadziła programu akcji pracowniczych.

5. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zgodnie z §91 ust. 5 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim oraz §29 ust. 5 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. przedstawia Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w roku 2013.

KGHM Polska Miedź S.A., spółka notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., podlegała w 2013 roku zasadom ładu korporacyjnego określonym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” (załącznik do uchwały Rady Giełdy Nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 r.). Treść zasad dostępna jest na oficjalnej stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie poświęconej tej tematyce (www.corp-gov.gpw.pl), a także na stronie Spółki (www.kghm.pl) w zakładce dotyczącej ładu korporacyjnego.

Spółka starała się na każdym etapie funkcjonowania realizować rekomendacje i zasady dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych.

KGHM Polska Miedź S.A. w 2013 roku odstąpiła od stosowania rekomendacji z rozdziału I pkt 12 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, mówiącej o zapewnieniu przez Spółkę akcjonariuszom możliwości wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, poza miejscem odbywania walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

KGHM Polska Miedź S.A. nie stosowała również zasady zawartej w rozdziale IV pkt 10 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, zgodnie z którą Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającej na: transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad.

W ocenie Spółki, wprowadzenie możliwości udziału w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej może nieść ryzyko natury prawno-technicznej prowadzące do zaburzenia sprawnego przebiegu walnego zgromadzenia, a w konsekwencji do ewentualnego podważenia podjętych uchwał. W ocenie Spółki, zasady udziału w walnych zgromadzeniach KGHM Polska Miedź S.A. umożliwiają realizację praw wynikających z akcji oraz zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy. Spółka rozważa przeprowadzenie procesu wdrożenia powyższej zasady i rekomendacji w sytuacji, gdy ich prawno-techniczny aspekt przestanie budzić wątpliwości i będzie to uzasadnione realną potrzebą tej formy komunikacji ze strony akcjonariuszy.

5.1. Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie KGHM Polska Miedź S.A. jest najwyższym organem Spółki. Obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne, w oparciu o przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Spółki oraz Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Spółki. W przypadkach określonych przepisami Kodeksu spółek handlowych Walne Zgromadzenie może zostać zwołane przez Radę Nadzorczą lub akcjonariuszy. Statut KGHM Polska Miedź S.A. upoważnia również Skarb Państwa do zwołania Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie Spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały, jeżeli reprezentowana jest przynajmniej jedna czwarta kapitału zakładowego. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych, o ile przepisy prawa lub Statut Spółki nie stanowią inaczej. Zasady działania Walnego Zgromadzenia określone są w przepisach Kodeksu spółek handlowych oraz Statucie Spółki. Dodatkowe kwestie związane z funkcjonowaniem Walnego Zgromadzenia reguluje uchwalony przez Walne Zgromadzenie w dniu 17 maja 2010 roku Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A., który jest dostępny na stronie internetowej Spółki.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu Spółki z działalności Spółki oraz sprawozdań finansowych, w tym sprawozdania finansowego grupy kapitałowej Spółki za ubiegły rok obrotowy,
- powzięcie uchwały o podziale zysków lub o pokryciu strat,
- udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- zmiany przedmiotu działalności Spółki,
- zmiany Statutu Spółki,
- podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- sposób i warunki umorzenia akcji,
- połączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa,

- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu Zarządu lub nadzoru,
- nabycie akcji własnych Spółki, które mają być zaferowane do nabycia pracownikom lub osobom, które były zatrudnione w Spółce lub spółce z nią powiązanej przez okres co najmniej trzech lat,
- ustalanie zasad wynagradzania dla członków Rady Nadzorczej.

Harmonogram prac przy organizacji walnych zgromadzeń Spółki planowany jest w taki sposób, aby należycie wywiązywać się z obowiązków wobec akcjonariuszy i umożliwić im realizację ich praw.

Wprowadzanie zmian do Statutu Spółki wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zmiany w Statucie Spółki dokonywane są przez Walne Zgromadzenie z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, w sposób i w trybie wynikającym z Kodeksu spółek handlowych, tj. większością trzech czwartych głosów oddanych w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

Spośród rozwiązań uregulowanych w ksh w zakresie procesu organizacji walnych zgromadzeń i uprawnień akcjonariuszy Spółka stosuje tylko przepisy obligatoryjne, tj. dotyczące obowiązku publikacji ogłoszeń i materiałów na walne zgromadzenia na stronie internetowej, zastosowania elektronicznych form kontaktu z akcjonariuszami. Nie mają natomiast zastosowania przepisy umożliwiające udział akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

5.2. Akcjonariusze i ich uprawnienia

Jedynym akcjonariuszem Spółki posiadającym zarówno na dzień 1 stycznia jak i na dzień 31 grudnia 2013 r. liczbę akcji stanowiącą co najmniej 5% kapitału zakładowego i jednocześnie dającą prawo do takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu był Skarb Państwa. Akcjonariusz ten posiadał 63 589 900 akcji KGHM Polska Miedź S.A. i głosów na walnym zgromadzeniu, co stanowi 31,79% kapitału zakładowego i ogólnej liczby głosów. 136 410 100 akcji i głosów tj. 68,21% kapitału akcyjnego i ogólnej liczby głosów należało do pozostałych inwestorów instytucjonalnych i indywidualnych, z których – zgodnie z wiedzą Zarządu Spółki – żaden nie przekroczył progu 5% ogólnej liczby głosów.

Akcjonariusze Spółki swoje uprawnienia wykonują w sposób i w granicach wyznaczonych przez przepisy powszechnie obowiązujące, Statut Spółki oraz Regulamin obrad Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. Akcjonariusz ma prawo do wykonywania głosu osobiście lub poprzez upoważnionego przez siebie pełnomocnika. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu powinno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej.

Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Każda akcja daje prawo do jednego głosu. Nie istnieją ograniczenia w przenoszeniu praw własności akcji oraz w wykonywaniu prawa głosu z akcji Spółki, inne niż wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dawałyby specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Spółki.

Akcjonariusz jest uprawniony w szczególności do:

- zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia jeśli reprezentuje co najmniej połowę kapitału zakładowego lub został upoważniony przez sąd rejestrowy i reprezentuje co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego;
- żądania zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego;
- żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, jeżeli akcjonariusz bądź akcjonariusze reprezentują co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego;
- zgłaszania projektów uchwał podczas obrad Walnego Zgromadzenia, dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad;
- zgodnie z postanowieniami Statutu akcjonariusz Skarb Państwa może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli Zarząd nie zwoła go w ustawowym terminie oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie jeżeli zwołanie uzna za wskazane;
- wnioskowania o zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad.

5.3. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. jest stałym organem nadzoru KGHM Polska Miedź S.A., we wszystkich dziedzinach działalności Spółki. Zgodnie ze Statutem w skład Rady Nadzorczej wchodzi od 7 do 10 członków powołanych przez Walne Zgromadzenie, w tym 3 członków pochodzi z wyboru pracowników Spółki. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani na wspólną kadencję, która trwa trzy lata. Rada Nadzorcza wybiera ze swojego grona Przewodniczącego Rady Nadzorczej, jego zastępcę oraz sekretarza. Rada Nadzorcza powinna być zwoływana nie rzadziej niż raz na kwartał. Dla ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich członków Rady i podjęcie uchwały bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- ocena jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej za dany rok obrotowy,
- ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty,
- składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego, pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w tiret pierwsze i drugie,
- przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznych wniosków w sprawie udzielenia absolutorium dla Członków Zarządu z wykonania przez nich obowiązków,
- badanie i kontrola działalności oraz stanu finansowego Spółki i coroczne przedkładanie Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji Spółki,
- dokonywanie wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdań o których mowa w tiret pierwsze,
- zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich Członków Zarządu,
- delegowanie Członka lub Członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu, niemogących sprawować swoich czynności,
- ustalanie Członkom Zarządu wynagrodzenia oraz innych warunków umów lub kontraktów z nimi zawieranych,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu Spółki,
- zatwierdzanie rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki,
- opiniowanie wniosków Zarządu kierowanych do Walnego Zgromadzenia,
- na wniosek Zarządu wyrażanie zgody na:
  - nabywanie i zbywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości (w tym zakresie nie jest wymagana uchwała Walnego Zgromadzenia),
  - udzielanie poręczeń i pożyczek podmiotom gospodarczym, w których Spółka posiada poniżej 1/3 głosów z akcji lub udziałów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników tych podmiotów,
  - tworzenie i przystępowanie do spółek handlowych,
  - zbywanie akcji i udziałów w podmiotach zależnych Spółki,
  - tworzenie za granicą oddziałów, spółek, przedstawicielstw i innych jednostek organizacyjnych lub podmiotów gospodarczych,
  - objęcie lub nabycie akcji lub udziałów innej Spółki,
  - ustanawianie i likwidację fundacji,
- powoływanie i odwoływanie Członków Zarządu, z zastrzeżeniem § 12 Statutu Spółki,
- wyrażanie opinii w sprawach inwestycji Spółki w środki trwałe, które spełniają jeden z warunków:
  - inwestycja o wartości powyżej 10% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy,
  - inwestycja powyżej 5% budżetu na wydatki inwestycyjne w środki trwałe Spółki na dany rok obrotowy, jeżeli inwestycja nie spełnia kryterium planowanej efektywności w porównaniu do przyjętej stopy zwrotu z kapitału w Spółce.

Rada Nadzorcza działa na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej. Regulamin i Statut Spółki są dostępne na stronie internetowej Spółki.

Skład Rady Nadzorczej VIII kadencji na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

– Aleksandra Magaczewska	Przewodnicząca,
– Krzysztof Kaczmarczyk	Zastępca Przewodniczącej
– Dariusz Krawczyk	Sekretarz
– Paweł Białek	
– Krzysztof Opawski	
– Ireneusz Piecuch	
– Jacek Poświata	

oraz wybrany przez pracowników Spółki:

- Bogusław Szarek

W 2013 roku zaszły następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej:

- 19 czerwca 2013 r. z funkcji Członka Rady Nadzorczej zrezygnował Paweł Białek;
- 19 czerwca 2013 r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwały o:
  - odwołaniu ze składu Rady Nadzorczej: Dariusza Krawczyka, Ireneusza Piecucha;
  - powołaniu w skład Rady Nadzorczej: Andrzeja Kidyby, Marka Panfila i Iwony Zatorskiej-Pańtak.
- 2 września 2013 r. Rada Nadzorcza wybrała na Sekretarza Rady Marka Panfila;
- 27 listopada 2013 r. wygaśnięcie mandatu w związku ze śmiercią członka Rady Nadzorczej Krzysztofa Opawskiego.

Po powyższych zmianach, skład Rady Nadzorczej VIII kadencji na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca
- Krzysztof Kaczmarczyk Zastępca Przewodniczącej
- Marek Panfil Sekretarz
- Andrzej Kidyba
- Jacek Poświata
- Iwona Zatorska-Pańtak

oraz wybrany przez pracowników Spółki:

- Bogusław Szarek

Krzysztof Kaczmarczyk, Andrzej Kidyba, Marek Panfil i Jacek Poświata złożyli oświadczenia o spełnianiu kryterium niezależności, określonego w zasadzie III. 6 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

Komitety Rady Nadzorczej

W ramach Rady Nadzorczej działają trzy komitety: Komitet Audytu, Komitet Wynagrodzeń i Komitet ds. Strategii. Komitety pełnią rolę pomocniczą dla Rady Nadzorczej w zakresie przygotowywania ocen, opinii i innych działań, służących wypracowaniu decyzji, które podejmuje Rada Nadzorcza.

Komitet Audytu sprawuje nadzór w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz wewnętrznych i zewnętrznych audytów.

Komitet Wynagrodzeń sprawuje nadzór w zakresie realizacji postanowień umów zawartych z Zarządem, systemu wynagrodzeń i świadczeń w Spółce i Grupie Kapitałowej, szkoleń i innych świadczeń realizowanych przez Spółkę oraz audytów realizowanych przez Radę w tym zakresie.

Komitet ds. Strategii sprawuje nadzór nad realizacją strategii Spółki, rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki, dokonuje oceny spójności tych dokumentów, a także opiniuje Radzie Nadzorczej przedstawiane przez Zarząd Spółki projekty strategii i jej zmian oraz roczne i wieloletnie plany działalności Spółki.

Szczegółowe uprawnienia, zakres działania i tryb pracy ww. Komitetów określają zatwierdzone przez Radę Nadzorczą regulaminy.

Komitet Audytu

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu Audytu należy:

- sprawowanie, w imieniu Rady Nadzorczej, nadzoru nad procesem raportowania finansowego w Spółce, w tym procesem raportowania do Rady Nadzorczej,
- analiza i/lub ocena zasad rachunkowości przyjętych w Spółce,
- dokonywanie przeglądu transakcji dokonywanych przez Spółkę, które Komitet Audytu uznaje za ważne dla Spółki,
- analiza i monitorowanie wniosków wynikających z kontroli procesów zarządzania ryzykiem w Spółce,
- prowadzenie procesu wyboru niezależnych audytorów do badania sprawozdań finansowych Spółki celem zarekomendowania Radzie Nadzorczej dokonania akceptacji oraz uczestnictwo w negocjacjach handlowych przed podpisaniem umowy z audytorem przez Spółkę,
- bieżąca współpraca z niezależnym audytorem Spółki w czasie badania, dokonywanie analiz i formułowanie wniosków z badania i opinii audytora dotyczących sprawozdań finansowych, listu audytora do Zarządu i/lub Rady Nadzorczej oraz przygotowywanie projektów sprawozdań i ocen wymaganych przepisami dla organów Spółki i innych urzędowych instytucji,
- opiniowanie planu audytu wewnętrznego Spółki i regulaminu audytu wewnętrznego, oraz zmian na stanowisku dyrektora audytu wewnętrznego,
- analiza wniosków i zaleceń audytu wewnętrznego Spółki z monitorowaniem stopnia wdrożenia zaleceń przez Zarząd Spółki,
- monitorowanie stosowanych w Spółce zasad dotyczących rachunkowości, finansów i zabezpieczeń przed ryzykami handlowymi, finansowymi i narażenia Spółki na poważną szkodę,
- inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

W skład Komitetu Audytu na dzień 1 stycznia 2013 r. wchodził następujący członek Rady Nadzorczej:

- Krzysztof Kaczmarczyk Przewodniczący Komitetu
- Paweł Białek
- Krzysztof Opawski

Po zmianach w składzie Rady Nadzorczej, od 10 lipca 2013 r., skład osobowy Komitetu Audytu przedstawiał się następująco:

- Marek Panfil Przewodniczący Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk
- Krzysztof Opawski (do 27 listopada 2013 r.)
- Iwona Zatorska-Pańtak

Na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Komitetu Audytu przedstawiał się następująco:

- Marek Panfil Przewodniczący Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk
- Iwona Zatorska-Pańtak

Komitet Wynagrodzeń

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu Wynagrodzeń należy:

- prowadzenie spraw rekrutacji i zatrudniania Członków Zarządu poprzez opracowywanie i organizowanie projektów dokumentów i procesów do przedłożenia Radzie Nadzorczej do akceptacji,
- opracowywanie projektów umów i wzorów innych dokumentów w związku z nawiązanym stosunkiem pracy Członków Zarządu oraz nadzorowanie realizacji podjętych zobowiązań umownych przez strony,
- nadzór nad realizacją systemu wynagrodzeń Zarządu, w szczególności przygotowywanie dokumentów rozliczeniowych w zakresie elementów ruchomych i premialnych wynagrodzeń w celu przedłożenia rekomendacji Radzie Nadzorczej,
- monitorowanie i dokonywanie okresowych analiz systemu wynagrodzeń kadry kierowniczej Spółki i jeśli to konieczne formułowanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej,
- nadzór nad poprawną realizacją świadczeń dodatkowych dla Zarządu, wynikających z umów o pracę, takich jak: ubezpieczenia, samochody, mieszkania i innych,
- inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

W skład Komitetu Wynagrodzeń Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. na dzień 1 stycznia 2013 r. wchodził następujący członek Rady Nadzorczej:

- Paweł Białek Przewodniczący Komitetu
- Dariusz Krawczyk
- Ireneusz Piecuch

Po zmianach w składzie Rady Nadzorczej, od 10 lipca 2013 r., skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń przedstawiał się następująco (stan na 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania):

- Iwona Zatorska-Pańtak Przewodnicząca Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk
- Andrzej Kidyba
- Bogusław Szarek

Komitet ds. Strategii

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej do zadań Komitetu ds. Strategii należy:

- wykonywanie w imieniu Rady Nadzorczej Spółki zadań w zakresie nadzoru nad sprawami związanymi ze strategią Spółki oraz rocznymi i wieloletnimi planami działalności Spółki,
- monitorowanie realizacji przez Zarząd strategii Spółki i opiniowanie, na ile obowiązująca strategia odpowiada potrzebom zmieniającej się rzeczywistości,
- monitorowanie realizacji przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki oraz ocena, czy wymagają one modyfikacji,
- ocena spójności rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki z realizowaną przez Zarząd strategią Spółki oraz przedstawianie propozycji ewentualnych zmian we wszystkich tych dokumentach Spółki,
- przedkładanie Radzie Nadzorczej Spółki swoich opinii odnośnie przedstawianych przez Zarząd Spółki projektów strategii Spółki i jej zmian oraz rocznych i wieloletnich planów działalności Spółki,
- inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

W skład Komitetu ds. Strategii na dzień 1 stycznia 2013 r. wchodził następujący Członkowie Rady Nadzorczej:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk
- Paweł Białek
- Dariusz Krawczyk
- Krzysztof Opawski
- Ireneusz Piecuch
- Jacek Poświata

Po zmianach w składzie Rady Nadzorczej, od 10 lipca 2013 r., skład osobowy Komitetu ds. Strategii przedstawiał się następująco:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk Z-ca Przewodniczącej Komitetu
- Krzysztof Opawski (do 27 listopada 2013 r.)
- Marek Panfil
- Jacek Poświata
- Bogusław Szarek

W skład Komitetu ds. Strategii na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wchodził następujący Członkowie Rady Nadzorczej:

- Aleksandra Magaczewska Przewodnicząca Komitetu
- Krzysztof Kaczmarczyk Z-ca Przewodniczącej Komitetu
- Marek Panfil
- Jacek Poświata
- Bogusław Szarek

Komitety Audytu, Wynagrodzeń i ds. Strategii, po zakończeniu roku składają Radzie Nadzorczej sprawozdania ze swojej działalności.

5.4. Zarząd

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszelkich spraw Spółki, za wyjątkiem zastrzeżonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych i Statucie Spółki do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej. Zarząd reprezentuje Spółkę na zewnątrz, w tym w sądzie i poza sądem. Zarząd Spółki obowiązany jest zarządzać majątkiem i sprawami Spółki z należytą starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przestrzegać prawa, postanowień Statutu Spółki oraz uchwał powziętych przez Walne Zgromadzenie i Radę Nadzorczą w granicach ich kompetencji.

W skład Zarządu Spółki wchodzi od 1 do 7 osób powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Zarządu trwa trzy kolejne lata. Liczbę Członków Zarządu określa Rada Nadzorcza, która powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu, a na jego wniosek powołuje i odwołuje pozostałych Członków Zarządu, w tym pełniących funkcje Pierwszego Wiceprezesa i Wiceprezesów Zarządu, z zastrzeżeniem postanowień §12 ust. 5 oraz ust. 7 do 12 Statutu Spółki, dotyczących wyboru lub odwołania Członka Zarządu wybieranego przez pracowników. Członkowie Zarządu, w tym Członek Zarządu wybrany przez pracowników, mogą być odwołani przez Radę Nadzorczą przed upływem kadencji, co nie narusza ich uprawnień wynikających z umowy o pracę lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji Członka Zarządu. Wynik wyborów Członka Zarządu wybieranego przez pracowników lub wynik głosowania w sprawie jego odwołania, jest wiążący dla Rady Nadzorczej, o ile w głosowaniu nad wyborem lub odwołaniem wzięło udział co najmniej 50% pracowników Spółki. Wybór i odwołanie Członka Zarządu wybieranego przez pracowników, wymaga bezwzględnej większości głosów oddanych.

Zarząd działa na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązujących, Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Do ważności uchwały Zarządu wymagana jest obecność na posiedzeniu co najmniej dwóch trzecich jego składu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów obecnych. W przypadku równej liczby głosów oddanych za uchwałą lub przeciwko uchwale, rozstrzyga głos Prezesa Zarządu.

Szczegółowy wykaz spraw wymagających uchwał Zarządu zawarty jest w Regulaminie Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą i dostępnym na stronie internetowej Spółki.

Kompetencja Zarządu w zakresie decyzji o emisji lub wykupie akcji ograniczona jest statutowo. Akcje Spółki mogą być umorzone za zgodą akcjonariusza w drodze ich nabycia przez Spółkę. Uchwała Walnego Zgromadzenia o umorzeniu akcji może być poprzedzona porozumieniem zawartym z akcjonariuszem. Zgodnie z treścią § 29 ust.1 pkt 6 Statutu Spółki na podwyższenie kapitału zakładowego i emisję akcji wymagane jest uzyskanie zgody Walnego Zgromadzenia. To samo dotyczy możliwości emisji obligacji (§ 29 ust.1 pkt 10 Statutu Spółki). Zarząd Spółki nie posiada uprawnień do podwyższenia kapitału i emisji akcji Spółki na warunkach określonych w przepisach art. 444-446 kodeksu spółek handlowych.

Skład Zarządu VIII kadencji oraz podział kompetencji pomiędzy Członkami Zarządu na dzień 1 stycznia 2013 r. przedstawiał się następująco:

– Herbert Wirth	Prezes Zarządu
– Włodzimierz Kiciński	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
– Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji
– Adam Sawicki	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych
– Dorota Włoch	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju

W 2013 r. nastąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.:

- Dorota Włoch złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju z dniem 2 września 2013 r.
- Rada Nadzorcza dnia 2 września 2013 r. podjęła uchwały o odwołaniu ze składu Zarządu:
  - Włodzimierza Kicińskiego z funkcji I Wiceprezesa Zarządu KGHM Polska Miedź S.A.;
  - Adama Sawickiego z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych;
- Rada Nadzorcza dnia 2 września 2013 powołała w skład Zarządu:
  - Jarosława Romanowskiego do pełnienia funkcji I Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych KGHM Polska Miedź S.A.
  - Marcina Chmielewskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych KGHM Polska Miedź S.A.;
  - Jacka Kardelę do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Rozwoju KGHM Polska Miedź S.A.

Po powyższych zmianach, skład Zarządu VIII kadencji na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przedstawiał się następująco:

– Herbert Wirth	Prezes Zarządu
– Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
– Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych
– Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju
– Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji

5.5. Opis głównych cech stosowanych w Spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej Spółki oraz zarządzanie ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizuje się poprzez:

Nadzór nad stosowaniem jednolitych zasad rachunkowości przez KGHM Polska Miedź S.A. oraz spółki Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. w procesie przygotowania pakietów sprawozdawczych dla celów sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

W celu zapewnienia prawidłowości i rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych KGHM Polska Miedź S.A. oraz jednolitości stosowanych zasad rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdań finansowych w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej, Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. wprowadził do stosowania w sposób ciągły Politykę Rachunkowości Grupy Kapitałowej, zgodną z zasadami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, bieżąco aktualizowaną na podstawie nowych regulacji.

Kontrola stosowanych zasad rachunkowości w procesie sporządzania sprawozdań finansowych w KGHM Polska Miedź S.A. jak i w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej opiera się na wbudowanych w funkcjonalność systemów sprawozdawczych mechanizmach kontrolnych.

Pakiety sprawozdawcze spółek zależnych podlegają również weryfikacji przez służby merytoryczne KGHM Polska Miedź S.A. oraz przez niezależnego biegłego rewidenta podczas przeprowadzania przeglądów i badań skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.

Systemy finansowo-księgowe

KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. Modułowa struktura systemu zapewnia przejrzysty podział procesów i kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach rachunkowych oraz kontrolę nad księgami: sprawozdawczą, główną i pomocniczą. Dostęp do danych w różnych przekrojach i układach jest możliwy dzięki rozbudowanemu systemowi raportowania. KGHM Polska Miedź S.A. bieżąco dostosowuje system informatyczny do zmieniających się zasad rachunkowości lub innych norm prawnych.

W zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów, danych, zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego zostały wdrożone w KGHM Polska Miedź S.A. odpowiednie rozwiązania organizacyjno-systemowe. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości

finansowej jednostkowej i skonsolidowanej ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom. Kontrola dostępu prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego, począwszy od wprowadzenia danych źródłowych, poprzez przetwarzanie danych, aż do generowania informacji wyjściowych.

Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym

W 2013 roku KGHM Polska Miedź S.A. zakończyła prace projektowe zmierzające do wdrożenia całościowego zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem wspierającego proces zarządczy na poziomie strategicznym i operacyjnym dla Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Projekt ten był elementem realizacji Strategii, a także rozwoju umiejętności i sprawności organizacji, doskonalenia ładu korporacyjnego i wzmacniania zaufania inwestorów do Spółki. Skuteczne wdrożenie takiego systemu wzmocni odporność Spółki, jej przewidywalność i stabilność, odpowiedzialność wobec akcjonariuszy, a także zdolność adaptacji do zmiennych warunków otoczenia biznesowego.

W wyniku realizacji projektu w listopadzie 2013 r. zatwierdzona została Polityka zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., dokument opisujący sposób podejścia, określający podstawowe zasady i ustanawiający proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Departament zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i zgodności jest odpowiedzialny za koordynację przebiegu całego procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz rozwijanie metod i narzędzi wykorzystywanych przez menedżerów w KGHM Polska Miedź S.A., we wszystkich spółkach zależnych i projektach. Departament odpowiada za monitorowanie i eskalację ryzyka, oraz raportowanie incydentów.

Działania te obejmują również zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej.

Audyt wewnętrzny

Zasadniczym elementem zarządzania ryzykiem w odniesieniu do funkcjonowania mechanizmów kontrolnych oraz występowania ryzyka w działalności KGHM Polska Miedź S.A. są prace prowadzone przez Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej. Prace te wzmacniają więc pośrednio także proces sporządzania sprawozdań finansowych oraz ich rzetelność.

Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej realizuje swoje zadania w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. "Zintegrowany Plan Audytu KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2011-2015" oraz roczny „Zintegrowany Plan Audytu i Kontroli Wewnętrznej” na dany rok kalendarzowy. Dokumenty te zostały opracowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego opublikowanymi przez instytut Auditorów Wewnętrznych i pozytywnie zaopiniowane przez Radę Nadzorczą.

Celem audytu i kontroli wewnętrznej jest dostarczenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. niezależnych i obiektywnych informacji o kontroli wewnętrznej i systemach zarządzania ryzykiem oraz analizy procesów biznesowych w KGHM Polska Miedź S.A. oraz w jej spółkach podporządkowanych. Niezależnie od audytu wewnętrznego i kontroli instytucjonalnej, w KGHM Polska Miedź S.A. utrzymany jest w pełnym zakresie obowiązek samokontroli pracowników i kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez wszystkie szczeble kierownicze w ramach obowiązków koordynacyjno-nadzorczych.

Audyt zewnętrzny

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa KGHM Polska Miedź S.A. poddaje swoje jednostkowe sprawozdania finansowe oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe przeglądowi oraz badaniom przeprowadzanym przez biegłego rewidenta. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza drogą postępowania ofertowego, na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu oraz sprawozdania z przeprowadzonego przez Komitet postępowania ofertowego. Właściwym do badania sprawozdań finansowych KGHM Polska Miedź S.A. za lata 2013-2015 - jednostkowego i skonsolidowanego jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. W ramach prac audytowych biegły rewident dokonuje niezależnej oceny zasad rachunkowości zastosowanych przez KGHM Polska Miedź S.A. przy sporządzaniu sprawozdań finansowych oraz rzetelności i prawidłowości jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Nadzór nad procesem raportowania finansowego

Organem sprawującym nadzór nad procesem raportowania finansowego w KGHM Polska Miedź S.A. oraz współpracującym z niezależnym biegłym rewidentem jest Komitet Audytu powołany w ramach uprawnień Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A.. Komitet Audytu zgodnie z kompetencjami określonymi w Ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. 2009.77.649) zajmuje się w szczególności:

- monitorowaniem procesu sprawozdawczości finansowej pod kątem zgodności z Polityką Rachunkowości przyjętą w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. oraz wymogami prawa,
- monitorowaniem skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- monitorowaniem niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz
- rekomendowaniem Radzie Nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej i ocena sprawozdań finansowych przez Radę Nadzorczą stanowi finalny etap weryfikacji i kontroli sprawowanej przez niezależny organ, zapewniający prawidłowość i rzetelność prezentowanych informacji w sprawozdaniach jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych KGHM Polska Miedź S.A.

Załącznik A: Metodologia obliczania wskaźników prezentowanych w opracowaniu

Wskaźniki efektywności wykorzystania majątku

$$\text{Wskaźnik globalnego obrotu aktywami} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa ogółem}}$$

$$\text{Wskaźnik rotacji aktywów trwałych} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa trwałe}}$$

$$\text{Wskaźnik rotacji aktywów obrotowych} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

$$\text{Wskaźnik rotacji aktywów płynnych} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{należności krótkoterminowe} + \text{środki pieniężne}}$$

Wskaźniki finansowania aktywów

$$\text{Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym} = \frac{\text{kapitał własny}}{\text{aktywa ogółem}}$$

$$\text{Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym} = \frac{\text{kapitał własny}}{\text{aktywa trwałe}}$$

$$\text{Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem stałym} = \frac{\text{kapitał własny} + \text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{aktywa trwałe}}$$

$$\text{Wskaźnik pokrycia aktywów obrotowych zobowiązaniami krótkoterminowymi} = \frac{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

Wskaźniki charakteryzujące działalność gospodarczą

$$\text{Płynność bieżąca} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{Płynność szybka} = \frac{\text{aktywa obrotowe} - \text{zapasy}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{ROA (stopa zwrotu z aktywów)} = \frac{\text{wynik netto}}{\text{aktywa ogółem}} \times 100$$

$$\text{ROE (stopa zwrotu z kapitału własnego)} = \frac{\text{wynik netto}}{\text{kapitał własny}} \times 100$$

$$\text{Stopa zadłużenia} = \frac{\text{zobowiązania ogółem}}{\text{pasywa ogółem}} \times 100$$

$$\text{Trwałość struktury finansowania} = \frac{\text{kapitał własny} + \text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{pasywa ogółem}} \times 100$$

Załącznik B: Raporty bieżące Spółki opublikowane w 2014 roku – do dnia sporządzenia raportu rocznego

Porozumienie o założeniach współpracy w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobywania złóż soli potasowych, surowców fosforowych, soli kamiennej oraz metali nieżelaznych w ramach wspólnego przedsięwzięcia (10 stycznia 2014 r.)

W dniu 10 stycznia 2014 r. KGHM Polska Miedź S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. oraz Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. (spółka zależna Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.) podpisały Porozumienie o założeniach współpracy w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobywania złóż soli potasowych, surowców fosforowych, soli kamiennej oraz metali nieżelaznych w ramach wspólnego przedsięwzięcia („Porozumienie”).

Zawarcie Porozumienia jest kontynuacją współpracy zapoczątkowanej podpisaniem przez KGHM Polska Miedź S.A. oraz Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. Listu Intencyjnego z dnia 30 sierpnia 2013 r. Porozumienie dopuszcza, aby w projekcie realizowanym w ramach powyższego Listu Intencyjnego współuczestniczyły inne podmioty z grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. i z grupy kapitałowej Grupy Azoty S.A.

Porozumienie określa warunki i etapy dalszej współpracy przy realizacji tego projektu, spośród których jako zasadnicze należy wymienić uzgodnienie szczegółowych warunków umowy inwestycyjnej, określającej w szczególności zasady powołania i prowadzenia działalności przez spółkę celową, która będzie realizowała projekt, uzyskanie zgody antymonopolowej i zgód korporacyjnych na jej powołanie oraz zasady zakupu od tej spółki surowców. Porozumienie przewiduje, że liderem całego projektu będzie KGHM Polska Miedź S.A., a udział kapitałowy Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. i Gdańskich Zakładów Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. lub podmiotów należących do grupy kapitałowej Grupy Azoty S.A. w spółce celowej oraz projektach realizowanych przez nią będzie wynosił zasadniczo 50%.

Podpisanie Listu Intencyjnego ze spółką Grupa Azoty S.A. (16 stycznia 2014 r.)

W dniu 16 stycznia 2014 r. pomiędzy KGHM Polska Miedź S.A. oraz spółką Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie został podpisany List Intencyjny określający ogólne zasady dotyczące ewentualnego podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych w następujących obszarach działalności: przerób fosfogipsów, poszukiwanie złóż soli potasowej na rynkach obcych, pozyskanie dostępu do źródeł gazu ziemnego, budowa elektrowni poligeneracyjnej oraz poszukiwanie i wydobywanie fosforytów.

Wyrok Sądu w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia (27 stycznia 2014 r.)

W dniu 27 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Legnicy VI Wydział Gospodarczy wydał wyrok oddalający powództwo powoda w sprawie z powództwa Józefa Czyczerskiego „o stwierdzenie nieważności uchwały Nr 35 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia KGHM Polska Miedź S.A. z siedzibą w Lubinie z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie niepodjęcia uchwały o powołaniu w skład Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. Józefa Czyczerskiego wybranego przez pracowników KGHM PM S.A.”.

Zmiana umowy znaczącej z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (30 stycznia 2014 r.)

W dniu 30 stycznia 2014 r. podpisany został aneks do umowy kompleksowej na zakup paliwa gazowego („Umowa”), zawartej 30 lipca 2010 roku z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (PGNiG). Umowa z 2010 roku dotyczy zakupu gazu ziemnego na cele energetyczne – zasilania dwóch bloków gazowo-parowych o mocy ok. 45 MWe każdy i obowiązuje do 30 czerwca 2033 r. Na mocy aneksu wolumen dostaw został zmniejszony z 266 mln m³ do 41,5 mln m³ rocznie. Powodem zmiany jest ograniczenie przez KGHM Polska Miedź S.A. produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem wskutek zmian w systemie wsparcia dla kogeneracji w 2013 roku oraz niskich cen energii elektrycznej. Szacunkowa wartość Umowy po podpisaniu aneksu wynosi ok. 830 mln zł. Strony nie wykluczają powrotu do pierwotnego wolumenu dostaw po poprawie otoczenia regulacyjnego i makroekonomicznego.

Równolegle aneksowane zostały trzy pozostałe umowy zakupu paliwa gazowego od PGNiG i) umowa z dnia 25 września 2001 r., ii) umowa z dnia 4 stycznia 1999 r., iii) umowa z dnia 1 października 1998 r. Ich zmiana dotyczy wyłącznie okresu obowiązywania umowy, który w miejsce bezterminowego będzie sięgać 30 czerwca 2033 roku. Szacunkowa łączna wartość trzech umów w okresie ich obowiązywania wynosi ok. 2,8 mld zł.

Ponadto opublikowane zostały raporty bieżące dotyczące: dat przekazywania raportów okresowych w 2014 r. (15 stycznia 2013 r.) oraz o sprzedaży akcji Spółki przez Pana Marka Panfila – Członka Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. (16 stycznia 2013 r.).

Załącznik C: Spis tabel, schematów i wykresów

TABELE

Tabela 1.	Zestawienie syntetyczne danych dotyczących KGHM Polska Miedź S.A. w latach 1997-2013	107
Tabela 2.	Produkcja górnicza	111
Tabela 3.	Produkcja hutnicza	111
Tabela 4.	Wolumen sprzedaży podstawowych wyrobów	113
Tabela 5.	Przychody ze sprzedaży produktów	113
Tabela 6.	Warunki makroekonomiczne istotne dla działalności Spółki	117
Tabela 7.	Umowy znaczące dla działalności Spółki zawarte w 2013 r.	118
Tabela 8.	Największe toczące się postępowania odnoszące się do zobowiązań i wierzytelności KGHM Polska Miedź S.A.	119
Tabela 9.	Decyzje władz Spółki dotyczące składu Zarządu w 2013 r.	120
Tabela 10.	Wynagrodzenie Członków Zarządu w 2013 r.	122
Tabela 11.	Potencjalnie należne wynagrodzenie Członków Zarządu za 2013 r.	123
Tabela 12.	Decyzje władz Spółki dotyczące składu Rady Nadzorczej w 2013 r.	123
Tabela 13.	Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej w 2013 r.	124
Tabela 14.	Stan zatrudnienia na koniec okresów	124
Tabela 15.	Poziom wynagrodzeń ogółem	124
Tabela 16.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem	125
Tabela 17.	Ważniejsze zadania i obiekty realizowane w 2013 r.	143
Tabela 18.	Aktywa krótkoterminowe i długoterminowe	152
Tabela 19.	Źródła finansowania aktywów	154
Tabela 20.	Struktura środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	155
Tabela 21.	Stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych	156
Tabela 22.	Otwarte linie kredytowe	156
Tabela 23.	Stan pożyczek udzielonych spółkom z Grupy Kapitałowej	156
Tabela 24.	Podstawowe elementy sprawozdania z zysków lub strat	157
Tabela 25.	Główne czynniki wpływające na zmianę wyniku finansowego	158
Tabela 26.	Obciążenia z tytułu podatków i opłat	159
Tabela 27.	Wskaźniki rynku kapitałowego	160
Tabela 28.	Założenia Budżetu Spółki na 2013 r.	162
Tabela 29.	Założenia Budżetu Spółki na 2014 r.	163
Tabela 30.	Kluczowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.	164
Tabela 31.	Wypłata dywidendy w latach 2011 - 2013	165
Tabela 32.	Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień sporządzenia sprawozdania	165

WYKRESY

Wykres 1.	Produkcja miedzi elektrolitycznej	111
Wykres 2.	Produkcja srebra metalicznego	112
Wykres 3.	Struktura sprzedaży podstawowych produktów Spółki w 2013 r.	114
Wykres 4.	Notowania miedzi na LME	116
Wykres 5.	Notowania srebra na LBMA	117
Wykres 6.	Kurs walutowy USD/PLN wg NBP	117
Wykres 7.	Struktura nakładów inwestycyjnych	142
Wykres 8.	Zmiana wartości aktywów w relacji do stanu na koniec 2012 r.	153
Wykres 9.	Wskaźniki efektywności wykorzystania majątku	153
Wykres 10.	Zmiana wartości kapitału i zobowiązań w relacji do stanu na koniec 2012 r.	155
Wykres 11.	Wskaźniki finansowania aktywów	155
Wykres 12.	Zmiana wyniku netto	158
Wykres 13.	Wskaźniki płynności	159
Wykres 14.	Wskaźniki rentowności	159
Wykres 15.	Wskaźniki finansowania	160
Wykres 16.	Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ogółem	160
Wykres 17.	Sprzężony jednostkowy koszt produkcji miedzi elektrolitycznej – ze wsadów własnych	161
Wykres 18.	Koszt produkcji miedzi w koncentracie – C1	161
Wykres 19.	Struktura kosztów według rodzaju w 2013 roku	162
Wykres 20.	Realizacja planowanego wyniku netto	162
Wykres 21.	Kurs akcji KGHM Polska Miedź S.A. na tle WIG	164

SCHEMATY

Schemat 1.	Zintegrowana działalność geologiczno-górnicza i hutnicza w Spółce	109
Schemat 2.	Struktura organizacyjna Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.	120
Schemat 3.	Podmioty, w których na dzień 31 grudnia 2013 r. KGHM Polska Miedź S.A. posiadała bezpośrednio udziały, akcje, certyfikaty inwestycyjne	137
Schemat 4.	Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.	148

Załącznik D: Najistotniejsze zdarzenia dotyczące działalności Spółki w 2013 r. *

Data	Wyszczególnienie
22.01.2013	Zawarcie umowy z HSBC Bank USA N.A., London Branch na sprzedaż srebra w roku 2013
28.01.2013	Zawarcie umowy z MKM Mansfelder Kupfer und Messing GmbH na sprzedaż katod miedzianych w roku 2013
31.01.2013	Zawarcie umowy z Prysmian Metals Limited na sprzedaż walcówki miedzianej w latach 2013 i 2014.
11.02.2013	Publikacja „Raportu Technicznego dotyczący produkcji miedzi i srebra przez KGHM Polska Miedź S.A. w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym w południowo-zachodniej Polsce” sporządzonego przez Micon International Limited
15.02.2013	Publikacja prognozy wyników na 2013 rok
21.02.2013	Podpisanie aneksu do umowy ramowej w sprawie wspólnego poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków (pozostałe strony umowy: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz ENEA S.A.)
1.03.2013	Publikacja informacji o weryfikacji nakładów inwestycyjnych na projekt Sierra Gorda
14.03.2013	Wybór przez pracowników osób do Rady Nadzorczej Spółki
28.03.2013	Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych
3.04.2013	Otwarcie postępowania likwidacyjnego spółki Ecoren DKE Sp. z o.o.
8.05.2013	Rekomendacja Zarządu w sprawie wypłaty dywidendy
18.06.2013	Otwarcie postępowania likwidacyjnego KGHM II FIZAN
19.06.2013	Rezygnacja Pana Pawła Białka z członkostwa w Radzie Nadzorczej
19.06.2013	Zwyczajne Walne Zgromadzenie – decyzja o podziale zysku netto za rok obrotowy 2012, zmiany w składzie Rady Nadzorczej
25.06.2013	Porozumienie z PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Tauron Polska Energia S.A. oraz ENEA S.A. w sprawie kontynuowania prac związanych z wypracowaniem projektu umowy nabycia udziałów w spółce celowej do budowy i eksploatacji elektrowni jądrowej
12.07.2013	Dzień nabycia praw do dywidendy
1.08.2013	Zawarcie umowy pomiędzy jednostkami zależnymi KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD. i FNX Mining Company Inc., a Vale Canada Limited (spółka zależna Vale S.A.)
14.08.2013	Wypłata I raty dywidendy dla akcjonariuszy (4,90 zł/akcję)
30.08.2013	Podpisanie z Gdańskimi Zakładami Nawozów Fosforowych „Fosfory” Listu Intencyjnego w sprawie współpracy przy zagospodarowaniu złóż surowców chemicznych
2.09.2013	Zmiany w składzie Zarządu Spółki
23.09.2013	Uzgodnienie z PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., TAURON Polska Energia S.A. oraz ENEA S.A. warunków nabycia udziałów w spółce PGE EJ1 sp. z o.o.
14.11.2013	Wypłata II raty dywidendy dla akcjonariuszy (4,90 zł/akcję)
27.11.2013	Śmierć Członka Rady Nadzorczej - Pana Krzysztofa Opawskiego
30.12.2013	Podjęcie decyzji, wraz z TAURON Polska Energia S.A. i TAURON Wytwarzanie S.A., o zawieszeniu projektu budowy bloku parowo-gazowego w Elektrowni Blachownia
31.12.2013	Otwarcie postępowania likwidacyjnego „BIOWIND” sp. z o.o.
31.12.2013	Wygaśnięcie umowy ramowej w sprawie poszukiwania i wydobycia węglowodorów z łupków
31.12.2013	Decyzji o kontynuacji prac w projekcie przygotowania i budowy elektrowni jądrowej w Polsce
10.01.2014	Podpisanie porozumienie o założeniach współpracy w zakresie poszukiwania, rozpoznania i wydobycia złóż soli potasowych, surowców fosforowych, soli kamiennej oraz metali nieżelaznych w ramach wspólnego przedsięwzięcia z Grupą Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. oraz Gdańskimi Zakładami Nawozów Fosforowych "Fosfory" Sp. z o.o.
16.01.2014	Podpisanie Listu Intencyjnego ze spółką Grupa Azoty S.A. określającego ogólne zasady dotyczące ewentualnego podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych
30.01.2014	Podpisanie aneksu do umowy kompleksowej na zakup paliwa gazowego zawartej 30 lipca 2010 roku z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (PGNiG)

* z uwzględnieniem zdarzeń po zakończeniu roku obrotowego – do dnia sporządzenia raportu rocznego

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko /Funkcja	Podpis
24.03.2014 r.	Herbert Wirth	Prezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jarosław Romanowski	I Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Marcin Chmielewski	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Jacek Kardela	Wiceprezes Zarządu	
24.03.2014 r.	Wojciech Kędzia	Wiceprezes Zarządu	